ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และสารสนเทศ)

ปริญญา

นิเทศศาสตร์และสารสนเทศ — **สาขา**

นิเทศศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ — **ภาควิชา**

เรื่อง การใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

Twitter Usage for Television Journalist in News and Information Reports

นามผู้วิจัย นางสาวกนิษฐา ไชยแสง

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

(อาจารย์ขจร ฝ้ายเทศ, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา .....

(อาจารย์ศรัณย์ธร ศศิธนากรแก้ว, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์กัญจนา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... **เดือน** ..... **พ.ศ.** .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

การใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

Twitter Usage for Television Journalist in News and Information Reports

โดย

นางสาวกนิษฐา ไชยแสง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และสารสนเทศ)
พ.ศ. 2556

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กนิษฐา ไชยแสง 2556: การใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และสารสนเทศ) สาขานิเทศศาสตร์และสารสนเทศ ภาควิชานิเทศศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์ขจร ฝ้ายเทศ, Ph.D. 216 หน้า

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ลักษณะข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ รวมถึงปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร โดยผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหาทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว 10 คน และวิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้สื่อข่าว 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการระบุข้อมูลประวัติไว้บนทวิตเตอร์ ทั้งชื่อเล่น ชื่อจริง นามสกุล รวมถึงตำแหน่งหน้าที่ องค์กรที่ทำงาน โดยวัตถุประสงค์ของการใช้ทวิตเตอร์ เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารและติดตามข้อมูลข่าวสารมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อแสดงความคิดเห็นเรื่องข่าว ตามด้วยการประชาสัมพันธ์องค์กรและประชาสัมพันธ์ผู้สื่อข่าว สำหรับรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อความมากที่สุด รองลงมาคือมีข้อความพร้อมลิงก์ให้ไปอ่านข่าวเพิ่มเติม ส่วนลักษณะข้อมูลข่าวสารมีคุณค่าของความสดของข่าวมากที่สุด รองลงมาคือความเด่นของข่าว ตามด้วยข่าวที่กำลังเป็นประเด็นสาธารณะ ขณะที่ประเภทของข้อมูลข่าวสารมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ข่าวในช่วงเวลานั้น ๆ รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ทั้งความสนใจของผู้สื่อข่าว ภูมิหลังของผู้สื่อข่าว ข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ของผู้ใช้คนอื่น ๆ สถานการณ์ข่าว เทคโนโลยี ข้อจำกัดของทวิตเตอร์ การเมือง ศาสนา องค์กร และนโยบายการกำกับดูแลเนื้อหา

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้สื่อข่าวให้ความสำคัญกับเรื่องกฎหมาย จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพอย่างสูง รวมถึงมีความตระหนักรู้ในประเด็นทางสังคม ผู้สื่อข่าวไม่นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นการสร้างความแตกแยก ไม่ละเมิดสิทธิของคนอื่น ก่อนการนำเสนอข้อมูลข่าวสารมีการตรวจสอบ และใช้ประสบการณ์วิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวมีความน่าเชื่อถือ ไม่ต่างจากสื่อหลัก แนวโน้มจึงทำให้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวเป็นสื่อที่ประชาชนนำไปเป็นสื่อทางเลือกในการติดตามข้อมูลข่าวสารเพิ่มมากขึ้น

_____ _____ ___ / ___ / ___

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kanistha Chaiyasaeng 2013: Twitter Usage for Television Journalist in News and Information Reports. Master of Arts (Communication Arts and Information), Major Field: Communication Arts and Information, Department of Communication Arts and Information Science. Thesis Advisor: Mr. Kajohn Fyeted, Ph.D. 216 pages.

This research aims to examine twitter usage behavior of television journalist, Type of information, Factors affecting using behavior on Twitter of television journalist including problem, obstacles and Trend of news release on Twitter. Qualitative research is consisted of the twitter content analysis from ten journalists and depth interview with 5 persons.

The main results of the study were as follows: twitter usage behavior of television journalist, Mostly, they share personal information such as nick name, name, surname, career and organization to the public. The purpose of using twitter is to closely follow information and share their opinion on news that lead to publicize their journalist and organization. In term of news release on Twitter of journalist, the mostly presented is only messages and the next is messages including link to read more news. The type of information that they presented most were update news followed by popular news and hot news that depend on agenda at the time, including Interesting, Journalist background, News from another Twitter user, News situation, Technology, Limitations of Twitter, Political science, Religious, Organization and Information policy.

Moreover, Journalists give precedence mostly to Laws, Morality and Ethic. They also realize to social issue that they have already check information is not violate copyright by their experience before news release on Twitter. Therefore, Twitter is become to new choice for population to News exposure that they are believable not different from mass media.

_____ _____ ___ / ___ / ___

Student's signature Thesis Advisor's signature

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.ขจร ฝ้ายเทศ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ซึ่งคอยให้คำแนะนำ ข้อคิด คำปรึกษา ตลอดจนสละเวลาตรวจทานงานวิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ เย็นจะบก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธาตรี ใต้ฟ้าพูล ที่ให้เกียรติเป็นคณะกรรมการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ รวมถึงอาจารย์ภาควิชานิเทศศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ให้วิชาความรู้ คำแนะนำและคอยช่วยเหลือตลอดการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่และคุณพ่อที่ให้ความรัก ความห่วงใย และสนับสนุนในเรื่องการศึกษามาโดยตลอด ขอบคุณพี่ ขอบคุณน้อง ขอบคุณตา ยาย ที่คอยให้ความรักและห่วงใยเสมอ

ขอบพระคุณทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวทั้ง 10 คน รวมถึงผู้ที่ให้สัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณพี่เอ๋อ ปรเมศวร์ มินศิริ พี่ปุ้ม ปราวีญาณ์ มินศิริ เจ้านายใจดีที่อนุญาตให้มาศึกษา รวมถึงพี่โอ๊ต กฤษณา เบญนุกูล หัวหน้าและพี่ที่คอยให้คำปรึกษาและคำแนะนำดี ๆ เสมอมา และขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ชาว Kapook.com ทุกคนที่คอยให้กำลังใจ

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ น้อง ๆ สาขาวิชานิเทศศาสตร์และสารสนเทศ รุ่น 3 ทุกคน สำหรับมิตรภาพ ความรัก และความห่วงใยที่มีให้กันตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แห่งนี้

หากผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยไว้ ณ ทีนี้

กนิษฐา ไชยแสง

กุมภาพันธ์ 2556

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง (4)

สารบัญภาพ (8)

บทที่ 1 บทนำ 1

ความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 8

ขอบเขตการวิจัย 8

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 9

นิยามศัพท์ 9

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร 11

ทฤษฎีเทคโนโลยีสื่อสารเป็นตัวกำหนด 11

แนวคิดการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ 16

แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์ 22

แนวคิดองค์ประกอบและคุณค่าของข่าว 36

ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร 42

แนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร 51

ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม 53

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 70

กรอบแนวคิดการวิจัย 78

บทที่ 3 วิธีการวิจัย 79

รูปแบบของการวิจัย 79

วิธีการเก็บข้อมูล 79

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 81

การวิเคราะห์ข้อมูล 83

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 84
การนำเสนอข้อมูล 85
บทที่ 4 ผลการวิจัย 86
ผลการวิจัยการวิเคราะห์เอกสาร 86
ข้อมูลและประวัติบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ 87
จำนวนข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ 91
วัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ 92
รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว 95
ประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ 100
คุณค่าข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ 106
ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ 110
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ 111
พฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร 112
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 134
สรุปผลการวิจัย 134
อภิปรายผลการวิจัย 150
ข้อเสนอแนะ 166

เอกสารและสิ่งอ้างอิง 170

ภาคผนวก 185
ภาคผนวก ก ประวัติผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เอกสาร 186
ภาคผนวก ข ประเด็นคำถามที่ใช้ในการวิจัย 196
ภาคผนวก ค แบบการเก็บรวบรวมข้อมูลบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ 199
ภาคผนวก ง วิธีสมัครใช้บริการทวิตเตอร์ 209

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ประวัติการศึกษาและการทำงาน 216

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กและทวิตเตอร์	2
2	เปรียบเทียบคุณสมบัติของการสื่อสารมวลชนกับการสื่อใหม่	20
3	ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	84
4	ข้อมูลบนประวัติทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	87
5	ข้อมูลทั่วไปบนประวัติทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	89
6	จำนวนข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	91
7	ตัวอย่างการนำเสนอข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	92
8	วัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	93
9	ตัวอย่างวัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว	94
10	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	96
11	ตัวอย่างรูปแบบการนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	97
12	การอ้างอิงข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว	98
13	ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูล-อ้างอิงข้อมูลบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	100

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	เรียงลำดับประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	100
15	ประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	102
16	ตัวอย่างประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว	105
17	คุณค่าข่าวที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	107
18	คุณค่าข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าว 10 คน	109
19	ตัวอย่างคุณค่าข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	110
20	สรุปเทคโนโลยีที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์	113
21	สรุปบุคคลที่มีอิทธิพลในการสมัครใช้ทวิตเตอร์หรือใช้ทวิตเตอร์	114
22	สรุปวัตถุประสงค์ในการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	116
23	สรุปเหตุผลที่ผู้สื่อข่าวคิดว่าทำให้มีคนติดตามทวิตเตอร์	117
24	สรุปสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ใช้	118
25	คำนิยามทวิตเตอร์กับการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร	120
26	ประเภทของข่าวที่ผู้สื่อข่าวติดตามทางทวิตเตอร์	121

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	สรุปเกณฑ์ที่ต้องพิจารณาก่อนนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์	122
28	เกณฑ์ที่ต้องพิจารณาก่อนเลือกข่าวจากทวิตเตอร์มาใช้ในการทำงาน	123
29	การตรวจสอบข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์	125
30	สรุปจุดเด่นหรือจุดด้อย ของทวิตเตอร์กับสื่อโทรทัศน์	128
31	สรุปนโยบายองค์กรกับการใช้ทวิตเตอร์	130
32	สรุปแนวทางการแก้ไขหากมีการนำเสนอข่าวผิดพลาด	132
33	สรุปตารางเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวบนทวิตเตอร์กับสื่อโทรทัศน์	163

ตารางผนวกที่

1	แบบเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	200
2	แบบเก็บความถี่ของจำนวนข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	201
3	แบบเก็บวัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว	204
4	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	205
5	รูปแบบการอ้างอิงจากผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่นหรือนำเสนอข่าวสารโดยผู้สื่อข่าว	206

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
6	รูปแบบการเก็บประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	207
7	รูปแบบการเก็บข้อมูลคุณค่าข่าวที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	208

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โลโก้ทวิตเตอร์ทั้งโลโก้ใหม่และโลโก้เก่า	25
2	เมนู Sign in, Tweet, Following, Followers, Follow และค้นหาบนหน้าทวิตเตอร์	26
3	เมนู Home, Connect, #Discover, Me และ Tweet บนหน้าทวิตเตอร์	28
4	เมนูโพสต์ข้อความ, รูปภาพ, สถานที่ และจำนวนตัวเลขระบุข้อความบนทวิตเตอร์	29
5	เมนู Reply, Retweet และFavorite บนทวิตเตอร์	30
6	แบบจำลองผู้เฝ้าประตูข่าวสาร	44
7	แบบจำลองสื่อมวลชนในฐานะผู้รักษาช่องทางการสื่อสารตามแบบของ David	45
8	ภาพแสดงองค์ประกอบการสื่อสารมวลชน	46
9	รูปแบบจำลองการกำหนดประเด็นข่าวสารของสื่อมวลชน	52

ภาพผนวกที่

1	วิธีสมัครใช้ทวิตเตอร์	210
2	ขั้นตอนการสมัครใช้ทวิตเตอร์	211

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพผนวกที่		หน้า
3	ระบบจะแนะนำการใช้ทวิตเตอร์	212
4	ระบบจะแนะนำการเลือก Follow (ติดตาม) บุคคล	212
5	ค้นหาเพื่อนที่ต้องการจะ Follow (ติดตาม)	213
6	คลิกอัพโหลดรูปภาพและแนะนำตัวบนทวิตเตอร์	214
7	แก้ไขรูปภาพและแนะนำตัวบนทวิตเตอร์	214
8	คลิก Confirm your account now ยืนยันการใช้ทวิตเตอร์	215

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ต (Internet) เครือข่ายข้อมูลระดับโลก ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เห็นได้จากจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตเมื่อวันที่ 31 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2543 มีจำนวนผู้ใช้ 360,985,492 คน และสถิติเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2554 มีจำนวน 2,267,233,742 คน ซึ่งอัตราผู้ใช้อินเทอร์เน็ตระหว่าง พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 528.1 (Internetworldstats, 2011) ทั้งนี้เพราะผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย รวดเร็ว ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา สถานที่ สามารถติดต่อสื่อสาร แบ่งปันข้อมูลกับบุคคลอื่น ๆ ได้จากทั่วทุกมุมโลกที่อยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จนทำให้เกิดสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media)

สื่อสังคมออนไลน์เป็นรูปแบบของการสื่อสารข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เลือกรับ หรือควบคุมข้อมูลข่าวสารตามต้องการ สามารถทำหน้าที่ส่งข้อมูลข่าวสาร เรื่องราว ประสบการณ์ บทความ รูปภาพ และวิดีโอ ที่ผู้ใช้สร้างขึ้น รวมถึงการนำข้อมูลข่าวสารจากสื่ออื่น ๆ มาแบ่งปันให้กับผู้ใช้ที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกันรับรู้โดยสื่อสังคมออนไลน์มีพื้นที่และบริการเครื่องมือต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างเครือข่าย และสร้างเนื้อหาตามความสนใจของผู้ใช้ร่วมกับผู้อื่น ๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ณัฏฐชา หน่อทอง, 2552) ตัวอย่างสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ทวิตเตอร์ (Twitter) เฟซบุ๊ก (Facebook) ยูทูบ (Youtube) อินสตาแกรม (Instagram) บล็อก (Blog)

Global Social Media Check Network (2011) ได้สำรวจองค์กรระดับโลกเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า บริษัทอันดับ 1 – 100 ของนิตยสาร Fortune มีการใช้ทวิตเตอร์มากที่สุด อันดับสองคือเฟซบุ๊ก และอันดับสามคือยูทูบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กและทวิตเตอร์

เรื่อง	**ทวิตเตอร์**	**เฟซบุ๊ก**
จำนวนผู้ใช้	602,442,368 บัญชี	มากกว่า 800,000,000 บัญชี
ใช้มือถือล็อกอิน	ร้อยละ 37	ร้อยละ 30
ล็อกอินทุกวัน	ร้อยละ 47	ร้อยละ 27
โพสต์ข้อความทุกวัน	ร้อยละ 52	ร้อยละ 12
การส่งข้อมูลข่าวสาร	เข้าถึงคนกลุ่มมากในระยะเวลาอันสั้นและรวดเร็ว	ข้อมูลข่าวสารที่อัพเดทช้ากว่าทวิตเตอร์
ขั้นตอนการติดตามเพื่อน	สามารถติดตามคนดัง หรือบุคคลที่สนใจได้เลย	ต้องรอการรับเพิ่ม (Add) เป็นเพื่อนก่อน
การแสดงความคิดเห็น	ข้อมูลข่าวสารมีหลากหลายให้ติดตาม เพราะมีกลุ่มผู้ใช้ที่หลากหลายอายุ อาชีพ	ข้อมูลข่าวสารจำกัดเฉพาะเพื่อนในกลุ่มที่รับเพิ่มเป็นเพื่อนหรือที่กดชอบ (Like)
การสื่อสาร	สามารถสื่อสารผ่านข้อความสั้น ๆ ไปถึงผู้ใช้บัญชีทวิตเตอร์อื่น ๆ ได้จำนวนมาก	สามารถสื่อสารได้จำกัดเฉพาะเพื่อนที่รับเป็นเพื่อนหรือคนที่ติดตาม
การติดตามข่าว	สามารถอ่านรายงานจากผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่นๆ ที่อยู่ในเหตุการณ์หรือติดตามแหล่งข่าวได้โดยตรง	ติดตามข่าวติดตามเฉพาะเพื่อนที่เพิ่มเป็นเพื่อนหรือกดชอบ
การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของบริษัทอันดับ 1-100 ที่ติดอันดับนิตยสาร Fortune	บริษัทต่าง ๆ ใช้ทวิตเตอร์มากที่สุด ร้อยละ 65	บริษัทต่าง ๆ ใช้เฟซบุ๊กอันดับ 2 ร้อยละ 54

ที่มา: รณพงศ์ คำนวนทิพย์ (2552); Digitalsurgeons (2010); Arip (2554); ฤดี หลิมไพโรจน์ (2554)

ทวิตเตอร์ ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ และจุดเด่นในการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และส่งข้อมูลถึงผู้รับสารได้เป็นจำนวนมากภายในไม่กี่วินาทีผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้ทวิตเตอร์ถูกนำมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการสื่อสารระหว่างเพื่อน การโฆษณาสินค้า ตลอดจนนำมาเสนอข่าวด่วน ซึ่งอนาคตข้อมูลข่าวสารที่สื่อสารผ่านทางทวิตเตอร์นั้นอาจจะรวดเร็ว และทรงอิทธิพลยิ่งกว่าการนำเสนอข่าวทางโทรทัศน์ (พัชรินทร์ ทวิสุวรรณ, 2552) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทวิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เตอร์ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่มีอัตราการเติบโตที่เร็วที่สุด (The Fastest Growing Social Platform In The World) ดังจะเห็นได้จากจำนวนบัญชีผู้ใช้ (Twitter Account) เพิ่มมากขึ้น และคาดว่าจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จากสถิติ พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. 2551 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 812.7 ขณะที่เดือนมกราคม พ.ศ. 2551 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2552 มีจำนวน 5,900,000 บัญชี (Account) โดยเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 จาก 19,000,000 บัญชี เพิ่มเป็น 32,000,000 บัญชี ภายในระยะเวลาเพียง 1 เดือนเท่านั้น (Schonfeld, 2009) จนทำให้นิตยสารไทม์ฉบับวันที่ 15 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2552 นำทวิตเตอร์ไปขึ้นปกเป็นเรื่องเด่นประจำฉบับ พร้อมนำเสนอเรื่องราวและการได้รับความนิยมของทวิตเตอร์ลงในนิตยสาร ขณะที่เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2555 มีบัญชีผู้ใช้ทั้งหมด 602,442,368 บัญชี ในส่วนของประเทศไทยมีบัญชีผู้ใช้ทวิตเตอร์ทั้งหมด 1,324,735 บัญชี (Twopcharts, 2555) อย่างไรก็ตาม ล่าสุด สำนักวิจัย Global Web Index พบว่าอัตราการเติบโตของทวิตเตอร์ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบัน (28 มกราคม พ.ศ. 2556) เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 714 (Tom, 2013)

จากงานวิจัยของ Purcell *et al.* (2010) ได้สรุปว่า ความสัมพันธ์ของประชาชนที่มีต่อข่าวสารนั้น เริ่มกลายเป็นเรื่องส่วนรวม และข่าวสารรอบตัว ทำให้ประชาชนเริ่มสร้างข่าว เผยแพร่ข้อมูล และวิพากษ์วิจารณ์ข่าวสารต่าง ๆ ด้วยตัวเองผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างทวิตเตอร์ จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบสื่อสารมวลชน และเกิดผู้สื่อข่าวพลเรือน ทำให้ข้อมูลข่าวสารมีหลากหลาย ประชาชนสามารถติดต่อสื่อสารได้สองทาง สามารถมีส่วนร่วมในการกระจายข่าวไปยังสื่อสังคมออนไลน์อย่างทวิตเตอร์ เกิดการไหลของข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีการสื่อสารดิจิตอลแบบหลายคนไปสู่อีกหลายคน (Shoemaker *et al*., 2008) สามารถส่งข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วทันที หรืออาจเรียกได้ว่าสื่อสังคมออนไลน์อย่างทวิตเตอร์ได้เข้ามาเป็นผู้ชี้นำ กำหนดทิศทางข่าวแทนสื่อกระแสหลัก (คมชัดลึก, 2555)

ก่อนหน้านี้สื่อมวลชนยังไม่ได้นำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการนำเสนอข่าวสารในนามองค์กร แต่ระหว่างที่มีการเปิดตัวสื่อใหม่ องค์กรสื่อเกิดการแข่งขัน ทำให้มีการนำสื่อออนไลน์มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการรายงานข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเนื้อหาทางสื่อใหม่จะสั้น กระชับ รวดเร็วทันสถานการณ์ และสามารถปรับเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัยอยู่เสมอ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับสาร (สิริชัย วงษ์สาธิตศาสตร์, 2549) ต่อมามีแนวโน้มว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้น ทำให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น และเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ประกอบกับการแข่งขันทางธุรกิจทำให้องค์กรสื่อหลายแห่งมีการปรับเปลี่ยนแผนเพื่อให้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การทำงาน มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์รายงานข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้ผลิตสื่อและผู้รับสารมีส่วนร่วมในการส่งข่าวสารร่วมกัน (Jenkins, 2006) ผู้รับสารสามารถที่จะนำเสนอข่าวได้ จากเดิมที่เป็นเพียงผู้รับสารกลายเป็นทั้งผู้รับและผู้ส่งสารได้ในช่วงเวลาเดียวกัน

นอกจากนี้ ทวิตเตอร์เป็นเหมือนเครื่องมือที่ทำให้ได้รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ก่อนสื่อหลักอย่างหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ จะรายงานข่าว และทำให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากผู้ประสบเหตุการณ์นั้น ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสื่อสังคมออนไลน์ได้สร้างระบบผู้สื่อข่าวพลเรือนที่ทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางทวิตเตอร์ (Sankaranarayanan *et al.*, 2000) ข่าวมาจากคนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ โดยอาจจะทำการแสดงข้อความผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จากนั้นผู้สื่อข่าวจะนำข่าวมารายงานไปยังมวลชน โดยข่าวจะถูกส่งออกไปไม่ใช่เพียงแค่สื่อหลัก แต่จะถูกนำเสนอผ่านไปตามช่องทางสื่อสังคมออนไลน์หรือช่องทางอื่น ๆ และสามารถแพร่ข้อมูลข่าวสารนั้นได้อย่างรวดเร็ว (Harbison, 2010) ประกอบกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์ค่าใช้จ่ายถูก ทำให้การรายงานข่าวเป็นเรื่องง่าย ประชาชนสามารถที่รายงานข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่ข้อมูลได้

ขณะเดียวกันผู้ใช้ทวิตเตอร์ส่วนใหญ่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการติดตามข่าวสาร หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากที่สุด (สุขุมาลย์ คิดรอบ, 2552) จึงทำให้สื่อสังคมออนไลน์อย่างทวิตเตอร์เข้ามามีบทบาทสำคัญและเป็นทางเลือกใหม่ของผู้สื่อข่าวในการนำเสนอข้อมูล รวมถึงติดตามข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ไปประกอบการทำงาน โดยเฉพาะในภาวะที่เกิดเหตุการณ์วิกฤติ ประชาชนสามารถนำทวิตเตอร์มารายงานข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วแบบนาทีต่อนาทีว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น และสามารถที่จะถ่ายทอดได้ทั้งข้อความและรูปภาพด้วย ขณะที่สื่ออย่างโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์มีการรายงานข่าวช้ากว่าทวิตเตอร์

ปรากฏการณ์ที่บ่งชี้ว่าทวิตเตอร์รายงานข่าวได้รวดเร็วดังเช่นกรณีเกิดระเบิด 3 จุด ในถนนสุขุมวิท 71 โดยข่าวได้ถูกเผยแพร่ผ่านทางทวิตเตอร์ที่ชื่อ @motorcyrubjang ซึ่งรายงานข่าวโดยนายเดชชาติ พวงเกษ อาชีพขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้าง จากนั้นข่าวก็ถูกส่งต่อไปอย่างรวดเร็ว และอีก 20 นาทีต่อมา สื่อหลักก็นำข้อมูลดังกล่าวมารายงาน อีกหนึ่งเหตุการณ์คือการเกิดน้ำท่วมประเทศไทยเมื่อเดือนสิงหาคม-เดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 ก่อนเกิดเหตุน้ำท่วมประชาชนได้ส่งผ่านข้อความทางทวิตเตอร์เฉลี่ยวันละ 1,500,000 ล้านข้อความ แต่ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมมีจำนวนข้อความผ่านทางทวิตเตอร์เฉลี่ย 2,200,000 ล้านข้อความต่อวัน หรือเพิ่มถึงร้อยละ 47 เมื่อเปรียบเทียบระยะเวลาแค่ 1 ปี ของการใช้ทวิตเตอร์ของคนไทยช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 พบว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนไทยใช้ทวิตเตอร์วันละประมาณ 38,500 บัญชี ขณะที่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 คนไทยใช้ทวิตเตอร์มากขึ้น 122,778 บัญชี เพิ่มจากเดิมร้อยละ 257.94 ส่วนข้อความที่ผ่านทวิตเตอร์ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 มีจำนวน 376,761 ข้อความต่อวัน แต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 มี 2,205,706 ข้อความต่อวัน มีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 571 (ภาวุธ พงษ์วิทยภานุ, 2554) โดยวันที่คนไทยส่งข้อความผ่านทวิตเตอร์มากที่สุด คือวันที่ 3 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2554 มีจำนวนข้อความผ่านทางทวิตเตอร์ 3,239,307 ข้อความ (Thaitrend, 2554) ซึ่งวันดังกล่าวคือน้ำเริ่มเข้าท่วมบริเวณห้าแยกลาดพร้าว

นอกจากนี้ ยังมีเหตุการณ์อื่น ๆ ที่ทวิตเตอร์รายงานข่าวก่อนสื่อหลัก เช่น กรณีการเสียชีวิตของนักร้องชื่อดังอย่าง วิทนีย์ ฮุสตัน (Whitney Houston) เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ที่ข้อมูลเบื้องต้นข้อความมาจากบัญชีผู้ใช้ทวิตเตอร์ชื่อ @chilemasgrande ได้แสดงข้อความเมื่อเวลา 16.30 น. (4:30 p.m.) ว่า “My sources say Whitney Houston found dead in Beverly hills hotel.. Not in the news yet!!” แต่เนื่องจากทวิตเตอร์ดังกล่าว มีผู้ติดตามเพียง 14 บัญชี จึงทำให้ข่าวยังไม่เป็นที่รับรู้หรือส่งต่อ จากนั้นอีก 27 นาที หรือ เวลา 16.57 น. (4:57 p.m.) สำนักข่าวเอพี (Associated Press) ได้แสดงข้อความยืนยันว่า วิทนีย์ ฮุสตัน เสียชีวิตแล้ว ข้อความดังกล่าวก็ถูกส่งต่อประมาณ 10,000 ครั้งทันที ทั้งนี้เป็นเพราะมีผู้ติดตามทวิตเตอร์สำนักข่าวเอพีจำนวนมาก และสำนักข่าว Mashable.com ได้นำข้อมูลจากทวิตเตอร์ของสำนักข่าวเอพีไปรายงานจึงทำให้ข่าววิทนีย์ ฮุสตัน เสียชีวิตเป็นที่รับรู้กันทั่วโลก

อีกหนึ่งตัวอย่างคือปรากฏการณ์ปฏิวัติดอกมะลิ (The Jasmine Revolution) ของประชาชนตูนิเซีย จุดเริ่มต้นมาจากการประท้วงเผาตัวตายของชายวัย 26 ปี ชาวประเทศตูนิเซียชื่อ Mohammed Bouazizi ที่เข็นรถขายผลไม้ แต่ถูกตำรวจยึดไป พร้อมตั้งข้อหาไม่มีใบอนุญาต เมื่อไปร้องเรียนกลับถูกเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้หญิงตบหน้า จนทำให้ประเด็นดังกล่าวถูกส่งต่อยังทวิตเตอร์ สร้างความไม่พอใจให้กับประชาชน จนรวมตัวออกมาประท้วงตามท้องถนนอย่างกว้างขวางท้ายที่สุดประธานาธิบดีของตูนิเซียพ่ายแพ้ต่อพลังประชาชน และหนีออกนอกประเทศ ซึ่งเครื่องมือที่ถือว่ามีส่วนสำคัญคือทวิตเตอร์ ที่ทำให้ประชาชนมาร่วมชุมนุม ขณะเดียวกันก็รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม การชุมนุมประท้วงไม่ได้เกิดขึ้นในตูนิเซียเท่านั้น เพราะต่อมาก็เกิดปฏิกิริยาลูกโซ่ จากการชุมนุมใหญ่ขับไล่ผู้นำเผด็จการจากตูนีเซียไปยังประเทศเพื่อนบ้านทั้งเยเมน ซูดาน จอร์แดน อียิปต์ ลิเบีย ซึ่งมีการวิจัยเรื่องการส่งต่อข้อความเพื่อจากเหตุการณ์ปฏิวัติตูนีเซียและอียิปต์ พ.ศ. 2554 พบว่า ทวิตเตอร์สามารถทำหน้าที่ในการเป็นสำนักข่าวด่วน เพราะมีความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หลากหลายของผู้ส่งข้อความ และการไหลเทของข่าวจากแหล่งหนึ่งไปสู่อีกแหล่งหนึ่งได้เป็นอย่างดี

และนี่คือตัวอย่างของการส่งข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์ที่ประชาชนสามารถส่งข้อมูลข่าวสาร และเป็นคนนำเสนอข่าวได้ด้วยตนเอง แต่สามารถผลิตงานที่หลากหลาย รวดเร็ว ทันสถานการณ์ ใช้ต้นทุนต่ำ และยังเป็นเครื่องมือที่แสดงศักยภาพในการรวมตัวกันของประชาชน ซึ่งผู้ใช้ทวิตเตอร์สามารถเขียนข้อความได้ทุกที่ทุกเวลา ประกอบกับ ทวิตเตอร์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับประเภทและข้อมูลของผู้ใช้ (Heidi, 2009) ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานใด ๆ ก็สามารถเปิดใช้งานทวิตเตอร์ในฐานะเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารได้อย่างง่าย ๆ ทำให้สื่อมวลชนนำทวิตเตอร์มาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น เพราะผู้ที่เล่นทวิตเตอร์มีทั้งกลุ่มคนที่มีชื่อเสียง นักการเมือง ดารา นักร้อง ผู้บริหารระดับสูง นักวิเคราะห์ ที่นำเสนอความคิดเห็น หรือเรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ จึงทำให้ทวิตเตอร์เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ (โพชิชันนิ่ง, 2553) รวมถึงใช้ในการนำเสนอ และการแสดงความคิดเห็น หรือการเผยแพร่การทำงานขององค์กรข่าว ขณะที่ผู้ใช้ทวิตเตอร์สามารถที่จะอ่านข่อมูลข่าวสารต่าง ๆ (Reading News) หรือติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้สะดวกขึ้น ซึ่ง Dick (2012) ผู้บริหารทวิตเตอร์กล่าวว่า ผู้ใช้ทวิตเตอร์ส่วนใหญ่ในวันนี้เป็นผู้ใช้งานจากโทรศัพท์มือถือ อุปกรณ์พกพาสะดวก ทำให้ข้อมูลข่าวสารสามารถเดินทางไปกับผู้ใช้ทุกหนแห่งจากทวิตเตอร์

ปัจจุบันเห็นว่าองค์กรทำงานด้านสื่อมวลชน รวมถึงผู้สื่อข่าว ปรับเปลี่ยนนโยบาย และวิธีการบริหารจัดการการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร เพื่อเตรียมรับการสื่อสารรูปแบบใหม่ ที่หากปรับตัวช้าอาจจะทำให้การนำเสนอข้อมูลข่าวสารไม่ทันกับคู่แข่ง ทวิตเตอร์จึงเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร เป็นพื้นที่รายงานข่าวให้คนติดตามสื่อหลัก รวมถึงเป็นการสร้างคุณค่าให้กับตราสินค้า (Brand) หรือชื่อเสียงให้กับองค์กรข่าวนั้น ๆ ด้วย อย่างไรก็ตาม ในการใช้ทวิตเตอร์ในนามผู้สื่อข่าวนั้น ผู้สื่อข่าวควรแยกบทบาทเรื่องงาน และเรื่องส่วนตัวในทวิตเตอร์ด้วยการแยกบัญชีทวิตเตอร์ (ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์, 2553) เหมือนดังเช่นสำนักข่าวรอยเตอร์ที่ให้ผู้สื่อข่าวใช้ทวิตเตอร์ส่วนตัวและทวิตเตอร์ในนามองค์กรคนละบัญชี ทั้งนี้เพื่อความน่าเชื่อถือและเป็นกลางในการรายงานข่าว ซึ่งจะทำให้ผู้สื่อข่าวสามารถทำงานได้ง่ายขึ้น รวมถึงบัญชีทวิตเตอร์นั้นต้องระบุตัวตนที่แท้จริงของผู้สื่อข่าว เพื่อแสดงความรับผิดชอบกับข้อมูลข่าวสารที่สื่อสารออกไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนชั่นแชนแนลมีนโยบายให้ผู้สื่อข่าวใช้ทวิตเตอร์เพื่อแสดงตัวตนของความเป็นผู้สื่อข่าวในการรายงานข่าวโดยเฉพาะผู้สื่อข่าวภาคสนาม ใช้เพื่อสร้างเอกลักษณ์บุคคล (Personal Brand) ของตัวผู้สื่อข่าว เนื่องจากมองว่าความน่าเชื่อถือของข่าวขึ้นอยู่กับผู้สื่อข่าว ดังนั้นจึงทำให้ผู้สื่อข่าวมีบทบาทในการสื่อสารกับผู้รับสารได้โดยตรงผ่านทางทวิตเตอร์ และผู้สื่อข่าวเนชั่นไม่มองว่าผู้สื่อข่าวจำเป็นที่จะต้องแยกบัญชีทวิตเตอร์ เพราะต้องการให้ตัวตนของผู้สื่อข่าวบนโลกทวิตเตอร์นั้นเป็นคนธรรมดามีทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ทำให้ผู้สื่อข่าวสามารถใช้ทวิตเตอร์รายงานข่าวได้และสามารถใช้ชื่อบัญชีเดียวกันแสดงความคิดเห็นส่วนตัวได้ หากเกิดกรณีข้อความหรือข่าวผิดพลาด คลาดเคลื่อน นอกจากตัวผู้สื่อข่าวจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อความนั้นแล้ว องค์กรจะเข้ามาร่วมรับผิดชอบด้วย เพราะถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้สื่อข่าวเนชั่น (อดิศักดิ์ ลิมปรุ่งพัฒนกิจ, 2553) ขณะที่สำนักข่าวบีบีซี (BBC) มีนโยบายไม่ห้ามผู้สื่อข่าวเล่นทวิตเตอร์ แต่ผู้สื่อข่าวต้องส่งข่าวไปที่โต๊ะข่าวก่อน หรือสามารแสดงข้อความข่าวลงทวิตเตอร์ พร้อม ๆ กับส่งไปที่โต๊ะข่าว การที่สำนักข่าวบีบีซี ไม่ห้ามผู้สื่อข่าวแสดงข้อความ เพราะต้องการให้ผู้ใช้ทวิตเตอร์ไปติดตามข่าวเพิ่มเติมได้จากสำนักข่าวบีบีซี และเพื่อเป็นการสร้างชื่อให้กับสำผู้สื่อข่าวบีบีซี ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ส่วนสำนักข่าวสกายนิวส์ (Sky News) มีนโยบายห้ามผู้สื่อข่าวส่งต่อข้อความข้อมูล ข่าวขององค์กรหรือสำนักข่าวที่เป็นคู่แข่ง หรือโพสต์ข้อความที่นอกเหนือจากสายข่าวที่ทำงาน

แม้ทวิตเตอร์เป็นเครื่องมือสำคัญในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว แต่ก็มีจุดอ่อนเรื่องความน่าเชื่อถือ ทำให้ประชาชนเสี่ยงต่อการได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง และเกิดปัญหาตามมาได้ ยิ่งผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในฐานะทำงานด้านสื่อมวลชนข้อมูลที่สื่อสารผ่านทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นและต้องให้ความสำคัญ ข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวจะได้รับการส่งต่อ (Retweet) จากคนในทวิตเตอร์มากกว่าทวิตเตอร์ของบุคคลอื่น ๆ (Lotan *et al.*, 2011) สอดคล้องกับแนวคิดของ มาลี บุญศิริพันธ์ กล่าวเนื่องในวันผู้สื่อข่าว 5 มีนาคม พ.ศ. 2552 ว่า สื่อออนไลน์มีจุดอ่อนในเรื่องของความน่าเชื่อถือ ประชาชนที่ติดตามเสี่ยงต่อการได้รับข้อมูลที่ถูกบิดเบือน รวมถึงอาจจะไปละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นง่ายด้วย ขณะเดียวกัน การสื่อสารทางสื่อสังคมออนไลน์ของผู้สื่อข่าวไม่มีกรอบแนวคิดในการรายงานที่ชัดเจน (ภัทระ คำพิทักษ์, 2553)

เช่นเดียวกับที่ มานะ ตรีรยาภิวัฒน์ (2553) กล่าวว่า จริยธรรมของสื่อมวลชนเป็นเรื่องที่สำคัญมาก โดยเฉพาะในพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ยิ่งเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วง เพราะหากองค์กรวิชาชีพไม่ให้ความสำคัญกับจริยธรรมบนสื่อสังคมออนไลน์ อาจจะทำให้เกิดปัญหาตามมา เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์แม้จะสื่อสารได้เร็ว แต่หากข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอผิดพลาด หรือแสดงความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คิดเห็นเกี่ยวกับความขัดแย้ง อาจจะนำมาซึ่งความเสียหาย และเกิดปัญหาตามมาได้ การที่จะนำเสนอแต่ความทันสมัย รวดเร็วของการรายงานข่าว อาจจะไม่สำคัญเท่ากับความรับผิดชอบข่าวที่รายงานไป

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับ การใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนางานด้านการนำเสนอข่าว และสร้างความเชื่อถือให้กับประชาชนที่ติดตามข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

2. เพื่อศึกษาถึงลักษณะข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

4. เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทยที่ใช้ทวิตเตอร์ทั้งชายและหญิง 5 องค์กร คือ สถานีโทรทัศน์เนชั่นแชนเนล สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ โดยขอบเขตทางด้านเนื้อหาผู้วิจัยได้ศึกษาทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ 10 คน และมีการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ที่มาจาก 5 องค์กร องค์กรละ 1 คน รวมทั้งหมด 5 คน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำผลวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการทำงานในหน่วยงานองค์กรสื่อมวลชน และการทำงานของผู้สื่อข่าว

2. เพื่อกระตุ้นให้ผู้สื่อข่าว สื่อมวลชน มีความรับผิดชอบในข้อมูลข่าวสารที่แสดงในสื่อสังคมออนไลน์

3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ทวิตเตอร์ในงานด้านสื่อมวลชนต่อไป

นิยามศัพท์

ทวิตเตอร์ (Twitter) หมายถึง สื่อสังคมออนไลน์ประเภทไมโครบล็อกกิ้ง (Microblogging) สามารถส่งข้อมูลข่าวสารสั้น ๆ ได้ไม่เกิน 140 ตัวอักษร ผู้ใช้สามารถสมัครเข้าใช้บริการได้ฟรีที่เว็บไซต์ http://twitter.com และยังสามารถใช้ผ่านแอพลิเคชั่นจากช่องทางอื่น ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ

ข้อมูลข่าวสาร (News) หมายถึง เรื่องราว เหตุการณ์ ข่าว ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ ข้อมูลข่าว

เรื่องส่วนตัว (Private Matter) หมายถึง การนำเสนอข้อมูลที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของผู้สื่อข่าว เช่น การกิน การฟังเพลง ความรู้สึกที่เกี่ยวกับเรื่องราวในชีวิตของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว (Journalist) หมายถึง ผู้ประกาศข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้รายงานข่าวที่ทำงานในเนชั่นแชนเนล สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ ที่ใช้ทวิตเตอร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้ทวิตเตอร์เพื่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร (Twitter Usage in News and Information Reports) หมายถึง การรายงานข่าว การนำเสนอข่าว การแสดงความคิดเห็น การส่งต่อข้อมูลข่าวสารผ่านทางทวิตเตอร์ การประชาสัมพันธ์องค์กร ประชาสัมพันธ์ผู้สื่อข่าวบนทวิตเตอร์

องค์กร (Organization) หมายถึง บริษัทหรือสำนักข่าวที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ทำงานในการทำหน้าที่ประกาศข่าว รายงานข่าว ในเนชั่นแชนแนล ช่อง 3 ช่อง 7 ไทยพีบีเอส และโมเดิร์นไนน์

ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกับการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ แบ่งได้เป็น 1) เทคโนโลยี ได้แก่ เครื่องมือในการใช้ติดตามข้อมูลข่าวสาร เช่น โทรทัศน์ ไอโฟน อินเทอร์เน็ต 2) ผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ 3) สถานการณ์ข่าว 4) ผู้สื่อข่าว ได้แก่ ภูมิหลังผู้สื่อข่าว เพศ อายุ ตำแหน่งและหน้าที่ การศึกษา ความรู้ความสามารถในการเขียนข่าวทัศนคติ สิทธิส่วนตัว ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต 5) องค์กร ได้แก่ นโยบายองค์กร นโยบายฝ่ายข่าว 6) ข้อจำกัดของทวิตเตอร์ ที่สามารถโพสต์ข้อความแต่ละครั้งได้ไม่เกิน 140 ตัวอักษร 7) สังคม การเมืองและการปกครอง 8) นโยบายการกำกับดูแลเนื้อหา ได้แก่ กฎหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณ

การประชาสัมพันธ์องค์กร หมายถึง การแจ้งหรือการนำเสนอเกี่ยวกับข้อมูล ข่าว การประชาสัมพันธ์หน่วยงาน หรือบริษัทที่ผู้สื่อข่าวทำงานหรือสังกัดอยู่บนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว

การประชาสัมพันธ์ผู้สื่อข่าว หมายถึง การแจ้งหรือการนำเสนอเกี่ยวกับข้อมูล ข่าว งานประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตัวผู้สื่อข่าว หรือผู้สื่อข่าวคนอื่น ๆ ที่สังกัดในหน่วยงานเดียวกับผู้สื่อข่าว รวมถึงการแนะนำผู้สื่อข่าวในหน่วยงานที่สังกัด หรือที่ผู้สื่อข่าวทำงาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร” ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีเทคโนโลยีสื่อสารเป็นตัวกำหนด (Communication Technology Determinism Theory)

2. แนวคิดการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ (Computer Mediated Communication)

3. แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media)

4. แนวคิดองค์ประกอบและคุณค่าของข่าว (News Element and Newsworthiness)

5. ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper Theory)

6. แนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting)

7. ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม (The Responsibility of the Mass Media Theory)

ทฤษฎีเทคโนโลยีสื่อสารเป็นตัวกำหนด

ทฤษฎีเทคโนโลยีสื่อสารเป็นตัวกำหนด (Communication Technology Determinism Theory) ผู้วิจัยได้นำมาอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการสื่อสาร มีผลต่อการสื่อสารมวลชนทั้งการติดตามข้อมูลข่าวสาร การนำเสนอข้อมูลข่าวสาร รวมถึงความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และปัจจัยที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ความหมายเทคโนโลยีสื่อสารเป็นตัวกำหนด

กาญจนา แก้วเทพ (2545) กล่าวว่า ทฤษฎีเทคโนโลยีสื่อสารเป็นตัวกำหนด เป็นกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมืองที่สนใจวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่นำมาประยุกต์ใช้ในวงการสื่อสารมวลชน หมายความถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร (Communication Technology) มีการเพิ่มศักยภาพกับการสื่อสารของสังคมในยุคนั้น ๆ ยกตัวอย่างเช่น เว็บไซต์ (Website) เป็นเครื่องมือที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในยุคปัจจุบัน ธรรมชาติของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประเภทนี้ ทำหน้าที่เป็นสื่อที่สามารถแพร่กระจายได้ (Broadcast) ในขณะเดียวกัน สามารถเป็นสื่อที่อาจอยู่กับที่ (Non-broadcast) และยังเป็นสื่อที่มีลักษณะโครงสร้างที่ปราศจากแนวเขตกั้นของอาณาเขตแต่ละประเทศ (Non- national structure) ได้ด้วยเช่นกัน

McQuail (1994) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับทฤษฎีเทคโนโลยีสื่อสารเป็นตัวกำหนดไว้ดังนี้

1. เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นพื้นฐานของทุกสังคม

2. เทคโนโลยีจะเหมาะสมกับรูปแบบโครงสร้างสังคมแต่ละอย่าง

3. ขั้นตอนของการผลิต และการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารจะเป็นตัวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคม

4. การปฏิวัติเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการสื่อสารในแต่ละครั้ง จะทำให้เกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงสังคมตามมาเสมอ

นพดล อินนา (2548) กล่าวว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับการสื่อสารมวลชน เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยอำนวยความสะดวกในการผลิตรายการ และปรับเปลี่ยนเทคนิค วิธีการนำเสนอในรูปแบบใหม่ ๆ ทำให้การชมรายการมีความน่าสนใจมากขึ้น ขณะที่รูปแบบการนำเสนอข่าวในส่วนของหนังสือพิมพ์ จากเดิมที่ผู้รับสารอ่านหนังสือพิมพ์ในรูปแบบของกระดาษมาเป็นสื่อแนวใหม่ที่ผู้อ่านสามารถอ่านข่าวสาร ข้อมูล รวมถึงสามารถแสดงความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คิดเห็นของตัวเองผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยปรากฏการณ์ที่เกิดจากเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร มี 7 ประการ ดังนี้

1. สื่อใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นลักษณะของสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2. เทคโนโลยีใหม่ทำให้เกิดการบูรณาการระหว่างสื่อ เช่น โทรทัศน์กับโทรศัพท์ หรือโทรทัศน์ โทรศัพท์และคอมพิวเตอร์ในเครื่องเดียวกันหรือพ่วงกัน

3. สื่อมีลักษณะการสื่อสารระหว่างกัน (Interactive) ผู้บริโภคสื่อสามารถควบคุมคัดเลือกข้อมูลข่าวสารทำให้ตรงกับความต้องการ และความสนใจของผู้บริโภค คือ ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการสนองตอบหรือแสดงปฏิกิริยาต่อสื่อมากขึ้น ผู้บริโภคจะไม่เป็นผู้รับสารแบบตั้งรับแต่เพียงอย่างเดียว (Passive Receiver) แต่สามารถที่จะปรับเปลี่ยนสื่อ (Reformat) ออกแบบเนื้อหาใหม่ (Redesign) เพื่อให้ตรงกับความต้องการเฉพาะตัวมากขึ้น

4. เทคโนโลยีมีบทบาทในการเป็นระบบเชื่อมโยงให้เกิดการสื่อสาร (Intermediate Systems) มากขึ้น หมายถึง การใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางให้เกิด (Establishing) คงไว้ (Maintaining) และปรับรื้อ (Regulating) ปรากฏการณ์สื่อสารระหว่างบุคคล เช่น การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) สนทนากับคนที่รู้จักหรือคนแปลกหน้า

5. เทคโนโลยีทำให้เกิดการเก็บสะสมข้อมูลเอาไว้ใช้งานในอนาคต (Stock Files of Information) เนื่องจากข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ จะถูกผลิตขึ้นมาเป็นจำนวนมากและรวดเร็วจนไม่สามารถนำมาใช้งานได้ทัน การใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างระบบเก็บสะสมเพื่อใช้งานจึงเป็นแนวโน้มที่สำคัญ รูปแบบของการเก็บ คือ ฐานข้อมูล (Database)

6. เทคโนโลยีใหม่จะได้รับความนิยมมากขึ้น จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนในสังคมในที่สุด หรือสามารถกล่าวได้ว่า ข้อมูลข่าวสาร กำลังแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว เท่าเทียม และทั่วถึง (Democratized) โดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นพื้นฐาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7. เทคโนโลยีใหม่จะมีความสัมพันธ์กับคอมพิวเตอร์มากขึ้น เทคโนโลยีการสื่อสารและข้อมูลข่าวสารจะสร้างความฉลาดให้กับคอมพิวเตอร์ เช่น เทคโนโลยีใยแก้วนำแสง สามารถทำให้ผู้ใช้คอมพิวเตอร์ทั่วโลกสามารถสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว

2. เทคโนโลยีการสื่อสารในงานสื่อสารมวลชน

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามามีบทบาทในงานสื่อสารมวลชน จากเดิมที่สื่อมวลชนนำเทคโนโลยีมาช่วยในงานด้านการผลิต นำมาปรับรูปแบบการนำเสนอของสื่อ เช่น การทำให้ภาพและเสียงคมชัด นำเทคโนโลยีมาช่วยในการขนส่ง มาช่วยในการส่งข้อมูลข่าวสาร และยิ่งเทคโนโลยีการสื่อสารล้ำหน้ามากขึ้น ก็จะยิ่งช่วยให้การรายงานข่าวสารรวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลา ยิ่งเทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากเท่าไหร่ ยิ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพทางด้านสื่อมวลชนเพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว หลากหลายช่องทางเกิดการพัฒนารูปแบบช่องทางการสื่อสารสู่มวลชนที่รวดเร็ว ครอบคลุมพื้นที่ (ประกอบ เกียรติ อิ่มศิริ, 2549) สำหรับเทคโนโลยีที่มีบทบาทในงานสื่อสารมวลชน ได้แก่ เทคโนโลยีไร้สาย (Digital Technology) ได้ถูกพัฒนาเพื่อประโยชน์ด้านการสื่อสารโดยตรง เอื้อให้คนทั้งโลกสามารถสื่อสารผ่านโครงข่ายไร้สาย โดยมีเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ส่งผ่านข้อมูล สามารถลดอุปสรรคด้านเวลา และพรมแดน (Time and Space) และช่วยลดความแตกต่างของเวลา และระยะทาง นำโลกสู่สังคมไร้พรมแดน (Borderless Society) ทำให้องค์กรหน่วยงานด้านสื่อสารมวลชน ต้องปรับแนวทางการทำงานโดยมีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ควบคู่ไปกับความสำคัญด้านปรัชญาวิชาชีพด้วย (มาลี บุญศิริพันธ์, 2550) ในฐานะที่ทำงานด้านสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นผู้ข่าว ผู้ประกาศข่าว ต้องมีการแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อให้รู้ทันข้อมูลข่าวสาร และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในงานสื่อสารให้ได้มากที่สุด

ในช่วงที่สื่อมีการแข่งเพื่อรายงานข่าว การมีเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยเพื่อแข่งกับเวลาก็เป็นเรื่องสำคัญ สื่อที่นำข่าวสารถึงผู้รับสารก่อนจะได้เปรียบ (พิศิษฐ์ ชวาลาธวัช, 2539) จึงทำให้องค์กรสื่อใช้วิธีการใหม่ ๆ เพิ่มช่องทางการเข้าถึงประชาชน ด้วยวิธีที่รวดเร็ว และได้เปรียบคู่แข่ง โดยเฉพาะข่าวที่นำเสนออย่างสดใหม่ รวดเร็ว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กิดานันท์ มลิทอง (2548) กล่าวไว้ว่า ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ (Digital Divide) หมายถึง ความมีและความไม่มี อันทำให้เกิดเป็นช่องว่างระหว่างผู้มีสารสนเทศและผู้ไร้สารสนเทศ หรือบุคคลที่สามารถเข้าถึงและรับรู้ข่าวสาร ความรู้ กับบุคคลที่ไม่มีโอกาสได้รับข่าวสารอย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงประสิทธิภาพการรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีของแต่ละบุคคล

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (2554) ได้ให้ความหมายของความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ว่า หมายถึง การเกิดช่องว่างของผู้รับสารและผู้ไร้ข่าวสาร ระหว่างประชากรกลุ่มต่าง ๆ ภายในประเทศ ที่มีโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้แตกต่างกัน เช่น ระหว่างประชากรในเมืองใหญ่กับประชากรในชนบท เพศ อายุ ระดับการศึกษาต่างกัน เชื้อชาติและวัฒนธรรมที่ต่างกัน รวมถึงโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ของผู้พิการ ที่อาจน้อยกว่าบุคคลทั่วไปอีกด้วย

ทวีศักดิ์ กออนันตกูล (2545) กล่าวว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมี 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ปัจจัยเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ ได้แก่ ความพร้อมของโครงสร้างในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะก่อให้เกิดโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศ และความรู้ต่างกัน

2. ปัจจัยเกี่ยวกับความแตกต่างของลักษณะของประชากร ได้แก่ ตัวแปรเกี่ยวกับลักษณะของประชากรที่ใช้เป็นเครื่องชี้วัดความเหลื่อมล้ำ เช่น รายได้ ระดับการศึกษา ลักษณะของเชื้อชาติและวัฒนธรรม

3. ปัจจัยด้านนโยบาย เช่น นโยบายด้านการเปิดเสรีเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้มีการแข่งขันกันมากขึ้น ราคาสินค้าและบริการด้านสารสนเทศลดต่ำลง ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนในประเทศมีโอกาสเข้าถึงสารสนเทศได้มากขึ้น

4. ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ขนาดขององค์กรประเภทของธุรกิจ ที่ตั้งขององค์กร ความแตกต่างของธุรกิจมีผลต่อการเข้าถึงข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เทคโนโลยีการสื่อสารมีส่วนสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในงานด้านสื่อสารมวลชน ตั้งแต่การติดตามข้อมูลข่าวสาร การรายงานข่าวสาร การส่งข้อมูลข่าวสาร การสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริโภค เป็นต้น จากแนวคิด ทฤษฎีเทคโนโลยีสื่อสารเป็นตัวกำหนด ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นกรอบในการศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ว่า มีปัจจัยใดทางเทคโนโลยีการสื่อสารใดบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว รวมถึงเพื่อศึกษาถึงแนวโน้มและคุณค่าของเทคโนโลยีการสื่อสารที่ส่งผลต่อการนำเสนอข่าว และติดตามข่าว เทคโนโลยี ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานของผู้สื่อข่าวอย่างไร ส่วนประเด็นความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่อาจส่งผลต่อการเข้าถึงข้อมูลทางทวิตเตอร์ ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นกรอบแนวคิดสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวเพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ ทั้ง ปัจจัยด้านอุปกรณ์ เทคโนโลยีหรือเครื่องมือการเข้าสัญญาณอินเทอร์เน็ต สัญญาณอินเทอร์เน็ต หรือความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี

แนวคิดการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์

แนวคิดการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ (Computer Mediated Communication) ผู้วิจัยได้ทบทวนเกี่ยวกับ ความหมายการสื่อสารผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ ลักษณะการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ คุณสมบัติการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ในงานสื่อมวลชนสื่อใหม่ และพฤติกรรมผู้บริโภคยุคการใช้คอมพิวเตอร์สื่อสาร

1. ความหมายการสื่อสารผ่านสื่อคอมพิวเตอร์

Walther (1992) ได้ให้ความหมายการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ว่า เป็นการประชุมโดยอาศัยคอมพิวเตอร์ และการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ซึ่งเกิดขึ้น และดำเนินในเวลาเดียวกัน หรือต่างกัน ผู้ส่งสารต้องใส่รหัส ลงไปในเนื้อหาสาร จากนั้นก็จะถูกส่งจากคอมพิวเตอร์ผู้ส่งสารไปยังคอมพิวเตอร์ผู้รับสาร ความก้าวหน้าทางด้านอินเทอร์เน็ต และเว็บไซต์ปัจจุบันจึงถูกเรียกว่าเป็นยุคของเว็บ 2.0 (Web 2.0) ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงเว็บไซต์แบบเดิมไปสู่เว็บไซต์แบบใหม่ที่เน้นการสร้างชุมชน หรือสังคมออนไลน์ มีจุดเด่นในเรื่องของเนื้อหาที่สร้างโดยผู้ใช้ เน้นตามความพึงพอใจของผู้บริโภคเป็นหลัก เน้นการแบ่งปันข้อมูล การมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์เนื้อหาต่าง ๆ ซึ่งผู้ใช้งานสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ (ระวีวรรณ แก้ววิทย์, 2553)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ลักษณะการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์

มนัสชล หิรัญรัตน์ (2549) กล่าวว่า การสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์เป็นการปฏิสัมพันธ์กันผ่านคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้ จะมีการสร้างลักษณะการใช้เฉพาะกลุ่ม และความหมายเฉพาะกลุ่มขึ้นมาด้วย ซึ่งควบคุมโดยผู้ใช้ มากกว่าที่จะถูกควบคุมโดยผู้ส่ง คือผู้ใช้สามารถที่จะเลือกรับข้อมูลข่าวสาร ตามที่ต้องการเปิดรับ หรือเลือกปฏิเสธข้อมูลที่เห็นว่าไม่น่าสนใจได้อย่างสะดวก

ขณะที่ Hoffman and Thomas (1996) กล่าวว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ มีลักษณะการสื่อสารแบบแสวงหาข้อมูลตามความสนใจของผู้ใช้ ต่างจากสื่อมวลชนประเภทอื่นที่การสื่อสารเป็นการผลักข้อมูลไปยังผู้ใช้ ผู้ใช้จะเป็นผู้ควบคุมการรับสื่อ มากกว่าที่สื่อถูกควบคุมโดยผู้ส่ง รวมถึงผู้รับสารยังสามารถแสดงความคิดเห็น หรือการสื่อสารเพื่อขอข้อมูล โดยการเขียนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือโปรแกรมสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ต

3. คุณสมบัติการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์

สุกัญญา บูรณเดชาชัย (2547) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของอินเทอร์เน็ตไว้ดังนี้

1. มีความยืดหยุ่นสูงในการจัดเก็บข้อมูล

2. มีการให้บริการที่หลากหลาย

3. ควบคุมและเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างรวดเร็ว

4. เป็นจุดเริ่มต้นบริโภคนิยม เช่น มีการซื้อขายหรือชำระเงินผ่านบัตรเครดิต หรืออินเทอร์เน็ต

5. ทำให้มิติในการแบ่งประเภทเทคโนโลยีจากเดิมที่แบ่งเฉพาะสื่อบุคคล และสื่อสารมวลชน ถูกเปลี่ยนแปลงไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. ทำให้ข้อจำกัดทางการสื่อสารลดลง ผู้ใช้สามารถเลือกรับบริการได้หลากหลาย แสดงความคิดเห็นกลับไปยังผู้ส่งสารได้

7. ทำให้ลักษณะการสื่อสารเปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน จากการสื่อสารแบบทางเดียว เป็นการสื่อสารสองฝ่าย ที่มีการตอบสนองทั้งสองฝ่าย

8. เป็นสื่อที่เปิดกว้าง ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและข้อจำกัดน้อย

9. สร้างศักยภาพ ให้อำนาจแก่ปุถุชนคนธรรมดา ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และก่อตั้งเครือข่ายแห่งความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่ความเคลื่อนไหวทางสังคมต่าง ๆ ได้มากขึ้น

สรมน ธรรมรัตน์ (2549) กล่าวว่า เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่อิสระ และเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นให้กับผู้รับสารและผู้ส่งสาร ทั้งด้านการนำเสนอเนื้อหา รูปแบบการนำเสนอเนื้อหา เพราะสื่ออินเทอร์เน็ตไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา ระยะทาง นอกจากนี้ การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตยังสามารถนำเสนอเรื่องราว ข้อมูล และสารสนเทศต่าง ๆ ได้หลายรูปแบบ ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพกราฟฟิก รวมถึงคลิปเสียง มีการสื่อสารได้ทันที

Fromm (2009) ได้ระบุถึงการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ว่า เป็นรูปแบบของการสื่อสารแบบใหม่ ที่ผู้ใช้จะสร้างกลุ่มข้อมูลขึ้นมาแล้วส่งข้อมูลสู่สาธารณะทันที ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารในลักษณะรอบตัวเท่านั้น แต่ยังได้ทำให้ผู้รับชมหรือผู้อ่านได้กลายเป็นหนึ่งในกระบวนการสร้างข้อมูลข่าวสารด้วย

4. สื่อใหม่ (New Media)

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีด้านการสื่อสารทำให้เกิดสื่อใหม่ (New Media) ซึ่งคาดว่าสามารถตอบสนองความต้องการของผู้แสวงหาข่าวสารได้ประสิทธิภาพมากกว่าสื่อมวลชนแบบดั้งเดิม เนื่องจากสื่อใหม่ ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา (Time) และเนื้อที่ (Space) (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545) รวมถึงไม่มีข้อจำกัดเรื่องระยะทาง การส่งข้อมูล ได้รับผลสะท้อนกลับ (Feedback) ที่รวดเร็ว และสามารถนำเสนอข่าวสารได้โดยประชาชน ที่การนำเสนอข่าวไม่จำเป็นต้องเป็นนักสื่อมวลชนอีกต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิธินันท์ ยอแสงรัตน์ (2554) อธิบายว่า สื่อใหม่ คือ สื่อดิจิทัล เกิดขึ้นจากระบบดิจิทัล ซึ่งไม่ใช่หมายถึงเพียงแค่การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้สมาร์ทโฟน การสื่อสารออนไลน์ แต่ยังรวมถึงเกมคอมพิวเตอร์ ซีดี ดีวีดี เทคโนโลยี เป็นต้น ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือสื่อสารสนองตอบความต้องการรับและส่งข้อมูลทำข่าวสารของตนได้ทันที ซึ่งหัวใจสำคัญของสื่อใหม่คือ ความรวดเร็ว ความสดใหม่ และความเสมอภาคกันในการส่ง รับ และเผยแพร่ข่าวสาร

มานะ ตรีรยาภิวัฒน์ (2554) อธิบายความหมายสื่อใหม่ ว่า สื่อที่ผู้รับสารสามารถเป็นผู้ผลิตเนื้อหา และเผยแพร่ได้เอง อีกทั้งยังสามารถมีปฏิสัมพันธ์กันได้ระหว่างผู้บริโภคและผู้ผลิต ทำให้เกิดปรากฏการณ์กระบวนการสื่อสารแทบทุกวงการ ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

มูลนิธิสื่อเพื่อการศึกษาของชุมชน (2554) กล่าวถึงลักษณะเฉพาะร่วมกันของสื่อใหม่ได้ 2 ประการ ดังนี้

1. เป็นสื่อที่ใช้ช่องทางเทคโนโลยีการสื่อสาร หรืออินเทอร์เน็ต

2. เป็นสื่อที่มีการสื่อสารสองทาง

อาทิตย์ สุริยะวงศ์กุล (2554) กล่าวว่า สื่อใหม่ หรือสื่อสังคมออนไลน์เป็นพื้นที่ที่สร้างอำนาจการสื่อสารให้กับมนุษย์ธรรมดา และยังเป็นช่องทางให้คนทั่วไปได้สร้างเนื้อหาข่าวสารด้วยตัวเอง ไม่ขึ้นกับสื่อหลักแต่เพียงด้านเดียว และสื่อใหม่ก็สร้างพลังในการสื่อสารอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน รวมถึงทำให้ประชาชนที่ต้องการเสนอสิ่งที่สังคมไม่ได้คาดหวังก็สามารถทำได้

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2554) กล่าวว่า สื่อใหม่จะเข้ามาแทนที่สื่อกระแสหลัก หากแต่เป็นพื้นที่ที่เพิ่มช่องทางการสื่อสารให้กับคนกลุ่มเดิม ที่มีความสามารถเข้าถึงช่องทางการสื่อสารอื่น หากสื่อหลักไม่เปิดพื้นที่หลากหลาย หรือเปิดพื้นที่ให้แสดงความคิดเห็น สื่อก็จะไม่ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

จากคำนิยาม และอธิบายความหมายของ สื่อใหม่ สรุปได้ว่า สื่อใหม่ เป็นการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต สื่อสารสองทาง ประชาชนสามารถที่จะโต้ตอบสื่อสารกับเพื่อนในเครือข่ายเดียวกันได้ เป็นได้ทั้งผู้ส่งสาร และรับสารซึ่งไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และสถานที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคุณสมบัติของการสื่อสารมวลชนกับการสื่อใหม่

สื่อมวลชน	**สื่อใหม่**
กระจายข้อมูลข่าวสารจากผู้ส่งคนเดียวสู่ผู้รับจำนวนมาก	กระจายข้อมูลข่าวสารจากผู้ส่งหลายคนสู่ผู้รับหลายคน
ต้นทุนการผลิตสูง	ต้นทุนการผลิตต่ำ
คัดเลือกข่าวสารหรือเป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสารโดยผู้สื่อข่าวมืออาชีพ	ไม่มีการคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลไหลจำนวนมากจะถูกตัดสินใจเลือกรับโดยผู้รับสาร
ผลสะท้อนกลับ (Feedback) ช้า	ผลสะท้อนกลับ (Feedback) รวดเร็ว
มีนายทุนเป็นเจ้าของ และกำหนดนโยบาย	แหล่งทุนหลากหลาย กระจายตัว
คุณค่าข่าวยึดถือตามแบบแผน และจรรยาบรรณ	กระบวนการผลิต การพิจารณาขึ้นอยู่กับคุณธรรมและความเชื่อส่วนบุคคล
นำเสนอข่าวโดยนักสื่อมวลชน นักวารสารศาสตร์ ผู้สื่อข่าว ผู้เชี่ยวชาญงานสื่อสารมวลชน	นำเสนอโดยมือสมัครเล่น หรือประชาชนโดยทั่วไปก็นำเสนอข่าวได้
เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นแบบทางเดียว	เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสองทาง
ให้ความสนใจเรื่องทั่วไปในสังคม ต้องนำเสนอข่าวที่หลากหลาย	ผู้ใช้จะเลือกนำเสนอ หรือสนใจในข้อมูลข่าวสาร
มีข้อจำกัดเรื่องการนำเสนอ ทั้งเวลา สถานที่หรือพื้นที่นำเสนอข่าว	สามารถแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารที่ไม่จำกัดเวลา สถานที่

ที่มา: นิธินันท์ ยอแสงรัตน์ (2554); มาลี บุญศิริพันธ์ (2550); อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2550)

5. พฤติกรรมผู้บริโภคยุคการใช้คอมพิวเตอร์สื่อสาร

มาลี บุญศิริพันธ์ (2550) กล่าวว่า ผู้บริโภคข่าวจากอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ไม่ชอบอ่านข้อความที่มีเนื้อหายาว เป็นให้เหตุให้ผู้นำเสนอข่าวสารบนอินเทอร์เน็ตต้องแสวงหารูปแบบการเสนอข่าวสารให้สั้นกระชับ โดยออกแบบให้สามารถโต้ตอบกับผู้อ่านได้ด้วยการใช้กราฟฟิก หรือใช้ช่องทางสื่อสารแบบผสมผสาน (Multimedia) นอกจากนี้ ผู้ใช้สื่อออนไลน์ยังมีพฤติกรรมเห็นประโยชน์ในเทคนิคการเชื่อมโยงสืบค้นข้อมูลที่ต้องการด้วยการคลิกโยงต่อไปยังเว็บไซต์อื่น ๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จันทนา ทองประยูร (2551) กล่าวว่า บุคคลที่มีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวสามารถเป็นผู้รายงานข่าวได้ รวมถึงสามารถที่จะเข้าไปถึงแหล่งข่าวต่าง ๆ และผลิตเนื้อหาได้เอง ทำให้ปริมาณข้อมูลข่าวสารเกินความต้องการได้

มานะ ตรีรยาภิวัฒน์ (2555) กล่าวในงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้ Social Media ในงานข่าว เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2555 ว่า จากเดิมที่ผู้บริโภคติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อ และมีการสื่อสารทางเดียว แต่ปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้เกิดการสื่อสารสองทาง ผู้บริโภคเปลี่ยนเป็นคนส่งสารและสื่อสารระหว่างผู้บริโภคด้วยกันเองมากขึ้น ทุกคนมีสิทธิที่จะเสนอข่าวสารได้ทันทีหากมีเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต

Rudin and Ibbotson (2002) กล่าวว่า ผู้บริโภคจากเดิมที่เฉื่อยชาในการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อหลักอย่างวิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ แต่เมื่อเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต จะกลายเป็นผู้ใช้สื่อที่ตื่นตัว และยังสามารถติดตามข่าวสารจากแหล่งข่าวได้โดยตรง รวมถึงสามารถเลือกข่าวที่ตนสนใจ

ด้วยความก้าวหน้าของคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ดาวเทียม ทำให้โลกก้าวไปสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร มีการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ ประชาชนสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้หลายช่องทาง รวมถึงยังทำให้เกิดสื่อใหม่ หรือสื่อสังคมออนไลน์ ส่งผลต่อการรายงานข้อมูลข่าวสารต่อสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ สื่อใหม่กลายเป็นสื่อทางเลือกให้ประชาชนเพิ่มขึ้น และมีส่วนส่งเสริมสื่อมวลชน เพื่อให้องค์กรสื่อนั้นเข้มแข็งและก้าวไปพร้อม ๆ กันกับสื่อใหม่ ซึ่งจากแนวคิดการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ที่สามารถเลือกติดตามคนอื่น หรือคนอื่นมาติดตาม การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ และลักษณะการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านทางทวิตเตอร์ว่า มีเนื้อหา รูปภาพ คลิปเสียง ภาพเคลื่อนไหวอย่างไร รวมถึงนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในการติดตามผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ และเปรียบเทียบจุดเด่น จุดด้อยของสื่อใหม่อย่างทวิตเตอร์กับสื่อโทรทัศน์ ว่าลักษณะการสื่อสาร การรายงานข้อมูลข่าวสาร เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์

แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นช่องทางการสื่อสารที่เชื่อมโยงข้อมูลกันทางอินเทอร์เน็ต สมาชิกสามารถที่จะติดต่อสื่อสารถึงกันได้ และเพื่อให้เข้าใจในแนวคิดเกี่ยวกับเสื่อสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนเกี่ยวกับเรื่อง แนวคิดและลักษณะสื่อสังคมออนไลน์ ตัวอย่างสื่อสังคมออนไลน์ ความสำคัญของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในงานสื่อสารมวลชน รวมถึงผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์ต่อบทบาทของสื่อมวลชน

1. แนวคิดและลักษณะสื่อสังคมออนไลน์

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย (2555) ได้ให้ความหมาย สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) หมายถึง ช่องทางการสื่อสารผ่านเว็บไซต์ และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใด ๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้สามารถสื่อสารเนื้อหา เช่น ทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก, ยูทูบ, เว็บบล็อกต่าง ๆ

สื่อสังคมออนไลน์ คือกลุ่มคนที่รวมกันเป็นสังคมทางอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ง่าย (พัชร เกิดศิริ, 2552) ผู้ใช้สื่อหรือผู้รับสารสามารถกลายเป็นผู้ส่งสารได้ในเวลาเดียวกัน สามารถเชื่อมโยงผู้คนไว้ด้วยกัน สร้างเนื้อหาตามประเภทความสนใจของผู้ใช้ร่วมกัน (ณัฏฐชา หน่อทอง, 2552) ซึ่งลักษณะของเว็บไซต์สื่อสังคมออนไลน์มีส่วนที่คล้ายกัน คือ มีการเพิ่มเพื่อน (Add as friend) ตามหลักการ เฟรนด์ ออฟ อะ เฟรนด์ (Friend-Of-A-Friend) รวมถึงมีบริการพื้นฐานที่เหมือนกันคือ ผู้ใช้สามารถที่จะสร้างโปรไฟล์ (Profile) ลงในเว็บ มีการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อนที่เป็นเพื่อนในเครือข่ายเดียวกัน มีช่องทางที่สามารถทำให้ผู้ใช้สามารถสื่อสารส่วนตัวกับเพื่อนบางคน หรือสื่อสารสู่สาธารณะได้เช่นกัน (จุรีรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์, 2552) พร้อมกันนี้ ผู้ใช้ยังสามารถที่จะไปติดตามอ่านหน้าข้อมูลของเพื่อนได้ด้วย รวมถึงสามารถเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลหรือความเป็นตัวตน (Profile) เขียนเล่าเรื่องราวต่าง ๆ หรือแสดงรูปภาพเพื่อให้เพื่อน ๆ ได้รับข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เปิดโอกาสให้มีการรู้จักกันผ่านเพื่อนของเพื่อน (ศิริพร กนกชัยสกุล, 2553) ทำให้ผู้ส่งสารแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร ในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยสามารถที่จะโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือผู้รับสารด้วยกันเอง (พิชิต วิจิตรบุญยรักษณ์, 2554)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ตัวอย่างสื่อสังคมออนไลน์

2.1 เฟซบุ๊ก (Facebook)

Heidi (2009) กล่าวไว้ว่า เฟซบุ๊ก (Facebook) มีจุดเริ่มต้นจากการเป็นสื่อสังคมออนไลน์สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2547 ก่อนจะขยายการใช้งานให้สามารถรองรับกลุ่มผู้ใช้ทุกเพศทุกวัยทั่วโลกได้ในเวลาต่อมา จนปัจจุบัน เฟซบุ๊กกลายเป็นเครือข่ายที่เติบโตต่อเนื่อง และมีผู้ใช้เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ไม่สิ้นสุด โดยจากข้อมูลของเฟซบุ๊ก ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 เฟซบุ๊กมีจำนวนผู้ใช้เพิ่มสูงขึ้นเกือบ 200 ล้านคนทั่วโลก (ผู้ใช้ครึ่งหนึ่งในจำนวนนี้ล็อกอินเข้าใช้เฟซบุ๊กทุกวัน) โดย 2 ใน 3 ของผู้ใช้ทั้งหมดเป็นผู้คนวัยทำงาน ขณะที่ช่วงวัยของผู้ใช้เฟซบุ๊กส่วนใหญ่คือผู้คนวัย 35 ปีขึ้นไป นอกจากนั้นก็เป็นนักเรียน นักศึกษา นักการเมือง ศาสตราจารย์ และสมาชิกในครอบครัวก็ใช้เฟซบุ๊กด้วย

Heidi ยังกล่าวอีกว่า เฟซบุ๊กถือเป็นสื่อใหม่ที่กำลังได้รับความนิยมในสังคมออนไลน์ขณะนี้ เพราะผู้ใช้สามารถใช้งานได้สะดวก รวดเร็ว มีลูกเล่นมากมาย ทำให้ผู้ใช้บริการสนุกสนานกับลูกเล่นต่าง ๆ แม้แต่ในแวดวงบันเทิง แวดวงการเมือง หรือแวดวงโฆษณา ที่เฟซบุ๊กก็เข้าไปมีอิทธิพลในหลายรูปแบบ เรียกได้ว่าเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก รูปแบบการให้บริการเฟซบุ๊กจะผ่านเว็บไซต์ เชื่อมโยงผู้คนไว้ด้วยกัน รวมทั้งการเชื่อมโยงบริการทางอินเทอร์เน็ตที่ผู้ใช้คุ้นเคย เช่น เว็บบล็อก (Web Blog) เมสเซนเจอร์ (Messenger) หรือ เว็บบอร์ด (Web Board) เข้าไว้ด้วยกัน กลายเป็นสังคมใหญ่ที่ทำให้ผู้ใช้สามารถพูดคุย แบ่งปันข้อมูลต่าง ๆ

2.2 กูเกิล พลัส (Google Plus)

กูเกิล พลัส (Google Plus) บริการโซเชียลเน็ตเวิร์กจากกูเกิล เปิดให้ใช้งานครั้งแรกเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2554 มีลักษณะคล้าย ๆ นำเอาจุดเด่น ๆ ของเฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ มาให้บริการ ประกอบกับกูเกิล พลัส ยังสามารถเชื่อมโยงกับบริการอื่น ๆ จากกูเกิล เช่น สามารถตรวจดูข้อมูลได้จากจีเมล (G-mail) สามารถค้นคว้าข้อมูลได้จากบริการค้นหา (Search Engine) การสร้างเอกสารก็สามารถทำได้ด้วยเช่นกัน และนี่คือจุดเด่นที่เฟซบุ๊กและทวิตเตอร์ยังไม่สามารถทำได้ รวมถึงยังสามารถที่จะดึงข้อมูลที่เคยถูกลบแล้วกลับมาได้ (ภวรัญชน์รัตน์ ภู่วิจิตร์ และ วศิน เพิ่มทรัพย์, 2554)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.3 มายสเปซ (Myspace)

ปัจจุบันแม้ว่าสื่อข่ายสังคมออนไลน์อย่างมายสเปซ (Myspace) จะได้รับความนิยมน้อยลง หลังมีเฟซบุ๊ก เพราะเฟซบุ๊กกลายเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลกแทน แต่สำหรับในสหรัฐอเมริกา มายสเปซก็ยังคงเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในปัจจุบัน ทั้งนี้ มายสเปซได้ใช้โปรไฟล์ส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้ และถาม-ตอบเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลได้ แต่ที่แตกต่างจากเฟซบุ๊กก็คือ ผู้ใช้ในนามองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ จะสามารถจดทะเบียนเปิดใช้บัญชีส่วนบุคคลได้ เหมือนกับผู้ใช้ในนามบุคคลทั่ว ๆ ไป (Heidi, 2009)

2.4 นิง (Ning)

นิง (Ning) เป็นเว็บไซต์บริการสร้างสังคมออนไลน์ที่เปิดตัวในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งผู้ใช้จะสามารถสร้างสื่อสังคมออนไลน์ของตนขึ้นมาได้ ผู้ใช้ก็จะสามารถพูดคุยแสดงความเห็นในบอร์ดแสดงความเห็น และโปรแกรมสนทนา นอกจากนี้ ยังสามารถแบ่งปันรูปภาพ วิดีโอ เหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถสร้างกลุ่มชุมชนออนไลน์ใหม่ในนิงได้อีกด้วย (Heidi, 2009)

2.5 บล็อก (Blog)

บล็อก (Blog) มาจาก Web + log แล้วย่อเหลือ Blog เป็นประเภทของระบบการจัดการเนื้อหา ที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เขียนบล็อกสามารถเผยแพร่และแบ่งปันบทความของตนเอง จุดเด่นของบล็อกคือ การสื่อสารถึงกันอย่างเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านบล็อก ซึ่งบล็อกเกอร์ (Blogger) (http://www.blogger.com) และ WordPress (http://wordpress.com) คนจะนิยมไปสร้างบล็อก (พิชิต วิจิตรบุญยรักษณ์, 2554) สำหรับผู้ที่คิดค้นคือ Jorn Barger โดยเริ่มมีการใช้เมื่อเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2540 ผู้ใช้สามารถที่จะสร้างเนื้อหาได้หลากหลาย ทั้งไดอารี่ส่วนตัว พื้นที่สำหรับพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นข่าวสารต่าง ๆ แหล่งรวมข้อมูลข่าวสาร แหล่งรวมลิงก์ เป็นต้น ผู้เข้ามาอ่านบล็อก สามารถที่จะอ่านข้อมูลใหม่ ๆ ได้ในส่วนบนสุดของบล็อก และสามารถเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นได้ ทั้งนี้ เนื้อหาในบล็อกมี 3 ส่วนประกอบด้วยกัน คือ หัวข้อ (Title) เนื้อหา (Post หรือ Content) และวันที่เขียน (Date) โดยวัตถุประสงค์ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเขียนบล็อกคือการเขียนเพื่อนำเสนอหรือแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์กับผู้อื่น (Heidi, 2009)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.6 ยูทูบ (Youtube)

ยูทูบ (Youtube) เว็บไซต์แลกเปลี่ยนวิดีโอ ซึ่งผู้ใช้สามารถที่จะทำการอัพโหลดภาพวิดีโอ เปิดดูวิดีโอ และแบ่งปันวิดีโอให้กับสมาชิกคนอื่น ๆ ดูได้ โดยนำเทคโนโลยีของอะโดบีแฟลช (Adobe Flash) มาใช้ในการแสดงภาพวิดีโอ เมื่อสมัครสมาชิกแล้วผู้ ใช้จะสามารถใส่ภาพวิดีโอเข้าไป แบ่งปันภาพวิดีโอให้คนอื่นดูด้วย แต่หากไม่ได้สมัครสมาชิกก็สามารถเข้าไปเปิดดูภาพวิดีโอที่ผู้ใช้คนอื่น ๆ ใส่ไว้ในยูทูบได้ ซึ่งยูทูบก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

2.7 ทวิตเตอร์ (Twitter)

ทวิตเตอร์ (Twitter) ก่อตั้งเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2549 เปิดตัวเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2549 โดยมีบริษัท Obvious Corp ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเจ้าของ ส่วนผู้ที่พัฒนาทวิตเตอร์ขึ้นมาคือ Evan Williams และ Meg Hourihan สำหรับคำว่า Twitter มาจากรากศัพท์คำว่า tweet ที่แปลว่าเสียงนกร้อง ทำให้สำหรับสัญลักษณ์ของทวิตเตอร์นั้นเป็นรูปนก

ภาพที่ 1 โลโก้ทวิตเตอร์ทั้งโลโก้ใหม่และโลโก้เก่า
ที่มา: Blog twitter (2555)

ก่อนนี้สัญลักษณ์ของทวิตเตอร์เป็นนกตัวอ้วน ๆ และมีขน แต่เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2555 เว็บบล็อกของทวิตเตอร์ (Blog twitter, 2012) ได้มีการประกาศเปลี่ยนโลโก้ใหม่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทั้งนี้ผู้ที่ต้องการใช้ทวิตเตอร์สามารถที่จะสมัคร และเข้าใช้ทวิตเตอร์ได้ด้วยวิธีง่าย ๆ (อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมที่ ภาคผนวก ง วิธีสมัครใช้บริการ Twitter) เมื่อสมัครเข้าใช้แล้ว สามารถที่จะนำ Username และ Password เพื่อ Sign in เข้าใช้ ดังรูปที่ 2

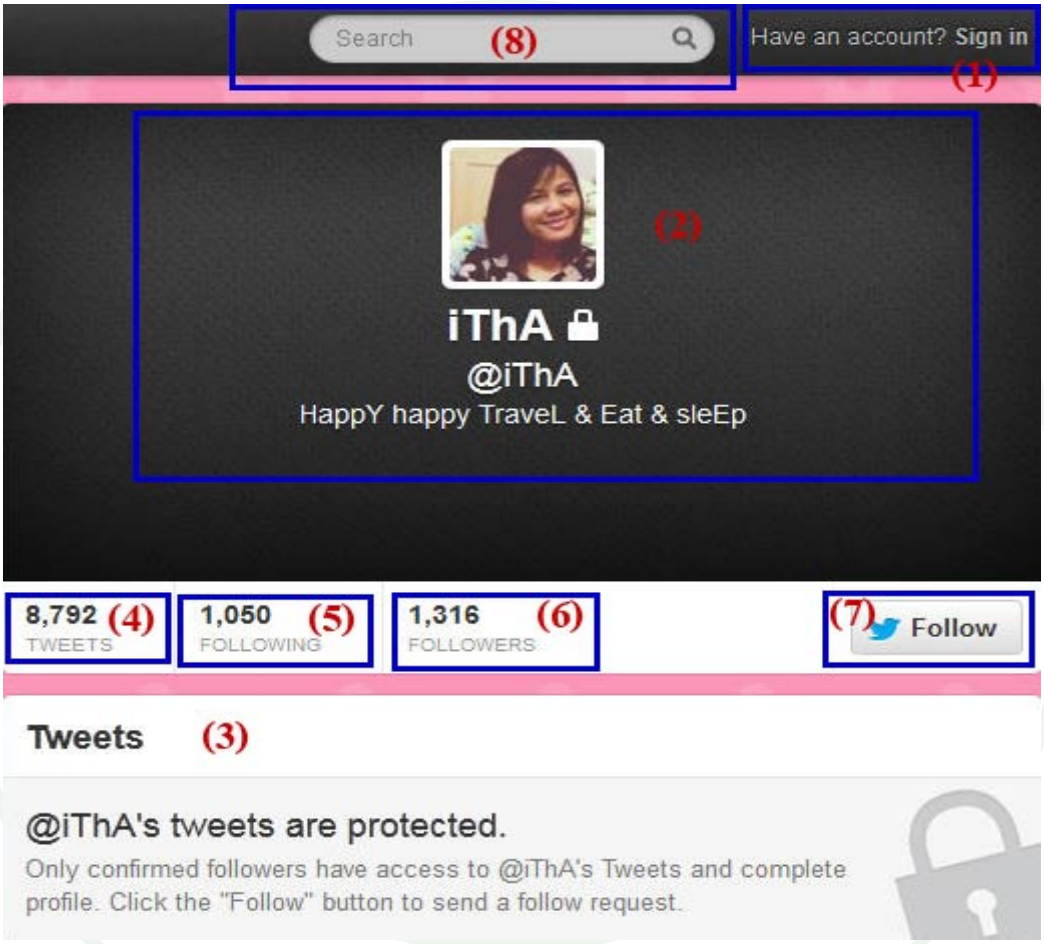

ภาพที่ 2 เมนู Sign in, Tweet, Following, Followers, Follow และเมนูค้นหาบนหน้าทวิตเตอร์
ที่มา: Itha (2556)

จากรูปภาพที่ 2 ส่วนต่าง ๆ บนหน้าทวิตเตอร์ สามารถอธิบายได้ดังนี้

หมายเลข (1) เมนูหลักเพื่อ Sign in เข้าทวิตเตอร์ของผู้ใช้

หมายเลข (2) หน้าหลักทวิตเตอร์ของผู้ใช้ ส่วนนี้จะให้ผู้ใช้ใส่รูปภาพของตัวเอง ใส่ภาพพื้นหลัง รวมถึงใส่ประวัติย่อของผู้ใช้ตามต้องการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมายเลข (3) ถ้า Sign in เข้าระบบ ผู้ใช้สามารถที่จะโพสต์ข้อความว่าขณะนี้กำลังทำอะไร หรือนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้ตามที่ผู้ใช้จะโพสต์ข้อความ แต่ไม่เกิน 140 ตัวอักษร

หมายเลข (4) Tweets จำนวนข้อความที่ผู้ใช้ได้โพสต์หรือนำเสนอบนทวิตเตอร์ตั้งแต่เริ่มสมัครใช้ทวิตเตอร์

หมายเลข (5) Following จำนวนคนที่ติดตามทวิตเตอร์

หมายเลข (6) Followers จำนวนคนที่ติดตามทวิตเตอร์

หมายเลข (7) ผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ สามารถติดตามทวิตเตอร์โดยกดปุ่ม Follow ก็สามารถติดตามข้อมูลข่าวสารคนที่ต้องการจะไปติดตามได้

หมายเลข (8) ผู้ใช้ทวิตเตอร์สามารถที่จะค้นหาข้อมูล หรือเรื่องราวที่สนใจในทวิตเตอร์ได้ โดยโพสต์ข้อความที่ต้องการค้นได้เลย นอกจากนี้ ยังสามารถที่จะค้นหาชื่อผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ได้ด้วย โดยใส่ @ นำหน้าตามด้วยชื่อทวิตเตอร์คนที่ต้องการค้นหา

นอกจากนี้ในหน้าทวิตเตอร์ ผู้ใช้ยังสามารถที่จะค้นหา หรือดูรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อกลับไปที่หน้าทวิตเตอร์ของตนได้ด้วย ดังรูปภาพที่ 3 โดยผู้ใช้ทวิตเตอร์สามารถที่จะคลิกปุ่ม Home ดังหมายเลข (9) เพื่อกลับไปหน้าหลักทวิตเตอร์ของตนเอง หรือดูข้อความที่เคยโพสต์ หรือคลิกที่เมนู @Cennect ผู้ใช้สามารถที่จะดูสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบัญชีผู้ใช้ได้ทั้งหมดที่นี่ โดยทวิตเตอร์จะฟีดสิ่งที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในในเมนูนี้ดังหมายเลข (10) หรือสามารถที่จะเลือก เมนู #Discover เพื่อค้นหา tag ที่ต้องการ ดังหมายเลข (11) และผู้ใช้สามารถตั้งค่าใช้งานได้มากกว่าหนึ่งบัญชีผู้ใช้ โดยคลิกที่เมนู Me หมายเลข (12) หรือหากจะดูข้อมูลข่าวสารจากผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ที่ติดตามได้โพสต์ข้อความไว้สามารถคลิกได้ตามหมายเลข (13) โดยข้อมูลข่าวสารจะเรียงลำดับใหม่สุดไว้บนสุด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาพที่ 3 เมนู Home, Connect, #Discover, Me และ Tweet บนหน้าทวิตเตอร์
ที่มา: Itha (2556)

ด้วยทวิตเตอร์เป็นสื่อสังคมออนไลน์ประเภทไมโครบล็อกกิ้ง (Microblogging) วิธีการสื่อสารคล้ายคลึงกับการส่งข้อความด่วน แบ่งปันข้อมูลข่าวสารสั้น ๆ ได้ทันที หรือที่เรียกว่าการส่งผ่านข้อมูลแบบทันที (Real-time) ซึ่งแต่ละครั้งกำหนดข้อความบนทวิตเตอร์ไม่เกิน 140 ตัวอักษร (อภิศิลป์ ตรุงกานนท์, 2552) แต่ถ้ารวมกับชื่อบัญชีผู้ใช้บริการ (Account Name) ที่กำหนดไว้ 20 ตัวอักษร เมื่อรวมกับจำนวนข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้ใช้สามารถส่งข้อความแต่ละครั้งนั้นได้ 160 ตัวอักษร ว่า ขณะนี้กำลังทำอะไรอยู่ (What are you doing?) แต่ต่อมาเปลี่ยนเป็นคำถามผู้ใช้ว่าเกิดอะไรขึ้น (What's happening) เพื่อให้ผู้ใช้รายงานหรือเขียนข้อความว่ามีอะไรเกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว หรือพบเห็น หรืออยากโพสต์ข้อความอะไร ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการเติบโตของทวิตเตอร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาพที่ 4 เมนูโพสต์ข้อความ, รูปภาพ, สถานที่ และจำนวนตัวเลขระบุข้อความโพสต์บนทวิตเตอร์
ที่มา: Itha (2556)

จากรูปที่ 4 ผู้ใช้สามารถที่จะโพสต์ข้อความได้ตรงช่องหมายเลข (14) แต่ข้อความห้ามเกิน 140 ตัวอักษร ซึ่งบนทวิตเตอร์หากพิมพ์แล้วกี่ตัวอักษรจะมีจำนวนตัวเลขบอกจำนวนที่สามารถโพสต์ข้อความได้ ดังหมายเลขที่ (15) นอกจากนี้ผู้ใช้ทวิตเตอร์ยังสามารถที่จะโพสต์รูปภาพดังหมายเลขที่ (17) หรือสถานที่ที่กำลังโพสต์ข้อความได้ด้วยดังหมายเลขที่ (16)

การส่งสารและการตอบรับข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ส่งผลให้มีข้อความจากคนมากมายส่งกลับมาอย่างต่อเนื่อง (Hermida, 2010a) โดยทวิตเตอร์ใช้เทคโนโลยีดิจิตอลระบบการรับรู้แบบทันที (Awareness Systems) ที่ประกอบไปด้วยการรวบรวมข้อมูล การติดต่อสื่อสาร การแบ่งปัน การเผยแพร่ข่าวและข้อมูลให้ผู้ใช้คนอื่นได้รับรู้ คล้ายกับรูปแบบการสื่อสารหลาย ๆ อย่าง เหมือนกับโทรศัพท์ตรงที่ผู้ใช้สามารถส่งและแลกเปลี่ยนข่าวสาร หรือส่งผ่านข้อมูลแบบทันที และเหมือนกับการส่งข้อความด่วนที่ผู้ใช้จะระบุเพียงข้อมูลที่สำคัญ สั้น กระชับ ทวิตเตอร์ได้ทำให้ผู้ใช้จำนวนมากได้ติดต่อระหว่างกันและกันได้รวดเร็ว ผ่านรูปแบบความสัมพันธ์แบบผู้ใช้ (User) และผู้ติดตาม (Follower) ขณะที่รูปแบบของข้อความก็จะมีทั้งข้อความส่วนตัว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และข้อความส่วนรวมที่ผู้ใช้สามารถกำหนดการเผยแพร่ให้ผู้ติดตามได้เห็น (Hermida, 2010b) ซึ่งข้อความที่ส่งต่อจะ ถูกส่งต่อไปยังบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เคยรู้จักแต่สามารถสื่อสาร แบ่งปัน และแสดงความเห็นในเหตุการณ์หรือหัวข้อเดียวกันได้ (Weinberger, 2002) โดยผู้ใช้สามารถกำหนดขอบข่ายการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งในลักษณะของผู้ใช้หนึ่งคนสู่ผู้ใช้หลายคน และผู้ใช้หลายคนสู่ผู้ใช้อีกหลายคน

ทวิตเตอร์ยังมีแอพพลิเคชั่น (Application) รองรับให้เลือกใช้จำนวนมาก เช่น Twhirl Tweetdeck เป็นต้น ซึ่งประชาชนสามารถสมัครใช้งานทวิตเตอร์ และได้ชื่อบัญชีทวิตเตอร์ที่สมัครไว้ โดยเจ้าของบัญชีทวิตเตอร์ (Tweetple) สามารถเขียนเรื่องราวว่า ขณะนี้กำลังทำอะไรอยู่ (What are you doing?) ภายใต้ข้อจำกัดของการเผยแพร่ข้อความในพื้นที่ของตน (Timeline) หรือที่เรียกการเขียนหรือส่งข้อความว่า ทวีต (Tweet) ข้อมูลจะถูกเผยแพร่ต่อสาธารณะ จากนั้นก็มีการเก็บข้อมูลไว้ และสืบค้นข้อมูลได้ (Heidi, 2009) ผู้ใช้ทวิตเตอร์ยังสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันและกันได้อย่างทันที ผ่านรูปแบบความสัมพันธ์แบบเจ้าของบัญชีทวิตเตอร์ (User) และผู้ติดตาม (Follower)

ภาพที่ 5 เมนู Reply, Retweet และFavorite บนทวิตเตอร์

ที่มา: Itha (2555)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากรูปภาพที่ 5 เมนู Reply, Retweet และ Favorite บนทวิตเตอร์ ซึ่งหากผู้ใช้ทวิตเตอร์ต้องการตอบกลับทวิตเตอร์ของผู้ใช้คนอื่น ๆ ได้สามารถคลิกที่ปุ่ม Reply ทวิตเตอร์คนที่ต้องการตอบกลับ โดยมีการใส่ @ชื่อผู้รับ เว้นวรรค ตามด้วยข้อความ เพื่อให้ผู้ติดตามเห็นข้อความดังกล่าวได้ด้วยดังหมายเลข (18) หรือหากต้องการอ้างอิงข้อความของบุคคลอื่น เพื่อไม่ให้สาระสำคัญขาดหายไป จึงต้องเก็บข้อความเก่าไว้ หรือส่งต่อข้อความหรือนำเสนอข้อความโพสต์ซ้ำโดยมีชื่อทวิตเตอร์ของคนที่เราจะส่งต่อติดมาด้วย โดยคลิกที่ Retweet (RT) ดังหมายเลข (19) ข้อความดังกล่าวก็จะส่งต่อสามารถส่งไปถึงเพื่อน ๆ ที่ติดตามผู้ส่งต่อได้เห็น หากผู้ใช้ทวิตเตอร์เห็นข้อความทวิตเตอร์ของใครน่าสนใจสามารถคลิกที่ Favorite ดังหมายเลข (20) ซึ่งสามารถกลับมาอ่านทีหลังหรืออ้างอิง ส่งต่อ ได้ตลอดเวลา ส่วนหมายเลข (21) เป็นข้อความที่ผู้ใช้ทวิตเตอร์ส่งต่อ Retweet ข้อความคนอื่น และข้อความดังกล่าวก็จะขึ้นที่หน้าข้อความที่ผู้ใช้คนนั้น ๆ โพสต์ไว้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้ใช้ทวิตเตอร์สามารถสามารถสร้างเนื้อหาสาระ (Content) ที่น่าสนใจให้กับผู้ติดตามได้ ทำให้ผู้ใช้ทวิตเตอร์มีอิสระในการเลือกติดตาม (follow) สามารถแสดงความคิดเห็นกับใครก็ได้หากรู้สึกไม่ถูกใจหรือไม่ชอบก็สามารถเลิกติดตาม (Unfollow) ได้ทันที พร้อมกันนี้ผู้ใช้ทวิตเตอร์ยังสามารถกล่าวถึงผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ (Mention)โดยใส่ชื่อของบุคคลนั้น เช่น ต้องการส่งข้อมูลถึงสำผู้สื่อข่าวซีเอ็นเอ็น สามารถที่จะระบุส่งถึงได้โดยใช้ชื่อทวิตเตอร์ของสำผู้สื่อข่าวซีเอ็นเอ็น (@CNN)โดยชื่อของผู้ที่ถูกกล่าวถึงจะเห็นข้อความผ่านทางหน้าเว็บทวิตเตอร์ถึงแม้ว่าบุคคลนั้นจะไม่ได้ติดตามทวิตเตอร์คน ๆ นั้น การกล่าวถึงโดยใส่ชื่อทวิตเตอร์นั้นเป็นการแจ้งให้ทราบ หรือดึงให้เข้ามาร่วมวงสนทนา

การส่งข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์หากผู้ใช้ต้องการที่จะส่งหาผู้ใช้คนอื่น ๆ เป็นข้อความส่วนตัวไม่ให้ผู้ใช้คนอื่นเห็นก็สามารถที่จะส่งได้ โดยการส่งไปทางกล่องข้อความ หรือที่เรียกว่า Direct Message ซึ่งการส่งลักษณะนี้คนที่จะส่งข้อความถึงได้ต้องเป็นคนที่ติดตาม (Follow) บัญชีของผู้ที่จะส่งก่อน อย่างไรก็ตาม บางครั้งข้อความที่ส่งบนทวิตเตอร์มีเป็นจำนวนมาก และข้อมูลมีความหลากหลาย แต่หากวันหนึ่งหรือ ณ ช่วงเวลาหนึ่งมีข่าวเด่น ๆ หรือน่าสนใจเป็นเรื่องที่ผู้ใช้ทวิตเตอร์มีการพูดถึง อาจจะต้องใส่เครื่องหมาย # หรือที่เรียกว่า แฮชแท็ก (Hashtag) ไว้ข้างหน้าเรื่องที่จะกล่าวถึง เช่น มีการพูดถึงเรื่องกีฬาโอลิมปิกผู้ใช้ต้องการให้ผู้ที่ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ติดตามข้อมูลข่าวสารได้ง่าย อาจจะใส่ # นำหน้า #Olympic หรือหากจะพูดถึงเรื่องไอโฟน 5 ก็พิมพ์ #iPhone5

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นอกจากผู้ใช้ทวิตเตอร์สามารถโพสต์ข้อความบนทวิตเตอร์ได้แล้ว ยังสามารถโพสต์ลิงค์ไปยังเว็บไซต์อื่น ๆ รวมถึงลิงค์ภาพถ่าย ลิงค์คลิปวิดีโอได้ด้วย

3. ความสำคัญของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในงานสื่อสารมวลชน

ปัจจุบันเห็นว่า สื่อสังคมออนไลน์ทำให้สื่อใหม่เริ่มมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดการตั้งคำถามว่า สื่อกระแสหลักหรือสื่อเก่า อาจจะถูกแทนที่สื่อใหม่หรือไม่ เกี่ยวกับเรื่องนี้ นิธินันท์ ยอแสงรัตน์ (2554) กล่าวว่า สื่อควรใช้ทวิตเตอร์เป็นช่องทางบอกข่าว เหมือนการโฆษณาตีฆ้องร้องเปล่า ให้คนติดตาม แต่ต้องระวังประเด็นข่าวลือ ห้ามแสดงข้อมูลข่าวสารหรือส่งต่อข่าวลือ

นิรันดร์ เยาวภาว์ (2555) กล่าวว่าข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์ได้รับความนิยมอย่างมากในช่วง 3-5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งนักวิชาการด้านสื่อระบุว่ามีประโยชน์อย่างมากที่จะนำมาใช้ในกระบวนการทำข่าว ตั้งแต่การหาข้อมูล ติดต่อนัดหมาย เป็นพื้นที่นำเสนอ แต่สื่อสังคมออนไลน์มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงต้องมีการปรับประยุกต์ใช้งาน

เอมี่ กุลโรจน์ปัญญา (2555) กล่าวว่า สื่อสังคมออนไลน์ทำให้คนมีทางเลือกบริโภคสื่อมากขึ้น และเครื่องมือบนสื่อสังคมออนไลน์ก็ทำให้สื่อมวลชนสามารถสร้างข่าวได้ไม่จำกัดช่องทางการสื่อสาร รายงานข่าวได้ข้ามพ้นประเภทสื่อของตน แต่มีโจทย์ว่าทำอย่างไรจะดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายได้ ซึ่งไม่ได้หมายถึงเฉพาะการรายงานข่าว แต่หมายถึงการสร้างการมีส่วนร่วมในข่าว ทั้งนี้องค์กรสื่อมวลชนปัจจุบันให้ความสำคัญกับข้อมูลที่มีลักษณะท้องถิ่นมากขึ้น เพราะเป็นเรื่องที่คนรู้สึกใกล้ตัว และถ้าสามารถสร้างความแตกต่างในแง่ของความเป็นท้องถิ่นได้ ก็จะสามารถสร้างเอกลักษณ์ของสื่อนั้น ๆ ได้

อินเทอร์เน็ตหรือสังคมออนไลน์ยังเป็นช่องทางใหม่ที่ผู้สื่อข่าวสามารถนำเสนอผลงานและใช้เป็นช่องทางทางการตลาด (จันทนา ทองประยูร, 2551) นอกจากนี้ สื่อสังคมออนไลน์โดยเฉพาะทวิตเตอร์ได้มีการทำให้คนมีการติดต่อสื่อสารผ่านตัวกลางทางคอมพิวเตอร์มากขึ้น และปัจจุบันอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสื่อได้ใช้ทวิตเตอร์เป็นช่องทางในการเข้าถึงผู้คนจำนวนมาก เพื่อประชาสัมพันธ์และแจ้งข่าวคราวความคืบหน้าที่เกิดขึ้นในรายการหรือสื่อนั้น ๆ รวมถึงส่งผลต่องานด้านสื่อมวลชนอื่น ๆ และต่อไปนี้คือ 10 วิธีที่ผู้สื่อข่าวและสื่อมวลชนควรนำทวิตเตอร์ไปปรับใช้ในการทำงาน (Harbison, 2010)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ลิงก์ไปยังบทความต่าง ๆ คือ ผู้ใช้ทวิตเตอร์สามารถนำลิงก์ต่าง ๆ พร้อมสรุปใจความสั้น ๆ ของเนื้อหาแนบลิงก์ให้คลิกเข้าไปอ่านต่อ เพื่อให้ผู้ติดตามได้ตัดสินใจว่าควรจะเข้าไปอ่านรายละเอียดต่อหรือไม่

2. ผู้สื่อข่าวเป็นผู้ขายข่าวให้กับตัวผู้สื่อข่าว หรือองค์กรที่ทำงาน โดยผู้สื่อข่าวหลายคนได้ลงลิงก์ที่เชื่อมไปสู่ข้อมูลที่ต้องจ่ายเงินเพื่อการเข้าถึง และการลงลิงก์ในลักษณะนี้เริ่มพบมากขึ้น ซึ่งเป็นรูปแบบที่น่าสนใจกับการเปลี่ยนให้ผู้สื่อข่าวได้กลายเป็นผู้ขายข่าวให้กับสื่อและประชาชน นอกจากการลิงก์ไปยังข้อมูลที่ต้องจ่ายเงินเพื่ออ่านแล้ว ในวงการบันเทิงเอง ดารานักแสดงก็ได้ใช้วิธีการโฆษณารายการหรือละครของตัวเอง เพื่อเชิญชวนให้ผู้คนติดตามผลงาน ซึ่งนับว่าเป็นการลงข้อมูลเพื่อสร้างเรตติ้งและรายได้เช่นกัน

3. ประชาสัมพันธ์ตัวเองบนทวิตเตอร์ ปัจจุบัน พิธีกรรายการโทรทัศน์และวิทยุนอกจากจะมีแฟน ๆ ติดตามรายการโทรทัศน์และวิทยุที่ทำแล้ว ยังมีคนติดตามทวิตเตอร์อีกด้วย เพื่อให้ได้เห็นความเป็นไป ได้รู้จักตัวตนของพิธีกรหลังกล้องหรือหลังไมค์ รวมถึงยังได้ติดตามผลงานในรายการอื่น และคราวนี้ลองคิดดูว่า จะเกิดอะไรขึ้นกับพิธีกรที่มีคนติดตามในทวิตเตอร์มากถึง 50,000 คน อาจเป็นที่หมายตาของผู้ผลิตรายการอื่น ๆ ที่จะเสนอเงินค่าตัวให้มากกว่าพิธีกรรายอื่นที่มีคนติดตามในทวิตเตอร์เพียง 5,000 คนเท่านั้น ทางรายการเองก็หวังให้โปรโมทรายการผ่านทวิตเตอร์ที่มีคนติดตามเป็นจำนวนมากนั้นด้วย

4. ช่องทางในการรับฟังความเห็นเกี่ยวกับรายการทีวี โดยการนำทวิตเตอร์มาใช้กับรายการทีวีใหญ่ ๆ นั้น ดูจะเป็นสิ่งที่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าไร แต่ประโยชน์ที่ทวิตเตอร์สามารถทำได้ คือการเป็นช่องทางในการรับฟังความเห็น และถามตอบเกี่ยวกับรายการนั้น ๆ ได้อย่างทันท่วงทีเท่านั้น และรายการหลายรายการก็นำคำแนะนำจากผู้ติดตามทวิตเตอร์ที่มาพูดคุยกันนั้น ไปปรับใช้กับการผลิตรายการของตัวเองเพื่อตอบสนองความต้องการของคนดู

5. มีผู้ติดตามจำนวนมากภายในเวลาอันรวดเร็ว ในอดีตเมื่อรายการหรือเว็บไซต์ใหม่ ๆ ได้ถูกสร้างขึ้น ผู้ผลิตต้องใช้เงิน เวลา และช่องทางมากมายในการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป แต่ทวิตเตอร์ได้ทำให้ทุกอย่างง่ายขึ้นมาก เพราะเพียงแค่ผู้ผลิตรายการหรือเว็บไซต์นั้น ๆ แสดงข้อความที่น่าสนใจลงในทวิตเตอร์เป็นประจำทุกวัน ก็จะสามารถดึงดูดผู้คนให้มาติดตามทวิตเตอร์ได้เป็นจำนวนมาก ภายในเวลาอันรวดเร็ว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. แหล่งข้อมูลสำคัญ ผู้สื่อข่าวหรือสื่อมวลชนที่ดีจะใช้ทวิตเตอร์เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการค้นหาความจริงของข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ เพราะง่ายและสะดวกรวดเร็วกว่าการที่ต้องใช้เวลาเป็นชั่วโมงเพื่อลงพื้นที่เกิดเหตุไปค้นหาข้อเท็จจริง ดังนั้น ทวิตเตอร์จึงเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ต่อวงการสื่อมาก ทำให้รวบรวมข้อมูลข่าวสาร และค้นหาข้อเท็จจริงของข้อมูลนั้น ๆ ได้ ไม่ว่าเหตุการณ์เหล่านั้นจะเกิดขึ้นที่ไหนของโลกใบนี้ก็ตาม

7. รายงานข่าวต่าง ๆ แบบตลอดเวลา ในอดีตผู้สื่อข่าวจะเป็นผู้ลงพื้นที่ไปติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ มานำเสนอแก่ประชาชนด้วยตัวเอง แต่ทวิตเตอร์ได้เปลี่ยนรูปแบบการไหลของข่าวให้แตกต่างไปจากเดิม คือข่าวสารต่าง ๆ ไม่ได้มาจากผู้สื่อข่าวแล้ว แต่มาจากผู้คนที่อยู่ในเหตุการณ์จริง ซึ่งคอยรายงานความเคลื่อนไหวให้ทราบแบบนาทีต่อนาที พร้อมมีการเผยแพร่ภาพเหตุการณ์ด้วย ทำให้ข่าวสารที่ไหลออกมานั่นเป็นปัจจุบันที่สุด ซึ่งปัจจุบันผู้สื่อข่าวหลายคนได้ใช้ทวิตเตอร์เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญ แต่การที่จะได้ข้อเท็จจริงมาทั้งหมด ต้องนั่งติดตามข้อมูลข่าวสารต่อไป และกว่าจะสรุปประเด็นทั้งหมดมาปะติดปะต่อเป็นเรื่องเป็นราวได้ค่อนข้างใช้เวลานาน

8. สร้างเครือข่ายชุมชนแบบออนไลน์ ดาราหรือผู้สื่อข่าวสามารถสร้างเครือข่ายติดต่อสื่อสารทางออนไลน์ได้ในเวลาอันรวดเร็วผ่านทางทวิตเตอร์ เพราะเป็นช่องทางที่ทำให้ประชาชนรู้สึกใกล้ชิดกับดาราคนดังเหล่านี้ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้สัมผัสถึงตัวตนที่แท้จริงของผู้สื่อข่าวหรือดาราที่ติดตาม และการสร้างเครือข่ายบนทวิตเตอร์ขึ้นมา ทำให้ดาราคนดัง หรือผู้สื่อข่าว อยู่ในจุดที่มีอิทธิพลต่อประชาชนมากขึ้น

9. สร้างรายได้ ในอดีตการลงโฆษณาเพื่อสร้างรายได้ให้รายการต่าง ๆ ปรากฏในหน้าจอโทรทัศน์หรือรายการวิทยุเท่านั้น แต่ในปัจจุบัน เมื่อรายการโทรทัศน์หรือวิทยุมีผู้ติดตามจำนวนมากผ่านทางทวิตเตอร์แล้ว ก็มักจะใช้ทวิตเตอร์เป็นตัวสร้างรายได้เช่นกัน ซึ่งทำได้โดยการแปะหรือแฝงโฆษณาในหน้าทวิตเตอร์ แต่อย่างไรก็ดี การโฆษณาจะต้องทำอย่างแนบเนียนไม่ให้ผู้ติดตามรู้ตัวว่ากำลังถูกโน้มน้าวใจ และจะต้องทำนาน ๆ ครั้ง ทั้งนี้ก็ไม่ให้ทางเจ้าของทวิตเตอร์ต้องสูญเสียผู้ติดตามไป เพราะคนที่ติดตามส่วนหนึ่งเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร ไม่ได้ต้องการติดตามโฆษณา

10. สำรวจความเห็นของประชาชน ในอดีตเมื่อผู้สื่อข่าวหรือผู้ผลิตรายการต้องการสำรวจความคิดเห็นของคนที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องเข้าไปสอบถามผู้คนด้วยตัวเอง แต่ทวิตเตอร์ได้ทำให้การสำรวจความคิดเห็นได้สะดวกขึ้น เพราะถ้าหากอยากรู้ว่าผู้คนมีทัศนคติ หรือความคิดเห็นต่อ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรื่องนั้นไปในทางใดบ้าง ก็เพียงแค่เพียงตั้งคำถามให้ผู้ติดตามเข้ามาตอบ หรือคลิกดูเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

ขณะที่ สุทธิชัย หยุ่น (2554) กล่าวถึงการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการทำข่าว ว่าผู้สื่อข่าวควรนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสื่อจากตัวเองไปหาคนอื่น และสื่อจากคนอื่นมาหาตนเอง เพราะทวิตเตอร์มีประโยชน์มากในเรื่องของ (1) ความเร็ว (2) สื่อสารได้กว้างขึ้น (3) เจาะจงกลุ่มคนที่จะตามได้ และ (4) ส่งรูปได้อย่างรวดเร็ว แม้ว่าทวิตเตอร์จะสามารถแสดงข้อความได้จำกัด แต่ผู้สื่อข่าวก็สามารถแสดงข้อความติดต่อกันได้หลายข้อความ และสามารถเข้าไปอ่านที่หน้าทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวคนที่ต้องติดตามข้อความได้ รวมถึงการที่ผู้สื่อข่าวแสดงข้อมูลข่าวสารในทวิตเตอร์ก็เป็นการสร้างภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์องค์กร

4. ผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์ต่อบทบาทของสื่อมวลชน

ประกอบเกียรติ อิ่มศิริ (2549) กล่าวถึง ผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์สมัยใหม่ต่อการสื่อสารแบบดั้งเดิม ดังนี้

1. การพึ่งพาทางด่วนข้อมูลข่าวสารทำให้การแสดงบทบาทเป็นผู้สอดส่องดูแลสังคมของสื่อมวลชนดั้งเดิมถูกลดความสำคัญลงไป เมื่อมีเหตุการณ์ข่าวด่วนเกิดขึ้น ผู้ที่สนใจในเหตุการณ์จะส่งข่าวสารไปบนอินเทอร์เน็ต ให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้ทันที

2. ในระบบการสื่อสารมวลชนแบบดั้งเดิม จะมีระบบของผู้รักษาประตูการหลั่งไหลของข่าวสาร (Gatekeeper) แต่เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไม่มีใครทำหน้าที่คัดเลือก

3. อินเทอร์เน็ตและทางด่วนข้อมูลข่าวสาร ทำให้สื่อดั้งเดิมแสดงบทบาทหน้าที่การตีความหมายของข่าวสารลดลง จากเดิมที่สื่อโทรทัศน์ตีความให้ว่าข่าวไหนสำคัญก็จะนำเสนอเด่น ๆ หรือนำเสนอก่อน สื่ออินเทอร์เน็ตจะเน้นความรวดเร็วของการนำเสนอข่าวสาร ดังนั้นข้อมูลข่าวสารจำนวนมหาศาลจึงเรียงตามลำดับเกิดขึ้นก่อน หรือหลัง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ทางด่วนข้อมูลข่าวสาร ทำให้การสื่อสารสองทางเป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งสามารถส่งข้อมูลกลับไปยังแหล่งข้อมูลโดยใช้เวลาที่น้อย ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ผู้นำเสนอข้อมูลข่าวสาร หรือตอบโต้ได้ทันที

5. โลกอินเทอร์เน็ตจะนำพาให้ผู้คนที่สนใจเรื่องเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันมาสื่อสาร พูดคุย แลกเปลี่ยนกันมากขึ้น

6. การไม่สามารถควบคุมสื่ออินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการกระทำที่ผิดต่อกฎหมายและจริยธรรม เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์ การค้าของผิดกฎหมาย

7. ทางด่วนข้อมูลข่าวสาร ทำให้ประชาชนหลบเลี่ยงจากการอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง

สื่อสังคมออนไลน์ทำให้มีการติดต่อสื่อสาร มีการแบ่งปันข้อมูลกันทั่วโลก ทำให้ข้อมูลข่าวสารมีจำนวนมาก เผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว บุคคลที่ไม่ใช่สื่อมวลชนสามารถที่จะรายงานข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ได้ จากแนวคิดดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้นำลักษณะสื่อสังคมออนไลน์มาเป็นแนวคำถามในการสอบถามผู้สื่อข่าวและผู้ที่ติดตามทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวในการติดตามข้อมูลข่าวสาร และการรายงานข้อมูลข่าวสาร รวมถึง นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวทั้งการรายงานข้อมูลข่าวสาร การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใช้ บทบาทการทำหน้าที่เฝ้าประตูข่าวสารของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ลักษณะข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ ทั้งรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเสนอข้อมูลทางสื่อสังคมออนไลน์อย่างทวิตเตอร์ ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสาร รวมถึงปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มการนำทวิตเตอร์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ไปใช้ในงานสื่อสารมวลชน

แนวคิดองค์ประกอบและคุณค่าของข่าว

ข่าว (News) คือ อะไร เหตุการณ์หรือเรื่องราวแบบในการเลือกข่าวควรพิจารณาอย่างไร และเพื่อให้เข้าใจในแนวคิดแนวคิดองค์ประกอบและคุณค่าของข่าว (News Element and Newsworthiness) ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนเกี่ยวกับเรื่อง ความหมายของข่าว ความสำคัญของข่าว องค์ประกอบของข่าว ประเภทของข่าว และหลักคุณค่าของข่าว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ความหมายของข่าว

คำว่า ข่าว (News) มีนักวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายดังนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่า ข่าว หมายถึง คำบอกเล่าเรื่องโดยปกติ มักเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่ หรือเป็นที่สนใจ คำบอกกล่าว คำเล่าลือ

ธีรารักษ์ โพธิสุวรรณ (2542) อธิบายว่า ข่าว คือ รายงานของเหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นไม่นาน เป็นสิ่งที่น่าสนใจ มีความสำคัญ และมีผลกระทบต่อชีวิตคนในสังคม

มาลี บุญศิริพันธ์ (2534) กล่าวว่า ข่าวประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการคือ ความน่าสนใจ (Interest) ข้อเท็จจริง (Facts) และผู้อ่าน (Readers) ซึ่งข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่าน และผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องรายงานข้อเท็จจริงที่น่าสนใจ

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2545) ให้คำนิยามของข่าวว่า เกี่ยวกับ 3 ปัจจัย คือ

1. ข้อเท็จจริง (Fact) เหตุการณ์ (Event) ความคิด (Idea) ความคิดเห็นที่เกิดขึ้น ที่ปรากฏอยู่ที่เพิ่งได้รับการค้นพบ หรือที่มีการคาดการณ์พยากรณ์

2. มีความสำคัญ (Significantly) ความน่าสนใจ (Interesting) ต่อคนบางส่วน หรือคนส่วนใหญ่ในสังคมนั้น ๆ โดยสารมารถวัดระดับความสำคัญและความน่าสนใจได้

3. ได้รับการหยิบยกขึ้นมารายงานข่าว (Reporting) ผ่านสื่อมวลชน (Mass Media) ผ่านช่องทางที่เป็นทางการ (Formal Channel) หากไม่มีการรายงานหรือสื่อข่าว สิ่งนั้นก็ยังคงเป็นเพียงข้อเท็จจริง หรือหากไม่ผ่านช่องที่เป็นทางการก็อาจเป็นข่าวลือ (Rumour)

Hargreaves and Thomas (2010) ได้ให้นิยามว่า ข่าว คือ สารต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เหมือนกับเป็นอากาศที่คนหายใจ และประโยชน์ของข่าวสารรอบตัวก็คือ ประชาชนสามารถที่จะรับรู้ว่าอะไรเกิดขึ้นในที่ต่าง ๆ บนโลกได้ ไม่ว่ากำลังทำกิจกรรมใดในชีวิตประจำวันก็ตาม และข่าวสารได้ถูกเผยแพร่ออกไปให้กับผู้คนทุกชนชั้น ทุกสังคม และผู้บริโภคก็มีอิสระในการรับฟังข่าวสาร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Hindman (2004) กล่าวไว้ว่า ข่าว คือ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือเกิดจากการกระทำของมนุษย์ และข่าวถือเป็นสารสนเทศสำคัญที่สาธารณชนต้องการพึ่งพามากที่สุด

แม้นักวิชาการแต่ละท่านจะให้ความหมาย หรือนิยามของการสื่อสารต่างกันออกไป แต่เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า มีสิ่งที่ตรงกันคือ ข่าวเป็นเหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริง และข่าวสารนั้นได้ถูกเผยแพร่ออกไปยังคนในสังคม และได้รับความสนใจ หรือเป็นที่สนใจ รวมถึงเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อชีวิต สังคม ประเทศ

2. ความสำคัญของข่าว

ข่าวมีความสำคัญและมีประโยชน์กับผู้รับสารเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการเตือนภัย หรือเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตประจำวันของแต่ละคนที่จะนำข้อมูลข่าวสารนั้นไปใช้ ซึ่งข่าวยังมีความสำคัญอื่น ๆ อีกหลายประการ ดังนี้ (สิริทิพย์ ขันสุวรรณ และ ภัทธิรา ช่างพินิจ, 2543)

1. ช่วยให้ประชาชนในสังคมทราบข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งทำให้ข้อมูลข่าวสารหลั่งไหลไปในวงกว้าง

2. ช่วยเตือนภัยที่กำลังจะย่างกรายเข้ามาในชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีการเตรียมรับหรือป้องกันกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ทันท่วงที

3. ช่วยลดความวิตกกังวลของผู้คนในภาวะความหวาดหวั่นต่อเหตุการณ์สำคัญในสังคม

4. ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและพฤติกรรมของผู้คนในสังคมไปในทิศทางที่ดีขึ้น

3. องค์ประกอบของข่าว

ในการเขียนข่าว สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ การรวบรวมข้อมูล หรือรายละเอียดของข่าวให้ครบองค์ประกอบของข่าว โดยอาศัยการตอบคำถามพื้นฐาน 5 ข้อ คือ 5 W กับ 1 H ได้แก่ ใคร (Who)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไมและอย่างไร (Why and how) เพื่อให้ได้ทั้งความสมบูรณ์ และครบถ้วนของเนื้อหาข่าว รวมทั้งความถูกต้อง และความชัดเจนของการเขียนข่าว (วีระพงษ์ พลนิกรกิจ, 2545)

4. ประเภทของข่าว

ข่าวมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับว่าจะแบ่งแบบไหน เช่น แบ่งตามระดับข่าว เป็นข่าวหนักข่าวเบา แบ่งตามพื้นที่ แบ่งตามชนิดของข่าว ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอแบ่งตามชนิดของข่าว ดังนี้

ข่าวกีฬา (Sport News Reporting) หมายถึง การรายงานข่าวเรื่องราวเกี่ยวกับเนื้อหาด้านกีฬาต่าง ๆ เช่น ฟุตบอล มวย บาสเกตบอล เป็นต้น ทั้งการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับการแข่งขัน คนในวงการ รายงานผลการแข่งขัน ความเคลื่อนไหวของคนในวงการกีฬา

ข่าวอาชญากรรม (Crime News) หมายถึง ข่าวที่มีเกี่ยวกับความผิดทางคดีอาญา ได้แก่ ข่าวที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สิน ความผิดต่อความมั่นคง ฉ้อโกง ความผิดต่อเสรีภาพ ความผิดฐานลักทรัพย์ เช่น การปล้น จี้ขโมย ก่อวินาศกรรม การปลอมแปลง ข่าวฆ่า ข่าวข่มขืน เป็นต้น

ข่าวเศรษฐกิจ (Economy News) หมายถึง การรายงานภาพรวม หรือความเคลื่อนไหวการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและธุรกิจ ทั้งในระดับองค์กรและระดับประเทศ ข่าวที่มีผลต่อปากท้องประชาชนจากสภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น

ข่าวการเมือง (Politics News) หมายถึง ข่าวที่นำเสนอเกี่ยวกับเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวการบริหารประเทศ ข่าวรัฐบาล ข่าวฝ่ายค้าน ข่าวนักการเมือง รัฐสภาพ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งในแง่นโยบายและการบริหารงาน เป็นต้น

ข่าวอุบัติเหตุ คือ ข่าวที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดมาก่อน มักเกิดจากความประมาท ที่สร้างความเสียหายที่เกิดขึ้นให้กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ข่าวการศึกษา เป็นการรายงานข่าวเกี่ยวกับนักเรียน นักศึกษา ระบบการศึกษาของรัฐและเอกชน รวมถึงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข่าวสังคม เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องคนในสังคมระดับต่าง ๆ เกี่ยวกับบริบทคนในสังคม การเคลื่อนไหวของคนในสังคม เป็นต้น

ข่าวบันเทิง คือ ข่าวที่นำเสนอเกี่ยวกับกิจกรรมของคนในวงการที่สร้างความสนุกสนานแก่คนทั่วไป เช่น ดารา นักร้อง วงการภาพยนตร์ เพลง หนังสือ เป็นต้น

ข่าวต่างประเทศ (Foreign news) คือ ข่าวที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ ที่อาจจะเป็นข่าวที่ส่งผลต่อไทย หรือส่งผลต่อมนุษยชาติในประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก

ข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ ข่าวที่นำเสนอเกี่ยวกับวิทยาการที่เกี่ยวกับศิลปะในการนำเอาวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ การค้นพบสิ่งใหม่ ๆ เครื่องจักรกล สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ รวมถึงการพัฒนาในวงการเกษตรศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

ข่าวในพระราชสำนัก คือข่าวที่นำเสนอเกี่ยวกับ ในหลวง สมเด็จพระราชินี เชื้อพระวงศ์ รวมถึงความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสำนักพระราชวัง

5 หลักคุณค่าของข่าว

เสริมศิริ นิลดำ (2552) กล่าวว่า หลักคุณค่าข่าวเป็นวิธีคิดหรือเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังในการคัดเลือกแง่มุมของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ให้เป็นข่าว ซึ่งหลักคุณค่าข่าว ก็เหมือนกับบัญญัติ 10 ประการ ที่อยู่ในสำนึกของผู้สื่อข่าว ตัวอย่างขององค์ประกอบเหล่านั้น เช่น ความสดทันเหตุการณ์ (Immediacy or Timeliness) ความใกล้ชิด (Proximity or Closeness) ความโดดเด่น (Prominence) ผลกระทบ (lmpact/Consequence) ความรวดเร็วในการนำเสนอ ระดับการให้รายละเอียดของข้อมูล ระดับการมีหลักฐานอ้างอิง ความเหมาะสมในการเป็นแหล่งข้อมูล และแหล่งที่มาของข้อมูลแต่ละประเภท ข่าวแต่ละข่าวจะประกอบด้วยคุณค่าข่าวแตกต่างกันไป ถ้าคุณค่าข่าวมาก ข่าวนั้นก็น่าจะได้รับความสนใจจากผู้รับสารมาก

Harrison (2006) กล่าวว่า คุณค่าข่าวเป็นสิ่งที่ถูกกำหนด และสร้างมาเป็นสินค้าให้มีมูลค่าเพื่อครอบงำมุมมองอื่น ๆ ซึ่งการกำหนดคุณค่าของข่าว ไม่ได้อยู่ที่เหตุการณ์หรือข่าวนั้นเสมอไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Lau (2004) อธิบายว่า การกำหนดคุณค่าข่าวต้องมีการกำหนดกรอบ และการเล่าเรื่อง ตามความคิดของผู้สื่อข่าว นักสื่อมวลชน หรือองค์กรสื่อมวลชน ว่าจะระบุหรือกำหนดว่าข่าวไหนที่น่าสนใจหรือมีคุณค่าข่าว

Mencher (1997) กล่าวว่า การที่จะบอกว่าข่าวไหนมีคุณค่าทางข่าวนั้นขึ้นอยู่กับตัวชี้วัด 7 ประการ ดังนี้

1. ความสดของข่าว (Timeliness) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต้องมีความสดใหม่ ยิ่งข่าวมีความสดใหม่ยิ่งมีคุณค่าข่าวมากยิ่งขึ้น

2. ผลกระทบของข่าว (Impact) เป็นเหตุการณ์ที่ผู้อ่านและผู้ชมให้ทั่วไปให้ความสนใจเพราะเป็นเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของสาธารณะชน ซึ่งคุณค่าของข่าวขึ้นอยู่กับปริมาณผู้ได้รับผลกระทบ แต่ทั้งนี้ ข่าวที่มีผลกระทบกับสังคมหนึ่ง แต่อาจจะไม่มีผลกระทบต่ออีกสังคมก็ได้

3. ความเด่น (Prominance) อาจจะเป็นเรื่องราว หรือเหตุการณ์ของบุคคล สถานที่ องค์กร เป็นต้น ที่มีชื่อเสียง หรือเป็นที่รู้จัก เมื่อเป็นข่าวย่อมได้รับความสนใจจากประชาชน และมีคุณค่าข่าวสูงได้ เช่น ข่าวนักร้อง ดารา นักการเมือง ผู้นำประเทศ

4. ความใกล้ชิดของข่าวต่อผู้ชม หรือผู้อ่าน (Proximity) อาจจะเป็นเหตุการณ์ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับความรู้สึก หรือความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ ซึ่งมีคุณค่าข่าวสูงเช่นเดียวกัน

5. ความขัดแย้ง (Conflict) ซึ่งอาจจะเป็นความขัดแย้งทางความรู้สึก หรือความขัดแย้งทางกาย เช่น การชกต่อย การทะเลาะวิวาท การขัดแย้งในความคิดเห็น ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับองค์กร หรือ องค์กรกับองค์กร

6. ความผิดปกติ (The Unusualness) หรือข่าวแปลก ๆ หรือเป็นเรื่องที่ผิดปกติ ผิดธรรมชาติ ข่าวเรื่องราวลึกลับ หรือเป็นเรื่องราวทางไสยศาสตร์ เป็นข่าวที่มีคุณค่าทางข่าวเช่นกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7. ข่าวที่กำลังอยู่ในกระแสเป็นที่สนใจของประชาชน (Currency) หรือที่กำลังเป็นประเด็นสาธารณะ (Talk of The Town) ซึ่งข่าวประเภทนี้มีคุณค่าข่าวสูงเช่นกัน โดยเฉพาะประเด็นที่กำลังอยู่ในในความสนใจ

จากแนวคิดเรื่องข่าว ผู้วิจัยได้นำมาเพื่อเป็นกรอบในการศึกษาองค์ประกอบของข่าว และปัจจัยที่มีส่วนในการประเมินการคัดเลือกข่าว การเผยแพร่ข่าวสาร ประเภทของข่าวที่เผยแพร่บนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ โดยในส่วนของประเภทข้อมูลข่าวสารนั้น ผู้วิจัยใช้ตามหลักแนวคิดของ Mencher (1997) เป็นกรอบในการวิจัยหลักคุณค่าข่าวบนทวิตเตอร์

ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper Theory) อธิบายถึงการทำหน้าที่ในการคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร ข่าวใดควรนำเสนอ ข่าวใดมีความสำคัญมากที่สุด หรือควรนำเสนอก่อนหรือหลังก่อนตัดสินใจว่าจะนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ออกสู่สาธารณชน ซึ่งผู้ที่จะทำหน้าที่คัดเลือก อาจจะเป็นบรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้ประกาศข่าว เป็นต้น เพื่อเข้าในทฤษฎีผู้เฝ้าประตู ผู้วิจัยได้ทบทวนเกี่ยวกับเรื่อง ความหมายของผู้เฝ้าประตู หน้าที่ของผู้เฝ้าประตู หลักการคัดเลือกข่าว และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าว บทบาทผู้สื่อข่าวและสื่อมวลชนในฐานะผู้เฝ้าประตู

1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

แนวคิดเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตูข่าวสารเกิดจาก Lewin (1947 อ้างใน วิธย์ รักเอี่ยมสะอาด, 2554) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ข่าวสารมักไหลผ่านช่องทางต่าง ๆ บริเวณประตู และมีการปล่อยข้อมูลข่าวสาร หรือไม่ปล่อยข้อมูลข่าวสารบริเวณประตู (Gate) โดยมีกระบวนการดังนี้

1.1 ข้อมูลจะย้ายทีละขั้นตอนผ่านช่องทางของต่าง ๆ ซึ่งจำนวนช่องทางที่แตกต่างกันและปริมาณของเวลาในแต่ละช่องทางก็แตกต่างกันได้

1.2 ข้อมูลจะต้องผ่านประตูที่จะย้ายจากที่หนึ่งไปยังช่องทางหนึ่ง

1.3 อาจมีหลายช่องทางที่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่เหมือนกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.4 ผู้ทำหน้าที่เฝ้าประตูที่แตกต่างกันอาจจะควบคุมช่องทางและทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูที่แตกต่างกันด้วย ในเวลาที่ต่างกัน

ต่อมา David (1950 อ้างใน อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2547) ได้ใช้แนวคิดของ Lewin มาศึกษาเกี่ยวกับการคัดเลือกข่าวของบรรณาธิการข่าวเพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอเมริกาฉบับหนึ่ง พบว่า ทัศนคติของบรรณาธิการ รวมถึงเวลา คุณค่าข่าว หลักการเขียน การบริหาร ความต้องการของผู้อ่าน และการแข่งขันของคู่แข่ง มีผลต่อการคัดเลือกข่าว

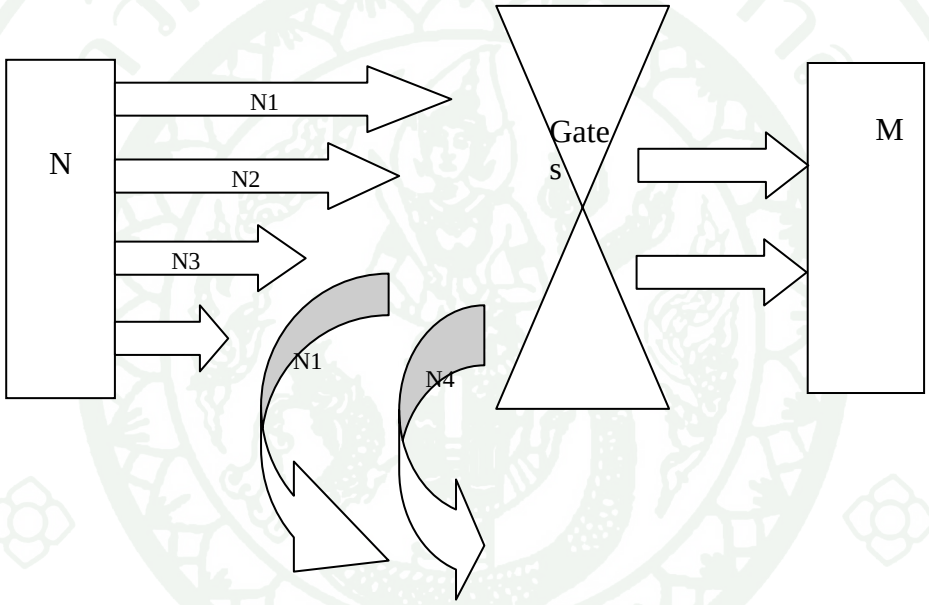

N หมายถึง แหล่งข่าว

N1, N2, N3, N4 หมายถึง ข่าวที่ส่งเข้ามาในกองบรรณาธิการ

N1, N4 หมายถึง ข่าวที่คัดออก

N2, N3 หมายถึง ข่าวที่เลือกเพื่อตกแต่งและเผยแพร่

M หมายถึง ผู้รับสาร

ภาพที่ 6 แบบจำลองผู้เฝ้าประตูข่าวสาร
ที่มา: อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2547)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากแบบจำลองของ David สามารถอธิบายได้ว่า แหล่งข่าวสาร คือ ผู้สื่อข่าวที่มีปริมาณข่าวสารเป็นจำนวนมาก ส่งมายังกองบรรณาธิการ บุคคลที่เกี่ยวข้องจะคัดเลือกข่าวสารบางข่าวเพื่อเผยแพร่ต่อไป ส่วนบางข่าวจะไม่ถูกคัดเลือก โดยข่าวที่ถูกคัดเลือกจะถูกนำมาเรียบเรียง ลำดับความสำคัญ เพื่อให้เหมาะสมกับเวลา กลุ่มผู้อ่าน พื้นที่ที่จะทำการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

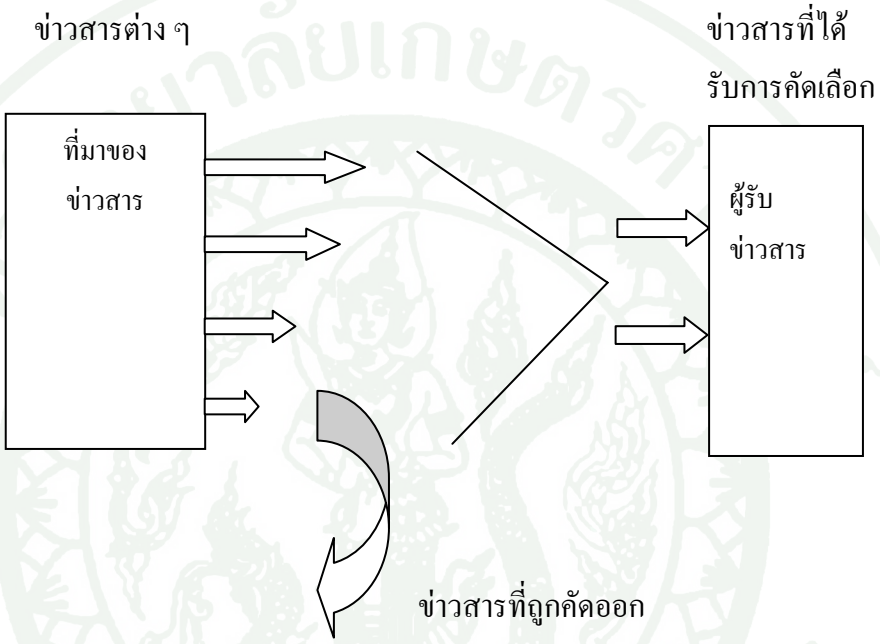

ภาพที่ 7 แบบจำลองสื่อมวลชนในฐานะผู้รักษาช่องทางการสื่อสารตามแบบของ David
ที่มา: อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2547)

2. ความหมายของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

มลินี สมภพเจริญ (2551) ได้ให้ความหมายผู้เฝ้าประตูข่าวสารว่า เป็นการทำหน้าที่คัดเลือกข่าวสารขององค์กรสื่อสารมวลชน เนื่องจากข่าวสารในแต่ละวันมีจำนวนมาก ผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารมวลชนจะทำหน้าที่เลือกเนื้อหาหรือละเว้นเนื้อหาอย่างใดอย่างหนึ่ง เนื่องจากเนื้อที่ในสื่อสิ่งพิมพ์ หรือเวลาในสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ ของสื่อมวลชนมีจำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

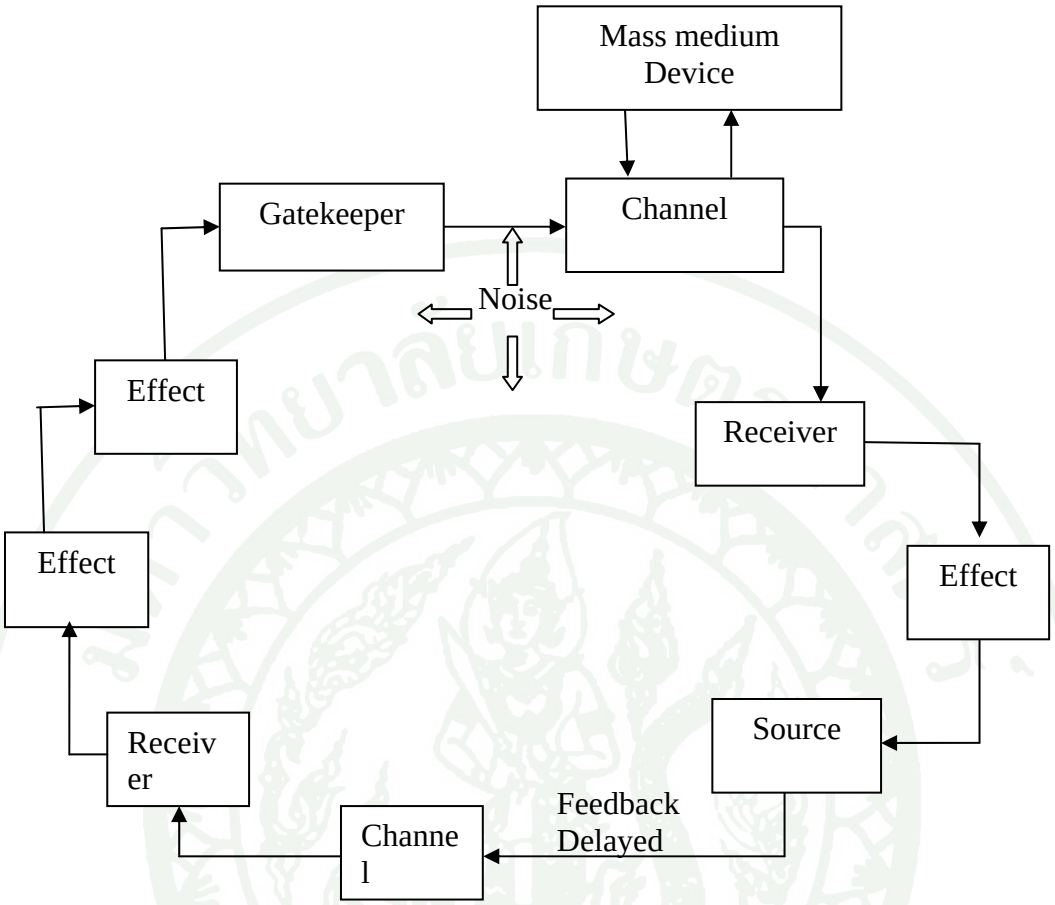

ภาพที่ 8 ภาพแสดงองค์ประกอบการสื่อสารมวลชน
ที่มา: มลินี สมภพเจริญ (2551)

Shoemaker and Vos (2009) ให้นิยามผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ว่าเป็นกระบวนการของการเลือกสรรและทักษะของสื่อที่จะเลือกข้อมูลจำนวนมากมายเพื่อให้ได้จำนวนที่จำกัด และข้อมูลข่าวสารนั้นสามารถเข้าถึงประชาชน ซึ่งกระบวนการผู้เฝ้าประตูเป็นดังนี้

1. ผู้สื่อข่าวจะเป็นผู้ที่ดำเนินการของการเฝ้าระวังการทำงานของงานด้านข่าวที่มีจำนวนมากมายหลากหลายเรื่องราวที่นำไปสู่ความสนใจทุกวันและความหลากหลายของแหล่งอื่น ๆ

2. จำนวนของแนวทางการพิจารณาในทางปฏิบัติของการเลือกข่าว หรือเหตุการณ์เพื่อนำเสนอนั้น มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา หรือพื้นที่ของสื่อต่าง ๆ เนื่องจากพื้นที่ส่วนหนึ่งต้องให้กับโฆษณา และเนื้อหาอื่น ๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มุมมองเกี่ยวกับการคัดเลือกข่าว หรือการตัดสินใจในเกณฑ์การพิจารณาเรื่องข่าวนั้นขึ้นอยู่กับแต่องค์กรว่าจะมีมุมมองเลือกข่าวอย่างไร

4. มุมมองข่าวและเงื่อนไขที่ซับซ้อนจะถูกใช้โดยบรรณาธิการ ผู้กำกับข่าวและบุคลากรด้านข่าวอื่น ๆ

5. บุคลากรในองค์กรข่าวกลายเป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ปล่อยให้เรื่องบางอย่างผ่านระบบรายงาน จึงจำกัดการควบคุมและการสร้างองค์ความรู้ของประชาชนจากจำนวนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

3. หน้าที่ของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

สุกัญญา บูรณเดชาชัย (2547) กล่าวว่า หน้าที่ผู้เฝ้าประตูข่าวสารมี 3 ประการ คือ (1) หน้าที่จำกัดข่าวสารที่ไม่จำเป็นหรือไม่สำคัญออกไปก่อนเผยแพร่ (2) หน้าที่ขยายข่าวสาร เช่น ถ้าข่าวนั้นเนื้อหาไม่ครบถ้วน ไม่กระจ่าง ซึ่งการขยายข่าวสารนั้นอาจจะเป็นข้อเท็จจริง ทัศนคติ หรือความคิดเห็น (3) หน้าที่ในการเรียบเรียงข่าวสารใหม่ให้เหมาะกับผู้รับสาร

นาฏยา ตนานนท์ (2547) กล่าวว่า เนื่องจากข้อมูลข่าวสารที่มีจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถติดตามได้หมด การมีผู้ทำหน้าที่ในการคัดกรอง คัดเลือกข้อมูลข่าวสารว่าจะให้ข่าวนั้นถูกนำเสนอต่อสาธารณชนหรือไม่

ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการข่าวเป็นบุคคลสำคัญมากในการตัดสินใจ และวินิจฉัยว่าเหตุการณ์ใดที่ควรรายงาน หรือเป็นข่าว เพื่อให้ประชาชนรับทราบ หรือควรทราบ (มาลี บุญศิริพันธ์, 2531) อย่างไรก็ตาม ข่าวสารที่มีจำนวนมากในปัจจุบัน อาจทำให้มีการนำเสนอไม่หมด ซึ่งผู้สื่อข่าวจะเลือกหยิบยกข้อมูลข่าวสารใดขึ้นมานั้น ต้องใช้ประสบการณ์ในการวินิจฉัยเปรียบเทียบว่าข้อมูลข่าวสารใดมีคุณค่าต่อผู้อ่านมากน้อยแตกต่างกันอย่างไร ผู้สื่อข่าวต้องตระหนักว่าตนมีภารกิจในการค้นหา และนำเสนอความจริง (Truth) สิ่งที่เรียกว่า ข้อเท็จจริง (Fact) อาจเป็นได้ทั้งเท็จ หรือจริง (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545) ด้วยเหตุนี้ การสื่อข่าวจึงต้องมีการอ้างอิงแหล่งข่าวที่ผู้สื่อข่าวประเมินว่า มีความน่าเชื่อถือทุกครั้ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันดี ทองงอก (2541) กล่าวถึงกระบวนการสื่อข่าวว่า ประการแรก ผู้สื่อข่าวต้องค้นคว้าหาข้อมูล ประการที่สอง คือ การออกพื้นที่ที่เหตุการณ์กำลังเกิดขึ้น ประการที่สาม คือ ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วน และประการสุดท้าย คือ การเขียนข่าว

4. ผู้สื่อข่าวและสื่อมวลชนในฐานะผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

ผู้สื่อข่าว หรือ นักสื่อมวลชน มีภารกิจที่สำคัญคือ เฝ้ามองปรากฏการณ์ หรือเรื่องราวทางสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศแบบวินาทีต่อวินาที เพื่อติดตามเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีผลกระทบ หรือส่งผลอย่างไรต่อประชาชน ต่อประเทศชาติ ต่อโลก อย่างไรก็ตาม ภารกิจผู้สื่อข่าว หรือนักสื่อมวลชน ไม่ใช่เพียงแค่สังเกตการณ์หรืออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วปล่อยไปเท่านั้น ผู้สื่อข่าวยังต้องมีหน้าที่ในการให้ข่าวสาร เพื่อเตือนสติ ให้ปัญญากับผู้อ่าน ผู้ดู ผู้ฟังอย่างอิสระ และเคารพกัน ข่าวที่ดีมีประโยชน์ต่อสังคมต้องอาศัยคุณสมบัติพิเศษของผู้สื่อข่าวที่ดีเช่นกัน และนอกจากจะนำเสนอข่าวที่มีประโยชน์ เป็นป้อมปราการในการต้นข่าวร้าย ๆ ข่าวสังคมที่ไม่เป็นประโยชน์แล้ว ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องศึกษาเชื่อมโยงรากฐานของข่าว หรือปรากฏการณ์เพื่อเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงความรู้อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่เป็นข่าว หรืออยู่ในกระแสข่าว (พิศิษฐ์ ชวาลาธวัช, 2549)

จากเดิมที่สื่อมวลชนเคยทำหน้าที่ในการเป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร แต่ปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์ทำให้มีข้อมูลข่าวสารมากมาย บุคคลต่าง ๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยไม่ต้องรอสื่อหลักอีกต่อไป พร้อมกันนี้ ประชาชนยังสามารถเข้าใกล้ชิดแหล่งข่าว เป็นคนที่รายงานข่าว ทำให้การตัดสินใจเลือกข่าวเด่น ๆ เป็นบรรณาธิการด้านข่าวเป็นผู้ตัดสินว่าจะส่งผู้สื่อข่าวคนใดลงพื้นที่ หรือเก็บข้อมูล หรือเลือกนำเสนอประเด็นข่าวใดบ้าง แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนไป ผู้บริโภคสามารถเลือกรับข่าวสารที่มีอยู่ได้หลากหลายจากทั่วทุกมุมโลกได้อย่างง่ายเปรียบเสมือนการเป็นบรรณาธิการข่าวที่ทำการคัดเลือกข่าวด้วยตนเอง ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อบทบาทของผู้สื่อข่าวหรือบรรณาธิการข่าว คือ บทบาทของการกลั่นกรองและกำหนดสาระข่าวสารจะลดลง รวมถึงหน้าที่ก็จะลดลงด้วย (สิริชัย วงษ์สาธิตศาสตร์, 2549)

มานะ ตรีรยาภิวัฒน์ (2555) กล่าวว่าสื่อสังคมออนไลน์ทำให้ ผู้สื่อข่าวต้องทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลเนื้อหาสื่อ มีบทบาทเสาะแสวงกลั่นกรองสังเคราะห์รวบรวมข้อมูลนำเสนอสู่ประชาชน และมีแนวโน้มที่ให้ความสำคัญกับท้องถิ่นมากขึ้น และต้องทำหน้าที่เป็นผู้จัดการชุมชนสื่อสาร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำหรับหน้าที่ของการเป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสารของผู้สื่อข่าวและสื่อมวลชนมีดังนี้

4.1 ผู้สื่อข่าว ถือว่ามีอิทธิพลในการเลือกนำเสนอข้อมูลข่าวสารมากที่สุด เพราะในการรายงานข่าวแต่ละครั้ง ต้องหาแหล่งข้อมูล สอบถามข้อมูลอะไร เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารนั้นมาเขียนรายงานข่าวต่อไป ดังนั้นจะเห็นว่า แม้ว่าก่อนที่ข่าวจะถูกเผยแพร่ออกไปและมีผู้เฝ้าประตูหลายคน แต่ผู้สื่อข่าวก็สำคัญที่สุด (ฉะอ้าน วุฑฒิกรรมรักษา, 2536)

พิศิษฐ์ ชวาลาธวัช (2549) ได้กล่าวว่า ผู้สื่อข่าว มีความสำคัญและบทบาทในการรายงานข่าวในแต่ละวันจะถูกกำหนดให้รับผิดชอบงานด้านข่าวแต่ละประเภท รวบรวมข้อมูลจากการบันทึกเหตุการณ์หรือสถานการณ์ การสัมภาษณ์แหล่งข่าว ข้อมูล เอกสารแล้วนำไปรายงานและเผยแพร่ต่อ

4.2 สื่อมวลชน มีบทบาทหน้าที่ 7 ประการ (วัฒณี ภูวทิศ, 2553) ดังนี้

1) บทบาทของการเป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ทำหน้าที่กลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร และคัดเลือกข่าวสารที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อผู้รับสาร

2) บทบาทและหน้าที่ในการเป็นผู้แจ้งข่าวสาร (Informer) นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ที่เป็นข้อเท็จจริง และความคิดเห็นที่ถูกต้องรวดเร็ว

3) บทบาทของการเป็นสุนัขเฝ้าบ้าน (Watchdog) ผู้คอยปกป้องพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม และประเทศชาติ รวมทั้งตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล

4) บทบาทของการเป็นผู้รับเรื่องร้องทุกข์ (Ombudsman) ที่คอยรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนเกี่ยวกับความทุกข์ยากที่เกิดจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม

5) บทบาทของการเป็นผู้จัดวาระข่าวสาร (Agenda Setter) ผู้สื่อข่าวจะพิจารณาว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความน่าสนใจและมีคุณค่าต่อผู้รับสาร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6) บทบาทของการเป็นผู้เปลี่ยนแปลง (Change Agent) เป็นบทบาทที่เกิดขึ้นหลังจากนำเสนอข้อมูลข่าว ส่งผลให้ผู้รับสารเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความรู้ ความคิด ทัศนคติ จนกระทั่งถึงพฤติกรรมของผู้รับสาร

7) บทบาทของกระจก (Mirror) ที่สะท้อนให้ประชาชนในสังคมรับทราบว่ามีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น เพื่อตักเตือนและกระตุ้นให้เตรียมพร้อมรับมือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

4.3 หลักการคัดเลือกข่าวของผู้สื่อข่าวและสื่อมวลชน

การคัดเลือกข่าว หรือวิธีการคัดเลือกข่าว ว่าเหตุการณ์ใดควรนำเสนอ หรือควรเป็นข่าวนั้น ผู้สื่อข่าว หรือบรรณาธิการข่าวต้องใช้ดุลยพินิจของตน รวมถึงต้องคำนึงถึงนโยบายขององค์กรที่ตนสังกัดควบคู่ไปด้วย (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545) ขณะที่ Barzilai (2009) กล่าวว่าการเฝ้าประตูข่าวสารนั้น ขึ้นอยู่กับ 4 ปัจจัย คือ

1) อำนาจทางการเมืองในความสัมพันธ์กับผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

2) ความสามารถในการผลิตข้อมูลสารสนเทศของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

3) ความสัมพันธ์ของข่าว หรือเหตุการณ์ กับผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

4) ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของแต่ละบุคคลของ ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

ขณะที่ ประกอบเกียรติ อิ่มศิริ (2549) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าว ดังนี้

1. นโยบายขององค์กรสื่อสารมวลชน แนวนโยบายในการดำเนินงานขององค์กรแต่ละองค์กรย่อมมีความแตกต่างกันออกไป

2. เนื้อที่ของสื่อ สื่อหลัก ๆ รายได้ส่วนหนึ่งมาจากการโฆษณา ภายใต้ข้อจำกัดของเนื้อที่นำเสนอข่าวอาจจะไม่เพียงพอ ทำให้ข่าวบางข่าวถูกตัดออกไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ช่วงเวลาและระยะเวลาในการนำเสนอ ซึ่งสื่อหลักมีการกำหนดเวลาในการออกอากาศข่าว หรือตีพิมพ์ไว้ตายตัว

4. ระบบการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยย่อมมีอิสระในการรายงานข่าวมากกว่าประเทศสังคมนิยม

5. กฎหมายที่เกี่ยวกับสื่อ แม้สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนมีกว้างขวาง และสามารถแสดงความคิดเห็น สามารถเขียนข่าว แต่ก็มีจำกัดสิทธิของสื่อไว้ด้วยเช่นกัน

กล่าวโดยสรุป ผู้สื่อข่าวมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร แจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับทราบ รวมถึงเลือกข้อมูลข่าวสารเพื่อนำเสนอให้ประชาชนรับทราบ โดยหลักการคัดเลือกข่าวของผู้สื่อข่าว ขึ้นอยู่กับ 1) เทคโนโลยี 2) ผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ 3) สถานการณ์ข่าว 4) ผู้สื่อข่าว หรือ ความสามารถในการผลิตข้อมูลสารสนเทศของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร 5) นโยบายขององค์กรสื่อสารมวลชน 6) ข้อจำกัดของทวิตเตอร์ หรือเนื้อที่สื่อ 7) สังคม การเมืองและการปกครอง 8) นโยบายการกำกับดูแลเนื้อหา ได้แก่ กฎหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณ ซึ่งแม้สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนมีกว้างขวาง และสามารถแสดงความคิดเห็น สามารถเขียนข่าว แต่ก็มีจำกัดสิทธิของสื่อไว้ด้วยเช่นกัน ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยนำไปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว ส่วนบทบาทหน้าที่ผู้สื่อข่าวผู้วิจัยได้นำทฤษฎีนี้มาใช้ในการศึกษา และเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ จากเดิมผู้สื่อข่าวมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการคัดเลือกข่าวเพื่อนำมาเสนอ หรือเป็นผู้นำความคิดทางสังคม แต่ปัจจุบันเมื่อมีทวิตเตอร์เป็นช่องทางในการรายงานที่รวดเร็ว รวมถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์ก็เป็นแหล่งข่าวที่สำคัญ การเลือกนำเสนอข่าวผ่านทางทวิตเตอร์เป็นอย่างไร มีเกณฑ์ใดในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์ การเลือกนำเสนอข่าวทางทวิตเตอร์และสื่อหลักมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และการที่ผู้สื่อข่าวรายงานข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์แล้วจะส่งผลอย่างไรต่อองค์กรที่ผู้สื่อข่าวทำงาน เนื่องจากว่า จากเดิมข้อมูลข่าวสาร ต้องรายงานผ่านสื่อหลักหรือในนามองค์กร แต่ปัจจุบันเห็นว่า ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์สามารถที่จะเป็นผู้เฝ้าประตูโดยการรายงานข่าวผ่านทางทวิตเตอร์ นอกจากนี้ยังนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นกรอบในการศึกษาและเป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร

สื่อมวลชนมีบทบาทหน้าที่สำคัญอีกประการคือ การกำหนดวาระ หรือประเด็นว่าเหตุการณ์ที่ควรนำเสนอ ในแนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting) ผู้วิจัยได้ทบทวนเกี่ยวกับเรื่องสื่อมวลชนในฐานะผู้กำหนดวาระข่าวสาร ความต้องการข้อมูลข่าวสารของประชาชนที่สามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารได้ตามที่ต้องการ และการมีสื่อสังคมออนไลน์อย่างทวิตเตอร์ก็ทำให้ประชาชนสามารถติดตามข้อมูลข่าวสารได้ตามต้องการ และอย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมถึงสามารถที่จะกำหนดข่าวเพื่อให้สื่อมวลชนติดตาม และเขียนรายงานข่าวด้วย ซึ่งความต้องการ ความเติบโต และการเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตเหล่านี้ ทำให้มีผลต่อการกำหนดวาระข่าวของสื่อ และนำไปสู่ทิศทางใหม่ของสื่อมวลชนในการจัดเตรียมกำหนดวาระ

McCombs and Shaw (1972 อ้างใน สุกัญญา บูรณเดชาชัย, 2547) กล่าวถึงการทำงานของสื่อมวลชนว่า สื่อมีอิทธิพลในการกำหนดวาระประเด็นปัญหา หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมเป็นอย่างมาก รวมถึงส่งผลต่อวิธีคิดและวิธีการมองโลกของผู้รับสาร และผู้รับสารไม่เพียงแต่เรียนรู้ประเด็นสาธารณะและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านสื่อเท่านั้น แต่ยังเรียนรู้ว่า เหตุการณ์หรือข่าวอะไรที่ควรให้ความสำคัญมากหรือน้อยตามที่สื่อนำเสนอ

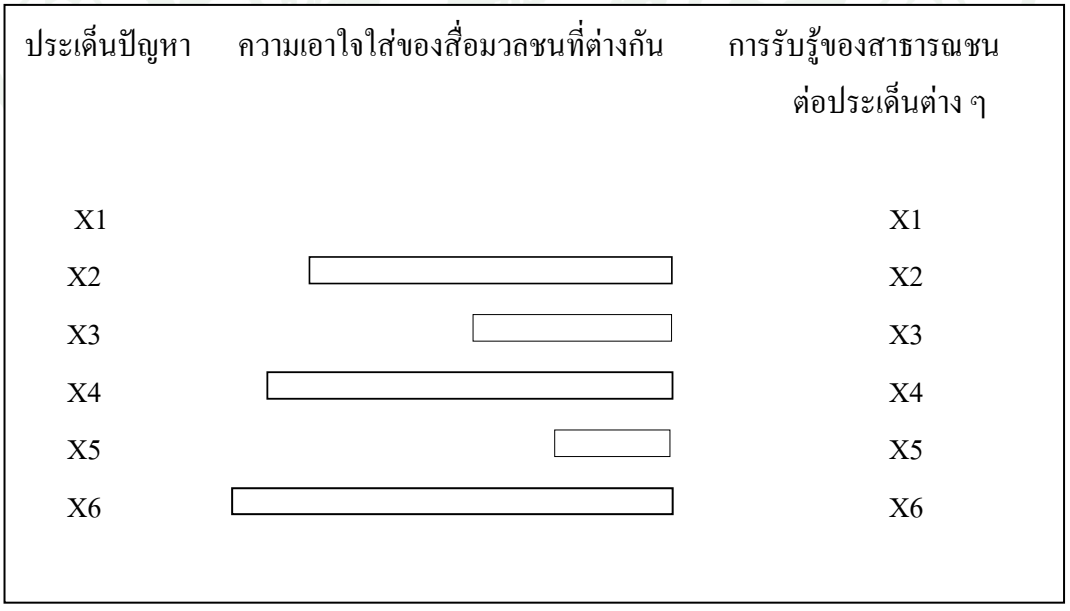

ภาพที่ 9 รูปแบบจำลองการกำหนดประเด็นข่าวสารของสื่อมวลชน
ที่มา: สุกัญญา บูรณเดชาชัย (2547)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

McQuail and Windahl (1993) กล่าวว่า การกำหนดวาระข่าวบางครั้งไม่เฉพาะสื่อมวลชนเท่านั้น แต่อาจจะเป็นสถาบัน กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มพลเมือง องค์กรทางการเมือง เช่น พรรคการเมือง หรือ ปัจเจกบุคคล แต่ละกลุ่มมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดวาระของตนที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งในฐานะสื่อมวลชนต้องมีการทำงานในสองบทบาทของการกำหนดวาระทางสังคม คือประเด็นข่าวบางครั้งถูกกำหนดโดยชนชั้นนำ เพื่อสื่อมายังชนชั้นล่าง หรือจากชนชั้นล่างสู่คนชั้นนำ ซึ่งสื่อต้องมีการแยกให้ออกมาประเด็นข่าวเป็นการกำหนดวาระของใคร เพื่อสื่อสารไปยังคนกลุ่มใด รวมถึงขึ้นอยู่กับผู้รับสารด้วย เช่น ขึ้นอยู่กับภูมิหลังของผู้รับสาร ทั้งความรู้ ความสนใจ ซึ่งหากข่าวนั้นเป็นที่สนใจของประชาชนการกำหนดประเด็นข่าวสารก็จะได้ผล

McCombs (2005) กล่าวถึง องค์กรข่าวจำนวนมากพยายามที่จะทำกรอบประเด็นในทางที่พยายามที่จะทำให้เกี่ยวข้องกับผู้ชมหรือผู้รับสาร นี่คือวิธีการของการรักษาผู้ชมหรือผู้อ่านที่มีความระดับสูง

Weaver (2007) นำแนวคิดความต้องการของแต่ละบุคคลสำหรับการปรับตัว ที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการความสัมพันธ์และความไม่แน่นอน งานวิจัยที่วิจัยโดย Weaver ในปี 1977ได้แนะนำไว้ว่า บุคคลมีความแตกต่างกับความต้องการของพวกเขาสำหรับการปรับตัว ความต้องการการปรับตัวคือการรวมกันของความสนใจของแต่ละบุคคลในหัวข้อและความไม่แน่นอนเกี่ยวกับปัญหา ดังนั้นบุคคลที่จะเป็นมากมีแนวโน้มที่จะได้รับอิทธิพลจากเรื่องราวของสื่อ

การลำดับความสำคัญของข่าวหรือเนื้อหาของสื่อนั้น สุกัญญา บูรณเดชาชัย (2547) กล่าวว่า มีผลต่อการเรียนรู้ของประชาชนเกี่ยวกับเหตุการณ์ และการให้ความสำคัญของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งปริมาณการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อเหตุการณ์จะแปรฝันไปตามปริมาณการนำเสนอจากสื่อ กล่าวคือ จำนวนข่าวที่ถูกนำเสนอมาก ๆ จะทำให้ประชาชนรับรู้มาก และประเภทของข่าวที่มีความแรกต่างกันมาก ก็ย่อมมีผลต่อการรับรู้ของประชาชนเช่นกัน

รัตนวดี นาควานิช (2551) กล่าวว่า การกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting) คือการที่สื่อมวลชนจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอ หรือประเด็นข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ อย่างไรก็ตาม แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดข่าว ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสื่อมวลชนเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับผู้รับสารด้วย ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าผู้รับสารมีภูมิหลัง มีความรู้ต่อข่าวนั้นหรือไม่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สื่อมวลชนถือว่าเป็นแกนสำคัญในการกำหนดประเด็น หรือสร้างความสนใจต่อเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ปรากฏในสังคม โดยเสนอว่าเรื่องไหนที่ประชาชนควรรับทราบ เรื่องไหนที่สังคมควรรับรู้ หรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (มาลี บุญศิริพันธ์, 2531) ซึ่งตัวอย่างบทบาทการกำหนดวาระทางสังคมเห็นได้จากการนำเสนอประเด็นข่าวอย่างต่อเนื่อง ตอกย้ำข่าวนั้น ๆ หรือ นำเสนอข่าวนั้นบนข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์ เป็นต้น จนทำให้ผู้อ่านนั้นสนใจประเด็นข่าวนั้น ๆ

McQuail and Windahl (1993) กล่าวว่า การพิจารณาเริ่มต้นยังไม่สามารถระบุได้ว่าประเด็นที่สื่อมวลชนกำหนดนั้นมีอิทธิพลต่อการรับผู้ของผู้รับสารโดยตรงหรือไม่ หรือต้องมีการพิจารณาผู้รับสาร เนื้อหา แหล่งข่าว เพราะบางครั้งการกำหนดประเด็นอาจจะมาจากพรรคการเมืองหรือสถานบันต่าง ๆ หรือการกำหนดจากคนข้างล่างไปสู่ผู้นำ โดยผ่านสื่อมวลชน

จากแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์การนำเสนอข่าวทางทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ เพื่อสร้างความสนใจให้กับผู้รับสาร เช่น ความถี่ในการรายงานข่าว การนำเสนอบ่อยครั้ง เพื่อตอกย้ำความสนให้ให้กับผู้ติดตามหรือไม่ พร้อมเป็นแนวคิดในการศึกษาว่า ข้อความที่คนโพสต์ในทวิตเตอร์มากที่สุด ผู้สื่อข่าวนำมาเป็นประเด็นในการรายงานข่าวต่อไปหรือไม่ หรือมีการศึกษาข้อมูลจากข้อความทวิตเตอร์ดังกล่าวหรือไม่ รวมถึงบทบาทของการกำหนดวาระข้อมูลข่าวสารของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในทวิตเตอร์ เนื่องจากก่อนหน้านี้การกำหนดวาระควรจะเป็นสื่อมวลชน แต่ปัจจุบันเมื่อมีทวิตเตอร์ หรือสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ทำให้บทบาทของการกำหนดระเบียบวาระกลายเป็นบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้สื่อข่าว กลายเป็นแหล่งข่าวแทน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่า ทวิตเตอร์มีส่วนในการกำหนดระเบียบวาระหรือไม่ หรือใครเป็นคนกำหนดระเบียบวาระเริ่มต้นทางทวิตเตอร์ รวมถึงนำมาเปรียบเทียบบทบาทของผู้สื่อข่าวในการทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์กับสื่อโทรทัศน์

ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม

ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม (The Responsibility of the Mass Media Theory) ผู้วิจัยได้ทบทวนเกี่ยวกับเรื่อง สิทธิและเสรีภาพการสื่อสาร กรอบโครงสร้างของสิทธิการสื่อสาร ความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว การกำกับดูแลสื่อมวลชนและอินเทอร์เน็ต รวมถึงจรรยาบรรณผู้สื่อข่าว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มานะ ตรีรยาภิวัฒน์ (2553) ได้กล่าวว่า สื่อสังคมออนไลน์และสื่อมวลชนไทยยังมีข้อถกเถียงกัน 4 ประเด็น คือ เรื่องความรวดเร็วกับความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากบางครั้งผู้สื่อข่าวอาจจะมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว จนทำให้ขาดการตรวจสอบข้อมูล ต่างจากสื่อหลักที่ต้องมีการตรวจสอบข้อมูลก่อนนำเสนอ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้สื่อข่าวต้องมีทั้งความถูกต้องและรวดเร็วในการนำเสนอข้อมูล ประเด็นที่สอง คือ เรื่องของความเป็นส่วนตัวกับความเป็นพื้นที่สาธารณะ เนื่องจากทวิตเตอร์ สื่อสังคมออนไลน์อาจจะทำให้ผู้สื่อข่าวคิดว่าเป็นพื้นที่ส่วนตัวจึงทำให้บางครั้งสื่อสารข้อมูลที่ไม่มีการตรวจสอบ หรือสื่อสารเหมือนกับประชาชนทั่วไป ซึ่งเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ผู้สื่อข่าวต้องพิจารณาเช่นกัน ประเด็นที่สาม คือ เรื่องจุดยืนของผู้สื่อข่าว กับจุดยืนขององค์กรผู้สื่อข่าวที่ใช้ทวิตเตอร์จะต้องแยกบทบาทในการทำหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันให้ได้ เพราะไม่อย่างนั้นอาจจะทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอาจจะทำให้ประชาชนที่ติดตามทวิตเตอร์เกิดความเข้าใจผิดได้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้สื่อข่าวจะต้องระวัง และประการสุดท้าย คือ การแบ่งปันข้อมูลกับการละเมิดข้อมูล บางครั้งการที่ผู้สื่อข่าวสามารถส่งต่อข้อความ ทั้งข้อความตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวได้อย่างรวดเร็ว อาจจะทำให้เกิดประเด็นปัญหาเรื่องการละเมิดสิทธิความเป็นเจ้าของข้อความ หรือข้อมูลที่นำเสนอ ดังนั้นเรื่องนี้จึงเป็นอีกประเด็นที่ผู้สื่อข่าวต้องให้ความสำคัญ และหากมีการสื่อสารข้อมูล ข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ผิดพลาดคลาดเคลื่อน ผู้สื่อข่าว หรือสื่อมวลชนควรรู้จักแสดงความรับผิดชอบด้วยทุกครั้ง เช่น การสำนึกผิด การแสดงตัวออกมายอมรับผิด การกล่าวขอโทษ และการแก้ไข

1. สิทธิและเสรีภาพการสื่อสาร

สิทธิการสื่อสารนั้นอยู่บนรากฐานของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อ 19 ซึ่งกล่าวว่า "บุคคลย่อมมีสิทธิในเสรีภาพแห่งความเห็นและการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะยึดมั่นในความเห็นโดยปราศจากการแทรกสอดและที่จะแสวงหารับ ตลอดจนแจ้งข่าวสาร รวมทั้งความคิดเห็นโดยผ่านสื่อใด ๆ และโดยมีต้องคำนึงถึงเขตแดน"

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ (2538) ได้ให้ความหมายของคำว่า สิทธิ และเสรีภาพ ไว้ดังนี้ คำว่า สิทธิ (Right) หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคล ในอันที่จะกระทำการเกี่ยวข้องกับทรัพย์หรือบุคคลอื่น ส่วนคำว่า เสรีภาพ (Liberty) หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่จะไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้อื่น หรือ ภาวะที่ปราศจากการถูกหน่วงเหนี่ยวขัดขวาง เสรีภาพจึงเป็นอำนาจของ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บุคคลในอันที่จะกำหนดเอง โดยอำนาจนี้ย่อเลือกวิถีชีวิตของตนได้ด้วยตนเอง เสรีภาพเป็นอำนาจที่บุคคลมีอยู่เหนือตนเอง

พิรงรอง รามสูตร (2550) ได้ให้ความหมายสิทธิการสื่อสารว่า หมายถึง สิทธิต่าง ๆ ที่เป็นสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการสื่อสาร เริ่มตั้งแต่การก่อรูปผลิตความคิด ความรู้ การถ่ายทอดและส่งต่อ ซึ่งความคิดและความรู้ผ่านช่องทางหรือรูปแบบต่าง ๆ และความสามารถในการใช้ความรู้นั้น ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2554) ได้ให้ความหมายว่า สิทธิในการสื่อสาร หมายถึง สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และสิทธิในการแสดงความคิดเห็น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสื่อมวลชนจะมีสิทธิในการสื่อสาร แต่สิทธิส่วนบุคคลของบุคคลที่มีชื่ออยู่ในข่าวก็เป็นเรื่องที่ผู้สื่อข่าวควรให้ความสำคัญ ซึ่งตามหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หมวด 3 เรื่อง สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 34 บัญญัติไว้ว่า “สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการละเมิด หรือกระทบถึงสิทธิขอบบุคคลในครอบครัว เกียรติยศชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน”

พิศิษฐ์ ชวาลาธวัช (2549) กล่าวถึงสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารว่า ทำให้บุคคลสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อมีส่วนร่วมในการปกครอง ให้รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐทำตามหน้าที่และกฎหมาย สิทธิได้รู้ข้อมูลของทางราชการ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้สื่อข่าว ใช้ข้อมูลที่ได้มาเสนอข่าวเชิงลึก และอธิบายขยายความในส่วนของเนื้อหาข่าวที่ไม่อธิบายได้ เสรีภาพในการเสนอข่าวจะมีคุณค่าเมื่อผู้สื่อข่าวมีสิทธิได้รู้ข้อมูลเบื้องลึกนั่นเอง แต่วิธีเสนอข่าวต้องระวังไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เพราะหากการใช้สิทธิเสรีภาพเกินเลยขอบเขตกระทั่งไปละเมิดในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นให้เกิดความเสียหายได้ ในทางกฎหมายบุคคลหรือองค์กรนั้นอาจจะฟ้องร้องเอาผิดได้ และจะกระทบต่อความเชื่อถือศรัทธาในวิชาชีพก็จะเสื่อมลงไปได้

วนิดา แสงสารพันธ์ (2551) กล่าวว่า การนำเสนอข่าวหรือการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชนย่อมมีอิทธิพลและมีส่วนชักนำการตัดสินใจของประชาชนในเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างมาก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพราะฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า เสรีภาพของสื่อมวลชนในการแสวงหาข่าวสารเป็นสิ่งที่ผูกพันใกล้ชิดกับเสรีภาพของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หรือการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม เสรีภาพของสื่อมวลชนในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารจะมากหรือน้อยเพียงใดย่อมต้องพิจารณาจากหลักประกันสิทธิเสรีภาพชองประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารว่ามีมากน้อยเพียงใด

สื่อมวลชนเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีความจำเป็นเพื่อรายงานให้ประชาชนทราบ ดังนั้น เสรีภาพในการแสดงหาข่าวสารจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสื่อมวลชนและประชาชน ดังที่ปรากฏในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และในหลายประเทศได้มีการตรากฎหมายเพื่อรองรับเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารไว้ ในส่วนประเทศไทยได้มีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 โดยการจำกัดเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมีผลเท่ากับเป็นการปฏิเสธสิทธิที่จะรู้ของประชาชน แม้ว่าสื่อมวลชนจะมีสิทธิและเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร แต่ขณะเดียวกันสื่อมวลชนก็ต้องทำหน้าที่ให้อยู่บนขอบเขตที่กฎหมายกำหนดด้วยเช่นกันดังมาตรา 39 ที่กำหนดไว้ว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น แต่มีเงื่อนไขว่าจะไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่นย่อมทำได้

2. ความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว

ในทางวารสารศาสตร์การเสนอข่าวสารที่ผิดพลาดออกไปยังสาธารณะชน ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ถือว่าเป็นการละเมิดต่อหลักการพื้นฐานของสื่อมวลชนอย่างร้ายแรง เพราะเป็นการเสนอสิ่งที่ไม่จริงออกไปหลอกลวงประชาชน (อภิชาต ศักดิเศรษฐ์, 2544) ขณะที่ นิธินันท์ ยอแสงรัตน์ (2554) กล่าวว่า หลักจริยธรรมสื่อขั้นพื้นฐานที่ว่าด้วยความจริง (Truthfulness) ความถูกต้อง (Accuracy) ไม่เข้าใครออกใคร (Objectivity) ความเป็นกลาง (Impartiality) ความเป็นธรรม (Fairness) และความรับผิดชอบ (Accountability) มีความสำคัญมากสำหรับผู้ที่ทำงานด้านสื่อ ไม่ว่าจะเป็นสื่อใหม่ หรือ สื่อเก่า ซึ่งต่างก็ต้องการเสรีภาพ (Freedom of Speech) ในการพูด แสดงความคิดเห็น ตั้งคำถาม ตั้งข้อสังเกตอย่างอิสระ โดยไม่ถูกบีบบังคับให้พูดตามใจผู้มีอำนาจหรือผู้ถือกฎหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิธินันท์ ยังได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของสื่อใหม่ว่า ไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1. แม้ไม่มีการนำเสนอข้อมูลผ่านเว็บบอร์ด ทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก พฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนก็อาจจะยิ่งแย่ลงกว่าเดิม เพราะข้อมูลข่าวสารที่ได้จากสื่อกระแสหลักนำเสนอข่าวเหมือนกัน

2. คนที่ประกาศว่าจะทำหน้าที่สื่อ ไม่ว่าคนนั้นจะเป็นผู้ใช้สื่อออนไลน์ หรือ เป็นสื่อออนไลน์ หรือคนที่ทำหน้าสื่อหลักที่ใช้สื่อออนไลน์เสริมสื่อหลัก ต้องยึดหลักการของการสื่อสาร ยึดหลักจริยธรรมสื่อขั้นพื้นฐาน

3. สื่อไม่ควรที่จะสร้างข่าวลือ จนเป็นเสมือนข่าวจริง หรือ สร้างข่าวเพื่อผลประโยชน์

3. กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์

ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์นั้น มีกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นหลักให้ทุกคนไว้ปฏิบัติตาม ซึ่ง พระราชบัญญัติเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 2550 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติหลักการเก็บข้อมูลการจราจรคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ 2550 พระราชบัญญัติแนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติแนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษา ความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานรัฐ 2553

สำหรับสาระสำคัญของ พระราชบัญบัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ดังนี้

มาตรา 5 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกัน การเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มาตรา 6 ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 7 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 8 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักรับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 9 ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 10 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 11 ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่น โดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 12 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 (1) ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท (2) เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตาม (2) เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา 13 ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน (2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน (3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามก และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ (5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

มาตรา 15 ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14

มาตรา 16 ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อเติมหรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการนำเข้าข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริต ผู้กระทำไม่มีความผิด ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดอันยอม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความได้ ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

มาตรา 17 ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักรและ (1) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ (2) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร

นอกจากนี้ ในการจะโพสต์ข้อความทางทวิตเตอร์ ก็อยู่ภายใต้กฎหมายอื่น ๆ ด้วย เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่ง ข้อมูลข่าวสารของราชการ หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

สำหรับสาระสำคัญของ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ. 2540 หมวด 2 ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย ดังนี้

มาตรา 14ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิด ความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่ง อย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน (1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือความ มั่นคงในทางเศรษฐกิจ หรือการคลังของประเทศ (2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกันการปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม (3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงาน ทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว (4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด (5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร (6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น (7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้ เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 16 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสาร ของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีรักษามิให้รั่วไหลให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

มาตรา 17 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้ เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ

ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้ จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา 18 หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้แล้วแต่กรณี

มาตรา 18 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผย ข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา 17 ผู้นั้นอาจ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา 19 การพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่มีคำสั่ง มิให้เปิดเผยนั้นไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือศาลก็ตาม จะต้องดำเนินกระบวนการพิจารณา โดยมิให้ข้อมูลข่าวสารนั้นเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดที่ไม่จำเป็นแก่การพิจารณา และในกรณีที่จำเป็นจะพิจารณาลับหลังคู่กรณีหรือคู่ความฝ่ายใดก็ได้

มาตรา 20 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใด แม้จะเข้าข่ายต้องมีความรับผิดตามกฎหมายใด ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับผิดหากเป็นการกระทำโดยสุจริตในกรณีดังต่อไปนี้ (1) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามระเบียบตามมาตรา 16 (2) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มีคำสั่งให้เปิดเผย เป็นการทั่วไปหรือเฉพาะแก่บุคคลใดเพื่อประโยชน์อันสำคัญยิ่งกว่าที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือ ชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรือประโยชน์อื่นของบุคคล และคำสั่งนั้นได้กระทำโดยสมควรแก่เหตุ ในการนี้จะมีการกำหนดข้อจำกัดหรือ เงื่อนไขในการใช้ข้อมูล ข่าวสารนั้นตามความเหมาะสมก็ได้

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐพ้นจากความรับผิดตามกฎหมายหาก จะพึงมีในกรณีดังกล่าว

4. การกำกับดูแลสื่อมวลชนและอินเทอร์เน็ต

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ได้กำหนดแนวปฏิบัติ เรื่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. 2553 ไว้ดังนี้

หมวด 2 แนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ขององค์กรสื่อมวลชน

ข้อ 2 การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ขององค์กรสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการแสดงความคิดเห็น พึงยึดมั่นกรอบจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยอย่างเคร่งครัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อ 3 การนำเสนอข่าวโดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ขององค์กรสื่อมวลชน ควรมีหลักในการอ้างอิงถึงองค์กรสื่อมวลชน ดังต่อไปนี้ (1) ชื่อองค์กรสื่อมวลชนที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร (2) รายละเอียด สัญลักษณ์ หรือชื่อย่อ ที่แสดงถึงองค์กรสื่อมวลชน (3) มาตรการทางเทคนิคที่ยืนยันถึงสถานะและความมีตัวตนขององค์กรสื่อมวลชน รวมถึงการประกาศต่อสาธารณชนตามช่องทางที่องค์กรมีอยู่

ข้อ 4 การนำเสนอข้อมูลข่าวสารขององค์กรสื่อมวลชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ควรเป็นไปตามข้อบังคับจริยธรรม หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติขององค์กรที่กำกับดูแลตามที่ระบุไว้ในหมวดหนึ่ง และต้องไม่เป็นการสร้างความเกลียดชังระหว่างคนในสังคม ไม่ยุยงให้เกิดความรุนแรงจนอาจนำไปสู่ความขัดแย้งและเสียหายรุนแรงขึ้นในชาติ

ข้อ 5 องค์กรสื่อมวลชนต้องให้ความเคารพและยอมรับข้อมูล ข่าวสาร หรือภาพ ที่ผลิตโดยบุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การคัดลอก เลียน ข้อความใด ๆ จากสื่อสังคมออนไลน์พึงได้รับการอนุญาตจากเจ้าของข้อความนั้น ๆ ตามแต่กรณี

กรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร หรือรายงานข่าวในฐานะสื่อมวลชน ต้องอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของข้อความและข่าวสารนั้นโดยรับรู้ถึงสิทธิ หรือลิขสิทธิ์ขององค์กรหรือบุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าว

หมวด 3 เรื่อง แนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน

ข้อ 6 การนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน อาจแบ่งได้ดังนี้ (1) กรณีใช้ชื่อบัญชีผู้ใช้งาน (user account) ที่ระบุถึงต้นสังกัด ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติตามข้อบังคับจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะความถูกต้อง (Accuracy) สมดุล (Balance) และการใช้ภาษาที่เหมาะสม (2) กรณีใช้ชื่อบัญชีผู้ใช้งานที่ระบุถึงตัวตนอันอาจทำให้เข้าใจว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ผู้ใช้งานพึงระมัดระวังการนำเสนอข้อมูลข่าวและการแสดงความคิดเห็นที่อาจนำไปสู่การละเมิดจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนเช่นเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อ 7 การรายงานข้อมูลข่าวสารบนสื่อสังคมออนไลน์ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงแยก “ข่าว” กับ “ความเห็น” ออกจากกันอย่างชัดเจน พึงระวังการย่อความที่ทำให้ข้อความนั้นบิดเบือนไปจากข้อเท็จจริง และพึงระวังการเผยแพร่ข้อมูลข่าวซ้ำ

ข้อ 8 ในกรณีที่เวลาเป็นสาระสำคัญของการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร พึงตระหนักถึงมิติของเวลาในการนำเสนอข่าวนั้น ๆ ด้วย

ข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงตระหนักว่าพื้นที่บนสื่อสังคมออนไลน์เป็นพื้นที่สาธารณะ ไม่ใช่พื้นที่ส่วนบุคคล ซึ่งข้อมูลที่มีการรายงานจะถูกบันทึกไว้และอาจมีผลทางกฎหมายได้

ข้อ 10 ในการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การนำเสนอ และการแสดงความคิดเห็น ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงระวังการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเด็กและสตรี ภาพอุจาด ลามก อนาจาร หวาดเสียว และรุนแรง

ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน พึงระมัดระวังกระบวนการหาข่าวหรือภาพจากสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน รอบด้าน และควรอ้างอิงแหล่งที่มาเมื่อนำเสนอ เว้นแต่สามารถตรวจสอบและอ้างอิงจากแหล่งข่าวได้โดยตรง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไม่ว่าการรายงานสดผ่านอุปกรณ์ปลายทางต่าง ๆ (Devices) หรือการสร้างข้อความบนสื่อสังคมออนไลน์จากการประชุม “ปิด” ต้องได้รับอนุญาตจากที่ประชุมก่อน

ข้อ 12 หากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนเกิดความผิดพลาด จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือองค์กรอื่น ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนต้องดำเนินการแก้ไขข้อความที่มีปัญหาโดยทันที พร้อมทั้งแสดงถ้อยคำขอโทษต่อบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ ต้องให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายมีโอกาสชี้แจงข้อมูลข่าวสารในด้านของตนด้วย

พิรงรอง รามสูต รณะนันท์ และนิธิมา คณานิธินันท์ (2547) ได้เสนอรูปแบบเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ว่า รัฐต้องมีการสนับสนุนการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตให้แพร่หลายและกระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ รวมถึงความมีการสนับสนุนซอฟต์แวร์ราคาถูกด้วย ส่วน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การร่วมกันดูแลบนพื้นฐานแห่งการสร้างวัฒนธรรมแห่งความรับผิดชอบ และความพยายามกำกับดูแลตนเองของแต่ละฝ่าย ซึ่งองค์กรหลักที่ควบคุมดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตมี 5 ประการ ได้แก่

1. กฎหมาย มาตรการ บทลงโทษ (Legal sanction) การควบคุมดูแลเนื้อหาทางอินเทอร์เน็ตนี้ อาจใช้กฎหมายเดิมที่มีอยู่นำมาปรับใช้ หรือใช้กฎหมายใหม่ที่ร่างขึ้นมาใหม่ หรือภาครัฐต้องมีการออกมาตรการต่าง ๆ ในการดูแลกำกับเนื้อหาตามความเหมาะสม

2. การปิดกั้น และกลั่นกรองเนื้อหา (Blocking and Filtering System) มี 3 ระดับ คือ การปิดกั้นโดยภาครัฐ ที่ทำให้ระดับเครือข่ายใหญ่ เช่น เกรทเวย์ (Gateway) ซึ่งประเทศที่ใช้คือประเทศที่มีการปกครองแบบอำนาจนิยม ระดับต่อมา คือ การปิดกั้นที่มาจากการได้รับแจ้งเหตุจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ที่พบเนื้อหาไม่เหมาะสม โดยแจ้งมาที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเมื่อทำการตรวจสอบแล้วพบว่า เนื้อหาไม่เหมาะสมก็ทำการปิดกั้นเว็บไซต์นั้น ๆ และระดับสุดท้าย คือ การกลั่นกรองในระดับผู้ใช้ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการแบ่งปันประเภทเนื้อหา หรือการจัดอันดับเรตติ้ง (Rating) ซึ่งลักษณะทางเทคนิคในเรื่องของศัพท์ที่ใช้ในการอธิบายเนื้อหามีผลอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพของการกลั่นกรอง

3. การใช้กฎ กติกา มารยาท (Codes of Conduct) หรือการมีมารยาทในการใช้อินเทอร์เน็ต (Netiquette) การใช้กฎ กติกา มารยาท เป็นกลไกการกำกับดูแลพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต มีทั้งที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติทั่วไป หรือกฎอย่างเป็นทางการ ซึ่งมารยาทในการใช้อินเทอร์เน็ตสามารถปรับให้มีบรรทัดฐานของแต่ละกลุ่มสังคมได้

4. การจัดสายด่วนให้บริการความรู้ และรับฟังเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาอินเทอร์เน็ตที่ไม่เหมาะสม (Hotlines) กลไกในการสื่อสารระหว่างผู้ใช้กับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยภาครัฐ เอกชน หรือภาคประชาชน โดยสามารถเป็นกลไกทั้งทางเทคโนโลยีและกลไกทางองค์กร ซึ่งจุดประสงค์หลักของการมีการรับเรื่องร้องเรียนเนื้อหาทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่เหมาะสม คือ เพื่อให้แน่ใจว่า จะมการพยายามแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) การสร้างการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ต สามารถทำได้ในกระบวนการศึกษาทั้งในโรงเรียน และสถาบันทางการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนกระบวนการทาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นโยบาย เพื่อส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่แพร่กระจายและกว้างขวางที่สุด ซึ่งทำให้ผู้ใช้สามารถเลือกและตัดสินใจในการรับข้อมูลข่าวสารอย่างรู้ทัน

5. จรรยาบรรณผู้สื่อข่าว (Code of Ethics)

ผู้ประกอบวิชาชีพข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ มีสิทธิและเสรีภาพในการนำเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็น ของสื่อมวลชนและผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ทั้ง สิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารในความครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือส่วนบุคคล เสรีภาพในการนำเสนอ หรือเผยแพร่ข้อมูลหรือข่าวสารตามหลักวัตถุวิสัย ภายใต้พื้นฐานความรู้ ความถูกต้องครบถ้วน และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การแสดงข้อความ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ และเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการส่งเสริมการใช้สิทธิและเสรีภาพควบคู่ไปกับความรับผิดชอบต่อสังคม สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย จึงได้มีข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ. 2553 ไว้ดังนี้

หมวด 2 จริยธรรมของวิทยุและโทรทัศน์

ข้อ 5 วิทยุและโทรทัศน์ต้องนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามหลักวัตถุวิสัย ภายใต้พื้นฐานความรู้ และความถูกต้องครบถ้วน

ข้อ 6 วิทยุและโทรทัศน์ต้องนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์แห่งสาธารณะ และไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น

ข้อ 7 วิทยุและโทรทัศน์มีหน้าที่ปฏิบัติตนตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ดังนี้ (1) ต้องนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่สาธารณะชนตามหลักวัตถุวิสัย ด้วยความถูกต้องเที่ยงตรง แม่นยำ และครบถ้วน ด้วยความเป็นธรรมโดยปราศจากอคติ 4 ได้แก่ ฉันทาคติ โทษาคติ ภยาคติ และโมหาคติ (2) หากมีการอ้างอิง หรือคัดลอกข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลอื่น ต้องแจ้งที่มาของข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่นำเสนอหรือเผยแพร่ดังกล่าว (3) ต้องปกปิดชื่อตัว ชื่อสกุล รูปร่าง ลักษณะ และสถานะของแหล่งข่าว รวมทั้งข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำคัญที่แหล่งข่าวประสงค์ให้ปกปิด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากแหล่งข่าว และเห็น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ได้อย่างชัดแจ้งว่า การเปิดเผยดังกล่าวไม่เป็นอันตรายต่อแหล่งข่าว (4) การนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่เกิดความผิดพลาด ต้องดำเนินการแก้ไขความผิดพลาดโดยทันที พร้อมทั้งขออภัยในความผิดพลาดดังกล่าว (5) การนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์และโศกนาฏกรรมแก่ผู้ที่ตกเป็นข่าว (6) การนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักถึงประโยชน์แห่งสาธารณะ (7) การแสดงความคิดเห็น หรือการวิจารณ์ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ที่ถูกพาดพิง และต้องแยกแยะให้ชัดเจนว่า เป็นข้อเท็จจริง หรือเป็นการแสดงความคิดเห็น โดยต้องแจ้งให้ทราบว่า เป็นการแสดงความคิดเห็นหรือการวิจารณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพข่าวนั้น การแสดงความคิดเห็นพึงกระทำโดยบริสุทธิ์ใจ และไม่มีพันธะกรณีอื่นใด นอกจากมุ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณชน โดยไม่ยอมให้อิทธิพลอื่นใดมาครอบงำความคิดเห็น (8) ต้องแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (9) ต้องไม่นำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยมีการประกาศโฆษณาที่แอบแฝงมาพร้อมกับข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องจนทำให้ประชาชนหลงเชื่อในความเป็นข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (10) ต้องระมัดระวังไม่นำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ตนเองหรือพวกพ้องมีผลประโยชน์ทับซ้อน หากผู้ประกอบวิชาชีพข่าวมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ต้องแจ้งหรือรายงานพร้อมกับการนำเสนอหรือเผยแพร่ดังกล่าวทันที (11) ต้องระมัดระวังการนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายใต้ขอบเขตแห่งขนบธรรมเนียม ประเพณี ศีลธรรมอันดีงามของประชาชน มิให้ประชาชนหลงเชื่อในสิ่งที่งมงายและไม่เป็นเครื่องมือในการนำเสนอหรือเผยแพร่สิ่งที่เป็นภัยต่อสังคม หรือกระทบต่อสาธารณะ

หมวด 3 จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว

ข้อ 8 ต้องไม่อวดอ้างตำแหน่งหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว หรือตำแหน่งหน้าที่อื่นเพื่อเรียกร้องประโยชน์ที่ไม่ชอบธรรม

ข้อ 9 ต้องไม่รับอามิส สินจ้าง หรือผลประโยชน์ใด ๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใด อันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องรอบด้าน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อ 10 ต้องไม่ประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพ หรือดำเนินธุรกิจ หรือประพฤติตนอันเป็นการฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดี หรือเป็นการเสื่อมเสียต่อศักดิ์ศรีและเกียรติคุณของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว

หมวด 4 แนวปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว

ข้อ 11 การได้มา หรือการนำเสนอหรือการเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พึงใช้วิธีการที่สุภาพ ซื่อสัตย์ หลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ หรือมีความหมายที่ดูถูก เหยียดหยามผู้อื่น

ข้อ 12 พึงไม่รับตำแหน่งหน้าที่ หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อกระทำการหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ อันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ถูกต้องครบถ้วน หรือเพื่อให้บุคคลใด ๆ ได้รับประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 12 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2538 คณะกรรมการบริหารสมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยได้มีการประชุมครั้งที่ 2/2538 เกี่ยวกับความสำนึกและจรรยาบรรณวิชาชีพนักจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ หมวด 2 ไว้ดังนี้

1. ไม่เสนอข่าวและภาพซึ่งรู้แก่ใจว่าเป็นเท็จในลักษณะใด ๆ

2. ไม่เสนอข่าวและภาพซึ่งทำให้ประชาชนเสียขวัญ เกิดการแตกแยกกระทบกระเทือนความมั่นคงแห่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสัมพันธไมตรีอันดีระหว่างประเทศ

3. ไม่เสนอข่าวและภาพลามกอนาจาร ซึ่งขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

4. ไม่เสนอข่าวลือและภาพไร้สาระ ชวนให้หลงเชื่องมงาย

5. ไม่เสนอข่าวและภาพด้วยความลำเอียงอันอาจทำให้สาธารณชนวินิจฉัยคลาดเคลื่อน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. ไม่สอดแทรกความเห็นใด ๆ ของตนลงไปในข่าว

7. ในกรณีคัดลอกข้อความจากหนังสือพิมพ์หรือหนังสืออื่น ต้องแจ้งให้ทราบซึ่งแหล่งที่มาของข้อความนั้น

8. ภาษาที่ใช้ในการเสนอข่าวและการบรรยายภาพ ต้องสุภาพ ปราศจากความหมายในเชิงเหยียดหยาม กระทบกระเทือนเปรียบเปรย เสียดสี

9. ไม่ใช้การเสนอข่าวและภาพ เป็นไปในทางโฆษณาตนเอง

10. ไม่เสนอข่าวและภาพ ซึ่งขัดกับสาธารณประโยชน์ของประชาชน และสังคมประเทศชาติ

11. ไม่เสนอข่าวและภาพซ้ำเติม ระบายสี บุคคล องค์กร สถานบัน ซึ่งตกเป็นข่าว

12. ไม่เสนอข่าวและภาพ ในเชิงดูหมิ่นเหยียดหยาม ลิทธิความเชื่อในศาสนาใด ๆ

13. พึงให้ความเคารพต่อสิทธิของบุคคล องค์กร และสถาบันอื่น ๆ ตามกฎหมาย

14. พึงรับผิดและแก้ไขโดยเปิดเผย และไม่ชักช้า ถ้าเกิดความเสียหายแก่ บุคคล องค์กร หรือสถาบัน ในการเสนอข่าวผิดพลาด คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

15. พึงละเว้นการรับอามิสสินจ้างใด ๆ ให้ทำหรือละเว้นการกระทำเกี่ยวกับการเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา

พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2537) ได้ให้ข้อคิดในการจัดการสำหรับผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารไว้ 4 ข้อ ดังนี้

1. ชัดเจนในเนื้อหา คือ ต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่กำลังพูดถึงอย่างชัดเจน มีความเข้าใจในเนื้อหาสาระของเรื่องนั้น ๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. จับประเด็นได้ คือ ต้องรู้ว่าเรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดนั้นประเด็นอยู่ที่ไหน จุดของปัญหาคืออะไร

3. ใช้ภาษาเป็น คือ มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร ประชาชนเข้าใจในเนื้อหาข่าวสารที่นำเสนอ รวมถึงใช้ภาษาที่ถูกต้องเป็นแบบอย่างให้กับประชาชน และสามารถโน้มน้าวชักจูงประชาชนในทางที่ดีงามได้

4. ให้ความรู้ความคิดใหม่ คือ สามารถที่จะเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ต่าง ๆ มาสร้างสรรค์ความคิด หรือความรู้ใหม่ ๆ เกิดเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือแนวทางที่จะแก้ไขปัญหา

ผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชนที่เป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และความคิดเห็นเป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร คอยคัดเลือกข้อมูลนำเสนอให้ประชาชนรับรู้ สามารถกำหนดความสำคัญของประเด็นข่าวสาร ทั้งทางสังคม ทางการเมืองได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่า สื่อมวลชนจะมีสิทธิและเสรีภาพดังกล่าว แต่สิ่งหนึ่งที่ควรให้ความสำคัญและต้องระมัดระวังในการทำหน้าที่คือ เรื่องของการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล รวมถึงต้องมีจริยธรรมและจรรยาบรรณ เพื่อเป็นเครื่องกำกับให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มีต่อสังคม โดยเฉพาะเนื้อหาและวิธีการรายงานข่าวสารสู่สาธารณชนต้องได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดและปราศจากอคติใด ๆ การเสาะแสวงหาข่าวต้องเป็นจริง ไม่นำข่าวที่บิดเบือนมานำเสนอ ข่าวที่ได้มาต้องไม่มีลักษณะไปข่มขู่แหล่งข่าว หรือนำเสนอจนทำให้แหล่งข่าวทะเลาะวิวาทซึ่งกันและกัน มิฉะนั้น ข่าวสารที่ถูกรายงานผ่านสื่อนั้นจะทำให้เกิดผลเสียต่อสังคม จากแนวคิดนี้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการศึกษา และเป็นกรอบในการวิเคราะห์เกี่ยวกับ สิทธิและเสรีภาพ จริยธรรมและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าวต่อข้อความที่แสดงผ่านทางทวิตเตอร์ ลักษณะข้อความบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวว่ามีการนำเสนอข่าวที่ขัดต่อหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณหรือไม่ รวมถึงศึกษาหน่วยงานที่ควบคุมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นผ่านทางทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. งานวิจัยในประเทศ

กาญจนา กาญจนทวี (2542) ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจ พฤติกรรม และความพึงพอใจของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย ผลวิจัยพบว่า เนื้อหาออนไลน์ที่ผู้อ่านเปิดรับมากที่สุดคือข่าว โดยผู้อ่านพึงพอใจในความสดใหม่ของข่าวออนไลน์ และความง่ายในการใช้งาน

รัตนาวลี เกียรตินิยมศักดิ์ (2542) ศึกษาเกี่ยวกับมณฑลสาธารณะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ พบว่า คุณสมบัติเฉพาะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ คือการเป็นเวทีเสวนาทางความคิด ผู้ใช้งานสามารถสร้างกระทู้ใหม่หรือแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นที่มีผู้ตั้งกระทู้ไว้ได้อย่างเปิดเผย และไม่เป็นทางการ และยังพบว่าผู้ใช้งานสื่อคอมพิวเตอร์นั้น ใช้ประโยชน์จากพื้นที่สาธารณะได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) การใช้งานเพื่อตอบสนองความสนใจส่วนตัว เช่น การเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ การแสดงความคิดเห็นเรื่องที่ตนสนใจ (2) การใช้งานเพื่อเป็นช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นจากคนอื่น ๆ และ (3) การใช้งานเพื่อเป็นสื่อกลางในการสานสัมพันธ์กับผู้อื่น

มนทกานติ์ ตปนียางกูร (2545) การศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของสื่อประชาสังคมไทยบนอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า ถึงแม้อินเทอร์เน็ตจะมีข้อดีหลายประการสำหรับการสร้างเครือข่ายประชาสังคม เช่น การลดต้นทุนการผลิต การสื่อสารสองทาง ความรวดเร็วลักษณะอันไร้พรมแดน และลักษณะนิรนามของผู้ใช้ แต่ก็มีข้อจำกัดในการแพร่กระจายคือจำกัดเฉพาะในชนชั้นกลาง

พรทิพย์ ดีสมโชค (2546) ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารไร้พรมแดนช่วยเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตทลายกำแพงแห่งกาลเวลา พรมแดน และวัฒนธรรมการเรียนรู้ของโลกจริงหรือ ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มผู้ชมมีส่วนเกี่ยวข้องกับข่าว ผู้ชมได้ปรับขั้วแห่งการเรียนรู้ใหม่ว่าตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องกับข่าวนั้น ๆ ด้วย มีความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจและการเมืองที่โยงใยกันทั่วโลก และความคิดที่ว่าไม่มีใครทำอะไรได้ก็จะเปลี่ยนไป รวมทั้งผู้ชมเริ่มมองโลกต่างไปจากเดิมมาก (2) กลุ่มนักข่าวและนักวิชาการทางนิเทศศาสตร์ตื่นตัวในการมาทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของข่าว และให้ข่าวนั้น ๆ สามารถอธิบายเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้ดียิ่งขึ้น และอาจมีผลต่อการปรับโครงสร้าง และการสื่อสารใหม่ ๆ ในการนำเสนอข่าวสารจากประเทศที่กำลังพัฒนา (3) สื่อมวลชนต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่ส่งสัญญาณเตือนให้โลกรู้ว่า กำลังเกิดความอ่อนแอในสังคม ณ แห่งหนใดของโลก เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร หรือเรื่องราวอย่างละเอียดให้ชัดเจน ถูกต้อง ตามความเป็นจริง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สรชัย กมลลิ้มสกุล (2546) ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศจากสำผู้สื่อข่าวและอินเทอร์เน็ตเพื่อการผลิตรายการข่าวโทรทัศน์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สื่อข่าวใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตมาใช้ 5 รูปแบบ คือ ใช้เนื้อหาและภาพเพื่อออกอากาศ เพื่อหาประเด็นข่าว ใช้หาประวัติแหล่งข่าวและหน่วยงานเพื่อไปสัมภาษณ์ ใช้เพื่อประกอบการเขียนข่าวหรือปฏิบัติงานข่าว และเป็นช่องทางในการเข้าถึงบทข่าว ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้สารสนเทศจากสำผู้สื่อข่าวและอินเทอร์เน็ตเพื่อการผลิตรายการข่าวโทรทัศน์ แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย คือปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายสถานี และนโยบายฝ่ายข่าว ภูมิหลังของผู้สื่อข่าว และปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านแหล่งข่าว เทคโนโลยี สถานการณ์ข่าว และสถานีโทรทัศน์คู่แข่ง

จันทนา ทองประยูร (2551) ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเชิงวิพากษ์ต่ออนาคตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทย พบว่า สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านให้ความสนใจกับการรายงานข่าวผ่านสื่อออนไลน์มากขึ้น คือ ความรวดเร็วในการนำเสสนอข้อมูลที่สดใหม่ และรายงานทันทีที่เกิดเหตุการณ์ รวมถึงการเขียนให้สั้น (Less is More) และการทำให้ง่าย เป็นการเอื้อต่อผู้อ่าน เพราะผู้ใช้เว็บไม่ต้องการเนื้อหาที่ยาว ส่วนใหญ่ต้องการข้อความที่สั้น และตรงประเด็น ประกอบกับทำให้การเข้าถึงข้อมูลได้เร็วขึ้น ไม่ต้องใช้เวลาดาวน์โหลด (Load) มากเกินไป พร้อมกันนี้ยังพบว่าเทคโนโลยีการสื่อสารใหม่ทั้งโทรศัพท์มือถือ และคอมพิวเตอร์พกพา เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เพิ่มแรงกดดันในการแข่งขันการนำเสนอข้อมูลข่าวด่วนด้วย

ฤดีพร ผ่องสุภาพ (2551) ศึกษาเกี่ยวกับการแสวงหาข่าวสารการประชาสัมพันธ์และความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนิสิตนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีการแสวงหาข่าวสารประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ในระดับกลาง โดยทำการสื่อสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ที่บ้านทุกวัน เป็นเวลากว่า 2 ชั่วโมง และใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการแสวงหาข่าวสารมากที่สุด

พรรษาสิริ กุหลาบ และ นิดา หมอยาดี (2552) ศึกษาเกี่ยวกับการผลิตสื่อพลเมืองบนอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า สื่อพลเมืองบนอินเทอร์เน็ตเกิดขึ้นเพราะสื่อกระแสหลักไม่นำเสนอเนื้อหาที่หลากหลาย และการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของคนในสังคมไม่ทั่วถึง รวมถึงบางครั้งสื่อกระแสหลักนำเสนออย่างคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ประกอบกับการที่อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย ใช้งานได้สะดวก สามารถเผยแพร่ได้ทันที โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการคัดกรองที่ซับซ้อน มีการปิดกั้นต่ำเมื่อเทียบกับสื่อหลัก ไม่ต้องลงทุนผลิต หรือใช้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความสามารถในการเผยแพร่สูง ไม่ต้องใช้ทุนการการผลิตสูง และไม่มีกระบวนการผลิต หรือเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตที่ซับซ้อน ทำให้ผู้สื่อข่าวพลเมืองมีส่วนร่วมผลิตเนื้อหา ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น การตรวจสอบ ซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวทำให้มีหลากหลายประเด็น เกิดการอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เป็นกลไกในการขับเคลื่อนทางสังคม ส่วนรูปแบบการนำเสนอเปิดให้มีการกำหนดประเด็น มีกระบวนการค้นหาข้อมูลและสร้างสรรค์รูปแบบการนำเสนอผลงานได้อย่างอิสระ ขณะที่ความรับผิดชอบต่อการนำเสนอเนื้อหา เช่น การอ้างอิงแหล่งข้อมูล การนำเสนอเนื้อหาที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม และบรรทัดฐานสังคม ส่วนกระบวนการกลั่นกรองและมีการกำกับดูแลกันเองของผู้ผลิต ผู้ดูแลเว็บไซต์ และผู้ใช้ในชุมชนนั้น ๆ ที่มีส่วนร่วมในการผลิตเนื้อหาของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า ส่วนใหญ่เป็นการแสดงความคิดเห็น การตรวจสอบข้อเท็จจริง และการกลั่นกรอง และบรรณาธิการเนื้อหาร่วมกัน สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตสื่อพลเมืองในประเทศไทย คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศไทยมีการกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนที่มีทักษะและความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต

สุขุมาลย์ คิดรอบ (2552) ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และประเด็นทางสังคมเกี่ยวกับทวิตเตอร์ในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า เพศชายมีสัดส่วนของการใช้ทวิตเตอร์ในปัจจุบันมากกว่าเพศหญิง อายุเฉลี่ยอยู่ในช่วง 21 ถึง 30 ปี อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และส่วนใหญ่จะจบการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้ผ่านคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ (Laptop) หรือคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (Desktop) ที่ติดตั้งโปรแกรมเสริมสำหรับทวิตเตอร์ ผู้ใช้ทวิตเตอร์ส่วนใหญ่จะใช้ทวิตเตอร์ทุกวัน ช่วงเวลาที่ใช้ทวิตเตอร์มากที่สุดคือ 08.01 – 12.00 น. ทั้งนี้งานวิจัยยังพบว่า ผู้ใช้ทวิตเตอร์ในปัจจุบันมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามข่าวสารหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากที่สุด ส่วนทักษะการใช้ทวิตเตอร์อยู่ในระดับสูงนั้นมีความตระหนักรู้ในประเด็นทางสังคมในด้านจริยธรรมทั่วไปในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับสูงด้วยเช่นกัน

ลักษณา คล้ายแก้ว (2554) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ในภาวะวิกฤติทางการเมืองและความคิดเห็นของผู้อ่าน ผลการวิจัยพบว่า (1) บรรณาธิการเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ให้ความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริง ไม่แสดงทัศนะหรือความคิดเห็นส่วนตัวลงในข่าว (2) เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 เว็บไซต์มีการจัดรูปแบบ ตกแต่งมีความคล้ายคลึงกัน มีการกำหนดตัวสี ตัวอักษร และสัญลักษณ์ที่ใช้ในเว็บไซต์ให้มีความใกล้เคียงกับหนังสือพิมพ์สิ่งพิมพ์ โดยการคัดเลือกข้อมูล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขึ้นนำเสนอบนเว็บไซต์ โดยคำนึงถึงคุณค่าของความเป็นข่าวเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อกลุ่มผู้อ่าน การนำเสนอข่าวต้องปรับให้สั้น กระชับ เพื่อให้นำเสนอได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ (3) เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์มีการนำเสนอในรูปแบบของข่าวเป็นหลัก (4) ผู้อ่านมีความคิดเห็นที่ดีต่อเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ในระดับมาก และมีความเชื่อมั่นว่าเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ได้นำเสนอข่าวที่ครบถ้วนสมบูรณ์

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศ (2554) ได้สำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในเครือเรือน พ.ศ. 2553 ผลการสำรวจสรุปผลได้ดังนี้ (1) ประชากรในกรุงเทพมหานครใช้คอมพิวเตอร์ ใช้อินเทอร์เน็ต และใช้โทรศัพท์มือถือมากกว่าภาคอื่น ๆ (2) ประชากรกลุ่มอายุ 6-14 ปี ใช้คอมพิวเตอร์มากกว่ากลุ่มอายุอื่น (3) ประชากรกลุ่มอายุ 15-24 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่ากลุ่มอายุอื่น (4) สถานที่ที่ประชากรส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ต คือ สถานศึกษา บ้าน และที่ทำงาน กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ประชากรใช้อินเทอร์เน็ต คือ ค้นหาข้อมูลทั่วไป รับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และเล่นเกมส์ ดาวน์โหลดเกมส์ กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ประชากรใช้โทรศัพท์มือถือ คือ ใช้เพื่อรับ-ส่งข้อมูลข่าวสารและใช้เพื่อรับ-ส่งข้อความ โหลดเพลง รูปภาพ (7) ประชากรส่วนใหญ่ไม่เคยจองหรือซื้อสินค้าและบริการทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากไม่เห็นสินค้าจริง กลัวถูกหลอก และขั้นตอนการสั่งซื้อยุ่งยาก (8) ประชากรที่เคยจองสินค้าและบริการทางอินเทอร์เน็ต โดยส่วนใหญ่ซื้อเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ อุปกรณ์เทคโนโลยี สื่อสาร ถ่ายภาพ ใช้บริการ e-Ticket (9) เครือเรือนส่วนใหญ่มีการใช้อินเทอร์เน็ต ประเภท Fixed Broadband (10) เรื่องที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาควบคุมดูแลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมากที่สุด คือ การควบคุมเรื่องเว็บไซต์ลามกอนาจาร ควบคุมราคาโทรศัพท์มือถือ หรืออุปกรณ์มือถือ และควบคุมผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ต/เกมส์ออนไลน์

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

Lowrey and Anderson (2005) ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้รับสารในกระบวนการทางวาสารศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้สื่อข่าวหรือผู้สื่อข่าวควรเป็นผู้ที่มีความรู้เพื่อการรายงานข่าวสาร เนื่องจากอาชีพผู้สื่อข่าวมีความสำคัญในสังคมที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารต่อสังคมและประชาชน ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น อายุ การศึกษา ประเด็นทางการเมือง และการทำงานเกี่ยวกับด้านสาขาวารสารศาสตร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kim and Lee (2006) ศึกษารูปแบบของสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีผลกระทบที่ดีในประเทศเกาหลี เป็นเวลา 5 ปี (จากปี 2000 จนถึง 2005) ผลวิจัยพบว่าอินเทอร์เน็ตทำหน้าที่สื่อทางเลือกซึ่งเป็นในการแข่งขันกับสื่อดั้งเดิม พร้อมกันนี้ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตยังมีจำนวนมาก สามารถนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นจำนวนมาก รวมถึงยังสามารถติดต่อสื่อสารได้โดยตรงทางอินเทอร์เน็ต พร้อมกันนี้ ผลการศึกษายังพบว่า ความคิดเห็นของบุคคลที่อาจจะแพร่กระจายผ่านทางช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ช่วยกระตุ้นความคิดเห็นของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อกับพื้นที่ข่าว โดยเนื้อหาสาระไม่จำเป็นที่สื่อเป็นผู้กำหนดฝ่ายเดียว นอกจากนี้ยังได้ศึกษาการจัดเตรียมการบันทึกเรื่องราวผ่านทางอินเทอร์เน็ตจะใช้เวลาต่อไปนี้สามขั้นตอน 1) ความคิดเห็นที่ไม่ระบุชื่อของชาวเน็ตแพร่กระจายไปยังสถานการณ์ข่าว ที่สำคัญบนอินเทอร์เน็ตผ่านทางช่องทางออนไลน์ หลักเช่นบล็อก โฮมเพจส่วนตัวและกระดานข่าวอินเทอร์เน็ต 2)การแพร่กระจายการบันทึกเรื่องราวบนอินเทอร์เน็ต ข่าวออนไลน์หรือเว็บไซต์อื่น ๆ การบันทึกเรื่องราวที่สำคัญบนอินเทอร์เน็ตซึ่งนำไปสู่การแพร่กระจายเนื้อหาเพื่อเพิ่มเติมสาธารณชนออนไลน์ 3) อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ตรงกันข้ามแบบดั้งเดิม การบันทึกเรื่องราวให้กับประชาชนทั่วไปเพื่อให้การบันทึกเรื่องราวแพร่กระจายไปยังสาธารณชนทั้งออฟไลน์และออนไลน์ อย่างไรก็ตามนักวิจัยกล่าวว่าสื่ออินเทอร์เน็ต การบันทึกเรื่องราวและกระบวนการสร้างเรื่องราวไม่เคยเกิดขึ้นในลำดับต่อเนื่องกัน ตัวอย่างเช่น เรื่องราวถูกรายงานโดยสื่อแบบดั้งเดิมที่มีมาก่อนอีกครั้งผ่านการสนทนาออนไลน์ หรือสามขั้นตอนที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกันในเวลาอันสั้น

Ofcom (2008) ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติ พฤติกรรม และการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มวัยรุ่นตอนปลายจะนิยมใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ส่วนผู้ใช้ที่เป็นผู้ใหญ่หากมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ จะมีการใช้มากกว่า 1 เว็บ ส่วนพฤติกรรมผู้ใช้จะใช้เพื่อความสนุกสนานในการได้คุยกับเพื่อนคนใหม่ ๆ มีการปรับเปลี่ยนและแสดงรูปภาพประวัติของตัวเองอยู่เสมอ และมีการติดตามคนที่ใช้เครือข่ายเดียวกันเพื่อดูว่าผู้ใช้ในเครือข่ายดังกล่าวทำอะไรบ้าง ส่วนวัตถุประสงค์ที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งโดยเฉพาะ ขณะที่ผลวิจัยเกี่ยวกับการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นพบว่า ผู้ใช้จะมีการสร้างประวัติของตนเอง มีการแบ่งปันข้อมูลส่วนบุคคลให้กับคนอื่นที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกัน รวมถึงผู้ใช้ยังทำการติดต่อกับบุคคลที่รู้จัก และทำความรู้จักกับบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วย ในส่วนของการตั้งความเป็นส่วนตัว และความปลอดภัย ผู้ใช้ไม่ค่อยให้ความสำคัญและตระหนักถึงเรื่องนี้ เพราะจากประวัติผู้ใช้มีทั้งที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ อีเมล การตั้งความเป็นส่วนตัวไว้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบเปิดเผย มีการแสดงข้อมูล และรูปภาพที่อาจจะสร้างความเสียหายแก่ตนเอง เช่นภาพการดื่มสุรา รวมถึงการที่ผู้ใช้ตอบรับความเป็นเพื่อนกับคนที่ไม่รู้จักที่มาขอเป็นเพื่อน

Gina (2010) ศึกษาเกี่ยวกับการแสดงข้อความ (Tweet) ในการใช้งาน และความพึงพอใจในการใช้ทวิตเตอร์เพื่อติดต่อสื่อสารกับคนอื่น ผลการศึกษาพบว่า การใช้เวลากับทวิตเตอร์เป็นเวลานานติดต่อกันหลายเดือนจะมีผลให้ผู้ใช้ชอบการติดต่อกับผู้อื่นโดยการแสดงข้อความ และตอบกลับ (Reply) ข้อความเพื่อนผ่านทางทวิตเตอร์มากกว่าการที่ผู้ใช้งานทวิตเตอร์ไม่นาน คือ ยิ่งผู้คนใช้เวลากับทวิตเตอร์นานยิ่งมีผลต่อความสัมพันธ์ในสื่อสารทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถทำให้ผู้ใช้ชอบและจะทำการติดต่อกับผู้อื่นทางทวิตเตอร์ ผลการศึกษาครั้งนี้สนับสนุนความคิดที่ว่า ทวิตเตอร์ไม่ใช่การพูดคุยสัพเพเหระ แต่เป็นสื่อกลางให้ผู้คนค้นหาหนทางสนองตอบความต้องการที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น และพึงพอใจที่จะติดต่อสื่อสารผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ชนิดนี้

Kwak *et al*. (2010) ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและอำนาจของทวิตเตอร์ในฐานะที่เป็นสื่อใหม่ในการแบ่งปันข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลของทวิตเตอร์ที่เกิดขึ้นสามารถดูได้จากจำนวนคนที่ติดตามทวิตเตอร์ (Followers) และจากการแสดงข้อความของบุคคลที่มีชื่อเสียง ส่วนพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมในการแสดงข้อความทางทวิตแตอร์พบว่าร้อยละ 85 เป็นการแสดงข้อความในเรื่องทั่ว ๆไป และมีการเผยแพร่ข้อมูลที่รวดเร็วมาก

Hend (2011) ศึกษาความน่าเชื่อถือของข่าวที่เผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์อย่างทวิตเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความน่าเชื่อถือของข่าวจากการแสดงในทวิตเตอร์มีความแม่นยำและจดจำได้สูงกว่า และข้อมูลข่าวสารที่อยู่บนทวิตเตอร์มีความแม่นยำเป็นที่ยอมรับได้

Hughes *et al*. (2012) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกของบุคคลกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างทวิตเตอร์ (Twitter) กับเฟซบุ๊ก (Facebook) ผลการวิจัยพบว่า การเข้าสังคมและความต้องการในการรับรู้ มีความสัมพันธ์กับการเข้าสังคมและการค้นหาแลกเปลี่ยนข้อมูลในโลกออนไลน์ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ แม้ว่าความสัมพันธ์เหล่านี้จะไม่เกี่ยวข้องโดยตรง หรือไม่มีอิทธิพลชัดเจนเท่ากับงานวิจัยที่ผ่านมาก่อนหน้านี้ นอกจากนั้นผลการศึกษาเผยให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันในด้านพฤติกรรมของผู้ใช้ทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก โดยมีทั้งผู้ที่ชื่นชอบทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้ใช้ที่ใช้แต่ละเว็บก็มีจุดประสงค์การใช้ที่ต่างกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Lotan *et al*. (2011) ศึกษาเหตุการณ์ปฏิวัติในประเทศตูนีเซียและอียิปต์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สื่อข่าว บล็อกเกอร์ ฯลฯ มีการใช้ทวิตเตอร์ร่วมกับสื่อสังคมอื่น ๆ เพื่อรายงานข้อมูลข่าวสาร โดยข้อความจากทวิตเตอร์มีข้อความจำนวนมาก รายงานแบบทันเหตุการณ์จนกลายเป็นแหล่งข่าวที่สำคัญ และข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่จะได้รับการส่งต่อ (Retweet) มากกว่าแหล่งข่าวอื่น ๆ และทวิตเตอร์ก็ทำให้เกิดผู้สื่อข่าวพลเรือนเป็นอย่างมาก

Reuters (2010) รายงานงานวิจัยของมหาวิทยาลัย Maryland ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งทำการทดสอบนักศึกษา จำนวน 200 คนเกี่ยวกับการใช้โทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ต โดยให้นักศึกษาหยุดใช้ โทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ต 24 ชั่วโมง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะใช้โทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตเพื่อเข้าไปส่งข้อความ อ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงมีความต้องการที่จะเข้าสู่สื่อสังคมออนไลน์ ผลการศึกษายังพบว่า หากกลุ่มตัวอย่างไม่ได้เข้าใช้อินเทอร์เน็ตเหมือนกับไม่มีแฟนหรือครอบครัว จะรู้สึกอยู่เดี่ยว ๆ หรือเหมือนไปเที่ยวตามลำพัง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ตั้งกรอบการวิจัย การใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

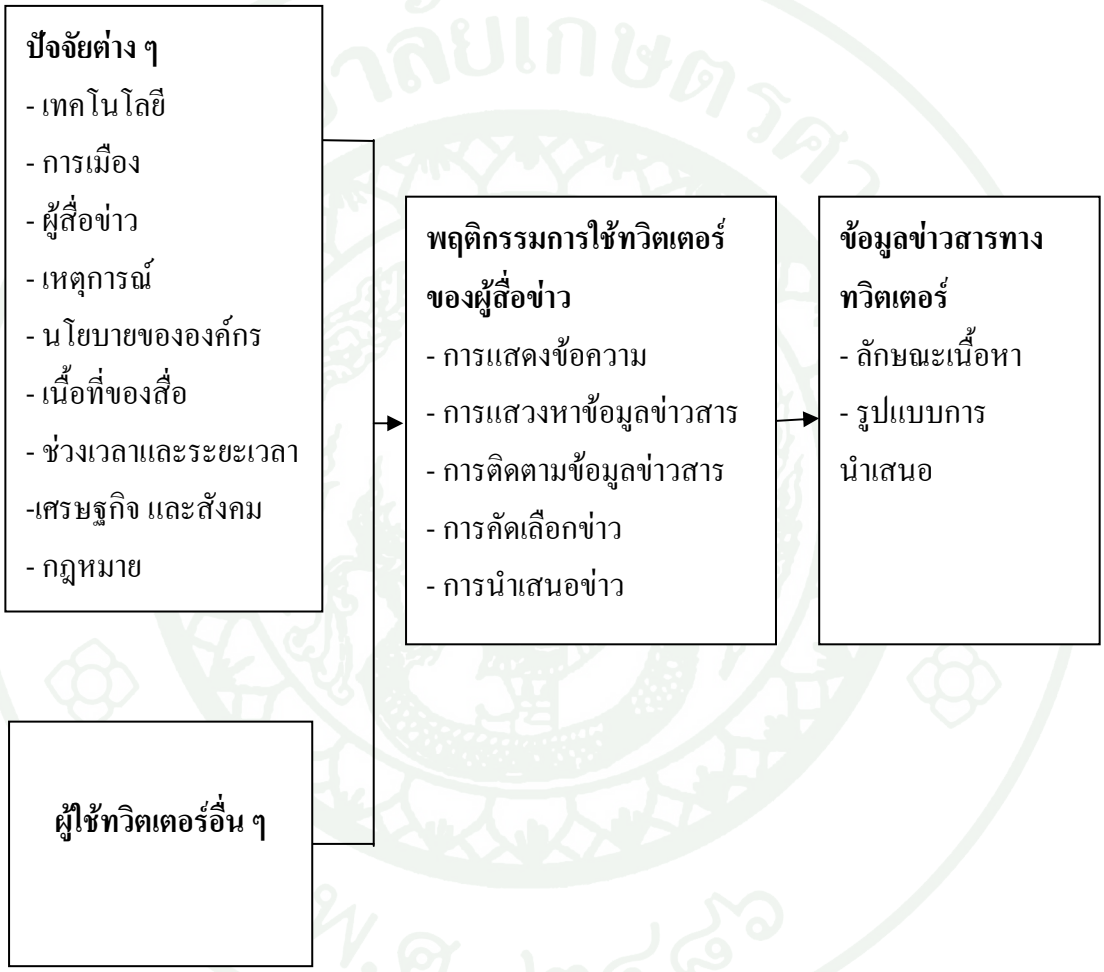

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร” เป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิจัยเอกสาร (Documentary research) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) ที่มีคำถามชนิดปลายเปิด (Open-ended Questions)

รูปแบบของการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาถึงลักษณะข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ และพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ รวมถึงปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทยที่ใช้ทวิตเตอร์ทั้งเพศชายและเพศหญิง 5 องค์กร

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ที่ใช้ทวิตเตอร์ในประเทศไทย ทั้งเพศชายและเพศหญิง ในขั้นแรกผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ในการเลือกผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ เนื่องจากทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์มีคนติดตามมากสุดในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงได้เลือกผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เป็นกลุ่มตัวอย่าง 5 องค์กร คือ เนชั่นแชนเนล สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง7 สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ เนื่องจากองค์กรเหล่านี้มีผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ที่ติดอันดับต้นของผู้สื่อข่าวที่ใช้ทวิตเตอร์ ผู้วิจัยจึงได้เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าว ซึ่งรายละเอียดดังนี้

2.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary research)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเอกสาร คือ ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) หรือเลือกตัวอย่างประชากรแบบมีเจตนา โดยเลือกทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวที่มีคนติดตามอันดับ 1 และอันดับ 2 ของแต่ละสำนักข่าว มาใช้ในการวิเคราะห์ องค์กรละ 2 ตัวอย่าง ได้แก่

1) @suthichai (http://twitter.com/suthichai) มีผู้ติดตามทั้งหมด 311,870 เลขบัญชีเป็นทวิตเตอร์ของ สุทธิชัย หยุ่น ประธานกรรมการ บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เป็นบรรณาธิการอำนวยการ เครือเนชั่น, นักหนังสือพิมพ์, นักเขียน และผู้ร่วมก่อตั้งหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น, กรุงเทพธุรกิจ, สถานีโทรทัศน์ไอทีวี และเนชั่นแชนแนล

2) @noppatjak (http://twitter.com/noppatjak) มีผู้ติดตามทั้งหมด 76,905 เลขบัญชีเป็นทวิตเตอร์ของ นภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์ ผู้สื่อข่าวสำนักข่าวเนชั่น ทางเนชั่นแชนแนล

3) @Kitti3Miti (http://twitter.com/Kitti3Miti) มีผู้ติดตามทั้งหมด 303,473 เลขบัญชีเป็นทวิตเตอร์ของ กิตติ สิงหาปัด ผู้ประกาศข่าวรายการข่าว 3 มิติ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

4) @thapanee3miti (http://twitter.com/thapanee3miti) มีจำนวนผู้ติดตามทั้งหมด 123,482 เลขบัญชี เป็นทวิตเตอร์ของ ฐปณีย์ เอียดศรีไชย ผู้สื่อข่าวและรายงานข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

5) @AORsasina (http://twitter.com/AORsasina) มีจำนวนผู้ติดตามทั้งหมด 56,214 เลขบัญชี เป็นทวิตเตอร์ของ ศศินา วิมุตตานนท์ ผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ , ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6) @tanarakorn (http://twitter.com/tanarakorn) มีผู้ติดตามทั้งหมด 26,101 เลขบัญชี เป็นทวิตเตอร์ของ นารากร ติยายน ผู้ดำเนินรายการประเด็นเด็ด 7 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง7 , ผู้ประกาศข่าวภาคค่ำช่วงที่ 1 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

7) @Nattha_ThaiPBS (http://twitter.com/Nattha_ThaiPBS) มีผู้ติดตามทั้งหมด 70,682 เลขบัญชี เป็นทวิตเตอร์ของ ณัฏฐา โกมลวาทิน ผู้ประกาศข่าว และพิธีกรรายการตอบโจทย์ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

8) @Pat_ThaiPBS (https://twitter.com/Pat_ThaiPBS) มีผู้ติดตามทั้งหมด 11,821 เลขบัญชี เป็นทวิตเตอร์ของ ภัทราพร ตั๊นงาม ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

9) @yoware (http://twitter.com/yoware) มีผู้ติดตามทั้งหมด 23,339 เลขบัญชี เป็นทวิตเตอร์ของ พีรพล อนุตรโสตถิ์ ผู้สื่อข่าวและผู้ประกาศข่าวโมเดิร์นไนน์ทีวี

10) @sresuda (http://twitter.com/sresuda) มีผู้ติดตามทั้งหมด 21,736 เลขบัญชี เป็นทวิตเตอร์ของ ศรีสุดา วินิจสุวรรณ์ ผู้สื่อข่าวโมเดิร์นไนน์ทีวี

2.2 การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ที่ใช้ทวิตเตอร์ แบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกผู้สื่อข่าวโทรทัศน์จาก 5 องค์กรที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เอกสาร คือ เนชั่นแชนเนล สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ ซึ่งผู้สื่อข่าวที่เลือกมาสัมภาษณ์ต้องใช้ทวิตเตอร์โดยเลือกมาองค์กรละ 1 คน รวมทั้งหมด 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีการจำแนกการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การวิจัยเอกสาร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ โดยศึกษาถึงภูมิหลังผู้สื่อข่าว องค์กรของผู้สื่อข่าว และจะสร้างเครื่องมือแบบบันทึก (Coding Sheet) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่อยู่บนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว

แบบบันทึกที่ 1 ประวัติ หรือข้อมูลส่วนตัว

แบบบันทึกที่ 2 จำนวนคนที่ติดตาม จำนวนที่ผู้สื่อข่าวไปติดตาม จำนวนข้อความที่ผู้สื่อข่าวได้แสดงความคิดเห็น ความถี่ในการแสดงความคิดเห็น

แบบบันทึกที่ 3 ประเด็นเนื้อหาที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ได้แสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย (1) เนื้อหาส่วนตัว (2) เนื้อหาเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และแยกเป็นประเภทข่าวที่นำเสนอ คุณค่าข่าว ลักษณะของข่าว เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารทั่วไป การให้ข้อมูลข่าวสารแบบเตือนภัย การให้ข้อมูลเกี่ยวกับประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ต่อเนื่องประเด็นข่าวทางสังคม

2. การสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการสัมภษณ์ โดยสร้างแนวคำถามประเด็นหลัก ๆ ไว้เป็นแนวทางในการสนทนา โดยหัวข้อของการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล เพศ อายุ การศึกษา สถานที่ทำงาน ตำแหน่งและหน้าที่ความรับผิดชอบ ประสบการณ์ทำงาน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการใช้ทวิตเตอร์ ทั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้ทวิตเตอร์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร รวมถึงคำถามเกี่ยวกับการติดตามข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์เพื่อนำไปใช้ในการทำงาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการใช้ทวิตเตอร์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นคำถามปลายเปิด ในประเด็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ ความคิดเห็นในประเด็นการใช้ทวิตเตอร์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความเป็นส่วนตัว รวมถึงจริยธรรมและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทาง และกรอบแนวคิด เพื่อทำการศึกษาและการวิจัย

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research)

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ และลักษณะข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลจากทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ คือ วิเคราะห์ประวัติหรือข้อมูลส่วนตัวในทวิตเตอร์ จำนวนคนที่ติดตาม จำนวนที่ผู้สื่อข่าวไปติดตาม จำนวนข้อความที่ผู้สื่อข่าวได้แสดงความคิดเห็นวิเคราะห์เนื้อหา และนำมาวิเคราะห์ว่าเป็น ข่าว หรือเรื่องส่วนตัว รวมถึง การวิเคราะห์ว่า ข้อมูลดังกล่าวมีความเป็นคุณค่าข่าวหรือไม่ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลที่เลือกใช้คือสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

2. การสัมภาษณ์

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้ทวิตเตอร์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าว รวมถึง ปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ หลักการวิเคราะห์ข้อมูลที่เลือกใช้คือสถิติเชิงพรรณนา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งวิจัยเอกสาร ข้อมูลทางทวิตเตอร์ และการสัมภาษณ์ รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้เวลาดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research)

ในการรวบรวบข้อมูลจากทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ และข้อความที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์แสดงความคิดเห็นนั้น ผู้วิจัยจะใช้เวลาศึกษา 1 เดือน คือ วันที่ 1 เดือนสิงหาคม - วันที่ 31 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2555

2. การสัมภาษณ์

ในการรวบรวบข้อมูล และทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะใช้เวลาสัมภาษณ์ วันที่ 15 เดือนกันยายน พ.ศ. 2555 – 15 เดือนมกราคม พ.ศ. 2556 หลังเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะนำข้อมูลทำการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยโดยจะใช้เวลาประมาณทั้งหมด 4 เดือน คือ วันที่ 1 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2555 – วันที่ 31 เดือนมกราคม พ.ศ. 2556

ตารางที่ 3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการ	**ระยะเวลาตั้งแต่ มิถุนายน 2555 – กุมภาพันธ์ 2556**								
	มิ.ย.	**ก.ค.**	**ส.ค.**	**ก.ย.**	**ต.ค.**	**พ.ย.**	**ธ.ค.**	**ม.ค.**	**ก.พ.**
1. เริ่มเสนอโครงการวิทยานิพนธ์	←——→								
2. ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย		←——→							
3. เก็บรวบรวมข้อมูล			←——→						
- ศึกษาจากทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว			←——→						
- การสัมภาษณ์เก็บข้อมูล				←——→					
4. การวิเคราะห์และอภิปรายผล					←——→				
5. พิมพ์ส่งตัวเข้าเล่ม								←——→	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามานำเสนอข้อมูลโดยละเอียดด้วยวิธีการพรรณาเชิงวิเคราะห์ และในการนำเสนอข้อมูลการวิจัยที่ได้ จะมีการนำเสนอที่ครอบคลุมทั้งเนื้อหา รูปภาพประกอบการอธิบายอย่างครบถ้วน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการนำทวิตเตอร์ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยและเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ทวิตเตอร์มาใช้ในงานวิจัยครั้งต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย การใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร โดยวิธีการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) ศึกษาทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ข้อมูลส่วนตัว จำนวนคนที่ติดตาม ความถี่ของข้อมูล และประเด็นเนื้อหาที่ผู้สื่อข่าวได้นำเสนอบนทวิตเตอร์ ระหว่างวันที่ 1 เดือนสิงหาคม - วันที่ 31 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2555 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์จำนวน 5 คน

ผลการวิจัยการวิเคราะห์เอกสาร

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ปรากฏบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ด้วยการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

1. ข้อมูลและประวัติบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

2. จำนวนข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

3. วัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

4. รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

5. ประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

6. คุณค่าข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ข้อมูลและประวัติบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

1.1 ข้อมูลบนประวัติทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

จากการศึกษาข้อมูลบนประวัติทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์มีการระบุข้อมูลเบื้องต้นไว้บนทวิตเตอร์ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4 ข้อมูลบนประวัติทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	ชื่อองค์กร	ชื่อ-นามสกุลจริง	ตำแหน่ง	ลิงค์อื่น ๆ
สุทธิชัย	ระบุในประวัติ	ระบุชื่อเท่านั้น	ระบุ	-
นภพัฒน์จักษ์	ระบุในประวัติ	ระบุ	ระบุ	เฟซบุ๊ก
กิตติ	ระบุในประวัติ/ชื่อบัญชี	ระบุ	ระบุ	อินสตาแกรม
ฐปณีย์	ระบุในประวัติ/ชื่อบัญชี	ระบุ	ระบุ	-
ศศินา	ระบุในระบุในประวัติ	ระบุ	ระบุ	เฟซบุ๊ก
นารากร	ระบุในไม่ได้ระบุ	ระบุ	ระบุ	-
ณัฏฐา	ระบุในประวัติ/ชื่อบัญชี	ระบุ	ระบุ	เว็บบล็อก
ภัทราพร	ระบุในประวัติ/ชื่อบัญชี	ระบุ	ระบุ	เฟซบุ๊ก
พีรพล	ระบุในประวัติ	ระบุ	ระบุ	เฟซบุ๊ก
ศรีสุดา	ไม่ได้ระบุ (แต่มีลิงก์ประวัติ)	ระบุ	ระบุ	เฟซบุ๊ก

หมายเหตุ: ข้อมูลเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2555

จากตารางที่ 4 ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์โดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและระบุตัวตนของตัวเองในหน้าประวัติทวิตเตอร์ (Bio) โดยผู้สื่อข่าวเกือบทั้งหมดระบุชื่อองค์กรไว้ในประวัติส่วนตัวหน้าทวิตเตอร์ของตนเอง ยกเว้น คุณนารากร ผู้สื่อข่าวช่อง 7 ที่ไม่ระบุในไม่ได้ระบุทั้งในประวัติ และชื่อบัญชี ส่วนคุณศรีสุดา แม้จะไม่ได้ระบุองค์กรไว้ในหน้าประวัติทวิตเตอร์แต่ก็มีลิงก์ให้เข้าไปดูประวัติ และระบุชื่อองค์กรโดยแนบลิงก์เข้าไปดู

นอกจากนี้ ผู้สื่อข่าวยังใส่ชื่อจริงและนามสกุลจริงในทวิตเตอร์ ทั้งคุณนภพัฒน์จักษ์ (Noppatjak Attanon) คุณกิตติ (Kitti Singhapat) คุณฐปณีย์ (thapanee ietsrichai) คุณศศินา (sasina

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

wimuttanon) คุณนารากร (Narakorn Tiyayon) และคุณณัฏฐา (Nattha Komolvadhin) ขณะที่ คุณสุทธิชัย (suthichai) ระบุเฉพาะชื่อแต่นั่นเพราะคุณสุทธิชัยเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงไม่จำเป็นต้องใส่นามสกุลก็เป็นที่รู้จัก ขณะที่คุณศรีสุดา (sresuda) ไม่ได้ระบุในหน้าประวัติ แต่ก็มีลิงก์ไปอ่านประวัติให้คนเข้าไปติดตามและรู้จักตัวตน ส่วนคุณภัทราพร (Pat_ThaiPBS) แม้ไม่ได้ระบุชื่อแต่ก็มีการระบุชื่อเล่น ชื่อจริง นามสกุลในหน้าประวัติ ขณะที่ คุณพีรพล ระบุชื่อเล่น ตามด้วยคำอื่นเพิ่มเติมไว้ในชื่อเล่น (yoware) อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลนั้นพบว่า ผู้สื่อข่าวเกือบทั้งหมด ยกเว้น คุณศรีสุดา และคุณสุทธิชัย ที่ไม่ได้ระบุนามสกุล แต่อย่างที่กล่าวไว้ว่า คุณสุทธิชัยเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เมื่อเอ่ยถึงทุกคนก็เป็นที่รู้จัก ส่วนคุณศรีสุดา สามารถเข้าไปดูในลิงก์เพิ่มเติมได้

ในประวัติผู้สื่อข่าวยังให้ความสำคัญกับการระบุหน้าที่ที่ตนเองทำงาน ผู้สื่อข่าวบางคนระบุให้ทราบว่าทำงานด้านข่าว ขณะที่บางคนก็มีการระบุทั้งสายงานที่ทำงานด้วย เช่น คุณภัทราพร ระบุทำงานสายเศรษฐกิจ การเมือง ไอที และสังคม รวมถึงยังมีผู้สื่อข่าวระบุถึงสื่อสังคมอื่น ๆ ที่ใช้ เช่น อินสตาแกรม หรือเฟซบุ๊ก และจากข้อมูลทั้งหมดเห็นว่า ผู้สื่อข่าวให้ความสำคัญกับการระบุตัวตนของผู้สื่อข่าวไว้ในหน้าประวัติ และทวิตเตอร์ของตน เพื่อให้คนที่ติดตามได้ทราบข้อมูลว่าเป็นใครทำงานองค์กรไหนเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและมั่นใจในข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ เพราะการที่บ่งบอกว่าทำงานด้านข่าวหรือเป็นผู้ประกาศข่าว ผู้สื่อข่าว ย่อมได้รับความสนใจ และความน่าเชื่อถือมากกว่าผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ยกเว้นผู้สื่อข่าวที่มีชื่อเสียงอยู่แล้วอย่างคุณสุทธิชัย ที่เป็นที่รู้จักจึงไม่จำเป็นที่ต้องระบุความเป็นตัวตนไว้บนทวิตเตอร์ เพราะคนรู้ประวัติว่าทำงานและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก

ในส่วนชื่อบัญชีทวิตเตอร์ (Account) ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ช่อง 3 และไทยพีบีเอสเท่านั้นที่มีการใส่ชื่อองค์กรหรือรายการที่ตนเองทำงานต่อท้ายชื่อของผู้สื่อข่าว นั่นคือ ทวิตเตอร์คุณกิตติ (@Kitti3Miti) และคุณฐปณีย์ (@thapanee3miti) ที่มีคำว่า miti ต่อท้ายชื่อ ซึ่งเป็นชื่อรายการข่าว 3 มิติ รายการข่าวที่ทำงาน ส่วนคุณณัฏฐา (@Nattha_ThaiPBS) และคุณภัทราพร (@Pat_ThaiPBS) มีคำว่า ThaiPBS ต่อท้าย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2 ข้อมูลทั่วไปบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ทั้งวันที่สมัคร (Date) จำนวนการโพสต์ข้อความบนทวิตเตอร์ (Tweet) จำนวนคนที่มาติดตามทวิตเตอร์ (Follower) จำนวนคนที่ผู้สื่อข่าวไปติดตามทวิตเตอร์ (Following) มีดังนี้

ตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปบนประวัติทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	วันที่สมัคร (Date)	จำนวนข้อความ (Tweets)	คนติดตามทวิตเตอร์ (Followers)	ไปติดตามคนอื่น (Following)
สุทธิชัย	19-ม.ค.-51	75,292	329,067	1,113
นภพัฒน์จักษ์	13-ม.ค.-52	76,295	82,280	869
กิตติ	01-พ.ค.-52	22,329	324,625	385
ฐปณีย์	18-ม.ค.-53	7,944	132,508	338
ศศินา	07-ก.ค.-52	884	56,480	143
นารากร	12-ส.ค.-52	6,384	26,939	32
ณัฏฐา	25-ก.ค.-52	29,881	73,688	975
ภัทราพร	09-ม.ค.-53	12,756	12,573	312
พีรพล	03-ก.ค.-51	58,493	25,232	1,465
ศรีสุดา	11-ส.ค.-51	35,680	23,764	2,191

หมายเหตุ: ข้อมูลเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2555

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ที่สมัครใช้ทวิตเตอร์ลำดับแรก ๆ คือ คุณสุทธิชัย ตามมาด้วย คุณพีรพล คุณศรีสุดา คุณนภพัฒน์จักษ์ คุณกิตติ คุณศศินา คุณณัฏฐา คุณนารากร คุณภัทราพร และคุณฐปณีย์ ตามลำดับ ส่วนจำนวนข้อความ (Tweet) ที่ผู้สื่อข่าวโพสต์ทั้งหมดตั้งแต่สมัครจนกระทั่งถึงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2555 พบว่า ทวิตเตอร์ของคุณนภพัฒน์จักษ์ มีการโพสต์ข้อความมากที่สุด 76,295 ข้อความ ตามมาด้วยทวิตเตอร์คุณสุทธิชัย 75,292 ข้อความ ทวิตเตอร์คุณพีรพล 58,493 ข้อความ ทวิตเตอร์คุณศรีสุดา 35,680 ข้อความ ทวิตเตอร์คุณณัฏฐา 29,881 ข้อความ ทวิตเตอร์คุณกิตติ 22,329 ข้อความ ทวิตเตอร์คุณภัทราพร 12,756 ข้อความ ทวิตเตอร์คุณฐปณีย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7,944 ข้อความ ทวิตเตอร์คุณนารากร 6,384 ข้อความ และทวิตเตอร์คุณศศินา โพสต์น้อยสุดจำนวน 884 ข้อความ

เมื่อพิจารณาคนติดตาม (Follower) พบว่า ทวิตเตอร์คุณสุทธิชัย มีผู้ติดตามมากที่สุด 329,067 ตามด้วยทวิตเตอร์คุณกิตติมีผู้ติดตาม 324,625 ทวิตเตอร์คุณฐปณีย์ ผู้ติดตาม 132,508 ทวิตเตอร์ชคุณนภพัฒน์จักษ์ ผู้ติดตาม 82,280 ทวิตเตอร์คุณณัฏฐา ผู้ติดตาม 73,688 ทวิตเตอร์คุณศศินา ผู้ติดตาม 56,480 ทวิตเตอร์คุณนารากรผู้ติดตาม 26,939 ทวิตเตอร์คุณพีรพล ผู้ติดตาม 25,232 ทวิตเตอร์คุณศรีสุดาผู้ติดตาม 23,764 และทวิตเตอร์คุณภัทราพร ผู้ติดตามน้อยสุดคือ 12,573

เมื่อพิจารณาทวิตเตอร์ที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ไปติดตาม (Followings) พบว่า คุณศรีสุดา ไปติดตามทวิตเตอร์คนอื่นมากที่สุด 2,191 ทวิตเตอร์ ตามด้วย คุณพีรพล ไปติดตามคนอื่น 1,465 ทวิตเตอร์ คุณสุทธิชัย ไปติดตามคนอื่น 1,113 ทวิตเตอร์ คุณณัฏฐา ไปติดตามคนอื่น 975 ทวิตเตอร์ คุณนภพัฒน์จักษ์ ไปติดตามคนอื่น 869 คุณกิตติ ไปติดตามคนอื่น 385 ทวิตเตอร์ คุณฐปณีย์ ไปติดตามคนอื่น 338 ทวิตเตอร์ คุณภัทราพร ไปติดตามคนอื่น 312 ทวิตเตอร์ คุณศศินา ไปติดตามคนอื่น 143 ทวิตเตอร์ และคุณนารากร ติดตามทวิตเตอร์คนอื่นน้อยสุด 32 ทวิตเตอร์

จากข้อมูลสรุปได้ว่าจำนวนข้อความที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์โพสต์ไม่ได้ขึ้นกับระยะเวลาที่ใช้มาก่อนหรือหลัง เพราะผู้สื่อข่าวที่สมัครใช้งานทวิตเตอร์ก่อนหรือหลัง ไม่ได้ทำให้ข้อความที่โพสต์นั้นมากตามไปด้วย โดยคนที่สมัครใช้ทวิตเตอร์เรียงตามลำดับคนที่สมัครก่อนคือ คุณสุทธิชัย ตามด้วย คุณพีรพล คุณศรีสุดา คุณนภพัฒน์จักษ์ คุณกิตติ คุณศศินา คุณณัฏฐา คุณนารากร คุณภัทราพร และคุณฐปณีย์ สมัครใช้เป็นคนสุดท้าย แต่จำนวนการโพสต์ข้อความในทวิตเตอร์นั้น คนที่โพสต์มากที่สุดคือ คุณนภพัฒน์จักษ์ คุณสุทธิชัย คุณพีรพล คุณศรีสุดา คุณณัฏฐา คุณกิตติ คุณภัทราพร คุณฐปณีย์ คุณนารากร และคุณศศินา และเมื่อวิเคราะห์ถึงจำนวนคนที่มาติดตามทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว พบว่า ทวิตเตอร์ของคุณสุทธิชัย มีคนติดตามมากสุด ตามด้วย คุณกิตติ คุณฐปณีย์ คุณนภพัฒน์จักษ์ คุณณัฏฐา คุณศศินา คุณนารากร คุณพีรพล คุณศรีสุดา และภัทราพร ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. จำนวนข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ถึงวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2555 ความถี่ของการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์พบว่า จำนวนข้อความบนทวิตเตอร์ที่มีการโพสต์ข้อความทุกวัน ได้แก่ ทวิตเตอร์ของคุณสุทธิชัย คุณนภพัฒน์จักษ์ คุณกิตติ คุณณัฏฐา คุณภัทราพร คุณพีรพล และศรีสุดา ส่วนทวิตเตอร์ของคุณฐปณีย์ คุณนารากร และคุณศศินา มีการโพสต์ข้อความบางวันเท่านั้น แม้ทวิตเตอร์ของ ฐปนีย์ เอียดศรีไชย นำเสนอข้อมูลข่าวสารบางวัน แต่ก็มีการโพสต์ข้อมูลข่าวสารเป็นประจำและสม่ำเสมอ โดยข้อมูลทั้งหมดที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์โพสต์บนทวิตเตอร์ มีทั้งข้อความที่เป็นเรื่องส่วนตัว กับข้อมูลที่เป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

ตารางที่ 6 จำนวนข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	จำนวนข้อความทั้งหมด	นำเสนอข้อมูลส่วนตัว		นำเสนอข้อมูลข่าวสาร	
		ข้อความ	ร้อยละ	ข้อความ	ร้อยละ
สุทธิชัย	1,379	80	5.8	1,299	94.2
นภพัฒน์จักษ์	1,226	671	54.73	555	45.27
กิตติ	716	330	46.09	386	53.91
ฐปณีย์	125	53	42.4	72	57.6
ศศินา	68	68	100	-	-
นารากร	253	224	88.54	29	11.46
ณัฏฐา	647	80	12.36	567	87.64
ภัทราพร	244	4	1.64	240	98.36
พีรพล	1,260	390	30.95	870	69.05
ศรีสุดา	668	225	33.68	443	66.32
รวม	**6,586**	**2,125**	**32.27**	**4,461**	**67.73**

หมายเหตุ: ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2555 - วันที่ 31 สิงหาคม 2555

จากตารางที่ 6 ภาพรวมจำนวนข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ทั้ง 10 คน พบว่า มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารมากที่สุดร้อยละ 67.73 ส่วนแสดงข้อมูลเรื่องส่วนตัวมีเพียงร้อย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ละ 32.27 โดยข้อความบนทวิตเตอร์ของคุณสุทธิชัย โพสต์ข้อความมากสุด 1,379 ข้อความ ตามด้วย คุณพีรพล 1,260 ข้อความ คุณนภพัฒน์จักษ์ 1,226 ข้อความ คุณกิตติ 716 ข้อความ คุณศรีสุดา 668 ข้อความ คุณณัฏฐา 647 ข้อความ คุณนารากร 253 ข้อความ คุณภัทราพร 244 ข้อความ คุณฐปณีย์ 125 ข้อความ ขณะที่คุณศศินา 68 ข้อความ เมื่อเปรียบเทียบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารกับข้อมูลส่วนตัวพบว่า ทวิตเตอร์คุณภัทราพรโพสต์ข้อความข้อมูลข่าวสารมากที่สุดร้อยละ 98.36 ตามด้วย คุณสุทธิชัย ร้อยละ 94.20 คุณณัฏฐา ร้อยละ 87.64 คุณพีรพล ร้อยละ 69.05 คุณศรีสุดา ร้อยละ 66.32 คุณฐปณีย์ ร้อยละ 57.6 คุณกิตติ ร้อยละ 53.91 คุณนภพัฒน์จักษ์ ร้อยละ 45.27 และคุณนารากร ร้อยละ 11.46 ส่วนทวิตเตอร์คุณนภพัฒน์จักษ์ คุณนารากร และคุณศศินา มีการโพสต์ข้อมูลส่วนตัวมากกว่าการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ทางด้านทวิตเตอร์คุณศศินาไม่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์

ตารางที่ 7 ตัวอย่างการนำเสนอข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ข้อมูล	**ตัวอย่างข้อมูล**
ข้อมูลส่วนตัว	มื้อเที่ยงผมมีใบเหลียงผัดไข่ด้วย เจ้าของร้านบอกว่า ใบเหลียงเป็นพืชป่า หากินยาก ขึ้นเฉพาะชุมพรกับระนองเท่านั้น
ข้อมูลข่าวสาร	ผู้ว่ากฟน.เปิดสถานีชาร์จไฟฟ้าแห่งแรกของกทม.ที่กฟน.ราชประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้คนใช้รถไฟฟ้าในเมืองมากขึ้น

ที่มา: Kitti3Miti (2 สิงหาคม 2555, 5 สิงหาคม 2555)

3. วัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ศึกษาและวิเคราะห์วัตถุประสงค์ข้อมูลข่าวสารที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์นำเสนอบนทวิตเตอร์ แบ่งเป็นวัตถุประสงค์ในการรายงานข่าว การแสดงความคิดเห็นเรื่องข่าว การประชาสัมพันธ์องค์กร และการประชาสัมพันธ์ผู้สื่อข่าว ซึ่งอาจจะเป็นตัวผู้สื่อข่าวเอง หรือประชาสัมพันธ์ผู้สื่อข่าวคนอื่น ๆ ในองค์กร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 8 วัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	ข้อมูลข่าว	รายงานข่าว		ความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว		ประชาสัมพันธ์องค์กร		ประชาสัมพันธ์ผู้สื่อข่าว	
	ทั้งหมด	ข้อความ	ร้อยละ	ข้อความ	ร้อยละ	ข้อความ	ร้อยละ	ข้อความ	ร้อยละ
สุทธิชัย	1,299	1,126	86.68	61	4.7	77	5.93	35	2.69
นภพัฒน์จักษ์	555	376	67.75	155	27.93	18	3.24	6	1.08
กิตติ	386	273	70.73	70	18.13	41	10.62	2	0.52
ฐปณีย์	72	55	76.39	13	18.05	4	5.56	-	-
ศศินา	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นารากร	29	18	62.07	11	37.93	-	-	-	-
ณัฏฐา	567	432	76.19	74	13.05	30	5.29	31	5.47
ภัทราพร	240	236	98.33	4	1.67	-	-	-	-
พีรพล	870	569	65.4	236	27.13	46	5.29	19	2.18
ศรีสุดา	443	297	67.04	90	20.32	50	11.29	6	1.35
รวม	**4,461**	**3,382**	**75.81**	**714**	**16.01**	**266**	**5.96**	**99**	**2.22**

หมายเหตุ: ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2555 - วันที่ 31 สิงหาคม 2555

จากตารางที่ 8 เปรียบเทียบจำนวนข้อความในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร กับวัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ส่วนใหญ่เป็นการรายงานหรือนำเสนอข่าวมากที่สุดร้อยละ 75.81 ตามด้วยเป็นการแสดงความคิดเห็นเรื่องข่าวร้อยละ 16.01 ประชาสัมพันธ์องค์กรร้อยละ 5.96 และประชาสัมพันธ์ผู้สื่อข่าวร้อยละ 2.22 น้อยสุด ซึ่งผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์นำเสนอข่าวทั้ง 4 ด้าน ยกเว้นคุณศศินา คุณนารากร คุณภัทราพร ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์องค์กร หรือตัวผู้สื่อข่าว ส่วนคุณฐปณีย์ มีวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์องค์กร แต่ไม่ได้ประชาสัมพันธ์ตัวผู้สื่อข่าว เมื่อเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ในการนำเสนอข่าวของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ทั้ง 10 คนพบว่า คุณภัทราพร มีวัตถุประสงค์รายงานข่าวมากที่สุดร้อยละ 98.33 ตามด้วยคุณสุทธิชัย ร้อยละ 86.68 คุณฐปณีย์ ร้อยละ 76.39 คุณณัฏฐา ร้อยละ 76.19 คุณกิตติ ร้อยละ 70.73 คุณนภพัฒน์จักษ์ ร้อยละ 67.75 คุณศรีสุดา ร้อยละ67.04 คุณพีรพล ร้อยละ 65.4 และคุณนารากร ร้อยละ 62.07 ส่วนคนที่นำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวบนทวิตเตอร์มากที่สุดคือ คุณนารากร มากสุดร้อยละ 37.93 วัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์องค์กรมากที่สุด คือ คุณศรีสุดา มากสุดร้อยละ 11.29 และข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์ประชาสัมพันธ์ตัวผู้สื่อข่าวทั้งตัวผู้สื่อข่าวเอง หรือแนะนำและประชาสัมพันธ์ผู้สื่อข่าวคนอื่นมากที่สุดคือ คุณณัฏฐา มากสุดร้อยละ 5.47

ตารางที่ 9 ตัวอย่างวัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว

วัตถุประสงค์	**ตัวอย่างข้อความ**
รายงานข่าว	Good evening, Mr Bond ควีนอลิซาเบธทรงทักทาย Daniel Craig ในบท James Bond วันพิธีเปิดโอลิมปิกลอนดอน
ความคิดเห็นเรื่องข่าว	น้องเมย์ แม้จะแพ้จีนเมื่อคืน แต่ชนะใจคนไทยทั้งประเทศ,โอลิมปิกหน้าเธอเป็นดาวเด่นแน่นอน คุณว่าจริงไหม? #KMorning
ประชาสัมพันธ์องค์กร	ติดตาม "ข่าวข้นรับอรุณ" ของ Nation Channel ในยุค Social TV ผ่าน #KMorning และ #KNation
ประชาสัมพันธ์ผู้สื่อข่าว	แนะนำ follow @Nutvara_Su ติดตามการตลาดสื่อครบวงจร

ที่มา: Suthichai (2 สิงหาคม 2555, 6 สิงหาคม 2555)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ทั้งการนำเสนอที่มีเฉพาะข้อความ การนำเสนอที่มีข้อความพร้อมแนบลิงก์ข่าวหรือข้อมูลให้ไปอ่านต่อ การนำเสนอข้อความพร้อมลิงก์รูปภาพ การนำเสนอข้อความพร้อมแนบลิงก์คลิปให้ไปดูต่อ และรูปแบบการอ้างอิงข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์

4.1 ลักษณะรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์

เมื่อศึกษาลักษณะรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวทั้ง 10 คน สรุปได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 10 รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	ข้อมูลข่าว	ข้อความข่าว		ข้อความพร้อมลิงก์ข่าว		ข้อความพร้อมลิงก์รูปภาพ		ข้อความพร้อมลิงก์คลิป	
	ทั้งหมด	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ข้อความ	ร้อยละ
สุทธิชัย	1,299	767	59.05	459	35.33	59	4.54	14	1.08
นภพัฒน์จักษ์	555	396	71.35	95	17.12	38	6.85	26	4.68
กิตติ	386	327	84.71	4	1.04	51	13.21	4	1.04
ฐปณีย์	72	56	77.78	13	18.06	3	4.16	-	-
ศศินา	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นารากร	29	19	65.52	-	-	10	34.48	-	-
ณัฏฐา	567	287	50.62	241	42.5	28	4.94	11	1.94
ภัทราพร	240	174	72.5	-	-	60	25	6	2.5
พีรพล	870	432	49.66	317	36.44	106	12.18	15	1.72
ศรีสุดา	443	203	45.82	77	17.38	59	13.32	104	23.48
รวม	**4,461**	**2,660**	**59.63**	**1207**	**27.06**	**414**	**9.28**	**180**	**4.03**

หมายเหตุ : ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2555 - วันที่ 31 สิงหาคม 2555

จากตารางที่ 10 เกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลพบว่า ส่วนใหญ่ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อความโดยตรงมากสุดร้อยละ 59.63 รองลงมาคือมีการนำเสนอข้อความพร้อมลิงก์ให้ไปอ่านข่าวเพิ่มเติมร้อยละ 27.06 ตามด้วยนำเสนอข้อความพร้อมลิงก์รูปภาพประกอบข้อมูลร้อยละ 9.28 และสุดท้ายคือการนำเสนอข้อความพร้อมแนบลิงก์คลิปน้อยสุดคือร้อยละ 4.03 โดยทวิตเตอร์ที่มีการโพสต์เฉพาะข้อความมากที่สุดคือทวิตเตอร์ของคุณกิตติ มากถึงร้อยละ 84.71 ส่วนทวิตเตอร์ที่มีการโพสต์ข้อความพร้อมแนบลิงก์ให้ไปอ่านข่าวประกอบเพิ่มเติมคือทวิตเตอร์ของคุณณัฏฐามากสุดร้อยละ 42.50 ทวิตเตอร์ที่โพสต์ข้อความพร้อมลิงก์รูปภาพมากสุดคือ คุณนารากร ร้อยละ 34.48 ส่วนทวิตเตอร์ที่มีการโพสต์ข้อความพร้อมแนบลิงก์คลิปมากสุดคือคุณศรีสุดา ร้อยละ 23.48

ตารางที่ 11 ตัวอย่างรูปแบบการนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

รูปแบบการนำเสนอ	**ตัวอย่างข้อความ**
ข้อความข่าว	แบดหญิงเดี่ยวรอบ16คน: เมย์ - รัชนก อินทนนท์ @RatchanokMay ชนะเกมแรก 21-16
ข้อความพร้อมลิงก์ข่าว	อย่าประมาท สธ. พบคนไทยตายด้วยโรคอ้วนปีละ 2 หมื่นคน http://bit.ly/No9ewu
ข้อความพร้อมลิงก์รูปภาพ	เทเลกราฟ - แมนยูไนเต็ด, อาร์เซนัล หนุนร่างของลิเวอร์พูลเรื่อง Financial Fair Play ส่วนทีมที่ค้านคือ แมนซิตี้ http://bit.ly/Qsws5F …
ข้อความพร้อมลิงก์คลิป	คลิปแบดหญิงคู่ จีน-เกาหลีใต้ ที่มีกรณีแข่งกันแพ้ http://youtu.be/7mq1ioqiWEo … (ดูช่วงนาทีที่11 ตั้งใจตีเสียรัวๆ หลายลูก) via @oil_jirayu

ที่มา: Noppatjak (1 สิงหาคม, 2 สิงหาคม, 22 สิงหาคม 2555)

4.2 รูปแบบการอ้างอิงข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์

รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ในการอ้างอิงนำเสนอข่าวสารเป็นดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 12 การอ้างอิงข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	ข้อมูลข่าว	อ้างอิงจากผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น		นำเสนอข่าวสารโดยผู้สื่อข่าว	
	ทั้งหมด	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สุทธิชัย	1,299	774	59.58	525	40.42
นภพัฒน์จักษ์	555	250	45.04	305	63.06
กิตติ	386	143	37.05	243	62.95
ฐปณีย์	72	18	25	54	75
ศศินา	-	-	-	-	-
นารากร	29	-	-	29	100
ณัฏฐา	567	214	37.74	353	62.26
ภัทราพร	240	1	0.42	239	99.58
พีรพล	870	215	24.71	655	75.29
ศรีสุดา	443	10	2.26	433	97.74
รวม	**4,461**	**1625**	**36.43**	**2836**	**63.57**

หมายเหตุ: ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2555 - วันที่ 31 สิงหาคม 2555

จากตารางที่ 12 เกี่ยวกับการอ้างอิงการนำเสนอการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ลงพื้นที่ หรือรายงานจากลิงก์ข่าวที่น่าสนใจ หรือเป็นคนที่นำคลิป หรือรายละเอียดมานำเสนอมากที่สุดถึงร้อยละ 63.57 ส่วนการนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ (Retweet) หรือการอ้างอิงข้อมูลจากคนอื่นมีจำนวนร้อยละ 36.43 เมื่อพิจารณาผู้สื่อข่าวแต่ละคนพบว่า ผู้สื่อข่าวที่มีการนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ (Retweet) หรืออ้างอิงข้อมูลจากผู้ใช้คนอื่นมากที่สุดคือ คุณสุทธิชัย มีจำนวนร้อยละ 59.58 ส่วนทวิตเตอร์ที่ไม่ได้ส่งต่อข้อมูลจากผู้ใช้คนอื่น คือ คุณภัทราพร มากสุดร้อยละ 99.58

ถ้าพิจารณาการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์โทรทัศน์รายบุคคลพบว่า คุณสุทธิชัย มีรูปแบบการนำเสนอโดยข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ (Retweet) หรือการอ้างอิงข้อมูลจากคนอื่น ร้อยละ 59.58 และรายงานข่าวโดยตัวผู้สื่อข่าว ร้อยละ 40.42 คุณนภพัฒน์จักษ์ มีรูปแบบการนำเสนอโดยนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ (Retweet) หรือการอ้างอิงข้อมูลจากคนอื่น ร้อยละ 45.04 และรายงานข่าวโดยตัวผู้สื่อข่าว ร้อยละ 63.06 คุณกิตติ มีรูปแบบการนำเสนอแบบแบบนำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ (Retweet) หรือการอ้างอิงข้อมูลจากคนอื่น ร้อยละ 37.05 และรายงานข่าวโดยตัวผู้สื่อข่าว ร้อยละ 62.95 คุณฐปณีย์ มีรูปแบบการนำเสนอโดยนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ (Retweet) หรือการอ้างอิงข้อมูลจากคนอื่น ร้อยละ 25 และรายงานข่าวโดยตัวผู้สื่อข่าว ร้อยละ 75 คุณนารากร มีรูปแบบการนำเสนอด้วยตัวแอง ไม่มีการนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ (Retweet) หรือการอ้างอิงข้อมูลจากคนอื่น ขณะที่ คุณณัฏฐา มีรูปแบบการนำเสนอโดยนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ (Retweet) หรือการอ้างอิงข้อมูลจากคนอื่น ร้อยละ 37.74 และรายงานข่าวโดยตัวผู้สื่อข่าว ร้อยละ 62.26 คุณภัทราพร รูปแบบนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ (Retweet) หรือการอ้างอิงข้อมูลจากคนอื่น ร้อยละ 0.42 และรายงานข่าวโดยตัวผู้สื่อข่าว ร้อยละ 99.58 คุณพีรพล มีรูปแบบการนำเสนอโดยนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ (Retweet) หรือการอ้างอิงข้อมูลจากคนอื่น ร้อยละ 24.71 และรายงานข่าวโดยตัวผู้สื่อข่าวร้อยละ 75.29 และคุณศรีสุดา มีรูปแบบการนำเสนอแบบนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ (Retweet) หรือการอ้างอิงข้อมูลจากคนอื่น ร้อยละ 2.26 และรายงานข่าวโดยตัวผู้สื่อข่าว ร้อยละ 97.74

จากการศึกษาข้อมูลบนทวิตเตอร์เกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอข้อมูลโดยนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำหรือการอ้างอิงข้อมูลจากคนอื่น พบว่า มีทั้งการให้เครดิตแบบ RT หรือการส่งต่อ เช่น RT @Reuters หรือการระบุต่อท้ายข้อความข่าว เช่น #nsn, #KNation, (คม ชัด ลึก), - China Daily การกล่าวอ้างอิงแหล่งข่าวในข้อความ หรือการโพสต์ข้อมูลพร้อมให้ไปอ่านข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข่าว อย่างไรก็ตาม ในการอ้างอิงแหล่งข่าวผู้สื่อข่าวโทรทัศน์มีการให้เครดิตแหล่งข่าวซึ่งบางครั้งอาจเป็นข้อมูลที่มาจากคู่แข่งจากสื่อคู่แข่งทางธุรกิจ เช่น ทวิตเตอร์คุณศรีสุดา (13 ธันวาคม พ.ศ. 2555) อ้างอิงข้อมูลจากครอบครัวข่าว 3 RT @krobkruakao3 ทวิตเตอร์คุณพีระพบ มีการอ้างอิงข้อมูลจากผู้สื่อข่าวไทยพีบีเอส RT @Nattha_ThaiPBS ส่วน ทวิตเตอร์คุณนภพัฒน์จักษ์ มีการอ้างอิงข้อมูลจากข่าวสดออนไลน์ RT @KhaosodOnline ทวิตเตอร์คุณณัฏฐา มีการการอ้างอิงข้อมูลจากเนชั่นชาแนล RT @NationChannel24 ทวิตเตอร์คุณกิตติ มีการการอ้างอิงข้อมูลจาก Voice TVRT @Voice_TV ทวิตเตอร์คุณฐปณีย์ มีการการอ้างอิงข้อมูลจากผู้สื่อข่าวโมเดิร์นไนน์ทีวี RT @politics_mcot ส่วนคุณศศินา และคุณนารากร ไม่มีการการอ้างอิงข้อมูลจากผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ขณะที่ คุณภัทราพร ไม่มีนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ เนื่องจากข้อมูลข่าวสารมาจากที่ประสบเหตุการณ์หรือลงพื้นที่ด้วยตนเอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 13 ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูล-อ้างอิงข้อมูลบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

รูปแบบการนำเสนอ	ตัวอย่างข้อความ
ส่งต่อหรืออ้างอิง	RT @TowwNoii:ชาวบ้านตำบลโนนคูณ อำเภอยางชุมน้อยไม่มีฝนมานานมากแล้วข้าวในนากำลังจะแห้งตายฝากส่ง จนท.เข้าไปตรวจสอบ
นำเสนอโดยผู้สื่อข่าว	ผบช.ภ.3มุ่งปมยิงลูกสส.ชาดาเหตุทะเลาะปาดหน้าส่องไฟสูงคาด2คันควลปืนสนั่น#Thairath

ที่มา: Thapanee3miti (2 สิงหาคม 2555)

5. ประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ศึกษาและวิเคราะห์ประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ทั้ง ข่าวพระราชสำนัก ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวอาชญากรรม ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา ข่าวสังคม ข่าวต่างประเทศ ข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และข่าวการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 14 เรียงลำดับประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ลำดับที่	ประเภทข้อมูลข่าวสาร	ร้อยละ
1	ข่าวกีฬา	21.77
2	ข่าวเศรษฐกิจ	15.27
3	ข่าวต่างประเทศ	14.9
4	ข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	14.5
5	ข่าวสังคม	12.91
6	ข่าวการเมือง	7.69
7	ข่าวอาชญากรรม	5.74
8	ข่าวอุบัติเหตุ	3.32
9	ข่าวการศึกษา	2.24
10	ข่าวบันเทิง	1.28
11	ข่าวพระราชสำนัก	0.38

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตารางที่ 14 จะเห็นว่า ประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีการนำเสนอข้อมูลหลากหลายประเภท ทั้ง ข่าวกีฬา ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ ข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ข่าวสังคม ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวการศึกษา ข่าวบันเทิง และข่าวพระราชสำนัก แต่ภาพรวมพบว่า ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอข่าวกีฬามากที่สุดร้อยละ 21.77 ตามด้วย ข่าวเศรษฐกิจร้อยละ 15.27 ข่าวต่างประเทศ ร้อยละ 14.90 ข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร้อยละ 14.50 สังคมร้อยละ 12.91 ข่าวการเมืองร้อยละ 7.69 ข่าวอาชญากรรมร้อยละ 5.74 ข่าวอุบัติเหตุร้อยละ 3.32 ข่าวการศึกษาร้อยละ 2.24 ข่าวบันเทิงร้อยละ 1.28 และข่าวในพระราชสำนักน้อยสุดคือมีเพียงร้อยละ 0.38 เท่านั้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 15 ประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	จำนวน	ประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์										
		พระราชสำนัก	บันเทิง	การเมือง	เศรษฐกิจ	อาชญากรรม	อุบัติเหตุ	กีฬา	สังคม	ต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี	การศึกษา
สุทธิชัย	ข้อความ	3	19	127	291	85	17	234	162	264	72	25
	ร้อยละ	0.24	1.46	9.78	22.41	6.54	1.31	18.01	12.47	20.32	5.54	1.92
นภพัฒน์จักษ์	ข้อความ	4	4	82	52	16	44	227	54	22	29	21
	ร้อยละ	0.72	0.72	14.78	9.37	2.88	7.93	40.9	9.73	3.96	5.23	3.78
กิตติ	ข้อความ	1	3	13	56	19	9	148	76	35	16	10
	ร้อยละ	0.26	0.78	3.37	14.51	4.92	2.31	38.35	19.69	9.07	4.15	2.59
ฐปณีย์	ข้อความ	-	1	-	7	12	5	1	34	1	5	6
	ร้อยละ	-	1.39	-	9.72	16.67	6.94	1.39	47.22	1.39	6.94	8.34
ศศินา	ข้อความ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นารากร	ข้อความ	-	-	-	7	-	-	-	22	-	-	-
	ร้อยละ	-	-	-	24.14	-	-	-	75.86	-	-	-

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ผู้สื่อข่าว	จำนวน	ประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์										
		พระราชสำนัก	บันเทิง	การเมือง	เศรษฐกิจ	อาชญากรรม	อุบัติเหตุ	กีฬา	สังคม	ต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี	การศึกษา
ณัฏฐา	ข้อความ	1	3	39	73	14	10	177	14	213	21	2
	ร้อยละ	0.18	0.53	6.88	12.87	2.47	1.76	31.22	2.47	37.57	3.7	0.35
ภัทราพร	ข้อความ	2	2	34	74	35	2	34	34	12	7	4
	ร้อยละ	0.83	0.83	14.17	30.83	14.58	0.83	14.17	14.17	5	2.92	1.67
พีรพล	ข้อความ	4	1	47	39	67	46	91	99	98	356	22
	ร้อยละ	0.45	0.12	5.4	4.48	7.7	5.29	10.46	11.38	11.26	40.93	2.53
ศรีสุดา	ข้อความ	2	24	1	82	8	15	59	81	20	141	10
	ร้อยละ	0.44	5.42	0.23	18.51	1.81	3.39	13.32	18.28	4.51	31.83	2.26
รวม	**ข้อความ**	**17**	**57**	**343**	**681**	**256**	**148**	**971**	**576**	**665**	**647**	**100**
	ร้อยละ	**0.38**	**1.28**	**7.69**	**15.27**	**5.74**	**3.32**	**21.77**	**12.91**	**14.9**	**14.5**	**2.24**

หมายเหตุ: ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2555 - วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2555

เมื่อพิจารณาประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์แต่ละคนจากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ที่เสนอข้อมูลข่าวสารเป็นข่าวเศรษฐกิจมากสุดเป็นอันดับแรกได้แก่ คุณสุทธิชัย และคุณภัทราพร ส่วนผู้ที่เสนอข้อมูลข่าวสารเป็นข่าวกีฬามากสุดเป็นอันดับแรกได้แก่ คุณนภพัฒน์จักษ์ และคุณกิตติ ผู้ที่เสนอข้อมูลข่าวสารเป็นข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากสุดเป็นอันดับแรกได้แก่ คุณพีรพล และคุณศรีสุดา ผู้ที่เสนอข้อมูลข่าวสารเป็นข่าว สังคมมากสุดเป็นอันดับแรกได้แก่ คุณฐปณีย์ และคุณนารากร และผู้ที่เสนอข้อมูลข่าวสารเป็นข่าวต่างประเทศมากสุดเป็นอันดับแรกได้แก่ คุณณัฏฐา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 16 ตัวอย่างประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว

ประเภทข้อมูล	ตัวอย่างประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว
ข่าวในพระราชสำนัก	แถลงการณ์ ฉ.6 ราชินี พระอาการทั่วไปดีขึ้น ทรงพระวรกายดีขึ้นจนเริ่มทรงพระดำเนินได้บ้าง เสวยพระกระยาหารได้ ไม่มีภาวะแทรกซ้อน (Pat_ThaiPBS, 3 สิงหาคม 2555)
ข่าวบันเทิง	ศิลปินเกาหลีเจ้าของเพลงกังนัมสไตล์ ได้คุยกับผู้จัดการบีเบอร์ พร้อมเปิดทวิตเตอร์ใหม่ @psy_oppa (Yoware, 17 สิงหาคม 2555)
ข่าวการเมือง	โอ๊ค เขียนเฟสบุ๊คเล่นงาน "มาร์ค" ว่าทำไมเป็นทหารไม่ถึงปี แต่ลาไปนอกตั้ง 7 เดือน (Suthichai, 4 สิงหาคม 2555)
ข่าวเศรษฐกิจ	โปรดทราบ...พรุ่งนี้ ปตท. และบางจากขึ้นราคาเบนซิน 60 สตางค์ โซฮอลขึ้น 50 สต. ดีเซลไม่ขึ้น (Suthichai, 4 สิงหาคม 2555)
ข่าวอาชญากรรม	ผบช.ภ.3มุ่งปมยิงลูกสส.ชาดาเหตุทะเลาะปาดหน้าส่องไฟสูงคาด2คันดวลปืนสนั่น#Thairath (Thapanee3miti, 21 สิงหาคม 2555)
ข่าวอุบัติเหตุ	เครนก่อสร้างคอนโด ย่านดินแดง ล้มฟาดลงห้องประชุม รร.แม่พระฟาติมา นร.ปลอดภัย (Pat_ThaiPBS , 9 สิงหาคม 2555)
ข่าวกีฬา	แบดหญิงเดี่ยวรอบ16คน: เมย์ - รัชนก อินทนนท์ @RatchanokMay ชนะเกมแรก 21-16 (Noppatjak, 1 สิงหาคม 2555)
ข่าวสังคม	ปัญหาไฟป่าพรุควนเคร็งคลี่คลายแล้วแต่ยังหนักอยู่ที่ทะเลน้อย พัทลุงผู้บุกรุกจุดไฟไหม้ต้นเสม็ดขาวเป็นพืชบนดินแต่ไฟลามไหม้หญ้าที่โตในน้ำ (Thapanee3miti, 27 สิงหาคม 2555)
ข่าวต่างประเทศ	ไต้ฝุ่นถล่มไต้หวัน ฝั่งตะวันออกและทางเหนือ มีผู้เสียชีวิตไปแล้ว 5 คน (ทวิตเตอร์ Nattha_ThaiPBS, 2 สิงหาคม 2555)
ข่าววิทย์/เทคโนโลยี	เทียบขนาดฝาหน้า iPhone ใหม่ กับ iPhone 4S จอสูงขึ้น ปุ่ม Home เล็กลง 0.3 มม. (Yoware, 3 สิงหาคม 2555)
ข่าวการศึกษา	อธิการฯ ลาดกระบัง ระบุ สถาบันการศึกษาสามารถให้บริการ DigitalTV เพื่อการศึกษาได้ จึงทำให้ ลาดกระบัง ให้บริการเป็นแห่งแรกในไทย #mcotdotnet (ทวิตเตอร์ Sresuda, 7 สิงหาคม 2555)

6. คุณค่าข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้วิจัยใช้ตามหลักแนวคิดของ Mencher (1997) เป็นกรอบในการศึกษาและวิเคราะห์คุณค่าข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ทั้ง 1) ความสดของข่าว (Timeliness) 2) ผลกระทบของข่าว (Impact) 3) ความเด่น (Prominance) 4) ความใกล้ชิดของข่าวต่อผู้อ่าน (Proximity) 5) ความขัดแย้ง (Conflict) 6) ความผิดปกติ หรือข่าวแปลก ๆ (The Unusualness) 7) ข่าวที่กำลังอยู่ในกระแสเป็นที่สนใจของประชาชน (Currency) หรือที่กำลังเป็นประเด็นสาธารณะ (Talk of The Town) ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 17 คุณค่าข่าวที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	จำนวน	คุณค่าข่าวที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์						
		ความสด	ผลกระทบ	ความเด่น	ความใกล้ชิด	ความขัดแย้ง	ความผิดปกติ	ข่าวในกระแส
สุทธิชัย	ข้อความ	432	172	301	99	91	1	203
	ร้อยละ	33.25	13.24	23.17	7.62	7.01	0.08	15.63
นภพัฒน์จักษ์	ข้อความ	169	61	174	23	13	3	112
	ร้อยละ	30.45	10.99	31.35	4.14	2.35	0.54	20.18
กิตติ	ข้อความ	129	49	80	87	15	-	26
	ร้อยละ	33.42	12.68	20.73	22.54	3.89	-	6.74
ฐปณีย์	ข้อความ	44	5	6	5	4	-	8
	ร้อยละ	61.11	6.94	8.33	6.95	5.56	-	11.11
ศศินา	ข้อความ	-	-	-	-	-	-	-
	ร้อยละ	-	-	-	-	-	-	-
นาราทร	ข้อความ	-	-	5	24	-	-	-
	ร้อยละ	-	-	17.24	82.76	-	-	-

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ผู้สื่อข่าว	จำนวน	คุณค่าข่าวที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์						
		ความสด	ผลกระทบ	ความเด่น	ความใกล้ชิด	ความขัดแย้ง	ความผิดปกติ	ข่าวในกระแส
ณัฏฐา	ข้อความ	200	43	153	25	63	-	83
	ร้อยละ	35.27	7.58	26.99	4.41	11.11	-	14.64
ภัทราพร	ข้อความ	195	3	5	4	8	-	25
	ร้อยละ	81.25	1.25	2.08	1.67	3.33	-	10.42
พีรพล	ข้อความ	110	39	239	133	61	13	275
	ร้อยละ	12.65	4.48	27.47	15.29	7.01	1.5	31.6
ศรีสุดา	ข้อความ	96	53	110	86	17	3	78
	ร้อยละ	21.67	11.96	24.83	19.41	3.84	0.68	17.61
รวม	**ข้อความ**	**1375**	**425**	**1073**	**486**	**272**	**20**	**810**
	ร้อยละ	**30.82**	**9.53**	**24.05**	**10.89**	**6.1**	**0.45**	**18.16**

หมายเหตุ: ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2555 - วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2555

จากตารางที่ 17 คุณค่าข่าวที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์โดยภาพรวมทั้ง 10 พบว่า ข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวมีคุณค่าข่าว ความสดของข่าว (Timeliness) มากที่สุดร้อยละ 30.82 รองลงมาคือ ความเด่น (Prominance) ของข่าวร้อยละ 24.05 ตามด้วย ข่าวที่กำลังอยู่ในกระแสเป็นที่สนใจของประชาชน (Currency) หรือที่กำลังเป็นประเด็นสาธารณะ (Talk of The Town) ร้อยละ 18.16 ข่าวที่ใกล้ชิดของข่าวต่อผู้ชมหรือผู้อ่าน (Proximity) ร้อยละ 10.89 ความขัดแย้ง (Conflict) ร้อยละ 6.10 ผลกระทบของข่าว (Impact) ร้อยละ 9.53 และความผิดปกติ (The Unusualness) น้อยสุดร้อยละ 0.45

เมื่อมาพิจารณาผู้สื่อข่าวพบว่า คุณสุทธิชัย คุณกิตติ คุณฐปณีย์ คุณณัฏฐา โกมลวาทิน และคุณภัทราพร เน้นให้คุณค่าข่าวที่เป็นความสดมากที่สุด ส่วนคุณนภพัฒน์จักษ์ เน้นให้คุณค่าข่าวด้านความเด่นที่สุด ขณะที่คุณพีรพล เน้นที่กำลังอยู่ในกระแสเป็นที่สนใจของประชาชน หรือที่กำลังเป็นประเด็นสาธารณะที่สุด คุณศรีสุดา เน้นความเด่น และคุณนารากร ติยายน เน้นให้คุณค่าข่าวด้านความใกล้ชิด ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 คุณค่าข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าว 10 คน

ทวิตเตอร์	**คุณค่าข้อมูลข่าวที่นำเสนอบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวมากที่สุด**
สุทธิชัย	ความสด
กิตติ	ความสด
ฐปณีย์	ความสด
ณัฏฐา	ความสด
ภัทราพร	ความสด
นภพัฒน์จักษ์	ความเด่น
ศรีสุดา	ความเด่น
พีรพล	ข่าวอยู่ในกระแส
นารากร	ความใกล้ชิด
ศศินา	-

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 19 ตัวอย่างคุณค่าข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

คุณค่าข่าว	ตัวอย่างคุณค่าข่าวที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์
ความสด	สุดยอด "แก้ว พงษ์ประยูร" ชนะนักชกเอกวาดอร์ 10-6 เข้ารอบ 8 คนสุดท้าย (Suthichai, 4 สิงหาคม 2555)
ผลกระทบ	RT @jewheng: สถานที่ทิ้งขยะอุตสาหกรรมท้ายนิคมบางปูซอย 8 ครับ เหม็นมาก http://lockerz.com/s/230129889 http://lockerz.com/s/230129917 (Kitti3Miti, 1 สิงหาคม 2555)
ความเด่น	หลวงพ่อคูณ หายป่วย ออกรพ.กลับวัดแล้ว ลูกศิษย์แห่ส่ง หมอเฝ้าระวังโรคแทรก #smsINN (Pat_ThaiPBS , 6 สิงหาคม 2555)
ความใกล้ชิด	ลูกแมวหลงผอมน่าสงสารมาก อายุประมาณ1เดือน เจอที่หน้าสตูดิโอช่อง7 pic.twitter.com/guknMfSJ (Tanarakorn, 16 สิงหาคม 2555)
ความขัดแย้ง	ผบช.ภ.3มุ่งปมยิงลูกสส.ชาดาเหตุทะเลาะปาดหน้าส่องไฟสูงคาด2คันดวลปืนสนั่น#Thairath (Thapanee3miti, 21 สิงหาคม 2555)
ความผิดปกติ	สกู๊ป ข่าวค่ำ คน 2 เพศ น้อง ดา ทุกสิ่งเป็นหญิงหมด ยกเว้น คำนำหน้า เป็นนาย ปัจจุบันฝันเป็นจริง เป็นนางสาวแล้ว http://instagr.am/p/OJtASIvUPJ/ (Sresuda, 10 สิงหาคม 2555)
ข่าวในกระแส	สรุปรวมประเทศที่ได้เหรียญโอลิมปิค 2012 ณ วันที่ 2 สิงหาคม จีนนำ ไทยอยู่ที่ 29 http://www.telegraph.co.uk/sport/olympics/medals/ … (Nattha_ThaiPBS, 2 สิงหาคม 2555)

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยในส่วนนี้ใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลที่เลือกใช้คือสถิติเชิงพรรณนาโดยใช้การสัมภาษณ์โดยแบบสอบถามปลายเปิดเป็นเครื่องมือกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เนชั่นแชนเนล ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง7 สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. พฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ-สกุล, ตำแหน่ง, หน้าที่ความรับผิดชอบ และหน่วยงานที่สังกัด ผลที่ได้การการสัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-สกุล : นภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์

ทวิตเตอร์ : @noppatjak (https://twitter.com/noppatjak)

ตำแหน่ง : ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์เนชั่นชาแนล

หน้าที่ความรับผิดชอบ : รายการเปิดหน้าคุย ออกอากาศทางเนชั่นทีวี เวลา 23.00 น. ทุกวันเสาร์

1.2 ชื่อ-สกุล : มนตรี อุดมพงษ์

ทวิตเตอร์ : @montri3miti (https://twitter.com/montri3miti)

ตำแหน่ง : ผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

หน้าที่ความรับผิดชอบ : ผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศข่าวภาคสนาม

1.3 **ชื่อ-สกุล : ศศินา วิมุตตานนท์**

ทวิตเตอร์ : @AORsasina (https://twitter.com/AORsasina)

ตำแหน่ง : ผู้ประกาศข่าว ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

หน้าที่ความรับผิดชอบ : ประกาศข่าวภาคค่ำช่วงที่ 2 เวลา 19.45 น. - 20.25 น. ทุกวันจันทร์, พุธ, ศุกร์ และอาทิตย์, ผู้ประกาศสะเก็ดข่าว เวลาประมาณ 20.15 น. ทุกวันอาทิตย์, ผู้ประกาศข่าวภาคเที่ยง เวลา 11.25 น. - 12.30 น. วันอังคารและวันพุธ

1.4 **ชื่อ-สกุล : ภัทราพร ตั๊นงาม**

ทวิตเตอร์ : @Pat_ThaiPBS (https://twitter.com/Pat_ThaiPBS)

ตำแหน่ง : ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ กลุ่มข่าวสถานการณ์ประจำวันไทยพีบีเอส

หน้าที่ความรับผิดชอบ : ผู้สื่อข่าวภาคสนาม เรียบเรียงกองบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.5 **ชื่อ-สกุล : พีรพล อนุตรโสตถิ์**

ทวิตเตอร์ : @yoware (https://twitter.com/yoware)

ตำแหน่ง : ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์

หน้าที่ความรับผิดชอบ : ผู้ประกาศข่าวและเรียบเรียงกองบรรณาธิการข่าวสังคม

2. พฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร รวมถึงคำถามเกี่ยวกับการติดตามข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์เพื่อนำไปใช้ในการทำงานของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

2.1 พฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์

2.1.1 เทคโนโลยีที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์และปัญหาที่พบ

จากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อติดตามหรือนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ พบว่า หากลงพื้นที่เพื่อติดตามแหล่งข่าวสารนอกออฟฟิศ ก็จะใช้อุปกรณ์ที่ง่ายในการพกพาสะดวก เช่น ไอแพด (iPad) ไอโฟน (iPhone) แมคมินิ (Mac Mini) หรือโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน และมีการเตรียมพร้อมอุปกรณ์เสริม เช่น ที่ชาร์ตแบตเตอร์รี่สำรอง แต่หากนั่งทำงานที่ออฟฟิศ ผู้สื่อข่าวจะใช้โน๊ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ โดยจากการสัมภาษณ์พบว่า คุณนภพัฒน์จักษ์ จะใช้ไอโฟน (iPhone) หรือ แมคมินิ ถ้าอยู่ออฟฟิศก็จะใช้โน๊ตบุ๊ก ขณะที่คุณมนตรี ใช้ไอโฟน ไอแพด หรือโน๊ตบุ๊ก ในการลงพื้นที่และรายงานข่าว เพราะสะดวก ง่ายในการพกพา ในส่วนของคุณภัทราพร ส่วนใหญ่จะลงพื้นที่ในการหาข่าว และรายงานข่าวนอกพื้นที่ ก็ใช้โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน ถ้าอยู่ในสำนักงานใช้เดสท์ท็อป และถ้าอยู่ที่บ้านใช้โน๊ตบุ๊ก ส่วนคุณศศินา เมื่อก่อนใช้ไอโฟน 4 (iPhone4) ปัจจุบันเปลี่ยนไปใช้ซัมซุงกาแล็คซี่ โน้ต 2 (Samsung Galaxy Note2) ส่วน คุณพีรพล ใช้ไอโฟน และไอแพด โดยส่วนใหญ่จะใช้ไอโฟนในการรายงานข่าว โดยมีแป้นพิมพ์ไว้พิมพ์ คือ เป็นอุปกรณ์เสริมในการทำงาน สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีนั้น ก็เป็นเรื่องของสัญญาณอินเทอร์เน็ต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำหรับเทคโนโลยีที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 20 ดังนี้

ตารางที่ 20 สรุปเทคโนโลยีที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์

ผู้สื่อข่าว	**เทคโนโลยีที่ใช้**	**เหตุผลในการใช้**
นภพัฒน์จักษ์	ไอโฟน, แมคมินิ ,โน๊ตบุ๊ก	รายงานข่าวผ่านทวิตเตอร์สะดวก
มนตรี	ไอโฟน, ไอแพด	พกพาสะดวก
ภัทราพร	มือถือสมาร์ทโฟน, เดสท์ท็อป , โน๊ตบุ๊ก	สะดวกในการลงพื้นที่ทำข่าว, รายงานข่าว
ศศินา	ไอโฟน, ซัมซุงกาแล็คซี่	ติดตามข่าวได้สะดวก, ติดตามได้ทุกที่
พีรพล	ไอโฟน, ไอแพด, มีอุปกรณ์คีบอร์ด	สะดวกในการพกพา, แต่มีคีบอร์ดช่วยพิมพ์

2.1.2 บุคคลที่มีอิทธิพลในการสมัครใช้ทวิตเตอร์หรือใช้ทวิตเตอร์

จากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์บุคคลที่มีอิทธิพลในการสมัครใช้ทวิตเตอร์ ส่วนใหญ่ผู้สื่อข่าวจะสมัครใช้ทวิตเตอร์เพราะความชื่นชอบส่วนตัว และตามกระแสเพื่อนหรือคนรู้จักมากกว่า โดยจากการสัมภาษณ์พบว่า คุณนภพัฒน์จักษ์ สมัครใช้ตามเพื่อน แต่เมื่อมาทำงานในเนชั่นชาแนล คุณสุทธิชัย หยุ่น ประธานกรรมการ บริษัทเนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) บรรณาธิการอำนวยการ เครือเนชั่น ได้แนะนำให้ใช้รายงานข่าวจึงเริ่มที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์ ส่วน มนตรี ใช้ทวิตเตอร์เพราะเพื่อนร่วมงานมีการใช้ และคนรอบตัวใช้ จึงนำมาใช้ ขณะที่ คุณภัทราพร สมัครใช้ทวิตเตอร์เพราะความชื่นชอบทวิตเตอร์และสนใจส่วนตัว เนื่องจากเห็นความสำคัญของทวิตเตอร์ที่มีประโยชน์ในการติดตามข่าว ส่วน คุณศศินา สมัครใช้เพราะเห็นว่ามีประโยชย์ไว้ติดตามข่าว ซึ่งบุคคล หรือ องค์กรใดก็ตามที่สื่อสารข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นกลาง เกิดประโยชน์ต่อการติดตามข่าวสารได้ตลอดเวลาล้วนมีอิทธิพลให้ติดตามข่าวจากทวิตเตอร์ ขณะที่คุณพีรพล สมัครใช้ทวิตเตอร์เพราะความชื่นชอบส่วนตัว และต้องการติดตามข่าวจากทวิตเตอร์ พร้อมกับการรายงานข่าวให้คนอื่น ๆ รับทราบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำหรับบุคคลที่มีอิทธิพลในการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 21 ดังนี้

ตารางที่ 21 สรุปบุคคลที่มีอิทธิพลในการใช้ทวิตเตอร์

ผู้สื่อข่าว	**บุคคลที่มีอิทธิพลในการใช้ทวิตเตอร์**
นภพัฒน์จักษ์	สมัครใช้ทวิตเตอร์เพราะความชอบส่วนตัว และตามกระแสเพื่อน และเมื่อทำงานที่เนชั่นแชแนลก็นำมาใช้รายงานข่าวตามคุณสุทธิชัย หยุ่น ประธานกรรมการบริษัท ที่สนับสนุนให้พนักงานใช้ทวิตเตอร์
มนตรี	สมัครใช้ตามเพื่อนร่วมงานที่ทำงานด้วยกัน และคนใกล้ชิด เช่น เพื่อน หัวหน้างาน
ภัทราพร	สมัครใช้เพราะความชื่นชอบและสนใจส่วนตัว และการสมัครใช้นั้นไม่ได้มีใครมีอิทธิพล หรือไม่ได้เกิดจากกฎ ข้อบังคับ หรือข้อเรียกร้องจากองค์กรต้นสังกัด
ศศินา	สมัครใช้เพราะไว้ติดตามข่าว ซึ่งบุคคล หรือ องค์กรใดก็ตามที่สื่อสารข้อมูลข่าวสารได้อย่างถูกต้อง เร็ว และเป็นกลาง ล้วนมีอิทธิพลให้ติดตามทวิตเตอร์
พีรพล	สมัครใช้ทวิตเตอร์เพราะความชื่นชอบส่วนตัว และเห็นว่าทวิตเตอร์สามารถนำมารายงานและติดตามข้อมูลข่าวสารได้เป็นอย่างดี และด้วยที่ทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวจึงสมัครใช้ ทั้งนี้เพื่อติดตามข่าวจากทวิตเตอร์ พร้อมกับการรายงานข่าวให้คนอื่น ๆ รับทราบ

2.1.3 วัตถุประสงค์ในการใช้ทวิตเตอร์

จากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เรื่องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการใช้ทวิตเตอร์นั้นผู้สื่อข่าวโทรทัศน์จะใช้ในการติดตามข่าว และรายงานข่าวเป็นหลัก นอกจากนี้ก็ใช้เพื่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใช้คนอื่น ๆ และไว้ลิงก์ภาพจากสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ เพื่อให้คนที่ติดตามทวิตเตอร์รู้ความเป็นไปของผู้สื่อข่าว ซึ่งจากการสัมภาษณ์ พบว่า คุณนภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์ ใช้ทวิตเตตอร์เพื่อรายงานข่าวเป็นหลัก โดยเฉพาะเวลาลงภาคสนาม ถ้าไม่ได้ลงพื้นที่ก็นำลิงก์ที่ได้มาเผยแพร่ หรืออาจเลือกข่าวที่สนใจนำเสนอ รวมถึงมีการแสดงความคิดเห็นกับผู้ใช้ทวิตเตอร์อื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเรื่องข่าว สอบถามเรื่องที่สนใจ หรือประเด็นข่าวที่ให้ความสนใจ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อนำมาใช้ในการทำงาน ส่วนคุณมนตรี อุดมพงษ์ มีวัตถุประสงค์ในการใช้ทวิตเตอร์คือ เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารเป็นหลัก และมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบ้าง แต่หลัก ๆ ไว้ใช้ในการติดตามประเด็นข่าวต่าง ๆ ขณะที่ คุณภัทราพร ตั้นงาม ได้นำมาใช้เป็นประเด็นหลัก ๆ 2 ประการ คือ 1) ใช้รายงานข่าว 2) ใช้ติดตามข่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการทำงาน เช่น ติดตามข่าวเพื่อที่จะได้รู้ว่าพื้นที่ไหนเกิดเหตุการณ์อะไร จะได้ลงพื้นที่หาข้อมูล ส่วนคุณศศินา วิมุตตานนท์ กล่าวว่า วัตถุประสงค์หลักของการใช้ทวิตเตอร์คือเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ที่น่าเชื่อถือ ส่วนวัตถุประสงค์รองคือ ไว้ลิงก์ภาพจากอินสตาแกรม มาให้คนที่ติดตามได้ชมกัน เนื่องจากเกรงใจว่ามาตามทวิตเตอร์ของคุณศศินา แต่ไม่ค่อยได้โพสต์อะไร เลยลิงก์ภาพที่ชอบถ่ายและแต่งภาพมาให้ดูแทน ทางด้าน คุณพีรพล อนุตรโสตถิ์ นำทวิตเตอร์มาใช้ในการรายงานข่าว ใช้ในการสื่อสาร ใช้ในการติดตามข่าว เป็นหลักเช่นกัน

> … วัตถุประสงค์หลักของการใช้ทวิตเตอร์เพื่อติดตามข่าวที่น่าเชื่อถือ และรายงานข่าวที่รวดเร็ววินาทีต่อวินาที ซึ่งทวิตเตอร์นอกจากจะรายงานข่าวเร็วแล้ว แม้กระทั่งจะเป็นผู้แจ้งข่าว หรือเหตุการณ์เฉพาะหน้าต่าง ๆ ที่พบเห็นเอง ก็ทำได้ในทันที มีความเป็นอิสระสูง การสื่อสารจึงเป็นสไตล์ที่ต้องการ ไม่เป็นทางการได้ ส่วนวัตถุประสงค์รองคือ ไว้ลิงก์ภาพจาก อินสตาแกรม มาให้คนที่ติดตามได้ชมกันเพลิน ๆ เนื่องจากเกรงใจว่ามาตามทวิตเตอร์ของคุณศศินา แต่ไม่ค่อยได้โพสต์อะไร เลยลิงก์ภาพที่ชอบถ่ายและแต่งภาพมาให้ดูแทน…
>
> (ศศินา วิมุตตานนท์, 2555: สัมภาษณ์)

> … การรายงานข้อมูลข่าวสารผ่านทวิตเตอร์จากจุดก่อเหตุรวดเร็ว และด้วยคุณสมบัติของทวิตเตอร์คือลดภาระ ทำให้รายงานสิ่งที่เกิดนั้นได้เร็วที่สุด ด้วยภาระที่น้อยที่สุด เช่น ถ้าอยู่ในเหตุการณ์ที่ต้องรายงานที่ต้องรายงานทันที คนต้องรู้ทันที หากไม่มีทวิตเตอร์ก็ต้องโทรศัพท์กลับมาที่ออฟฟิศที่รายงานข่าว ซึ่งข่าวเมื่อถึงออฟฟิศก็ต้องผ่านกระบวนการทำงาน ซึ่งกว่าจะได้มีการรายงานข่าวนั้น ๆ ไปยังประชาชนก็ใช้เวลานาน เหตุการณ์ผ่านไปแล้ว …
>
> (พีรพล อนุตรโสตถิ์, 2555: สัมภาษณ์)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำหรับวัตถุประสงค์การใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าว สรุปได้ดังตารางที่ 22 ดังนี้

ตารางที่ 22 สรุปวัตถุประสงค์ในการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	วัตถุประสงค์ในการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์
นภพัฒน์จักษ์	เพื่อรายงานข่าวเป็นหลัก รวมถึงไว้ติดตามข่าว และแสดงความคิดเห็นกับผู้ใช้ทวิตเตอร์อื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเรื่องข่าว สอบถามเรื่องที่สนใจ
มนตรี	เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารเป็นหลัก และรายงานข้อมูลข่าวสารให้คนอื่นทราบ
ภัทราพร	เพื่อใช้รายงานข่าวและใช้ติดตามข่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการทำงาน
ศศินา	เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารเป็นหลัก ส่วนวัตถุประสงค์รองคือไว้ลิงก์ภาพจากอินสตาแกรมให้คนที่ติดตามได้ชม
พีระพล	เพื่อใช้ในการรายงานข่าว นำมาใช้ในการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และไว้ติดตามข่าว เป็นหลัก

2.1.4 เหตุผลที่ผู้สื่อข่าวคิดว่าคนติดตามทวิตเตอร์

สาเหตุที่มีผู้ติดตามทวิตเตอร์ผู้สื่อสื่อนั้น ผู้สื่อข่าวคิดว่าน่าจะเป็นเพราะข่าวที่รายงานทันเหตุการณ์ รวดเร็ว และเป็นข่าวที่น่าสนใจ จึงทำให้คิดติดตามทวิตเตอร์เป็นจำนวนมาก

> … คิดว่าที่คนติดตามทวิตเตอร์เป็นจำนวนมากน่าจะเพราะการรายงานข่าวน่าสนใจ และก็พยายามหาข่าวที่ครอบคลุม ที่คิดว่าคนน่าสนใจมารายงาน เข้ากับความสนใจของคน แต่ข่าวก็จะนำเสนอข่าวที่เราสนใจเป็นหลัก…
>
> (นภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์, 2555: สัมภาษณ์)

> … คนติดตามทวิตเตอร์เยอะคงเพราะรายงานข่าวที่ "ทำ" ด้วยตัวเองเป็นหลัก ลงพื้นที่รายงานข่าวนั้น ๆ ด้วยตัวเอง และหลังจากลงพื้นที่แล้วก็จะเน้นการรายงานทันที จึงทำให้ได้ข่าวสดด่วนที่สุดจากแหล่งผลิตโดยตรง …
>
> (ภัทราพร ตั๊นงาม, 2555: สัมภาษณ์)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

… สันนิษฐานว่าคงจะมีบัญชีทวิตเตอร์ก่อนเพื่อนคนอื่น ๆ เลยสะสมยอดมาเรื่อย ๆ หรือไม่ก็ผู้ติดตามคาดหวังจะรับรู้ข่าวสารเลยกดติดตามไว้ก่อน ประกอบกับไม่ค่อยได้โพสต์ข้อความอะไรพร่ำเพรื่อไม่ค่อยรบกวนไทม์ไลน์ …

(ศศินา วิมุตตานนท์, 2555: สัมภาษณ์)

… คิดว่าคนติดตามทวิตเตอร์เป็นจำนวนมากคงเป็นเพราะเริ่มจากการรายงานข่าวทางทวิตเตอร์ที่เป็นคนแรก ๆ และเขียนรายงานข่าวสรุปผ่านทางทวิตเตอร์ และรายงานข่าว ทำให้คนมาตามเป็นจำนวนมาก รวมถึงคนกระหายข่าวสาร โดยเฉพาะช่วงที่น้ำท่วม หรือประท้วง หรือบางครั้งคนที่ติดตามเราทางทวิตเตอร์ อาจจะตามเพราะรายงานข่าว ตามเพราะข้อมูลส่วนตัว หรืออยากเป็นเพื่อน …

(พีรพล อนุตรโสตถิ์, 2555: สัมภาษณ์)

สำหรับเหตุผลที่ผู้สื่อข่าวคิดว่าคนติดตามทวิตเตอร์สรุปได้ดังตารางที่ 23 ดังนี้

ตารางที่ 23 สรุปเหตุผลที่ผู้สื่อข่าวคิดว่าทำให้มีคนติดตามทวิตเตอร์

ผู้สื่อข่าว	**เหตุผลที่ผู้สื่อข่าวคิดว่าทำให้มีคนติดตามทวิตเตอร์**
นภพัฒน์จักษ์	การรายงานข่าวทางทวิตเตอร์เป็นข่าวที่น่าสนใจ และก็พยายามหาข่าวที่ครอบคลุม ที่คิดว่าคนน่าสนใจมารายงาน เข้ากับความสนใจของคน
มนตรี	ข้อมูลข่าวสารที่ส่งผ่านทางทวิตเตอร์นำเสนอรวดเร็ว
ภัทราพร	รายงานข่าวที่ทำด้วยตัวเองเป็นหลัก เป็นข่าวจากแหล่งข่าวโดยตรง หลังจากลงพื้นที่จะเน้นการรายงานทันที ทำให้ได้ข่าวสดด่วนที่สุด
ศศินา	มีบัญชีทวิตเตอร์ก่อนคนอื่น ๆ เลยสะสมยอดมาเรื่อย ๆ หรือผู้ติดตามคาดหวังจะรับรู้ข่าวสารเลยกดติดตามไว้ก่อน ประกอบกับไม่ค่อยได้โพสต์ข้อความพร่ำเพรื่อ ไม่รบกวนไทม์ไลน์ คนเลยไม่ยกเลิกติดตาม
พีระพล	คนที่รายงานข่าวทางทวิตเตอร์เป็นคนแรก ๆ หรือบางครั้งคนที่ติดตามเพราะเป็นผู้สื่อข่าวโมเดิร์นไนน์ ตามเพราะเรารายงานข่าวด่วน ตามเพราะข้อมูลส่วนตัว หรือตามเพราะอยากเป็นเพื่อนก็ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1.5 สื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ที่ใช้

ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์นั้นพบว่า ส่วนใหญ่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ด้วย เช่น เฟซบุ๊ก เว็บบล็อก ไดอารี่ส่วนตัว แต่ส่วนใหญ่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และติดตามข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์เป็นหลัก

สำหรับสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ใช้ สรุปได้ดังตารางที่ 24 ดังนี้

ตารางที่ 24 สรุปสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ใช้

ผู้สื่อข่าว	สื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ใช้
นภพัฒน์จักษ์	ใช้เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ บล็อก รายงานข่าวเป็นหลัก และติดตามข้อมูลจากทวิตเตอร์โดยส่วนใหญ่ ส่วนอินสตาแกรมจะไว้ใช้ในเรื่องส่วนตัว
มนตรี	ใช้เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร และรายงานข้อมูลข่าวสาร
ภัทราพร	ใช้เฟซบุ๊ก และยูทูบ แต่ทั้งนี้หลัก ๆ คือใช้ทวิตเตอร์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร
ศศินา	ใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั้ง เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม โซเชียลแคม (Socialcam) ไม่ได้เน้นสื่อใดสื่อหนึ่งในการนำเสนอข้อมูล ส่วนใหญ่จะไว้ใช้ในการโพสต์ข้อความเรื่องส่วนตัว แต่ก็จะมีทวิตเตอร์ที่ไว้ใช้ในการติดตามข่าว
พีระพล	ใช้สื่อสังคมออนไลน์ทุกอย่าง ทั้ง บล็อก เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ เปิดไว้เพื่อจองชื่อ ใช้ชื่อนั้น ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ด้วย เพื่อป้องกันการปลอมแปลงชื่อ

2.2 การใช้ทวิตเตอร์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

2.2.1 คำนิยามทวิตเตอร์กับการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

จากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เกี่ยวการให้คำนิยามของทวิตเตอร์ในการรายงานข้อมูลข่าวสาร หรือติดตามข้อมูลข่าวสาร ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ได้ให้คำนิยามไว้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

… เป็นการสื่อสารสองทาง เปิดโอกาสให้สื่อฟังความคิดเห็นของคน ทำให้ได้ทราบว่ากระแสสังคมคิดอย่างไร หลากหลาย ส่วนประเด็นความรวดเร็ว ก็มองว่า สื่อเว็บไซต์อื่น ๆ เดี๋ยวนี้ก็เร็วพอ ๆ กับทวิตเตอร์…

(นภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์, 2555: สัมภาษณ์)

… ทวิตเตอร์คือเทคโนโลยีใหม่สำหรับการสื่อสาร ทั้งการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และการติดตามข้อมูลข่าวสาร …

(มนตรี อุดมพงษ์, 2556: สัมภาษณ์)

…ถ้าจะให้คำนิยามทวิตเตอร์กับการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ก็ขอให้คำนิยามคำนี้เลย สดทุกที่ ทันทีทุกข่าว …

(ภัทราพร ตั๊นงาม, 2555: สัมภาษณ์)

…คำนิยามทวิตเตอร์กับการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร คือ อัพเดทรวดเร็วทันใจ ไม่ตกข่าวแน่ถ้าเข้ามาติดตามทวิตเตอร์…

(ศศินา วิมุตตานนท์, 2555: สัมภาษณ์)

…ทวิตเตอร์ในงานสื่อสารมวลชนคือตัวแทนศูนย์กลางของงานข่าว ศูนย์กลางของข่าวในโลกออนไลน์ และโลกอนาคต เพราะเป็นที่ตรงกลางที่คนอยากให้ข่าว และคนอยากได้ข่าวมาเจอกันได้ เหตุการณ์เหมือนถ่ายทอดสด ใกล้เวลาจริง และด้วยคุณสมบัติของทวิตเตอร์ที่จัดเรียงข้อความตามลำดับเวลา ยิ่งส่งเสริมต่อการใช้งาน …

(พีรพล อนุตรโสตถิ์, 2555: สัมภาษณ์)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำหรับคำนิยามทวิตเตอร์กับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารสรุปได้ดังตารางที่ 25 ดังนี้

ตารางที่ 25 คำนิยามทวิตเตอร์กับการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

ผู้สื่อข่าว	**คำนิยามทวิตเตอร์กับการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร**
นภพัฒน์จักษ์	เป็นการสื่อสารสองทาง เปิดโอกาสให้สื่อฟังความคิดเห็นของคน ทำให้ได้ทราบว่ากระแสสังคมคิดอย่างไร ห
มนตรี	ทวิตเตอร์คือเทคโนโลยีใหม่สำหรับการสื่อสาร ทั้งนำเสนอและการติดตามข่าว
ภัทราพร	สดทุกที่ ทันทีทุกข่าว
ศศินา	อัพเดทรวดเร็วทันใจ ไม่ตกข่าวแน่ถ้าเข้ามาติดตามทวิตเตอร์
พีระพล	ศูนย์กลางของงานข่าว ศูนย์กลางของข่าวในโลกออนไลน์ และโลกอนาคต เหตุการณ์ทั้งหมดเกิดขึ้นในเวลาทั้งหมดเป็นเรียลไทม์เหมือนถ่ายทอดสด ใกล้เวลาจริง

2.2.2 ประเภทของข่าวที่ติดตามทางทวิตเตอร์

จากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เกี่ยวกับประเภทของข่าวที่ติดตามทางทวิตเตอร์ พบว่า คุณนภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์ นั้นติดตามข่าวที่ตนเองสนใจเป็นหลัก ข่าวไหนที่อยากรู้ก็จะติดตาม ส่วนคุณภัทราพร ตั๊นงาม กล่าวว่า ทวิตเตอร์สามารถใช้งานได้กับทุกประเด็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทข่าวสถานการณ์ด่วน ที่จำเป็นต้องให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบโดยเร็วที่สุด เพื่อจะรับมือได้ทันท่วงที ส่วนคุณศศินา วิมุตตานนท์ ประเภทของข่าวที่ติดตามทางทวิตเตอร์ไม่ได้ติดตามหรือเลือกข่าวใดเป็นพิเศษแต่ใช้ติดตามข่าวทั่ว ๆ ไป ข่าวที่สนใจเพื่อมาประกอบการทำงาน ขณะที่คุณพีรพล อนุตรโสตถิ์ นั้นประเด็นข่าวที่ให้ความสำคัญ คือ ข่าวที่กระทบกับคนกลุ่มใหญ่ขึ้นและกระทบกับคนกลุ่มเล็กลง เป็นประเด็นที่กว้างขึ้นและเป็นประเด็นที่แคบลง คือมีการนำเสนอข่าวส่วนที่ไม่ได้นำเสนอทางสื่อหลัก หรือมีคุณค่าน้อย ๆ ไม่ได้นำเสนอผ่านทางสื่อหลัก อาจจะมีคุณค่าน้อย ๆ แต่มีคนพูดถึงมากในทวิตเตอร์ก็เป็นได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำหรับประเภทของข่าวที่ผู้สื่อข่าวติดตามทางทวิตเตอร์ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 26 ดังนี้

ตารางที่ 26 ประเภทของข่าวที่ผู้สื่อข่าวติดตามทางทวิตเตอร์

ผู้สื่อข่าว	ประเภทของข่าวที่ผู้สื่อข่าวติดตามทางทวิตเตอร์
นภพัฒน์จักษ์	ติดตามข่าวที่ตนเองสนใจเป็นหลัก ข่าวไหนที่อยากรู้ก็จะติดตาม
มนตรี	ติดตามข่าวที่สนใจ และไม่ได้เลือกเจาะจงข่าวประเภทไหนเป็นพิเศษ
ภัทราพร	ทวิตเตอร์สามารถใช้งานได้กับทุกประเด็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทข่าวสถานการณ์ด่วน
ศศินา	ใช้ติดตามข่าวทั่ว ๆ ไป ข่าวที่สดใจเพื่อมาประกอบการทำงาน ไม่ได้เจาะจงเลือกข่าวประเภทใดเป็นพิเศษ
พีระพล	ประเด็นข่าวที่ให้ความสำคัญ คือ ข่าวที่กระทบกับคนกลุ่มใหญ่ขึ้นและกระทบกับคนกลุ่มเล็กลง และไม่ได้นำเสนอทางสื่อหลักหรือนำเสนอน้อย

2.2.3 เกณฑ์ที่ต้องพิจารณาก่อนนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์

เกณฑ์ที่ต้องพิจารณาก่อนนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์ พบว่า คุณนภพัฒน์จักษ์ เลือกข่าวที่สนใจ และข่าวที่รู้เป็นหลัก เนื่องจากหากนำเสนอข่าวที่ไม่รู้ หรือไม่ได้ติดตาม หากมีคนถามมาแล้วตอบไม่ได้ ก็จะทำให้ผู้ที่ถามมานั้นรู้สึกไม่ดีกับผู้สื่อข่าว และอาจทำให้มองว่ารู้ไม่จริงในเรื่องที่นำเสนอ ส่วน มนตรี จะนำเสนอข้อมูลที่ประสบเหตุการณ์ด้วยตนเอง และมีเวลาในการโพสต์ข้อความ โดยการตรวจสอบจากพื้นที่ลงข่าว หรือที่ประสบเหตุการณ์ ขณะที่ คุณภัทราพร ตั๊นงาม เน้นการทวีตข่าวสด โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวที่ทำด้วยตัวเอง และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ส่วนของ คุณศศินา กล่าวว่า เนื่องจากไม่ได้ทำงานเป็นผู้สื่อข่าวที่ต้องลงปฏิบัติงานในพื้นที่ข่าวต่าง ๆ เหมือนในอดีต ไม่เจอแหล่งข่าว ไม่ได้อยู่ในสถานการณ์ ก็เลยไม่ได้นำเสนอข้อมูลข่าวสาร แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการติดตามอ่านข่าวจากทวิตเตอร์มากกว่า ทางด้าน คุณพีรพล เลือกข่าวน่าสนใจ แล้วก็นำมาพิจารณาว่านำเสนอได้หรือไม่ ข้อมูลถูกต้องหรือไม่ เพราะบางครั้งข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์อาจจะไม่ถูก รวมถึงไม่เขียนเรื่องที่ทำลายองค์กร หรือเขียนเรื่องด่าใคร เพราะข้อความทวิตเตอร์เป็นการเปิดเพื่อสาธารณะ ทำให้เสียชื่อเสียงได้ ซึ่งเรื่องส่วนตัวของผู้สื่อข่าวก็ยังเป็นเรื่องส่วนตัวของสาธารณะไม่ด่าใครผ่านหน้าทวิตเตอร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกณฑ์ที่ต้องพิจารณาก่อนนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์ สรุปได้ดังตารางที่ 27 ดังนี้

ตารางที่ 27 สรุปเกณฑ์ที่ต้องพิจารณาก่อนนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์

ผู้สื่อข่าว	**เกณฑ์ที่ต้องพิจารณาก่อนนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์**
นภพัฒน์จักษ์	เลือกข่าวที่สนใจ และข่าวที่รู้จริงเป็นหลัก
มนตรี	เลือกข่าวที่ลงพื้นที่ หรือประสบเหตุการณ์ด้วยตนเอง
ภัทราพร	เน้นการทวีตข่าวสด โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวที่ทำด้วยตัวเอง และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน
ศศินา	ไม่ได้นำเสนอข้อมูลข่าวสาร แต่หากจะรายงานก็จะรายงานเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่ได้รับรู้ด้วยตนเอง หรือประสบด้วยตนเอง เพื่อความถูกต้อง
พีระพล	เลือกข่าวคือ เป็นที่น่าสนใจ แล้วก็นำมาพิจารณาว่านำเสนอได้หรือไม่ ข้อมูลถูกต้องหรือไม่ รวมถึงไม่เขียนเรื่องที่ทำลายองค์กร หรือด่าใครผ่านทวิตเตอร์

2.2.4. เกณฑ์ที่ต้องพิจารณาก่อนเลือกข่าวจากทวิตเตอร์มาใช้ในการทำงาน

เกณฑ์ที่ต้องพิจารณาก่อนเลือกติดตามข่าวจากทวิตเตอร์เพื่อนำมาประกอบการรายงานข่าวผ่านสื่อโทรทัศน์ ผู้สื่อข่าวจะติดตามข่าวจากทวิตเตอร์เพื่อให้ทราบแหล่งข่าว หลังจากนั้นก็จะหาข้อมูลเพิ่มเติม หรือลงพื้นที่ รวมถึงต้องมีการตรวจสอบข้อมูลก่อน

> … ติดตามทวิตเตอร์คนอื่น ๆ เพื่อประกอบการทำงานสื่อหลัก เช่น ทวิตเตอร์ของนักการเมือง ทวิตเตอร์ของผู้ใช้คนอื่น ๆ นำประกอบคอนเทนท์ หรืออาจจำทำให้เรารู้เรื่องเกี่ยวกับเขามากขึ้น …
>
> (นภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์, 2555: สัมภาษณ์)

> … เลือกจากหลายแหล่งรวมกัน เพื่อตรวจสอบเปรียบเทียบข้อมูล แล้วจึงตรวจสอบซ้ำ โดยใช้ประสบการณ์และแหล่งข่าวอื่น…
>
> (มนตรี อุดมพงษ์, 2556: สัมภาษณ์)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

… การพิจารณาเลือกข่าว รวมทั้งการตรวจสอบความถูกต้องด้วย จากทวิตเตอร์เพื่อนำเสนอในสื่อหลัก ใช้หลักการในฐานะสื่อโทรทัศน์ อย่างไรก็ตามเนื่องจากทวิตเตอร์เป็นแหล่งข่าวลักษณะกลุ่มใหญ่มาก ประกอบด้วยข้อมูลหลายระดับชั้น ข้อมูลจำนวนไม่น้อยทวีตต่อกันมาหลายทอด ผู้ทวีตบางรายไม่อ้างอิงและไม่ให้เครดิตแก่เจ้าของข้อความหรือผู้ที่ทวีตก่อนหน้าตน ดังนั้นการนำเรื่องจากทวิตเตอร์ไปรายงานในสื่อหลัก จึงมีข้อต้องระมัดระวังเป็นพิเศษคือ ต้อง“ไม่” (เผลอ) นำข่าวคนอื่นมาเป็นข่าวตัวเอง และต้องให้เครดิตและอ้างอิงอย่างแจ้งชัด…

(ภัทราพร ตั๊นงาม, 2555: สัมภาษณ์)

… เลือกจากการรายงานอย่างตรงไปตรงมา ให้ข้อมูลข้อเท็จจริง ได้อย่างทันสถานการณ์ และไม่เป็นการใส่ความคิดเห็นเชิงลบ รวมถึงตรวจสอบโดยการเลือกรับสื่อจากหลาย ๆ สำนัก …

(ศศินา วิมุตตานนท์, 2555: สัมภาษณ์)

… เป็นข่าวใหม่ น่าสนใจ แต่ก็ต้องมีการนำไปตรวจสอบซ้ำ ถ้าคนที่เป็นแหล่งข่าวทวีตเอง เช่น ทักษิณ ทวีตข่าวเอง สามารถนำมายกใช้ได้ สรุปคือเน้นข่าวที่เห็นจริง ๆ ประสบเหตุการณ์จริง ๆ และน่าสนใจ …

(พีรพล อนุตรโสตถิ์, 2555: สัมภาษณ์)

เกณฑ์ต้องพิจารณาเลือกข่าวทวิตเตอร์มาใช้ในการทำงาน สรุปดังตารางที่ 28 ดังนี้

ตารางที่ 28 เกณฑ์ที่ต้องพิจารณาก่อนเลือกข่าวจากทวิตเตอร์มาใช้ในการทำงาน

ผู้สื่อข่าว	**เกณฑ์ที่ต้องพิจารณาก่อนเลือกข่าวจากทวิตเตอร์มาใช้ในการทำงาน**
นภพัฒน์จักษ์	ติดตามทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ไม่ใช่เฉพาะติดตามเฉพาะทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว เช่น นักการเมือง เพราะจะทำให้รู้ข้อมูลคน ๆ นั้น เวลาเขียนข่าวทำให้รู้เบื้องหลังข้อมูลต่อเนื่องประเด็นได้ง่าย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ผู้สื่อข่าว	เกณฑ์ที่ต้องพิจารณาก่อนเลือกข่าวจากทวิตเตอร์มาใช้ในการทำงาน
นภพัฒน์จักษ์	ติดตามทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ไม่ใช่เฉพาะติดตามเฉพาะทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว เช่น นักการเมือง เพราะจะทำให้รู้ข้อมูลคน ๆ นั้น เวลาเขียนข่าวทำให้รู้เบื้องหลังข้อมูลต่อเนื่องประเด็นได้ง่าย
มนตรี	เลือกจากหลายแหล่งรวมกัน เพื่อตรวจสอบเปรียบเทียบข้อมูล
ภัทราพร	ตรวจสอบความถูกต้องก่อน ต้องไม่นำข่าวคนอื่นมาเป็นข่าวของตัวเอง และต้องให้เครดิตและอ้างอิงต่อแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูล หรือความเห็นของผู้ใช้ทวิตเตอร์ที่นำข้อมูลมาใช้
ศศินา	เลือกติดตามจากทวิตเตอร์ที่เชื่อถือได้ ให้ข้อมูลข้อเท็จจริง รวดเร็ว และไม่เป็นการใส่ความคิดเห็นเชิงลบมากเกินไป รวมถึงตรวจสอบข้อมูลจากสื่ออื่น ๆ เพิ่มเติม และนำมาประมวลเรื่องราวก่อน
พีระพล	ถ้าเป็นข่าวใหม่ ข่าวน่าสนใจ นำไปตรวจสอบซ้ำ ยกเว้นแหล่งข่าวตรงทวีตเอง เช่น ทักษิณ ทวีตก็สามารถนำมายกใช้เลย และใส่อ้างอิงว่าแหล่งข่าวคนนี้พูด แต่เน้นข่าวที่ประสบเหตุการณ์จริง ๆ มากกว่า

2.2.5 การตรวจสอบข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์

การตรวจสอบข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ ก่อนที่จะส่งต่อ หรือนำมาใช้ในการรายงานข่าวนั้น พบว่า คุณนภพัฒน์จักษ์ ใช้ประสบการณ์ในการตรวจสอบ และใช้ภูมิหลัง ของผู้สื่อข่าวคนนั้นตรวจสอบ ส่วนคุณมนตรี กล่าวว่า มีการตรวจสอบโดยหากเป็นข่าวบนทวิตเตอร์ก็เลือกจากสำนักข่าว หรือบุคคลข่าวที่ เชื่อถือ และใช้ประสบการณ์ตรวจสอบ ขณะที่ คุณภัทราพรนั้นกล่าวว่า เนื่องจากเน้นรายงานข่าวสดที่ “ทำ” ด้วยตัวเอง การตรวจสอบข้อมูล ข่าวสารที่ได้จากทวิตเตอร์นั้น จึงพิจารณาจากหลักสองประการเป็นพื้นฐานเบื้องต้น คือ 1) การเปิดเผยตัวตนที่ชัดแจ้งของผู้ใช้ทวิตเตอร์รายนั้น ๆ 2) ประวัติการทวีตข้อความของผู้ใช้ทวิตเตอร์รายนั้น ๆ ส่วน คุณศศินา จะตรวจสอบโดยการเลือกรับสื่อจากหลาย ๆ สำนัก เพื่อนำมาประมวลเรื่องราว เหตุผลความเป็นไปได้ ความเหมาะสม นำมากรั่นกรองทางความคิดอีกครั้งก่อนตีความ ขณะที่ คุณพีรพลกล่าวว่าพยายามตรวจสอบ และให้เครดิตคนรายงานด้วย โดยเฉพาะเป็นเรื่องที่ทำให้สังคมแตกตื่น ทำให้คนเสียชื่อเสียง หรือเรื่องที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยมีการตรวจสอบข่าวทางทวิตเตอร์โดย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ไปเช็กต้นทางข่าวที่มา คือการทำงานข่าวมีหลักการทำงานคือ ต้องได้ข้อมูลปฐมภูมิที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น ถ้าเห็นข่าวระเบิดในทวิตเตอร์ ต้องมีการโทรศัพท์เช็กกับโต๊ะข่าวว่ามีข่าว หรือเหตุการณ์นี้หรือไม่ หรือเช็กกับผู้รับผิดชอบข่าวนั้นโดยตรง ซึ่งก็ต้องรอโต๊ะข่าว หรือผู้รับผิดชอบตรวจสอบอีกครั้ง คือสุดท้ายจะมีการมอบหมายให้คนที่รู้เรื่อง หรือผิดชอบเรื่องนั้น ๆ เป็นคนตรวจสอบข้อมูลปฐมภูมิก่อน เช่น รปภ. ที่ทำเนียบ หากข่าวระเบิดนั้นเป็นจริง ก็จะรายงานต่อไป จะไม่รายงานก่อนที่จะตรวจสอบ เพราะเป็นข่าวที่อาจจะทำให้สังคมแตกตื่นได้

การตรวจสอบข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวสรุปได้ดังตารางที่ 29 ดังนี้

ตารางที่ 29 การตรวจสอบข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์

ผู้สื่อข่าว	**การตรวจสอบข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์**
นภพัฒน์จักษ์	ใช้ประสบการณ์ในการตรวจสอบ และใช้ภิมหลังของผู้สื่อข่าวคนนั้น
มนตรี	ติดตามจากสำนักข่าวและบุคคลที่น่าเชื่อถือ รวมถึงใช้ประสบการณ์ตรวจสอบ
ภัทราพร	พิจารณาจากการเปิดเผยตัวตนที่ชัดแจ้งของผู้ใช้ทวิตเตอร์รายนั้น ๆ และประวัติการทวีตข้อความของผู้ใช้ทวิตเตอร์รายนั้น ๆ
ศศินา	ตรวจสอบโดยการเลือกรับสื่อจากหลาย ๆ สำนัก เพื่อนำมาประมวลเรื่องราว เหตุผล ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม นำมากรั่นกรองทางความคิดอีกครั้งก่อนตีความ
พีระพล	ตรวจสอบข่าวโดยไปเช็กต้นทางข่าวที่มาหรือแหล่งข่าวปฐมภูมิ จะไม่รายงานก่อนที่จะตรวจสอบ โดยเฉพาะเป็นเรื่องที่ทำให้สังคมแตกตื่น ทำให้คนเสียชื่อเสียง หรือเรื่องที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

2.2.6 จุดเด่นหรือจุดด้อย ของทวิตเตอร์กับสื่อโทรทัศน์

จากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เกี่ยวกับจุดเด่นหรือจุดด้อย ของทวิตเตอร์กับสื่อโทรทัศน์ และประเด็นที่ว่าทวิตเตอร์จะมาแทนที่สื่อหลักหรือไม่นั้น ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

… จุดเด่นของทวิตเตอร์หลักมี 4 ประการ คือ 1) รวดเร็ว 2) รายงานได้ 24 ชั่วโมง ไม่ต้องกังวลด้วยว่าจะมีโฆษณา 3) สื่อสาร 2 ทาง คนจะสามารถสื่อสารได้โดยตรงกับผู้สื่อข่าวหรือแหล่งข่าว 4) ไม่มีข้อจำกัดเรื่องการรายงานข่าว ส่วนจุดด้อย คุณนภพัฒน์ มองว่าไม่ได้อยู่ที่ทวิตเตอร์เพียงแต่ว่า กระบวนการตรวจสอบน้อยกว่าโทรทัศน์ คือสุดท้ายหากทวิตเตอร์มีกระบวนการตรวจอย่างโทรทัศน์ เช่น กอง กบว. ต้องมีคนตรวจสอบ เหมือนโทรทัศน์ ก็เป็นการกลบจุดด้อยทางทวิตเตอร์ได้ อยู่ที่ขั้นตอนการตรวจสอบก่อนการรายงานทางทวิตเตอร์มากกว่าที่จะเป็นจุดด้อยของทวิตเตอร์ ส่วนประเด็นทวิตเตอร์จะมาแทนที่สื่อหลักหรือไม่ ซึ่งเรื่องนี้ทดแทนไม่ได้ เพราะสุดท้ายคนก็ยังติดตามข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์เป็นจำนวนมาก แม้อินเทอร์เน็ตใช้ได้เร็วรายงานข่าวเร็วขึ้น แต่ทวิตเตอร์ก็น่าจะเป็นสื่อสำรองหรือตัวประกอบให้คนติดตามข้อมูลข่าวสารผ่านโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์…

(นภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์, 2555: สัมภาษณ์)

…จุดเด่นของโทรทัศน์ คือมีภาพและเสียงเคลื่อนไหว เข้าถึงประชาชนได้มากกว่า แต่เป็นเครื่องมือรายงานข่าวที่มีราคาแพงมาก และกระบวนการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านโทรทัศน์มีความซับซ้อนหลายขั้นตอน ขณะที่ทวิตเตอร์มีเฉพาะตัวอักษร และเป็นสื่อใหม่ที่ยังเข้าถึงประชาชนได้ไม่เท่าโทรทัศน์ แต่การรายงานข่าวโดยทวิตเตอร์สามารถทำได้โดยสะดวกจึงรายงานข่าวได้รวดเร็ว ต้นทุนต่ำ อย่างไรก็ตามโลกดิจิตอลในปัจจุบันเครื่องมือสื่อสารแต่ละชนิดมีการหลอมรวมกันมากกว่าแข่งขันกัน เช่นสถานีโทรทัศน์ได้ถ่ายทอดทางอินเตอร์เน็ต (ออนไลน์) ควบคู่กับคลื่นปกติ และใช้สื่อสังคมออนไลน์ …

(ภัทราพร ตั๊นงาม, 2555: สัมภาษณ์)

… จุดเด่นของทวิตเตอร์คือสามารถสื่อสารได้ทันที ณ วินาทีข่าวนั้น ๆ โดยไม่ต้องมีสื่อใดควบคุม มีเพียงคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าของทวิตเตอร์นั้น ๆ เป็นเครื่องกำกับทิศทางและความถูกต้องเหมาะสมเป็นกลางเป็นธรรม ส่วนสื่อโทรทัศน์มีขั้นตอนก่อนการนำเสนอข้อมูลข่าวสารสู่ผู้รับสารที่ซับซ้อนกว่า ทั้งในแง่ของลำดับขั้นการทำงาน การเขียนข่าว การตรวจบท การตัดต่อภาพเสียงประกอบ เวลาในการออกอากาศ ข้อจำกัดมีมากกว่าแต่ก็มีข้อดีที่ได้ตรวจสอบข้อมูลได้รอบคอบกว่า การนำเสนอทำได้น่าสนใจกว่า เพราะมี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทั้งภาพและเสียงประกอบเนื้อหาข่าวนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม ตนยังไม่คิดว่าทวิตเตอร์จะมาแทนที่สื่อหลักได้ เพราะประชากรส่วนใหญ่ในประเทศไทย ก็ยังคงนิยมบริโภคสื่อโทรทัศน์ในชีวิตประจำวัน แม้ปริมาณผู้เข้าถึงสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังไม่ได้หมายความว่าสื่อหลักอย่างโทรทัศน์จะลดลงไป ทั้งนี้อาจมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละภูมิภาค ,ไลฟ์สไตล์ และช่วงอายุเป็นสำคัญ …

(ศศินา วิมุตตานนท์, 2555: สัมภาษณ์)

… คนที่เปิดข่าวโทรทัศน์ กับคนที่เปิดข่าวทวิตเตอร์ก็จะมีตัวร่วมเดียวกันคือการรับรู้สิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นทันที ณ เวลานั้น ซึ่งผู้รับข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์อาจจะแค่ต้องการรับรู้ข่าวสารเฉย ๆ ในขณะที่ผู้รับสารทางทวิตเตอร์ อาจจะไม่ใช่แค่ต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเท่านั้น แต่ต้องการสื่อสารด้วย สามารถค้นหาข้อมูล หรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเนื้อหาข่าวสาร หรือสื่อสารเพิ่มเติมได้อีก ซึ่ง ทวิตเตอร์ คือ เร็ว สั้น ไม่ทางการ ส่วนสื่อโทรทัศน์ คือ ทางการ ชัดเจน และไม่ต้องใช้ความรู้เฉพาะด้านในการติดตามข่าว ขณะที่ทวิตเตอร์ต้องมีความรู้ในด้านการใช้ดิจิตอลสูงทั้งเปิดคอมพิวเตอร์ เปิดมือถือ เปิดแท็บเล็ต และอย่างน้อยต้องมีเงินที่จะซื้ออุปกรณ์เหล่านี้ ต้องมีปัญญาเชื่อมต่อเน็ต ไม่ใช่ทุกคนที่จะเข้ามาสื่อสารผ่านทวิตเตอร์ได้ ขณะที่ผู้รับสารจากโทรทัศน์ไม่จำเป็นเพราะเป็นการให้บริการที่เป็นสาธารณะ ซึ่งต้องยอมรับว่า ทวิตเตอร์เป็นสื่อที่รายงานข้อมูลข่าวสารที่เร็วที่สุด อย่างไรก็ตาม สื่อโทรทัศน์คือ การรับชมภาพเคลื่อนไหว ซึ่งต่อไปอาจจะอยู่ในยูทูบ หรือโทรทัศน์ออนไลน์ ซึ่งทวิตเตอร์ไม่อาจจะพัฒนาถึงขั้นโทรทัศน์ ทวิตเตอร์เป็นเพียงแค่สื่อที่รายงานว่าเกิดอะไรขึ้น และช่วยเติมส่วนที่หายไป โดยนำเสนอข่าวสารได้รวดเร็ว ไม่ต้องรอสื่อหลักอย่างโทรทัศน์ แต่แทนสื่อโทรทัศน์ไม่ได้ …

(พีรพล อนุตรโสตถิ์, 2555: สัมภาษณ์)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จุดเด่นหรือจุดด้อย ของทวิตเตอร์กับสื่อโทรทัศน์สรุปได้ดังตารางที่ 30 ดังนี้

ตารางที่ 30 สรุปจุดเด่นหรือจุดด้อย ของทวิตเตอร์กับสื่อโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	จุดเด่นหรือจุดด้อย ของทวิตเตอร์กับสื่อโทรทัศน์
นภพัฒน์จักษ์	จุดเด่นของทวิตเตอร์ คือ รวดเร็ว, รายงานได้ 24 ชั่วโมง, สื่อสาร 2 ทาง, ไม่มีข้อจำกัดเรื่องการรายงานข่าว ส่วนจุดด้อยไม่ได้อยู่ที่ทวิตเตอร์แต่ว่า กระบวนการตรวจสอบน้อยกว่าโทรทัศน์ ส่วนโทรทัศน์นำเสนอเนื้อหาที่ภาพและเสียง
มนตรี	ทวิตเตอร์เด่นกว่าด้านการให้ความเร็วในการส่งสาร แต่ด้อยกว่าในด้านรายละเอียดและการเข้าถึงคนส่วนใหญ่ของประเทศ
ภัทราพร	จุดเด่นของทวิตเตอร์ คือรายงานข่าวได้โดยสะดวก รวดเร็ว และมีต้นทุนต่ำ แต่ทวิตเตอร์มีเฉพาะตัวอักษร และเป็นสื่อใหม่ที่ยังเข้าถึงประชาชนได้ไม่เท่าโทรทัศน์ ส่วนจุดเด่นของโทรทัศน์ คือมีภาพและเสียงเคลื่อนไหว และในปัจจุบันยังเข้าถึงประชาชนได้มากกว่า แต่เครื่องมือรายงานข่าวที่มีราคาแพงมาก และกระบวนการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านโทรทัศน์มีหลายขั้นตอน
ศศินา	จุดเด่นของทวิตเตอร์คือสามารถสื่อสารได้ทันที ณ วินาทีข่าวนั้น ๆ โดยไม่ต้องมีสื่อใดควบคุม มีเพียงคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าของทวิตเตอร์นั้น ๆ เป็นเครื่องกำกับทิศทางและความถูกต้องเหมาะสม ส่วนจุดเด่นของโทรทัศน์ได้ตรวจสอบข้อมูลได้รอบคอบกว่า การนำเสนอทำได้น่าสนใจกว่า เพราะมีทั้งภาพและเสียงประกอบเนื้อหาข่าวนั้น ๆ แต่มีขั้นตอนก่อนการนำเสนอข้อมูลข่าวสารซับซ้อนทั้งลำดับขั้นการทำงาน การเขียนข่าว การตรวจบท การตัดต่อภาพเสียงประกอบเวลาในการออกอากาศ
พีระพล	จุดเด่นของทวิตเตอร์คือ เป็นสื่อที่เปิดให้ผู้รับข่าวสารรับข้อมูลข่าวสารที่ใหม่รวดเร็ว รวมถึงผู้รับสารทางทวิตเตอร์สามารถแสดงความคิดเห็นในประเด็นข่าวได้ สามารถค้นหาข้อมูล หรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเนื้อหาข่าวสาร หรือสื่อสารเพิ่มเติม แต่คนที่ติดตามต้องมีความรู้ในด้านการใช้ดิจิตอลสูงทั้งเปิดคอมพิวเตอร์ เปิดมือถือ เปิดแท็บเล็ต ส่วนสื่อโทรทัศน์ คือ ทางการ ชัดเจน และไม่ต้องใช้ความรู้เฉพาะด้านในการติดตามข่าว แต่การรายงานข่าวผ่านทางสื่อโทรทัศน์อาจไม่รวดเร็วเท่าทวิตเตอร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.2.7 นโยบายองค์กรกับการใช้ทวิตเตอร์

จากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เกี่ยวกับนโยบายองค์กรกับการใช้ทวิตเตอร์ พบว่า เนชั่นชาแนล มีนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์ ครอบคลุมทุกอย่าง หรือที่เรียกเนชั่นเวย์ ซึ่งก็จะเป็นหลักที่ครอบคลุมที่รวมถึงหลักจริยธรรมของสื่อ และเนชั่นไม่ได้ถึงขั้นบังคับผู้สื่อข่าวใช้ แต่เมื่อคุณสุทธิชัย หยุ่น ประธานกรรมการ บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน), บรรณาธิการอำนวยการ เครือเนชั่นใช้ ผู้สื่อข่าวทุกคนก็หันมาใช้ ขณะเดียวกันองค์กรมีการกระตุ้นโดยออกค่ามือถือให้ผู้สื่อข่าวใช้ร้อยละ 30

ส่วนของ ไทยพีบีเอส เป็นองค์กรที่ยึดหลักสิทธิเสรีภาพของมนุษยชนอย่างแข็งขัน ดังนั้นจึงให้สิทธิเสรีภาพแก่บุคคลากรใช้ทวิตเตอร์ รวมทั้งสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ อย่างเต็มที่ ไม่มีข้อห้าม ไม่มีการก้าวก่ายแทรกแซงแต่อย่างใดทั้งสิ้น ขณะเดียวกันไทยพีบีเอส ได้ใช้ทวิตเตอร์สำหรับรายงานข่าวในนามองค์กร (@ThaiPBS) เช่นเดียวกับผู้บริหารหลายคน (เช่น @Thepchaiyoong) ทั้งนี้การใช้ทวิตเตอร์ของผู้บริหาร และการใช้ทวิตเตอร์ขององค์กร มีหลายครั้งได้มีการส่งข้อความซ้ำกับข้อความทวีตของผู้สื่อข่าวไทยพีบีเอส อย่างไรก็ตาม ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์อย่างในฐานะบุคคลากรของไทยพีบีเอส การดำเนินการในเรื่องใด รวมทั้งการใช้สื่อสังคมออนไลน์จะต้องตระหนักและยึดหลักจริยธรรมของบุคลากรไทยพีบีเอสอย่างเคร่งครัด และต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบในฐานะส่วนตัวจากการใช้ทวิตเตอร์ของตน สำหรับการใช้ทวิตเตอร์ พร้อมกันนี้คุณภัทราพร ตั้นงาม กล่าวว่า นอกจากยึดหลักจริยธรรมของบุคลากรไทยพีบีเอสอย่างเคร่งครัด ยังยึดหลักจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และจริยธรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสมาคมผู้สื่อข่าววิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยควบคู่กันด้วย

สำหรับ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ไม่ได้มีนโยบายลงมากำกับการใช้ทวิตเตอร์ของบุคลากร จะมีเพียงเรื่องเดียวคือ ห้ามนำเอกสารประกาศภายในองค์กร ออกไปเผยแพร่ภายนอกเด็ดขาด

สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ มีนโยบายในการใช้ทวิตเตอร์ แต่อาจจะเป็นนโยบายที่กว้าง ๆ ไม่ได้มีการเฉพาะเจาะจง เช่น การตั้งชื่อทวิตเตอร์ต้องเป็นชื่อองค์กร ไม่ได้มีการบังคับว่าทวีตแล้วจะได้เงิน หรือถ้าไม่ทวีตจะโดนหักเงินเดือน แต่ก็เป็นเสรีภาพ คือค่อนข้างจะให้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เสรีภาพผู้สื่อข่าวในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยเปิดโอกาสในการใช้วิจารณญาณในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยขึ้นอยู่กับกรอบของระเบียบการเป็นบุคคลากรของ อสมท. คือ จะไม่สร้างความเสื่อมเสีย หรือหากเป็นผู้สื่อข่าว ข่าวที่รายงานไปต้องมีความจริง ไม่บิดเบือน ซึ่งก็เป็นกรอบเดียวกับการเป็นพนักงาน อสมท. และองค์กรไม่ได้กำหนดผู้สื่อข่าวใช้ทวิตเตอร์ แต่ที่ผู้สื่อข่าวโมเดิร์นไนน์ทีวีใช้ปัจจุบันเพราะความสนุก ความชอบส่วนบุคคล ซึ่งผู้สื่อข่าวบางคนอาจจะมองว่าไม่จำเป็น และเป็นเรื่องที่เสียเวลา และเป็นเรื่องที่ยาก ผู้สื่อข่าวบางคนก็มองว่าไม่จำเป็นที่ต้องใช้ ซึ่งผู้สื่อข่าวบางคนก็ไม่ไหว และไม่ใช่เรื่องจำเป็นที่จะใช้ทวิตเตอร์

สำหรับนโยบายเนชั่นแชนเนล ไทยพีบีเอส ช่อง 7 โมเดิร์นไนน์ และช่อง 3 กับการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 31 ดังนี้

ตารางที่ 31 สรุปนโยบายองค์กรกับการใช้ทวิตเตอร์

ผู้สื่อข่าว	**นโยบายองค์กรกับการใช้ทวิตเตอร์**
เนชั่นแชนเนล	มีนโยบายการใช้สื่อออนไลน์ หรือที่เรียกเนชั่นเวย์ ซึ่งเป็นหลักที่ครอบคลุมที่รวมถึงหลักจริยธรรมของสื่อ และเนชั่นไม่ได้ถึงขั้นบังคับผู้สื่อข่าวใช้ แต่ผู้สื่อข่าวใช้เพราะมีผู้บริหารใช้เป็นหลัก องค์กรมีการกระตุ้นและส่งเสริมโดยออกค่ามือถือเพื่อให้ผู้สื่อข่าวใช้ทวิตเตอร์ร้อยละ 30
ช่อง 3	ไม่มีกฎ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้ทวิตเตอร์แต่อย่างใด ผู้สื่อข่าวสามารถใช้หรือไม่ใช้ก็ได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย และจริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ
ไทยพีบีเอส	ให้สิทธิเสรีภาพแก่บุคคลากรในการใช้ทวิตเตอร์และสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ไม่มีข้อห้าม ไม่มีการก้าวก่ายแทรกแซง แต่ต้องตระหนักและยึดหลักจริยธรรมของบุคลากรไทยพีบีเอส และต้องรับผิดชอบในฐานะส่วนตัวจากการใช้ทวิตเตอร์ รวมถึงยึดหลักจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าว
ช่อง 7	ไม่ได้มีนโยบายลงมากำกับการใช้ทวิตเตอร์ของบุคลากร จะมีเพียงเรื่องเดียวคือห้ามนำเอกสารประกาศภายในองค์กร ออกไปเผยแพร่ภายนอกเด็ดขาด
โมเดิร์นไนน์	องค์กรไม่ได้กำหนดผู้สื่อข่าวใช้ทวิตเตอร์ และไม่ได้มีนโยบายในการใช้ทวิตเตอร์ ค่อนข้างจะให้เสรีภาพในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ผู้สื่อข่าว แต่ต้องอยู่ภายในกรอบระเบียบการเป็นบุคคลากรของ อสมท. คือ จะไม่สร้างความเสื่อมเสีย หรือรายงานข่าวไม่บิดเบือน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.2.8 แนวทางการแก้ไขหากมีการนำเสนอข่าวผิดพลาด

จากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เกี่ยวกับกรณีนำเสนอข่าวผิดพลาด ทางทวิตเตอร์ พบว่า ในส่วนของ คุณนภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์ นั้นหากรู้ว่าข้อมูลที่นำเสนอหรือส่งต่อผิดพลาดและเพิ่งแสดงข้อความบนทวิตเตอร์ก็จะลบข้อความนั้น และแสดงข้อความใหม่ แต่ถ้าแสดงข้อความมานาน คาดว่าคนอ่านจำนวนมากและส่งต่อข่าวนั้นหลายคน ก็จะทำการแก้ไขและขอโทษกับการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาด

ขณะที่ คุณภัทราพร ตั้นงาม กล่าวว่า หากมีการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาด สำคัญที่สุดคือการแสดงออกอย่างจริงใจถึงการยอมรับความผิดพลาด โดยสิ่งที่ทำอย่างแรกที่สุด คือ การทวีตแจ้งให้ทราบว่าข้อความนั้นผิดพลาด พร้อมคำขอโทษ และระบุว่าผิดพลาดอย่างไร ที่ถูกต้องคืออะไรอย่างไร ถ้าเป็นไปได้ควรส่งข้อความไปถึงผู้ส่งต่อข้อความที่ผิดพลาดให้รับทราบอย่างเจาะจง เพื่อขอให้ลบข้อความที่ผิดพลาด ขณะเดียวกันก็ต้องพร้อมรับผิดชอบทางกฎหมายหรือทางอื่นใด ถ้าหากจะติดตามมาตามครรลองครองธรรม

คุณพีรพล อนุตรโสตถิ์ เผยว่า เคยเกิดกรณีที่เกิดระเบิดปัตตานี และมีคนรายงาน คุณพีระพลก็มีการส่งต่อข้อมูล หลังจากนั้นก็มีคนมาทักว่าภาพดังกล่าวไม่น่าจะจริง เพราะภาพที่รายงานนั้นน่าจะเกิดขึ้นเมื่อ 2 ปีแล้ว ซึ่งเมื่อทำการเช็กข้อมูลแล้วพบว่าข้อมูลที่ทวีตไปนั้นอาจจะผิดพลาด จึงต้องพิมพ์ข้อความขึ้นสถานะว่า ข้อมูลดังกล่าวอาจจะมีความผิดพลาด ขอทำการตรวจสอบก่อน และเมื่อตรวจสอบแล้วพบว่า ข้อมูลผิด และเมื่อพบว่าผิด ก็มีการรายงานเลยว่า ขอโทษด้วยภาพดังกล่าวเป็นภาพเก่าที่เกิดขึ้น เมื่อมีการรายงานข่าวผิดพลาด ทาง อสมท. ยังไม่มีการมาตรการการลงโทษกับการใช้ทวิตเตอร์ แต่ว่าผู้สื่อข่าวจะรู้เองว่า ถ้ารายงานข่าวผิดก็เหมือนมีส่วนที่ต้องรับผิดชอบ ไม่ควรที่จะนำเสนอข่าวสารผิดพลาด เป็นส่วนรับผิดชอบลึก ๆ ในข้อมูลข่าวสาร ซึ่งแม้ว่าจะเป็นข่าวเรื่องเล็ก ๆ ที่ผิด แต่ผู้สื่อข่าวก็ต้องมีความรับผิดชอบ และอย่าให้เกิดการรายงานที่ผิดพลาด เพราะเมื่อมีการรายงานเรื่องเล็ก ๆ ผิด อาจจะทำให้เกิดการรายงานข่าวใหญ่ ๆ ผิดได้ หากพบว่าข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ มีคนรายงานผิดพลาด เราก็ควรมีการรายงานตามข้อเท็จจริง แต่ก็จะไม่ไปกล่าวหาคนที่รายงานข่าวผิดพลาด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แนวทางการแก้ไขหากผู้สื่อข่าวนำเสนอข่าวผิดพลาด สรุปได้ดังตารางที่ 34 ดังนี้

ตารางที่ 32 สรุปแนวทางการแก้ไขหากมีการนำเสนอข่าวผิดพลาด

ผู้สื่อข่าว	**แนวทางการแก้ไขหากมีการนำเสนอข่าวผิดพลาด**
นภพัฒน์จักษ์	หากข้อมูลนำเสนอหรือส่งต่อผิด และเพิ่งแสดงข้อความก็จะลบข้อความ พร้อมโพสต์ใหม่ แต่ถ้าแสดงข้อความมานาน ก็จะทำการแก้ไขและขอโทษ
มนตรี	เนื่องจากข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอส่วนใหญ่มาจากแหล่งข่าว และพื้นที่ที่ประสบเหตุการณ์ จึงทำให้ไม่ค่อยมีการนำเสนอข้อมูลผิด แต่หากมีการนำเสนอข้อมูลผิดก็ควรแจ้งให้ผู้ติดตามทวิตเตอร์ทราบด้วย
ภัทราพร	ทวีตแจ้งให้ทราบว่าข้อความนั้นผิดพลาด พร้อมคำขอโทษ และระบุว่าผิดพลาดอย่างไร ที่ถูกต้องคืออะไรอย่างไร หรือแจ้งไปยังผู้ส่งต่อข้อความที่ผิดพลาดให้ทราบอย่างเจาะจง ขณะเดียวกันก็ต้องพร้อมรับผิดชอบทางกฎหมาย หรือตามครรลองครองธรรม
ศศินา	ปกติไม่ค่อยมีการนำเสนอข่าวผ่านทวิตเตอร์ แต่คิดว่าผู้สื่อข่าวหากรายงานข่าวผิดก็ควรจะต้องแสดงการขอโทษ และแก้ไขข่าวที่ผิดนั้นใหม่ พร้อมกับแจ้งให้ผู้ติดตามทราบว่าข่าวหรือข้อมูลที่ทวีตก่อนนี้ผิดพลาด
พีระพล	หากเช็กแล้วข้อมูลผิดจริง ต้องรายงานว่าผิด พร้อมขอโทษ และแสดงความรับผิดชอบต่อข้อมูลที่รายงานแม้จะผิดในเรื่องเล็ก ๆ หรือหากพบว่าข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ มีคนรายงานผิดพลาด ผู้สื่อข่าวก็ควรรายงานตามข้อเท็จจริง แต่ไม่ไปกล่าวหาคนที่รายงานข่าวผิด

2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทวิตเตอร์ในงานสื่อมวลชน

จากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทวิตเตอร์ในงานสื่อมวลชน พบว่า คุณภัทราพร ตั้นงาม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคใหญ่ที่สุดคือสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่มั่นคงสมบูรณ์ มักล่มเสมอในยามหน้าสิ่วหน้าขวาน ขณะที่มีผู้ใช้ทวิตเตอร์บางรายคัดลอกข้อความข่าวไปทวีตเป็นข้อความของตนโดยไม่อ้างอิง ไม่ให้เครดิต ซึ่งมีทั้งที่ลอกทั้งหมด มีทั้งที่ตกแต่งเล็กน้อย และมีทั้งที่เอาหัวใจของข้อความไปเขียนใหม่ และบางรายลอกไปโพสต์ในเฟซบุ๊ก นอกจากนั้น มีสื่อหลักบางราย คัดลอกข้อความทวีตข่าวไปเขียนเป็นข่าวของตนเอง โดยไม่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อ้างอิง ไม่ให้เครดิตเจ้าของข้อความทวีต ทางด้าน คุณพีรพล อนุตรโสตถิ์ ปัญหาและอุปสรรค คือ ความเชี่ยวชาญ ชำนาญของการใช้อุปกรณ์ คือจะเป็นเรื่องทักษะและเทคนิคมากกว่า อย่างอื่นก็ไม่ค่อยมีอะไร ปัญหาอื่น ๆ ก็ไม่ค่อยมี เช่น การรายงานข่าวผ่านทางทวิตเตอร์ ก็ไม่น่าจะมีปัญหาหรือเป็นอุปสรรค เพราะเป็นหน้าที่ที่ผู้สื่อข่าวรายงานและทำเป็นประจำอยู่แล้ว เพียงแต่เปิดมือถือและเขียนสั้น ๆ รายงานก็ไม่มีปัญหา แต่ก็มีปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาเรื่องอุปกรณ์ คือ แนะนำว่า ผู้สื่อข่าวควรมีโทรศัพท์ 2 เครื่องหากต้องรายงานข่าวผ่านทางทวิตเตอร์ด้วย เครื่องหนึ่งเอาไว้โทรศัพท์ อีกเครื่องเอาไว้ใช้รายงานข่าว หรืออุปสรรคอย่างหนึ่ง คือ สัญญาณโทรศัพท์ล่ม หรือบล็อกสัญญาณก็เป็นปัญหาและอุปสรรคในการรายงานข่าวผ่านทางทวิตเตอร์ คือเป็นเรื่องของเทคนิค อุปกรณ์ ซึ่งเทคโนโลยีที่ดีที่สุดคือวิทยุสื่อสาร

สรุปปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าว คือ 1) สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่มั่นคงสมบูรณ์ 2) การไม่อ้างอิงแหล่งข่าว 3) ความเชี่ยวชาญ ชำนาญของการใช้อุปกรณ์ คือจะเป็นเรื่องทักษะและเทคนิคของผู้ใช้ทวิตเตอร์ 4) อุปกรณ์ที่ใช้ในการรายงานข่าว เช่น แบตเตอร์รี่หมด

2.4 ประโยชน์ของทวิตเตอร์ในการนำไปใช้ในการทำงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เกี่ยวกับกรณีนำเสนอข่าวผิดพลาด ทางทวิตเตอร์ พบว่า ในส่วนของ คุณนภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์ นั้นใช้ในการรายงานข่าว ติดตามข้อมูลแหล่งข่าว และสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ขณะที่ คุณภัทราพร ตั๊นงาม ได้นำมาใช้เป็นประเด็นหลัก ๆ 2 ประการ คือ 1) ใช้รายงานข่าว 2) ใช้ติดตามข่าว ส่วน คุณศศินา วิมุตตานนท์ กล่าวว่า นำทวิตเตอร์มาใช้ประโยชน์เพื่อติดตามข่าวด่วนต่าง ๆ หรือสรุปประเด็นข่าวต่าง ๆ ในแต่ละเช้า เพราะงานประกาศข่าว ต้องอัพเดทข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา รวมถึงในระหว่างวัน เพื่อติดตามความเคลื่อนไหว ความคืบหน้าของข่าวต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อนำมาใช้ประกอบการทำงาน ส่วนคุณพีรพล อนุตรโสตถิ์ กล่าวว่า ทวิตเตอร์ทำให้รายงานข่าวได้เร็ว รายงานได้ลึก สื่อสารได้กว้าง , รับรู้ว่าเกิดอะไรขึ้น ได้รู้จักคน ได้เรียนรู้อะไรใหม่ ๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ผู้วิจัยสามารถสรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ โดยวิเคราะห์จาก ประวัติและข้อมูลบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ จำนวนข้อความบนทวิตเตอร์วัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสาร การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร และการคัดเลือกข่าว 2) เพื่อศึกษาถึงลักษณะข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ โดยวิเคราะห์จากรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ และคุณค่าข้อมูลข่าวสาร 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ โดยวิเคราะห์จากตัวผู้สื่อข่าว ภูมิหลังผู้สื่อข่าว องค์กร เทคโนโลยี นโยบายการกำกับดูแลเนื้อหา และการใช้ทวิตเตอร์ของคนอื่น ๆ 4) เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร โดยวิธีการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ข้อมูลส่วนตัว จำนวนคนที่ติดตาม ความถี่ของการแสดงความคิดเห็นและประเด็นเนื้อหาที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ได้แสดงความคิดเห็นบนทวิตเตอร์ ระหว่างวันที่ 1 เดือนสิงหาคม - วันที่ 31 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2555 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ และสัมภาษณ์ผู้ที่ติดตามทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ โดยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การออกแบบตารางบันทึกข้อมูล (Coding Sheet) เพื่อบันทึกข้อมูลทั่วไปของทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ และ 2) นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดของการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลที่ได้มาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

2. เพื่อศึกษาถึงลักษณะข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

4. เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

1. พฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

1.1 ข้อมูลบนประวัติทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าวให้รายละเอียดข้อมูลประวัติเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวผู้สื่อข่าว ทั้งชื่อ-นามสกุล องค์กร ตำแหน่ง แต่ไม่ได้บอกว่าทำงานสายอะไร ในส่วนของประวัตินั้น ผู้สื่อข่าวช่อง 3 และไทยพีบีเอสให้ความสำคัญมาก โดยมีการระบุในบัญชีชื่อทวิตเตอร์ ส่วนหนึ่งเพื่อให้องค์กรช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและสร้างชื่อเสียงให้ผู้สื่อข่าว ส่วนคนอื่น ๆ ไม่ระบุส่วนหนึ่งเป็นเพราะข้อจำกัดเรื่องตัวอักษรบนทวิตเตอร์ที่กำหนดไว้แค่ 140 ตัวอักษร หากมีการระบุทำให้จำนวนพื้นที่ข้อความที่จะโพสต์บนทวิตเตอร์จำนวนจำกัด ในส่วนของคุณนารากร ไม่ได้มีการระบุชื่อองค์กรไว้ เพราะไม่ได้สังกัดช่อง 7 โดยตรง แต่ทำงานให้กับช่อง 7 รวมถึง การย้ายสถานที่ทำงานบ่อย เพราะก่อนนี้ก็เคยทำงานร่วมกับไอทีวี ร่วมงานกับช่อง 5 เคยร่วมงานกับช่อง 9 ก่อนย้ายมาช่อง 3 และปัจจุบันทำงานที่ช่อง 7 ซึ่งการเปลี่ยนและย้ายสถานีการทำงานบ่อยครั้งจึงทำให้ไม่ใส่ชื่อองค์กรที่ทำงานในสังกัดบนทวิตเตอร์ เพราะหากมีการย้ายงานอาจทำให้เปลี่ยนชื่อทวิตเตอร์ และเปลี่ยนไปมา ทำให้คนที่ติดตามสับสน

1.2 ข้อมูลทั่วไปบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

จากข้อมูลพบว่า ระยะเวลาในการสมัครใช้งานทวิตเตอร์ไม่ได้มีผลต่อจำนวนคนติดตาม เพราะทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวที่สมัครใช้งานก่อนไม่ได้มีจำนวนคนติดตามมากที่สุด หรือผู้สมัครที่ใช้ทวิตเตอร์หลังผู้สื่อข่าวคนอื่น ๆ ก็ไม่ได้แสดงถึงจำนวนคนติดตามน้อยสุด รวมถึงผู้ที่ติดตามทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวไม่ได้เลือกติดตามทวิตเตอร์เพราะจำนวนข้อมูลข่าวสารที่โพสต์เท่านั้น แต่ส่วนหนึ่งติดตามเพราะความมีชื่อเสียงของผู้สื่อข่าวจากการที่เคยประกาศข่าวผ่านโทรทัศน์หรือรายงานข่าวผ่านโทรทัศน์ที่น่าสนใจ และคิดว่าการนำเสนอข่าวบนทวิตเตอร์น่าสนใจดังเช่นในโทรทัศน์ นอกจากนี้ผู้ที่ติดตามทวิตเตอร์ยังเลือกที่จะติดตาม เพราะทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวมีการทวีต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เป็นประจำทำให้ติดตามข่าวสารได้ตลอด และด้วยชื่อเสียงของผู้สื่อข่าว องค์กร จึงทำให้เชื่อว่าข้อมูลข่าวสารที่อยู่บนทวิตเตอร์ดังกล่าวนั้น เป็นทวิตเตอร์ของบุคคลที่น่าเชื่อถือได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เมื่อมาพิจารณาคนที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ไปติดตามนั้น พบว่า การติดตามทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ของผู้สื่อข่าวไม่ได้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่สมัครใช้ทวิตเตอร์เช่นกัน รวมถึงจำนวนคนที่ติดตามก็ไม่ได้มีส่วนหรือผลให้ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ไปติดตามกลับ เห็นได้ว่าจากข้อมูลการติดตามทวิตแตอร์คนอื่น ๆ นั้นพบว่า คุณสุทธิชัยไม่ได้ไปติดตามคนอื่นมากที่สุด แต่เป็นคุณศรีสุดา ที่เป็นคนไปติดตามทวิตเตอร์คนอื่น ๆ มากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เลือกที่จะติดตามทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ตามความใกล้ชิด หรือแหล่งข่าว เช่น ดารา นักการ เพราะเวลาที่คนเหล่านี้โพสต์ข้อความจะได้นำไปประกอบในการทำงานได้

1.3 ข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ข้อมูลบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวนั้น มีทั้งการโพสต์เรื่องส่วนตัวและข้อมูลข่าวสารขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้สื่อข่าว ประกอบกับแต่ละองค์กรไม่ได้มีการกำหนดหรือบังคับให้ผู้สื่อข่าวแยกใช้บัญชีส่วนตัว และบัญชีในการทำงานด้านสื่อจึงทำให้ข้อมูลข่าวสารมีเรื่องส่วนตัวของผู้สื่อข่าวด้วย หากสื่อมวลชนไม่สามารถที่จะแยกเรื่องราวส่วนตัวออกจากเรื่องงานได้ก็เป็นเรื่องที่น่ากังวลว่าผู้ที่มาติดตามข้อมูลข่าวสารอาจเกิดความสับสนได้ เพราะบางครั้งผู้สื่อข่าวอาจโพสต์ข้อความล้อเล่นกับเพื่อน ๆ บนทวิตเตอร์แต่บางทีอาจทำให้ผู้ติดตามตีความอีกแบบ แม้ว่าจะมีเรื่องส่วนตัว แต่ผู้สื่อข่าวก็มีการโพสต์ข้อมูลข่าวสารด้วยความระมัดระวัง เพราะด้วยความที่มีคำว่า “ผู้สื่อข่าว” จึงทำให้ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ตรวจสอบความถูกต้อง และยึดตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้สื่อข่าว ประกอบกับเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก หากมีการโพสต์ข้อมูลที่ละเมิด ดูหมิ่น หรือเป็นข่าวเท็จ อาจส่งผลเสียต่อชื่อเสียงตัวผู้สื่อข่าวเอง และส่งผลต่อองค์กรที่ทำงานด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้สื่อข่าวตรวจสอบข้อมูล ทั้งจากการเช็กตามสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งข่าว การเช็กจากผู้สื่อข่าวด้วยกัน หรือใช้ประสบการณ์ ใช้ความรู้ที่มีมาร่วมประมวลและวิเคราะห์ ก่อนที่จะมีการโพสต์ข้อความบนทวิตเตอร์ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพียงแต่การสื่อสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวแต่คนอาจจะมีลักษณะสื่อสารที่แตกต่างกัน แต่หลัก ๆ คือเพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อให้คนที่ติดตามเข้าใจได้ง่ายที่สุด และมีความรู้สึกใกล้ชิดทางทวิตเตอร์ระหว่างผู้สื่อข่าวและผู้ใช้คนอื่น ๆ ดังนั้นภาษาที่เขียนจึงไม่จำเป็นที่จะเป็นภาษาทางการดังเช่นที่นำเสนอทางสื่อหนังสือพิมพ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบจำนวนข้อความทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่นำเสนอข้อมูลข่าวสารมากกว่าที่จะเป็นเรื่องส่วนตัว ยกเว้นผู้สื่อข่าวจากช่อง 7 ที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารส่วนตัว โดยคนที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารมากที่สุดคือ คุณภัทราพร ผู้สื่อข่าวจากไทยพีบีเอส หากดูจากประวัติแล้วพบว่า คุณภัทราพรเป็นผู้สื่อข่าวที่ต้องลงพื้นที่เป็นประจำ ข้อมูลข่าวสารมาจากการลงพื้นที่ทำข่าว หรือสถานการณ์หรือกำหนดหมายข่าวที่ได้รับ และการเป็นผู้สื่อข่าวภาคสนามจึงอาจทำให้ส่วนหนึ่งไม่ค่อยมีเวลาที่จะมาติดตามข่าวสาร ประกอบกับการลงพื้นที่ในบางครั้งอาจเกิดความไม่สะดวกในสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่จะมาติดตามข้อมูลข่าวสารจากทางทวิตเตอร์ และไม่จำเป็นที่จะติดตามข้อมูลข่าวสาร เพื่อไปทำข่าว หรือรายงานข่าวดังเช่นผู้สื่อข่าวคนอื่น ๆ ที่อยู่เบื้องหน้าการเป็นผู้ประกาศข่าว หรือเป็นทั้งผู้ประกาศข่าว ผู้ดำเนินรายการ ซึ่งจำเป็นต้องหาข้อมูลและรายละเอียดประเด็นข่าวใหม่ ๆ จากทวิตเตอร์ เพื่อที่จะนำไปประกอบการทำงาน แต่คุณภัทราพรอาจจะไม่จำเป็น จึงทำให้ข้อความส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ลงพื้นที่ไม่ค่อยหยิบประเด็นข่าวจากแหล่งข่าวอื่นมาโพสต์บนทวิตเตอร์ ขณะที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์คนอื่น ๆ ที่ไม่ได้ลงพื้นที่ทำให้มีเวลาในการติดตามข้อมูลข่าวสารจากคนอื่น ๆ มีเวลาอัพเดททวิตเตอร์อยู่สม่ำเสมอ และบ่อย ๆ พร้อมกันนี้ทำให้เกิดการสื่อสารกับผู้ใช้คนอื่น ๆ ด้วย เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้คนอื่น ๆ หรือเป็นกาประชาชาสัมพันธ์องค์กรหรือตัวผู้สื่อข่าว หรือทำให้ทราบความต้องการของผู้ใช้ว่าสนใจข่าวประเภทไหน แนวไหน เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุงการทำงานสื่อหลักที่ทำอยู่ ไม่ใช่มีไว้เพียงแค่นำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างเดียว แต่เพื่อนำข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ไปใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างสื่อหลักด้วย เช่น ทวิตเตอร์ของคุณนภพัฒน์จักษ์มีข้อมูลส่วนตัวมากกว่าการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าเพราะการสื่อสารสารแลกเปลี่ยนกับผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ว่าประเด็นไหนที่คนสนใจ จะได้ไปปรับทำงานกับสื่อหลัก ส่วนคุณศศินาไม่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารนั้นพบว่าเป็นเพราะสมัครทวิตเตอร์เพื่อไว้ติดตามคนอื่น ๆ มากกว่าที่จะให้คนอื่น ๆ มาติดตามข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ของตน

1.4 ความถี่ของการนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นประจำและสม่ำเสมอทุกวัน ยกเว้นผู้สื่อข่าวจากช่อง 7 เมื่อพิจารณาเห็นว่า ในส่วนขององค์กรอย่างเนชั่นชาแนล ช่อง 3 ไทยพีบีเอส และโมเดิร์นไนน์ มีความโดดเด่นด้านสถานีข่าว หรือการนำเสนอข่าว รวมถึงผู้บริหาร หัวหน้าข่าวก็ให้ความสำคัญจึงทำให้ผู้สื่อข่าวคนอื่น ๆ ใช้ตามด้วย โดยเฉพาะเนชั่นชาแนล ที่มีการสนับสนุน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ค่าใช้จ่ายบางส่วนในการซื้ออุปกรณ์เพื่อให้ผู้สื่อข่าวใช้ในการเข้าดูข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลพบว่า มีเพียงช่อง 7 ที่ผู้สื่อข่าวยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ แต่สมัครใช้ทวิตเตอร์ไว้เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารเท่านั้น ไม่ได้ให้ผู้ใช้คนอื่น ๆ มาติดตาม และหากมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารอาจทำให้เสียเวลากับงานที่ทำอยู่

1.5 วัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

วัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ เพื่อรายงานข่าว ติดตามข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็นเรื่องข่าว ประชาสัมพันธ์องค์กร ประชาสัมพันธ์ผู้สื่อข่าว รวมถึงสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ แต่วัตถุประสงค์หลักในการใช้ทวิตเตอร์คือ เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร และรายงานข้อมูลข่าวสารให้ผู้ใช้คนอื่น ๆ รับทราบด้วย ยกเว้นผู้สื่อข่าวจากช่อง 7 ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ แต่มีทวิตเตอร์ไว้เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารมากกว่าที่จะรายงานข้อมูลข่าวสารให้ผู้ใช้คนอื่น ๆ รับทราบ จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า แม้ผู้สื่อข่าวจะไม่ได้มีหน้าที่จะการรายงานผ่านทางทวิตเตอร์ดังที่ทำทางโทรทัศน์ หรือไม่ได้เงินสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการนำเสนอข่าวผ่านทางทวิตเตอร์ แต่ด้วยความเป็นผู้สื่อข่าวที่มีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับทราบ จึงทำให้ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์อย่างสม่ำเสนอ

2. ลักษณะข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

2.1 รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอรูปแบบข้อมูลข่าวสารทั้งที่เป็นแบบข้อความ ข้อความพร้อมลิงก์ให้ไปอ่านข่าว ข้อความพร้อมลิงก์รูปภาพประกอบข้อมูล และข้อความพร้อมแนบลิงก์คลิป แต่ส่วนใหญ่ผู้สื่อข่าวโพสต์ข้อมูลข่ารสารที่เป็นเฉพาะข้อความมากที่สุด ทั้งนี้ด้วยจุดเด่นของข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วบนทวิตเตอร์ ทำให้ผู้สื่อข่าวเลือกที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นข้อความมากกว่าที่จะส่งพร้อมแนบรูปภาพ หรือคลิป เพราะสามารถโพสต์ข้อความได้ โดยไม่ต้องไปรอลิงค์อื่น ๆ และหากแนบคลิปอาจทำให้ผู้รับดาวน์โหลดูได้ช้า ประกอบกับทวิตเตอร์มีข้อจำกัดเรื่องตัวอักษร 140

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอักษร หากมีการแนบลิงค์อื่น ๆ อาจทำให้จำนวนข้อความที่จะโพสต์สั้นด้วย จึงทำให้ผู้สื่อข่าวเลือกโพสต์ข้อมูลรูปแบบที่เป็นข้อความมากที่สุด

2.2 การอ้างอิงจากผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่นหรือนำเสนอข่าวสารโดยผู้สื่อข่าว

ข้อความบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวมีทั้งการที่ผู้สื่อข่าวลงพื้นที่ ประสบเหตุการณ์ หรือเลือกพบข่าวจากแหลงข่าวน่าสนใจนำมารายงานบนทวิตเตอร์ กับการนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำหรือการอ้างอิงข้อมูลจากคนอื่นแต่ที่มากที่สุดคือ การที่ผู้สื่อข่าวนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้วยตนเองมากกว่า และเมื่อพิจารณาผู้สื่อข่าวแต่ละคนพบว่า ผู้สื่อข่าวที่มีการนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำหรืออ้างอิงข้อมูลจากผู้ใช้คนอื่นมากที่สุดคือ คุณสุทธิชัย จะเห็นว่าด้วยความที่คุณสุทธิชัยไม่ได้ลงพื้นที่ในการทำข่าวเอง เป็นผู้บริหาร หรือไม่มีเวลาที่จะติดตามข้อมูลข้อมูลจากแหล่งข่าวโดยตรง ดังนั้นจึงทำให้มีการอ้างอิง หรือนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำเป็นหลัก ทำให้ข้อมูลข่าวสารส่งต่อมีจำนวนมากกว่า ส่วนทวิตเตอร์ที่ไม่ได้อ้างอิงหรือไม่มีการนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำ ข้อมูลคนผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่นเลยคือ นารากร ซึ่งจากการไปดูจำนวนข้อความของคุณนารากรนั้นพบว่ามีการนำเสนอข้อมูลน้อยมาก และข้อมูลที่โพสต์ก็เป็นการนำเสนอเรื่องที่ตนเองประสบเหตุการณ์มาโดยไม่ได้ตั้งใจที่จะลงพื้นที่ทำข่าวหรือรายงาน ส่วนทวิตเตอร์ที่ไม่ได้นำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำหรืออ้างอิงในระดับสูงอันดับ 2 คือ คุณภัทราพร จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คุณภัทราพรเป็นผู้สื่อข่าวที่ลงพื้นที่ทำข่าวด้วยตนเอง จึงนำเสนอข้อมูลที่ประสบด้วยตนเองเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ในการนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำหรืออ้างอิงนั้น ผู้สื่อข่าวเลือกส่งเรื่องน่าสนใจ ประชาชนควรรู้ ไม่สนใจว่าข้อมูลข่าวสารนั้นจะมาจากองค์กรคู่แข่งหรือผู้สื่อข่าวต่างองค์กร หรือข้อมูลนั้นจะมาจากแหล่งข่าวใด หากตรวจสอบแล้วเห็นว่าน่าสนใจตรวจสอบแล้วข้อมูลถูกต้องก็จะนำโพสต์ซ้ำ ซึ่งการนำข้อความของผู้อื่นมาโพสต์ซ้ำหรืออ้างอิงแหล่งข่าวคนอื่น ๆ ของผู้สื่อข่าวนั้น ทำให้สามารถที่จะนำเสนอประเด็นข่าวได้รวดเร็ว ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ และการอ้างอิงแหล่งที่มาทำให้ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ข้อความของคนอื่น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวมีความน่าเชื่อถือ และมีคนติดตามเป็นจำนวนมาก และหากเป็นช่วงภาวะวิกฤต เช่น น้ำท่วม ข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวย่อมได้รับความน่าเชื่อถือมากกว่าผู้ใช้คนอื่น ๆ และสื่อหลักสามารถที่จะหยิบไปอ้างอิงและรายงานให้ประชาชนที่ไม่เห็นทวิตเตอร์ได้ทราบข่าวต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อย่างไรก็ตาม ส่วนหนึ่งที่ผู้สื่อข่าวอ้างอิงและให้เครดิตแหล่งข่าวเพราะนอกจากต้องการให้เครดิตเจ้าของข้อมูลข่าวสารแล้ว ผู้สื่อข่าวยังห่วงเสียภาพพจน์หรือชื่อเสียงต่อตัวผู้สื่อข่าวเอง และอาจส่งผลต่อภาพพจน์ขององค์กรที่ทำงานอยู่ หากมีการนำข้อมูลมาใช้โดยไม่ให้เครดิต อาจถูกโจมตีจากคนในทวิตเตอร์หรือเจ้าของต้นฉบับได้ว่าขโมยข้อความไปเผยแพร่ต่อโดยไม่ให้เครดิต ซึ่งปัจจุบันมีให้เห็นบ่อยครั้ง เช่น หนังพิมพ์คัดลอกข้อมูลแหล่งเดียวกันโดยไม่ให้เครดิต แต่ในส่วนของทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวจะแทบไม่มี เพราะจะระวังเป็นพิเศษเนื่องจากส่งผลต่อชื่อเสียงผู้สื่อข่าวโดยตรง อย่างไรก็ตาม การที่ผู้สื่อข่าวทำการตรวจสอบก่อนนำเสนอเพื่อให้ข้อมูลถูกต้อง และนำเสนอรวดเร็วที่สุด เพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์โดยเฉพาะทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวมีความน่าเชื่อถือมากพอ ๆ กับสื่อหลัก แถมยังรวดเร็วกว่าสื่อหลักอีกด้วย

2.3 ประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

เมื่อมาวิเคราะห์ประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวพบว่า มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย ทั้งข่าวกีฬา ข่าวต่างประเทศ ข่าวสังคม ข่าวการศึกษา ข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น แต่มีการโพสต์ข่าวกีฬามากที่สุด ถึงแม้ว่าผู้สื่อข่าวจะไม่ได้ทำงานด้านสายข่าวกีฬาเป็นหลักหรือด้านกีฬาโดยตรง แต่ช่วงเก็บข้อมูล (1 สิงหาคม พ.ศ. 2555 -31 สิงหาคม พ.ศ. 2555) อยู่ในระหว่างการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 30 ที่ประเทศอังกฤษ ระหว่างวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 ถึง 12 สิงหาคม พ.ศ. 2555 จึงทำให้ผู้สื่อข่าวมีการรายการข่าวกีฬากันทุกคน ยกเว้นผู้สื่อข่าวช่อง 7 โดยข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่นำเสนอผลการแข่งขันกีฬา ช่วงเวลาการแข่งขันกีฬาที่มีคนไทยเข้าร่วมแข่งขัน ข้อมูลนักกีฬาคนไทย และนักกีฬาต่างประเทศที่มีความโดดเด่นในการโชว์ผลงานได้อย่างยอดเยี่ยม หรือคว้าเหรียญ อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลดังกล่าวทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า สถานการณ์ หรือเหตุการณ์ในแต่ละช่วงเวลาก็มีผลต่อการโพสต์ข้อความทางทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาข้อมูลพบว่า ผู้สื่อข่าวโพสต์ข้อมูลในเรื่องที่ตนเองสนใจ มีความรู้เรื่องนั้น ๆ เพราะข้อมูลหลัก ๆ ที่โพสต์คือเกี่ยวข้องกับสายงาน ประสบการณ์ ความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง รวมถึงข่าวที่เป็นกระแสหรือสถานการณ์ข่าวช่วงนั้น ๆ ด้วย โดยผู้สื่อข่าวเลือกที่จะนำเสนอตามประเด็นที่ตนเองสนใจ สำหรับผู้ที่เสนอข้อมูลข่าวสารเป็นข่าวเศรษฐกิจมากสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ คุณสุทธิชัย และคุณภัทราพร ซึ่งคุณสุทธิชัย เป็นประธานกรรมการ บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน), บรรณาธิการอำนวยการ เครือเนชั่น, นักหนังสือพิมพ์, นักเขียน, ผู้ร่วมก่อตั้ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น, กรุงเทพธุรกิจ, สถานีโทรทัศน์ไอทีวี, เนชั่นแชนแนล และประธานที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเนชั่น มีผลงาน คอลัมน์ กาแฟดำ ในหน้า 2 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์, รายการโทรทัศน์ ชีพจรโลก และชีพจรโลกวันนี้ ทางเนชั่นแชนแนล ด้วยตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทจึงทำให้มีการศึกษาเรื่องเศรษฐกิจเป็นประจำ ประกอบกับมีบทความเขียนในหนังสือพิพม์กรุงเทพธุรกิจ ที่ทำการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจ จึงถือได้ว่าเป็นผู้สื่อข่าวที่มีทั้งความรู้และทำงานด้านเศรษฐกิจ ส่วนคุณภัทราพร เป็นผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ จึงทำให้ข้อมูลที่โพสต์โดยส่วนใหญ่เป็นข่าวเศรษฐกิจ สำหรับผู้สื่อข่าวที่เสนอข้อมูลข่าวสารเป็นข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากสุดอันดับแรก คือผู้ข่าวจากโมเดิร์นไนท์ทีวี คือ คุณพีรพล และคุณศรีสุดา โดยทั้ง 2 มีทั้งประสบการณ์ทำงานด้านไอที และการศึกษาด้านนี้มาก่อน สำหรับผู้สื่อข่าวที่เสนอข้อมูลข่าวสารเป็นข่าวสังคมมากสุดเป็นอันดับแรกได้แก่ คุณฐปณีย์ และคุณนารากร ซึ่งจากข้อมูลคุณฐปณีย์เป็นผู้สื่อข่าวที่เกาะติดเกี่ยวกับสังคมไทย และประเด็นทางสังคมเป็นหลัก แต่คุณนารากรรายงานข่าวสังคมมากที่สุดเพราะเป็นข่าวที่ประสบเหตุการณ์ด้วยตนเอง และการทำงานก็นำเสนอข่าวทุกประเภทอยู่แล้ว ส่วนผู้สื่อข่าวที่เสนอข้อมูลข่าวสารเป็นข่าวต่างประเทศมากสุดเป็นอันดับแรกได้แก่ คุณณัฏฐา ด้วยความที่เป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษเพราะเคยศึกษาที่ต่างประเทศ ประกอบกับเป็นผู้ประกาศข่าวและบรรณาธิการข่าวอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ช่องไทยพีบีเอส รวมถึงเคยทำงานให้กับ BBC (Thai,London) จึงเรียกได้ว่าคุณณัฏฐา เป็นผู้ที่มีความรู้ข่าวต่างประเทศเป็นอย่างดี ส่วนผู้สื่อข่าวที่เสนอข้อมูลข่าวสารเป็นข่าวกีฬามากสุดเป็นอันดับแรกได้แก่ คุณนภพัฒน์จักษ์ และคุณกิตติ แม้จะไม่ได้เป็นผู้สื่อข่าวสายกีฬาโดยตรงแต่ก็รายงานข่าวกีฬาเป็นจำนวนมาก ส่วนหนึ่งเพราะเป็นช่วงที่อยู่ในช่วงการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2012 ซึ่งข้อมูลจากทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวก็เป็นการรายงานผลการแข่งขัน ข้อมูลของนักกีฬา ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่ได้เจาะลึก แต่เป็นข่าวที่เน้นนำเสนอแบบเกาะติดการแข่งขัน ซึ่งจากข้อมูลทั้งหมดพบว่า ผู้สื่อข่าวทำงานตามเรื่องที่ตนเองมีความรู้ในข่าวหรือเรื่องนั้น ๆ มีความเกี่ยวข้องกับสายงานที่ตนเองทำ และจากประสบการณ์โดยตรง แต่ทั้งนี้ผู้สื่อข่าวก็ไม่ได้โพสต์เฉพาะข่าวที่ตนเองทำงาน แต่ยังโพสต์ข้อความที่หลากหลาย ที่คิดว่าเป็นเรื่องที่ประชาชนควรรู้

จากข้อมูลยังผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอข่าวการเมืองน้อย ทั้ง ๆ ที่ข่าวการเมืองในช่วงเดือนสิงหาคม กำลังมีประเด็นเกี่ยวกับการตรวจสอบการสลายตัวม็อบ เมื่อปี 2553 การพิจารณาปล่อยตัวชั่วคราวจำเลยคดีร่วมกันก่อการร้าย ของ นปช. รวม 19 คน แต่บนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอค่อนข้างน้อย เรียกว่าประเด็นนี้แทบไม่มีบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะผู้สื่อข่าวพิจารณาแล้วเห็นว่าหากมีการโพสต์ข่าวการเมืองไปอาจทำให้เป็นการสร้างความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แตกแยกให้สังคม และทำให้ฝ่ายตรงข้ามกับข่าวที่ผู้สื่อข่าวโพสต์มองได้ว่าผู้สื่อข่าวเลือกข้าง จึงทำให้ผู้สื่อข่าวเลี่ยงที่จะนำเสนอ ประกอบกับหากการร้องเรียน หรือข้อมูลที่ผิดพลาดผู้สื่อข่าวต้องรับผิดชอบกับข้อมูลข่าวสารที่ตนเองนำเสนอบนทวิตเตอร์ เนื่องจากผู้สื่อข่าวไม่มีเกราะหุ้มเหมือนการนำเสนอประเด็นข่าวผ่านสื่อหลักอย่างโทรทัศน์ ที่มีองค์กรคอยปกป้องและคุ้มกันการนำเสนอข้อมูลข่าว รวมถึงประเด็นข่าวในพระราชสำนัก ที่มีการนำเสนอน้อยสุด นั่นเพราะอาจทำให้เกิดความสุ่มเสี่ยงในการหมิ่นได้ อย่างไรก็ตาม ผู้สื่อข่าวยังมีการแสดงความรับผิดชอบต่อการนำเสนอเนื้อหาด้วย เช่น หากนำเสนอข้อมูลผิดพลาดก็จะทำการขอโทษและแก้ไขข้อมูลเพิ่มเติม พร้อมแจ้งให้ผู้ที่ติดตามทราบ และแม้ว่าสื่อมวลชนจะมีสิทธิ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางทวิตเตอร์มากกว่าการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางสื่อหลักเช่นโทรทัศน์ และข้อมูลข่าวสารไม่ต้องผ่านกองบรรณาธิการนั้น แต่สื่อมวลชนก็มีความระมัดระวังในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร คือไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของคนอื่นดังที่กล่าวข้างต้น

2.4 คุณค่าข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ในส่วนของคุณค่าข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวมี คุณค่าความสดของข่าวมากที่สุด รองลงมาคือ คุณค่าความเด่นของข่าว ตามด้วย คุณค่าข่าวที่กำลังอยู่ในกระแสเป็นที่สนใจของประชาชน หรือที่กำลังเป็นประเด็นสาธารณะ ตามด้วย คุณค่าข่าวที่ใกล้ชิดของข่าวต่อผู้ชมหรือผู้อ่าน คุณค่าข่าวด้านความขัดแย้ง คุณค่าข่าวด้านผลกระทบของข่าว และความผิดปกติมีคุณค่าข่าวน้อยสุด จากข้อมูลดังกล่าวเห็นว่า ผู้สื่อข่าวให้ความสนในในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีความสดใหม่ รวดเร็ว นั่นเพราะคุณสมบัติของทวิตเตอร์ที่ต้องการนำเสนอข่าวที่รวดเร็ว ทำให้คนติดตามทวิตเตอร์ แต่ด้วยความรวดเร็วทำให้ข้อมูลบนทวิตเตอร์มีเรื่องการนำเสนอที่ผิดพลาดและส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เช่นกัน เมื่อมาพิจารณาผู้สื่อข่าวพบว่า คุณสุทธิชัย คุณกิตติ คุณฐปณีย์ คุณณัฏฐา และคุณภัทราพร เน้นให้คุณค่าข่าวที่เป็นความสดมากที่สุด ทั้งนี้เพราะผู้สื่อข่าวดังกล่าวเป็นผู้สื่อข่าวที่ลงพื้นที่ เกาะติดข้อมูลข่าวสารเสมอและเป็นประจำ ทำให้เวลามีข้อมูลข่าวสารด่วน ๆ จะรับรู้และโพสต์ข้อมูลข่าวสารให้ผู้ที่ติดตามทางทวิตเตอร์รับทราบด้วย ส่วนคุณนภพัฒน์จักษ์ และคุณศรีสุดา เน้นข่าวที่มีความเด่นที่สุด อย่างที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้เบื้องต้นว่า ช่วงที่เก็บข้อมูลมีการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก จึงอาจทำให้ผู้สื่อข่าวทั้งสองท่านเลือกนำบุคคลเด่น ๆ ด้านกีฬามานำเสนอ รวมถึงข่าวเด่นเรื่องเทคโนโลยี และบุคคลในสังคม จึงทำให้มีข่าวด้านความเด่นมากที่สุด ขณะที่คุณพีรพล เน้นข่าวที่อยู่ในกระแสมากที่สุด และจากการสัมภาษณ์คุณพีรพลได้ให้ข้อมูลไว้ว่า สนใจข่าวที่มีผลกระทบต่อสังคม และข่าวที่กำลังเป็นที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

น่าสนใจ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บนทวิตเตอร์มีข่าวที่กำลังอยู่ในกระแสเป็นส่วนใหญ่ ส่วนคุณนารากรเน้นข่าวที่ใกล้ชิดที่สุด เพราะโพสต์เฉพาะข่าวที่ตนเองพบเห็นและประสบเหตุการณ์มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกต่อข่าวนั้นทั้งผู้สื่อข่าวและผู้รายงานข่าว เช่น ข่าวเห็นแมวโดนทิ้ง

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

จากการศึกษาข้อมูลบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวและการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าว รวมถึงผู้ที่ติดตามทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว ผู้วิจัยสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวได้ดังนี้ 1) เทคโนโลยี ได้แก่ เครื่องมือในการใช้ติดตามข้อมูลข่าวสาร เช่น โทรทัศน์ ไอโฟน อินเทอร์เน็ต 2) ผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ 3) สถานการณ์ข่าว 4) ผู้สื่อข่าว ได้แก่ ภูมิหลังผู้สื่อข่าว เพศ อายุ ตำแหน่งและหน้าที่ การศึกษา ความรู้ความสามารถในการเขียนข่าวทัศนคติ สิทธิส่วนตัว ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต 5) องค์กร ได้แก่ นโยบายองค์กร นโยบายฝ่ายข่าว 6) ข้อจำกัดของทวิตเตอร์ ที่สามารถโพสต์ข้อความแต่ละครั้งได้ไม่เกิน 140 ตัวอักษร 7) สังคม การเมืองและการปกครอง 8) นโยบายการกำกับดูแลเนื้อหา ได้แก่ กฎหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณ

3.1 เทคโนโลยีสื่อสาร

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีทำให้เกิดการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตและเกิดสื่อสังคมออนไลน์อย่างทวิตเตอร์ทำให้ผู้ใช้สื่อสารได้สะดวก รวดเร็ว และมีราคาถูก มาช่วยเสริมในงานด้านสื่อมวลชน ผู้สื่อข่าวได้ใช้ประโยชน์จากทวิตเตอร์ทั้งเป็นเครื่องมือในการติดตามประเด็นข่าวต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำงาน รวมถึงเป็นการเพิ่มช่องทางให้ประชาชนติดตามข้อมูลข่าวสารได้ทั่วทุกมุมโลก เป็นตัวแทนศูนย์กลางของงานข่าว ศูนย์กลางของข่าวในโลกออนไลน์และโลกอนาคต เพราะเป็นพื้นที่ตรงกลางที่คนอยากให้ข่าว และคนอยากได้ข่าวมาเจอกัน สำหรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของผู้สื่อข่าวมีทั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์สมาร์ทโฟน มือถือ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น โดยถ้าผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ลงพื้นที่จะใช้อุปกรณ์ที่สามารถใช้สะดวก เช่น ไอแพด (iPad) ไอโฟน (iPhone) แมคมินิ (Mac Mini) หรือโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน แต่หากนั่งทำงานที่ออฟฟิศจะใช้โน๊ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ นอกจากนี้อาจมีแป้นพิมพ์ไว้พิมพ์ คือ เป็นอุปกรณ์เสริมในการทำงานได้เร็วขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศหรือการสื่อสาร มีประโยชน์และมีผลต่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์ แต่ในส่วนของประเทศไทยพบว่ายังมีข้อจำกัดและอุปสรรคเรื่องความรวดเร็วของอินเทอร์เน็ต การเข้าถึง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สัญญาณอินเทอร์เน็ต ที่มีผลต่อการลงพื้นที่กันดารไม่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต หรือบางพื้นที่ เช่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะมีการบล็อกสัญญาณคลื่นสัญญาณโทรศัพท์มือถือ ทำให้ไม่สามารถที่จะรายงานข้อมูลข่าวสารผ่านทางทวิตเตอร์ได้ นอกจากนี้ยังพบว่า การใช้ทวิตเตอร์แพร่กระจายอยู่ในกลุ่มผู้ที่มีความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกเผยแพร่บนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ถูกเผยแพร่และติดตามได้เฉพาะคนบางกลุ่มเท่านั้น ไม่สามารถที่จะเข้าถึงคนในชนบท

3.2 ผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ

ด้วยความโดดเด่น และความสะดวกในการใช้ทวิตเตอร์ที่ผู้ใช้สามารถที่จะรายงานข้อมูลข่าวสารได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา ผ่านทั้งโน๊ตบุ๊ก พีซี โทรศัพท์มือถือ รวมถึง กระบวนการรายงานก็ง่าย ทำให้ผู้ใช้ผลิตข้อมูลตามต้องการ ซึ่งข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการโพสต์ข้อความของผู้สื่อข่าวอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับใช้ทวิตเตอร์ของผู้ใช้คนอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน เพราะจากข้อมูลพบว่า วัตถุประสงค์ในการใช้ทวิตเตอร์นั้นผู้สื่อข่าวโทรทัศน์จะใช้ในการติดตามข่าว และรายงานข่าวเป็นหลัก โดยหากผู้ใช้คนอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งข่าวสำคัญ เช่น ทวิตเตอร์ของคุณทักษิณโพสต์ข้อความเกี่ยวกับตนเอง ผู้สื่อข่าวสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบการทำงาน ส่วนผู้ใช้คนอื่น ๆ หากไม่เป็นที่รู้จัก แต่ไปประสบเหตุการณ์ด้วยตนเอง เช่น อยู่ในเหตุการณ์ไฟไหม้ และรายงานข่าวผ่านทางทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวจะทำการส่งต่อภาพ ข้อมูลนั้นได้ทันที

อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ของแหล่งข่าว หรือผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ก็มีผลต่อการใช้ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวด้วย จากข้อมูลเห็นว่าผู้สื่อข่าวมีวัตถุประสงค์ในการใช้ทวิตเตอร์เพื่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใช้คนอื่น ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ตัวผู้สื่อข่าวเอง หรือองค์กร หรือนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบในการทำงานด้วย เช่น รู้กระแสข่าวจากคนที่ใช้ทวิตเตอร์หากข่าวไหนที่เป็นประเด็นและคนในทวิตเตอร์นำเสนอเป็นจำนวนมาก ผู้สื่อข่าวอาจเกาะกระแส โพสต์ข้อความเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ และนำไปใช้ประกอบในการทำงาน หรือหากทวิตเตอร์คนดัง ๆ เช่น นักการเมือง ดารา ที่โพสต์ข้อความเกี่ยวกับตนเองลงบนทวิตเตอร์ ผู้สื่อข่าวก็จะหยิบนำข้อความ มาโพสต์ซ้ำ หรือนำประกอบการทำงาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.3 สถานการณ์ข่าว

ความสัมพันธ์ของข่าว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ข่าวก็มีผลต่อการใช้ทวิตเตอร์เช่นกัน ซึ่งช่วงที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลอยู่ในระหว่างการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 30 ที่ประเทศอังกฤษ ระหว่างวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 ถึง 12 สิงหาคม พ.ศ. 2555 และผลการวิเคราะห์เอกสารพบว่า ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอข่าวกีฬามากที่สุด แสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ข่าวในช่วงเวลานั้น ๆ ก็มีผลต่อการใช้ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว แต่ก็ไม่เสมอไปเพราะผู้สื่อข่าวบางคนก็เลือกที่จะนำเสนอเฉพาะเรื่องที่ตนเองรู้ และสนใจจริง ๆ เช่น คุณฐปณีย์ ไม่ได้มีการนำเสนอข่าวกีฬามากสุด แต่เลือกที่จะนำเสนอข่าวที่ลงพื้นที่ ข่าวประเด็นทางสังคมที่ติดตามทำข่าวมากกว่า

3.4 ผู้สื่อข่าว

ในการที่จะเลือกข้อมูลข่าวสารมาโพสต์ หรือประกอบการทำงานนั้นผู้สื่อข่าวใช้ประสบการณ์ ความรู้เพื่อวิเคราะห์ว่าจะหยิบประเด็นไหนมานำเสนอ และข้อมูลข่าวสารสำคัญ ๆ อย่างไรก็ตาม ผู้สื่อข่าวให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความถูกต้องเป็นสำคัญ มีการตรวจสอบข้อมูล มีการเช็กข้อมูล ซึ่งในการโพสต์ข้อมูลข่าวสาร และการตรวจสอบนั้นขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของแต่ละบุคคลของผู้เฝ้าประตูข่าวสารด้วย โดยผู้สื่อข่าวที่ลงพื้นที่เป็นประจำส่วนใหญ่ก็จะนำเสนอข้อมูลที่สด ใหม่ รวดเร็ว แต่ผู้สื่อข่าวบางคนที่ไม่มีเวลาในการลงพื้นที่อาจจะติดตามหรือนำข้อมูลข่าวสารที่คนอื่น ๆ โพสต์ไว้แล้วนำมาโพสต์ซ้ำหรือรายงานต่อ ส่วนประสบการณ์ทำงานหรือสายงานที่ทำ มีผลต่อวัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสาร เช่น สายงานและประสบการณ์ทำงานที่ต้องลงพื้นที่เป็นประจำอย่าง คุณภัทราพร มีวัตถุประสงค์นำเสนอข่าวมากที่สุด ขณะที่ คุณนภพัฒน์จักษ์ มีวัตถุประสงค์การนำเสนอข่าวที่แสดงความคิดเห็นกับผู้ใช้คนอื่น ๆ เพื่อต้องการแสดงหาข้อมูลข่าวสารใช้ประกอบในการทำงาน หรือคุณสุทธิชัยและคุณกิตติที่มีการประชาสัมพันธ์องค์กร และผู้สื่อข่าวคนอื่น ๆ เพราะเป็นเจ้าของบริษัท และเป็นหัวหน้าย่อมต้องการทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์องค์กรหรือหน่วยงานของตน ส่วนคุณศศินา มีวัตถุประสงค์ในการใช้ทวิตเตอร์คือเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารโดยไม่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารนั้น เพราะต้องการนำข้อมูลไปใช้ในการทำงานเพื่อที่จะวิเคราะห์ข่าวได้ แต่ไม่มีการนำเสนอเพราะไม่ได้ลงพื้นที่ทำข่าวด้วยตนเอง ทำหน้าที่เพียงเป็นผู้ประกาศข่าว นอกจากนี้ภูมิหลังดังกล่าวยังมีผลต่อประเภทข้อมูลข่าวสาร เช่น คุณสุทธิชัย และคุณภัทราพร นำเสนอข้อมูลข่าวเศรษฐกิจมากสุด เพราะมีความรู้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประสบการณ์ทำงานด้านเศรษฐกิจ ขณะที่คุณพีรพล และคุณศรีสุดา มีการนำเสนอข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากสุด เพราะมีทั้งประสบการณ์ทำงานด้านไอที และการศึกษาด้านนี้

3.5 นโยบายขององค์กร

แนวนโยบายในการดำเนินงานขององค์กรแต่ละองค์กรย่อมมีความแตกต่างกันออกไป ถึงแม้ว่า องค์กรสื่อไม่ได้มีข้อบังคับหรือห้ามผู้สื่อข่าวใช้ทวิตเตอร์ แต่ก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร หรือติดตามข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ การใช้ทวิตเตอร์ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้สื่อข่าว ว่าจะนำเสนอข้อมูลข่าวสารประเภทไหน อย่างไร หรือไปส่งต่อข้อมูลข่าวสารจากผู้สื่อข่าวคู่แข่ง หรือองค์กรคู่แข่ง เพียงแต่ว่า การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ต้องไม่ส่งผลเสียต่อองค์กร ไม่ไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของคนอื่น คือผู้สื่อข่าวต้องปฏิบัติตามกฎจริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพในการทำงานด้านสื่อมวลชน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าองค์กรจะไม่ได้มีกฎ ข้อบังคับ แต่สำหรับผู้สื่อข่าวเนชั่น แชนแนล หันมาใช้ทวิตเตอร์เนื่องจากว่าองค์กรสนับสนุนให้พนักงานใช้ และมีค่าใช้จ่ายบางส่วนในการสนับสนุน ประกอบกับประธานกรรมการบริษัทอย่างคุณสุทธิชัยเป็นผู้ที่ใช้ทวิตเตอร์เป็นประจำ จึงทำให้ผู้สื่อข่าวค่อนข้างตื่นตัวและใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อประกอบการทำงาน นอกจากนี้ เนชั่นยังมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์ ครอบคลุมทุกอย่าง หรือที่เรียกเนชั่นเวย์ ซึ่งเป็นหลักที่ครอบคลุมที่รวมถึงหลักจริยธรรมของสื่อ ส่วนไทยพีบีเอส ช่อง 7 โมเดิร์นไนน์ ช่อง 3 ให้สิทธิเสรีภาพแก่ในการใช้ทวิตเตอร์ ไม่มีข้อห้าม ไม่มีการก้าวก่ายแทรกแซง แต่ต้องตระหนักและยึดหลักจริยธรรมวิชาชีพของผู้สื่อข่าว

3.6 ข้อจำกัดของทวิตเตอร์

ด้วยข้อจำกัดของทวิตเตอร์ที่มีจำกัดโพสต์ข้อความแต่ละครั้งไม่เกิน 140 ตัวอักษร ผู้สื่อข่าวจึงจำเป็นต้องรวบรัด และพยายามสื่อสารออกมาให้ผู้อ่าน ๆ แล้วเข้าใจในทันทีมากที่สุด และลักษณะข้อความที่ปรากฏบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวคล้ายกับพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ แต่อาจจะสื่อสารให้เข้าใจได้ง่ายกว่า นอกจากนี้ ผู้สื่อข่าวยังมีการแสดงความคิดเห็น แสดงอารมณ์ ความรู้สึกทางทวิตเตอร์เพื่อนำเสนอแง่มุมที่ต่างจากสื่อหลัก หรือหากจะแสดงความคิดเห็นต้องผ่านการพิจารณาจากกองบรรณาธิการก่อน จากข้อมูลดังกล่าวเป็นการพัฒนาสื่อมวลชนเพื่อให้เข้ากับยุคหรือการเข้าถึงผู้อ่านมากที่สุด ไม่ให้เป็นรูปแบบเดิม แต่เปลี่ยนตามวิถีชีวิตที่แปรเปลี่ยนไป แม้แต่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สื่อหลักอย่างโทรทัศน์ในปัจจุบันก็มีการเปลี่ยนแปลงการนำเสนอตามวิถีชีวิตของคนที่เปลี่ยนไป เช่น รายการเล่าข่าว เป็นต้น ขนาดสื่อหลักยังมีอิสระมีรูปแบบการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการได้จึงไม่แปลก หากสื่อใหม่ที่มีอิสระกว่าอย่างทวิตเตอร์มีการนำเสนอข้อมูลที่ไม่ใช้ภาษาทางการ เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้ทวิตเตอร์

นอกจากนี้ การจำกัดข้อความตัวอักษรดังกล่าวของทวิตเตอร์ยังมีผลต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ด้วย โดยจากการวิจัยพบว่าลักษณะข้อมูลบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโดยส่วนใหญ่เป็นข้อความมากที่สุด ขณะที่รูปแบบอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแนบลิงก์คลิป ลิงก์รูปภาพ หรืออ่านข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมนั้นมีจำนวนน้อย ส่วนหนึ่งเพราะว่าข้อความ ถ้ารวมกับตัวอักษรบนลิงก์ต่าง ๆ นั้นอาจจะเกิน ผู้สื่อข่าวจึงเลือกที่จะนำเสนอเฉพาะแบบข้อความ

การที่ผู้ใช้ทวิตเตอร์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย รวดเร็ว ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา สถานที่ สามารถติดต่อสื่อสาร แบ่งปันข้อมูลกับบุคคลอื่น ๆ ได้จากทั่วทุกมุมโลก การส่งข้อมูลข่าวสารเข้าถึงคนกลุ่มมากในระยะเวลาอันสั้นและรวดเร็ว ทำให้ผู้ที่ติดตามรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และทำให้สังคมบนทวิตเตอร์เป็นแบบใครรายงานข้อมูลข่าวสารเป็นคนแรกก่อนจะได้เปรียบคนอื่น ๆ ยิ่งในฐานะผู้สื่อข่าวยิ่งสำคัญ จึงทำให้ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ด่วน รวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ด้วยความรวดเร็วของข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ ทำให้มีปริมาณมากข้อมูลข่าวสารมีการไหลตลอดเวลา ทำให้ผู้สื่อข่าวหรือผู้ใช้ทวิตเตอร์ต้องใช้เวลา หรือเสียเวลาค่อนข้างนานในการติดตามข้อมูลข่าวสาร

3.7 สังคม การเมืองและการปกครอง

จากข้อมูลเห็นว่าผู้สื่อข่าวให้ความสำคัญกับเรื่องกฎหมาย จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพอย่างสูง รวมถึงมีความตระหนักรู้ในประเด็นทางสังคม ส่งผลต่อการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวที่ไม่นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นการสร้างความแตกแยก ละเมิดสิทธิของคนอื่น รวมถึงเลือกที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และให้สังคมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

การเมือง การปกครอง มีผลต่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของผู้สื่อข่าวเช่นกัน จากข้อมูลเห็นว่า มีการนำเสนอข่าวการเมือง ข่าวในพระราชสำนักน้อย ซึ่งประเด็นข่าวดังกล่าวเป็น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรื่องที่สุ่มเสี่ยงต่อการสร้างความแตกแยก ผู้สื่อข่าวจึงเลี่ยงที่จะนำเสนอ ถึงแม้ว่าในประเทศไทยจะไม่ได้มีข้อห้ามเรื่องการนำเสนอข่าวดังกล่าว แต่ก็เลี่ยงที่จะเขียนถึง เพราะสมมติหากเขียนข่าวที่เป็นฝ่ายตรงข้ามกับผู้ที่ติดตามทวิตเตอร์ อาจทำให้ผู้ติดตามเกิดความไม่เชื่อถือในข้อมูลและส่งผลกลับต่อความน่าเชื่อถือข้อมูลอื่น ๆ ตามมาด้วย

3.9 นโยบายการกำกับดูแลเนื้อหา ได้แก่ กฎหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณ

หากผู้สื่อข่าวโพสต์ข้อมูลผิดพลาดอาจทำให้ความน่าเชื่อถือในผู้สื่อข่าวคนนั้นน้อยลง ส่งผลต่อชื่อเสียงองค์กรให้เสียหายด้วย โดยการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์นอกจากผู้สื่อข่าวจะตรวจสอบข้อมูลเองแล้ว หากมีการนำเสนอข้อมูลที่ผิดพลาด ผู้สื่อข่าวยังไม่ทราบว่าตนรายงานผิด บางครั้งอาจจะมีผู้ใช้ทวิตเตอร์ที่รู้เรื่องข่าวดังกล่าวโต้แย้งมายังผู้สื่อข่าว ซึ่งเป็นลักษณะการกำกับดูแลกันเอง การตรวจสอบข้อมูลด้วยกันเองของผู้ใช้ทวิตเตอร์ หากผู้สื่อข่าวตรวจและพบว่าข้อมูลดังกล่าวผิดพลาดก็จะทำการขอโทษ พร้อมกับลบข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาด ทำการโพสต์รายงานว่าข้อมูลก่อนนี้ผิด และข้อมูลที่ถูกต้องคืออะไรให้ผู้ใช้คนอื่น ๆ ทราบด้วย เหตุผลที่ต้องลบข้อมูลที่ผิดออกจากทวิตเตอร์เพื่อป้องกันการเข้าใจผิด หากมีผู้ติดตามคนอื่น ๆ เข้ามาติดตามทวิตเตอร์ภายหลัง และไม่เจอข้อมูลที่มีการแจ้งขอโทษไป

ขณะที่ก่อนที่ผู้สื่อข่าวจะโพสต์ข้อความจะมีการศึกษา ตรวจสอบข้อมูลก่อน และใช้ประสบการณ์ที่มีพิจารณาก่อนที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ และผู้สื่อข่าวยังเคารพในสิทธิของคนอื่น ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ข้อมูลข่าวสารของคนอื่น ถ้าจะนำข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของคนอื่นที่โพสต์ไว้มาโพสต์ซ้ำก็จะมีการอ้างอิงและให้เครดิต นอกจากนี้ กฎหมายก็มีผลต่อการโพสต์ข้อความ ซึ่งผู้สื่อข่าวต้องรับผิดชอบส่วนตัวจากการใช้ทวิตเตอร์ และการโพสต์ข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ต้องอยู่ภายในกรอบระเบียบการเป็นบุคลากรของแต่ละองค์กร ไม่สร้างความเสื่อมเสียหรือรายงานข่าวไม่บิดเบือน แต่กฎ ข้อบังคับเหล่านี้ไม่ได้เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของผู้สื่อข่าว เพราะถือเป็นกรอบและข้อตกลงร่วมกันที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

4.1 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทวิตเตอร์นำเสนอข้อมูลข่าวสาร

จากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์พบว่า ปัญหาและอุปสรรคการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร พบว่า ปัญหาเรื่องเทคโนโลยีเช่นโทรศัพท์มือถือหากใช้กดข้อความนาน ๆ บ่อย ๆ ทำให้ปวดมือได้ หรือแบตเตอรี่อุปกรณ์ที่ใช้หมด รวมถึงปัญหาสัญญาณอินเทอร์เน็ตอาจจะเป็นเพราะสัญญาณเน็ตไม่มี หรือเกิดการบล็อกสัญญาณอินเทอร์เน็ต เช่น การลงพื้นที่ภาคใต้อาจจะมีการจำกัดใช้ในบางพื้นที่เพื่อป้องกันไม่ให้โจรนำไปเป็นสัญญาณหรือชนวนในการจุดระเบิด หรือปัญหาเกี่ยวกับผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ คัดลอกข้อความข่าวไปทวีตเป็นข้อความของตนโดยไม่อ้างอิง ไม่ให้เครดิต ซึ่งมีทั้งที่ลอกทั้งหมด มีทั้งที่ตกแต่งเล็กน้อย และมีทั้งที่เอาหัวใจของข้อความไปเขียนใหม่ และบางรายลอกไปโพสต์ในเฟซบุ๊ก รวมถึงสื่อหลักบางราย คัดลอกข้อความทวีตข่าวไปเขียนเป็นข่าวของตนเอง โดยไม่อ้างอิง ไม่ให้เครดิตเจ้าของข้อความทวีต ประกอบกับข้อมูลข่าวสารที่มีจำนวนมาก ผู้สื่อข่าวต้องตรวจสอบและระมัดระวังก่อนโพสต์ข้อความ แต่ก็ไม่ได้เป็นปัญหาสำหรับการติดตามข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าว เพราะผู้สื่อข่าวจะมีการตรวจสอบข้อมูลก่อน รวมถึงใช้ประสบการณ์ที่มีพิจารณาก่อน

4.2 แนวโน้มการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

ปัจจุบันผู้สื่อข่าวให้ความสนใจและหันมาใช้ทวิตเตอร์เพื่อประกอบการทำงานเพิ่มมากขึ้น ด้วยจุดเด่นของทวิตเตอร์ คือ รวดเร็ว รายงานได้ 24 ชั่วโมง สื่อสาร 2 ทาง ไม่มีข้อจำกัดเรื่องการรายงานข่าว ผู้ใช้ทวิตเตอร์สามารถแสดงความคิดเห็น สามารถค้นหาข้อมูล หรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมทำให้ข้อมูลข่าวสารหลั่งไหลอยู่ตลอดเวลา ผู้สื่อข่าวสามารถนำข้อมูลไปประกอบการทำงานได้ ประกอบกับผู้สื่อข่าวสามารถเข้าถึงแหล่งข่าวได้สะดวก รวดเร็ว รวมถึงยังเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กร และตัวผู้สื่อข่าวด้วยจึงทำให้มีแนวโน้มการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการทำงานเพิ่มมากขึ้น แต่ทั้งนี้ ทวิตเตอร์ยังไม่อาจที่จะแทนที่สื่อหลักอย่างโทรทัศน์ได้ เนื่องจากเป็นสื่อใหม่ที่ยังเข้าถึงประชาชนได้ไม่เท่าโทรทัศน์ รวมถึงไม่มีภาพและเสียง ผู้ใช้ทวิตเตอร์ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้หรือทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ใช้มือถือ หรือเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ต้องใช้ความรู้เฉพาะด้านมากกว่าการติดตามข่าวจากสื่อหลักอย่างโทรทัศน์ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทวิตเตอร์เป็นสื่อเสริม หรือสื่อที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ต้องใช้ควบคู่และประกอบการทำงาน และเป็นแหล่งศูนย์กลางข้อมูลที่สำคัญ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหาการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่มีคนเข้ามาติดตาม (Followers) เป็นจำนวนมาก และติดอันดับต้น ๆ ของผู้ที่มีจำนวนคนติดตาม โดยผู้ที่ติดตามส่วนใหญ่ตามเพราะความมีชื่อเสียง และความชื่นชอบในตัวผู้สื่อข่าวเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kwak *et al.* (2010) กล่าวว่า อิทธิพลของทวิตเตอร์ที่เกิดขึ้นสามารถดูได้จากจำนวนคนที่ติดตามทวิตเตอร์ (Followers) และจากการแสดงข้อความของบุคคลที่มีชื่อเสียง ส่วนลักษณะหน้าประวัติของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ที่ใช้ภาพพื้นหลังเป็นสีดำ เน้นเรียบง่าย ไม่ค่อยมีการปรับเปลี่ยนและแสดงรูปภาพประวัติของตัวเอง ตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ Ofcom (2008) ที่พบว่า กลุ่มผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์มีการปรับเปลี่ยนและแสดงรูปภาพประวัติของตัวเองอยู่เสมอ เมื่อวิเคราะห์ในส่วนของหน้าประวัติทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว พบว่า ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์โดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและระบุตัวตนของตัวเองในหน้าประวัติ ทั้ง ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง หน้าที่ที่ตนเองทำงาน องค์กร เว็บไซต์ หรือสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ที่ใช้ เพื่อแสดงตัวตนว่าเป็นใคร มาจากไหนให้กับผู้ที่ติดตามรับทราบเพื่อสร้างความใกล้ชิด หรือให้คนที่ติดตามรู้จัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ofcom (2008) ผู้ใช้ที่เป็นผู้ใหญ่หากมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ จะมีการใช้มากกว่า 1 เว็บ และมีการติดตามคนที่ใช้เครือข่ายเดียวกันเพื่อดูว่าผู้ใช้ในเครือข่ายดังกล่าวทำอะไรบ้าง ผู้ใช้จะมีการสร้างประวัติของตนเอง มีการแบ่งปันข้อมูลส่วนบุคคลให้กับคนอื่นที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกัน รวมถึงผู้ใช้ยังทำการติดต่อกับบุคคลที่รู้จัก และทำความรู้จักกับบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วย

นอกจากนี้ในประวัติเห็นว่าผู้ใช้ทวิตเตอร์ติดตามทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวเพราะชื่อความมีชื่อเสียงผู้สื่อข่าวแสดงให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวยังเป็นผู้นำทางความคิดให้กับคนในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุมาลย์ คิดรอบ (2552) ผู้ใช้ทวิตเตอร์ส่วนใหญ่จะคอยติดตามข้อมูลข่าวสารหรือเหตุการณ์ที่ตนเองสนใจจากบุคคลที่ตนเองเลือกไปติดตามโดยเฉพาะบุคลที่เป็นผู้นำทางความคิด อย่างไรก็ตาม ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เป็นทวิตเตอร์ที่มีคนติดตามมาก และก็ติดอันดับต้น ๆ ของจำนวนคนติดตามมากด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอข้อมูลข่าวอย่างสม่ำเสมอ และมีการแสดงความคิดเห็นกับผู้ใช้ทวิตเตอร์อื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเรื่องข่าว สอบถามเรื่องที่สนใจ หรือประเด็นข่าวที่ให้ความสนใจ เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใช้คนอื่น ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา บูรณเดชาชัย (2547) กล่าวว่า การลำดับความสำคัญของข่าวหรือเนื้อหาของสื่อนั้นมีผลต่อการเรียนรู้ของประชาชนเกี่ยวกับเหตุการณ์ และการให้ความสำคัญของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งปริมาณการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อเหตุการณ์จะแปรฝันไปตามปริมาณการนำเสนอจากสื่อ กล่าวคือ จำนวนข่าวที่ถูกนำเสนอมาก ๆ จะทำให้ประชาชนรับรู้มาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gina (2010) พบว่า การใช้เวลากับทวิตเตอร์เป็นเวลานานติดต่อกันหลายเดือนจะมีผลให้ผู้ใช้ชอบการติดต่อกับผู้อื่นโดยการแสดงข้อความ และตอบกลับ (Reply) ข้อความเพื่อนผ่านทางทวิตเตอร์มากกว่าการที่ผู้ใช้งานทวิตเตอร์ไม่นาน คือ ยิ่งผู้คนใช้เวลากับทวิตเตอร์นานยิ่งมีผลต่อความสัมพันธ์ในสื่อสารทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถทำให้ผู้ใช้ชอบและจะทำการติดต่อกับผู้อื่นทางทวิตเตอร์ ผลการศึกษาครั้งนี้สนับสนุนความคิดที่ว่า ทวิตเตอร์ไม่ใช่การพูดคุยสัพเพเหระ แต่เป็นสื่อกลางให้ผู้คนค้นหาหนทางสนองตอบความต้องการที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น และพึงพอใจที่จะติดต่อสื่อสารผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ชนิดนี้ และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Hughes *et al.* (2012) พบว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อค้นหาและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ใช้ในโลกออนไลน์ด้วยกัน แต่ข้อมูลดังกล่าวขัดแย้งกับงานวิจัยของ ลักษณา คล้ายแก้ว (2554) ที่พบว่า ในฐานะบรรณาธิการเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ให้ความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริง โดยไม่แสดงทัศนะหรือความคิดเห็นส่วนตัวลงในข่าว แต่ในส่วนของงานวิจัยนี้พบว่า ผู้สื่อข่าวมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวบนทวิตเตอร์ด้วย

วัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ส่วนใหญ่เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และติดตามข้อมูลข่าวสารมากที่สุด ความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุมาลย์ คิดรอบ (2552) พบว่า ผู้ใช้ทวิตเตอร์ในปัจจุบันมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามข่าวสารหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากที่สุด ดังนั้น การที่ผู้สื่อข่าวรายงานข้อมูลข่าวสารย่อมตอบสนองกับความต้องการผู้ใช้คนอื่น ๆ ด้วย ทำให้มาติดตามทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว เช่นเดียวกับงานวิจัย ฤดีพร ผ่องสุภาพ (2551) พบว่า นิสิต นักศึกษาส่วนใหญ่มีการแสวงหาข่าวสารประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการแสวงหาข่าวสารมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา กาญจนทวี (2542) พบว่าเนื้อหาออนไลน์ที่ผู้อ่านเปิดรับมากที่สุดคือข่าว โดยผู้อ่านพึงพอใจในความสดใหม่ของข่าวออนไลน์ และความง่ายในการใช้งาน และผู้อ่านต้องการอ่านข่าวด่วนก่อน ซึ่งในอนาคตสื่อสังคมทางทวิตเตอร์ทำให้มีคนติดตามข่าวสารมากกว่าสื่อหลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดังที่ อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2554) กล่าวว่า สื่อใหม่จะเข้ามาแทนที่สื่อกระแสหลัก หากแต่เป็นพื้นที่ที่เพิ่มช่องทางการสื่อสารให้กับคนกลุ่มเดิม ที่มีความสามารถเข้าถึงช่องทางการสื่อสารอื่น หากสื่อหลักไม่เปิดพื้นที่หลากหลาย หรือเปิดพื้นที่ให้แสดงความคิดเห็น สื่อก็จะไม่ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kim และ Lee (2006) พบว่าอินเทอร์เน็ตทำหน้าที่สื่อทางเลือกซึ่งเป็นในการแข่งขันกับสื่อดั้งเดิม แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าทวิตเตอร์เป็นเพียงสื่อเสริม ไม่สามารถที่จะเข้ามาแทนที่สื่อหลักได้ นอกจากนี้เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรชัย กมลลิ้มสกุล (2546) พบว่า ผู้สื่อข่าวใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตมาใช้ 5 รูปแบบ คือ ใช้เนื้อหาและภาพเพื่อออกอากาศ เพื่อหาประเด็นข่าว ใช้หาประวัติแหล่งข่าวและหน่วยงานเพื่อไปสัมภาษณ์ ใช้เพื่อประกอบการเขียนข่าวหรือปฏิบัติงานข่าว และเป็นช่องทางในการเข้าถึงบทข่าว

นอกจากนี้ ผู้สื่อข่าวยังมีวัตถุประสงค์การใช้ทวิตเตอร์เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาวลี เกียรตินิยมศักดิ์ (2542) พบว่า ผู้ใช้งานสื่อคอมพิวเตอร์ ใช้ประโยชน์จากพื้นที่สาธารณะได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การใช้งานเพื่อตอบสนองความสนใจส่วนตัว เช่น การเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ การแสดงความคิดเห็นเรื่องที่ตนสนใจ 2) การใช้งานเพื่อเป็นช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นจากคนอื่น ๆ และ 3) การใช้งานเพื่อเป็นสื่อกลางในการสานสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งจากข้อมูลจะเห็นว่า ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และติดต่อกับผู้ใช้คนอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน

2. ลักษณะข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อความมากที่สุด รองลงมาคือมีการโพสต์ข้อความพร้อมลิงก์ให้ไปอ่านข่าว ตามด้วยโพสต์ข้อความพร้อมลิงก์รูปภาพประกอบข้อมูล และสุดท้ายคือการโพสต์ข้อความพร้อมแนบลิงก์คลิป ซึ่งจากการศึกษายังพบว่า ข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์มีจำนวนมาก และมีความหลากหลายรูปแบบทั้งแบบข้อความ ข้อความพร้อมลิงก์ให้ไปอ่านข่าว หรือลิงก์รูปภาพ ลิงก์คลิป สอดคล้องกับแนวคิดของ สรมน ธรรมรัตน์ (2549) กล่าวว่า เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่อิสระ และเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นให้กับผู้รับสารและผู้ส่งสาร ทั้งด้านการนำเสนอเนื้อหา รูปแบบการนำเสนอเนื้อหา เพราะสื่ออินเทอร์เน็ตไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาระยะทาง นอกจากนี้ การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตยังสามารถนำเสนอเรื่องราว ข้อมูล และ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารสนเทศต่าง ๆ ได้หลายรูปแบบ ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพกราฟฟิก รวมถึงคลิปเสียง มีการสื่อสารได้ทันที

นอกจากนี้ยังพบว่า ลีลาการเขียน และลักษณะข้อความที่ปรากฏบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวคล้ายกับพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ แต่การนำเสนอข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์มีใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการ ผู้สื่อข่าว มีการแสดงความคิดเห็น แสดงอารมณ์ ความรู้สึกทางทวิตเตอร์เพื่อนำเสนอแง่มุมที่ต่างจากสื่อหลัก ในขณะที่สื่อหลักหากมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต้องเป็นภาษาทางการ หรือหากจะแสดงความคิดเห็นต้องผ่านการพิจารณาจากกองบรรณาธิการก่อน จากข้อมูลดังกล่าวเป็นการพัฒนาสื่อมวลชนเพื่อให้เข้ากับยุคหรือการเข้าถึงผู้อ่านมากที่สุด ไม่ให้เป็นรูปแบบเดิม แต่เปลี่ยนตามวิถีชีวิตที่แปรเปลี่ยนไป สอดคล้องกับงานแนวความคิดของ อดิศักดิ์ ลิมปรุ่งพัฒนกิจ ผู้บริหารเว็บไซต์ OK Nation ที่ได้ให้สัมภาษณ์ในงานวิจัยของพรรษาสิริ กุหลาบ และ นิดา หมอยาดี (2552) ว่า การเขียนภาษาไม่ถูกต้องไม่สำคัญ แต่สิ่งสำคัญคือขอให้สื่อสารกันแล้วเข้าใจกัน ไม่จำเป็นที่ต้องเป็นต้องเป็นภาษาทางการดังสื่อหลัก เพราะวิธีการเขียนข่าวของสื่อหลักมันเก่าแล้ว วารสารสมัยใหม่ต้องยึดตามเนื้อหา คือต้องฝึกให้ผู้สื่อข่าวได้มีความรู้ในสิ่งที่ตนเองจะรายงาน ไม่ใช่แค่ไปรษณีย์ส่งของโดยไม่รู้ว่าของข้างในคืออะไร ผู้สื่อข่าวต้องมีความรู้และคัดกรองได้ว่าข่าวอะไรสำคัญ

อย่างไรก็ตาม ด้วยคุณสมบัติของทวิตเตอร์ที่สามารถเผยแพร่ข้อความในพื้นที่ของผู้สื่อข่าว (Timeline) หรือที่เรียกการเขียนหรือส่งข้อความว่า ทวีต (Tweet) นั้นถูกกำหนดไว้ว่าส่งได้ครั้งละไม่เกิน 140 ตัวอักษร (อภิศิลป์ ตรุงกานนท์, 2552) จึงทำให้ข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอของผู้สื่อข่าวต้องสั้น กระชับ ผู้สื่อข่าวจึงต้องรวบรับการใช้คำด้วย แต่หลัก ๆ คือสื่อว่าข่าวดังกล่าวเกิดขึ้น อะไร ที่ไหน อย่างไร ซึ่งหากข่าวนั้นมีข้อมูลจำนวนมากก็จะใส่ลิงก์ให้อ่านเพิ่มเติม สอดคล้องกับงานของที่กล่าวว่า การเขียนให้สั้น (Less is more) และการทำให้ง่าย เป็นการเอื้อต่อผู้อ่าน เพราะผู้ใช้เว็บไม่ต้องการเนื้อหาที่ยาว ส่วนใหญ่ต้องการข้อความที่สั้น และตรงประเด็น ประกอบกับทำให้การเข้าถึงข้อมูลได้เร็วขึ้น ไม่ต้องใช้เวลาดาวน์โหลด (Download) นาน

ผู้สื่อข่าวนำเสนอข่าวที่หลากหลายประเภท ทั้ง ข่าวกีฬา ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ ข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ข่าวสังคม ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวการศึกษา ข่าวบันเทิง และข่าวพระราชสำนัก เป็นต้น สอดคล้อดกับผลการวิจัยของ Kwak *et al*. (2010) พบว่าการมีส่วนร่วมในการแสดงข้อความทางทวิตแตอร์โดยส่วนใหญ่นั้นเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป ซึ่งจากข้อมูล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เห็นว่า ในทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวมีการนำเสนอประเภทข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ ที่คิดว่าประชาชนควรรู้ อย่างไรก็ตาม แม้ผู้สื่อข่าวจะนำเสนอข้อมูลที่หลากหลายแต่โดยส่วนใหญ่นำเสนอเรื่องที่ตนเองมีความรู้ในข่าวหรือเรื่องนั้น ๆ มีความเกี่ยวข้องกับสายงานที่ตนเองทำ และจากประสบการณ์โดยตรง โดยเลือกจากเรื่องที่ตนสนใจ และคิดว่าประชาชนควรรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lowrey and Anderson (2005) พบว่า ผู้สื่อข่าวควรเป็นผู้ที่มีความรู้เพื่อการรายงานข่าวสาร เนื่องจากอาชีพผู้สื่อข่าวมีความสำคัญในสังคมที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารต่อสังคมและประชาชน

นอกจากนี้ในงานวิจัยยังพบว่า ผู้สื่อข่าวนำเสนอข่าวการเมืองน้อย ทั้ง ๆ ที่เหตุการณ์หรือข้อมูลข่าวการเมืองเป็นเรื่องที่กำลังเป็นประเด็นร้อนในสังคม ทั้งนี้เพราะผู้สื่อข่าวไม่ต้องการนำเสนอข้อมูลที่อาจสร้างความแตกแยกให้กับคนในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษณา คล้ายแก้ว (2554) ที่กล่าวว่า บรรณาธิการเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร หรือไม่แสดงทัศนะ เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง อย่างไรก็ตาม ในประเด็นดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยกลับมองว่า ในภาวะที่ประเทศไทยเกิดภาวะวิกฤตทางการเมืองเช่นนี้ ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบข้อมูลมีข้อมูลเกี่ยวกับนักการเมือง ควรมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ให้ประชาชนนรับทราบเพื่อให้ประชาชนรับรู้ และเป็นแนวทางในการตัดสินใจ และนำมาซึ่งการมีผู้นำที่ดี เพื่อบริหารและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

ข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวมีคุณค่าข่าว ความสดของข่าว (Timeliness) มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการของทวิตเตอร์ที่รวดเร็ว ทันที ข้อมูลข่าวสารมีความสดใหม่ ดังที่ Heidi (2009) กล่าวไว้ว่า ทวิตเตอร์สามารถส่งและแลกเปลี่ยนข่าวสารได้ทันที สามารถกำหนดขอบข่ายของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งในลักษณะของการส่งจากหนึ่งคนสู่ผู้รับสารหลายคน และผู้ใช้ทวิตเตอร์หลายคนสู่ผู้รับอีกหลายคน ทำให้ข้อมูลข่าวสารถูกเผยแพร่ในเวลาที่รวดเร็ว

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

การศึกษาแนวคิดทฤษฎี รวมถึงการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวดังนี้ 1) เทคโนโลยี ได้แก่ เครื่องมือในการใช้ติดตามข้อมูลข่าวสาร เช่น โทรทัศน์ ไอโฟน อินเทอร์เน็ต 2) ผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ 3) สถานการณ์ข่าว 4) ผู้สื่อข่าว ได้แก่ ภูมิหลังผู้สื่อข่าว เพศ อายุ ตำแหน่งและหน้าที่ การศึกษา ความรู้ความสามารถใน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การเขียนข่าวทัศนคติ สิทธิส่วนตัว ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต 5) องค์กร ได้แก่ นโยบายองค์กร นโยบายฝ่ายข่าว 6) ข้อจำกัดของทวิตเตอร์ ที่สามารถโพสต์ข้อความแต่ละครั้งได้ไม่เกิน 140 ตัวอักษร 7) สังคม การเมืองและการปกครอง 8) นโยบายการกำกับดูแลเนื้อหา ได้แก่ กฎหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณ ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายดังนี้

จากผลการวิจัยเห็นว่า ทวิตเตอร์ สื่อสังคมออนไลน์เป็นผลจากการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทำให้ผู้สื่อข่าวสื่อสารได้สะดวก รวดเร็ว และมีราคาถูก มาช่วยเสริมในงานด้านสื่อมวลชน ผู้สื่อข่าวได้ประโยชน์ทั้งเป็นเครื่องมือในการติดตามประเด็นข่าวต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำงาน รวมถึงประชาสัมพันธ์องค์กรและตัวผู้สื่อข่าว เพิ่มช่องทางให้ประชาชนติดตามข้อมูลข่าวสารได้ทั่วทุกมุมโลก สอดคล้องกับแนวคิดของกาญจนา แก้วเทพ (2545) ที่ว่า ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้สามารถเพิ่มศักยภาพกับการสื่อสารของสังคมในยุคนั้น ๆ สามารถแพร่กระจายข่าวสารได้ทั่วทุกมุมโลก สอดคล้องกับแนวคิด McQuail (1994) เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นพื้นฐานของทุกสังคม การปฏิวัติเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการสื่อสารในแต่ละครั้งจะทำให้เกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงสังคมตามมาเสมอ จากข้อคิดดังกล่าวนี้จะเห็นว่า ก่อนหน้านี้การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนต้องออกไปหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข่าวต่าง ๆ เช่น หาประเด็นข่าวการเมืองต้องไปติดตามนักการเมือง แต่เมื่อมีทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวสามารถที่จะติดตามข้อมูลแหล่งข่าวได้โดยตรงจากทวิตเตอร์ได้โดยไม่ต้องลงพื้นที่ รวมถึงสามารถที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงยังสอดคล้องกับแนวคิดของ อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2550) ที่กล่าวว่า การพัฒนาเทคโนโลยีและวิทยาการด้านการสื่อสารใหม่ ๆช่วยให้มนุษย์แลกเปลี่ยนข่าวสารกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว สอดคล้องกับแนวคิดของ นพดล อินนา (2548) ที่กล่าวว่า จากการพัฒนาเทคโนโลยีทำให้สื่อมีลักษณะการสื่อสารระหว่างกัน (Interactive) ผู้บริโภคสื่อสามารถควบคุมคัดเลือกข้อมูลข่าวสารทำให้ตรงกับความต้องการ และความสนใจของผู้บริโภค คือ ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการสนองตอบหรือแสดงปฏิกิริยาต่อสื่อมากขึ้น ผู้บริโภคจะไม่เป็นผู้รับสารแบบตั้งรับแต่เพียงอย่างเดียว (Passive Receiver) แต่สามารถที่จะปรับเปลี่ยนสื่อ (Reformat) ออกแบบเนื้อหาใหม่ (Redesign) เพื่อให้ตรงกับความต้องการเฉพาะตัวมากขึ้น

นอกจากเทคโนโลยีใหม่จะได้รับความนิยมมากขึ้น จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนในสังคมในที่สุด หรือสามารถกล่าวได้ว่า ข้อมูลข่าวสาร กำลังแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว เท่าเทียม และทั่วถึง (Democratized) โดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นพื้นฐาน ประเด็นดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ประกอบเกียรติ อิ่มศิริ (2549) ที่ว่าเทคโนโลยีมีความก้าวหน้า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มากเท่าไหร่ ยิ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพทางด้านสื่อมวลชนเพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว หลากหลายช่องทางเกิดการพัฒนารูปแบบช่องทางการสื่อสารสู่มวลชนที่รวดเร็ว สอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา บูรณเดชาชัย (2547) ผู้ใช้สามารถเลือกรับบริการได้หลากหลาย สามารถแสดงความคิดเห็นกลับไปยังผู้ส่งสารได้ ทำให้ลักษณะการสื่อสารเปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน จากการสื่อสารแบบทางเดียว เป็นการสื่อสารสองฝ่าย สร้างศักยภาพให้อำนาจแก่ปุถุชนคนธรรมดา ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และก่อตั้งเครือข่ายแห่งความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่ความเคลื่อนไหวทางสังคมต่าง ๆ ได้มากขึ้น ขณะที่ Kim และ Lee (2006) พบว่าอินเทอร์เน็ตทำหน้าที่สื่อทางเลือกซึ่งเป็นในการแข่งขันกับสื่อดั้งเดิม พร้อมกันนี้ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตยังมีจำนวนมาก สามารถนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นจำนวนมาก รวมถึงยังสามารถติดต่อสื่อสารได้โดยตรงทางอินเทอร์เน็ต

อย่างไรก็ตาม แม้เทคโนโลยีจะมีส่วนสำคัญในการติดต่อสื่อสาร เพิ่มช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสาร แต่ประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งการเข้าถึงการใช้ทวิตเตอร์ก็ใช้เฉพาะคนบางกลุ่มที่มีความรู้และทักษะการใช้ทวิตเตอร์ ทำให้การแพร่กระจายอยู่ในคนบางกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนทกานติ์ ตปนียางกูร (2545) ที่พบว่าถึงแม้อินเทอร์เน็ตจะมีข้อดีหลายประการสำหรับการสร้างเครือข่ายประชาสังคม เช่น การลดต้นทุนการผลิต การสื่อสารสองทาง ความรวดเร็วลักษณะอันไร้พรมแดน และลักษณะนิรนามของผู้ใช้ แต่ก็มีข้อจำกัดในการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสาร คือจำกัดเฉพาะในชนชั้นกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุมาลย์ คิดรอบ (2552) ที่พบว่า ทักษะการใช้ทวิตเตอร์มีความสัมพันธ์กับความตระหนักรู้ในประเด็นทางสังคมของสื่อใหม่ หากไม่มีทักษะในการใช้ทวิตเตอร์เพียงพอก็ไม่สามารถรับรู้ได้ว่าตนเองมีสิทธิในการสื่อสารผ่านทวิตเตอร์อย่างไร เช่น การใช้ฟังก์ชั่นรีทวีต (Retweet) เพื่อต้องการส่งต่อข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้ใช้ควรจะรู้ นอกจากนี้ในงานวิจัยยังพบว่า ทักษะการใช้ทวิตเตอร์ของคนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีทักษะการใช้ทวิตเตอร์ที่แตกต่างกับคนต่างจังหวัด ส่วนหนึ่งเพราะการศึกษา การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน สำหรับประเด็นความเหลื่อมล้ำด้านเทคโนโลยียังสอดคล้องกับแนวคิดของ ทวีศักดิ์ กออนันตกูล (2545) กล่าวว่า ปัจจัยดังกล่าวเกิดจากความพร้อมของโครงสร้างในแต่ละพื้นที่ ความแตกต่างของลักษณะของประชากร เช่น ระดับการศึกษา ปัจจัยด้านนโยบาย เช่น นโยบายด้านการเปิดเสรีเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังที่ผู้สื่อสื่อข่าวเคยประสบมาคือ การบล็อกสัญญาณโทรศัพท์ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการเข้าถึงสารสนเทศ และความรู้ต่างกัน จากปัญหาความเหลื่อมล้ำดังกล่าว มาลี บุญศิริพันธ์ (2550) ได้เสนอว่า สิ่งสำคัญคือองค์กรหน่วยงานด้านสื่อสารมวลชน รวมถึงตัวผู้สื่อข่าวเอง ต้องปรับแนวทางการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทำงานโดยมีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ พร้อมเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ควบคู่ไปกับความสำคัญด้านปรัชญาวิชาชีพด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิศิษฐ์ ชวาลาธวัช (2539) ที่กล่าวว่า สื่อมีการแข่งขันเพื่อรายงานข่าว การมีเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยเพื่อแข่งกับเวลาก็เป็นเรื่องสำคัญ สื่อที่นำข่าวสารถึงผู้รับสารก่อนจะได้เปรียบคู่แข่ง เพราะสามารถที่นำเสนอข่าวได้ใหม่กว่า สดกว่า และเป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงประชาชน ขณะที่ พิรงรอง (2547) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า รัฐควรเข้ามามีส่วนสนับสนุนในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของประชาชนให้เข้าถึงมากที่สุด และสามารถที่จะซื้อซอฟแวร์ได้ในราคาถูกด้วย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สอดคล้องกับ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศ (2554) เห็นว่า เรื่องที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาควบคุมดูแลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาก คือ ควบคุมราคาโทรศัทพ์มือถือ หรืออุปกรณ์มือถือด้วย เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงเครื่องมือเหล่านี้

จากข้อมูลการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศนน์พบว่า เทคโนโลยีใน หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่พกพาติดตัวเพื่อรายงานข่าวผ่านทางทวิตเตอร์ เช่น ไอแพด (iPad) ไอโฟน (iPhone) แมคมินิ (Mac Mini) หรือโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนมีความสำคัญในการรายงานข้อมูลข่าวสารผ่านทางทวิตเตอร์ และมีแนวโน้มว่าผู้สื่อข่าวจะนำมาใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุขุมาลย์ คิดรอบ (2552) พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มจะใช้อุปกรณ์การสื่อสารแบบเคลื่อนที่ได้มากขึ้นเพื่อเข้าถึงระบบเครือข่ายได้ทุกที่ทุกเวลา นอกจากนี้ การใช้อุปกรณ์เสริมต่อเข้ากับเครื่องมือก็ช่วยเพิ่มความสะดวกในการทำงานมากขึ้น เช่น ใช้แป้นพิมพ์ต่อเข้ากับ iPad ช่วยพิมพ์เร็วขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ นพดล อินนา (2548) ที่ว่า เทคโนโลยีใหม่ทำให้เกิดการบูรณาการระหว่างสื่อ เช่น โทรทัศน์กับโทรศัพท์ หรือโทรทัศน์ โทรศัพท์และคอมพิวเตอร์ในเครื่องเดียวกัน หรือพ่วงกัน เพราะจากข้อมูลเห็นว่าผู้สื่อข่าวได้นำเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมาอำนวยความสะดวกในการรายงานข้อมูลข่าวสารผ่านทางทวิตเตอร์ ขณะที่งานวิจัยของ จันทนา ทองประยูร (2551) พบว่า เทคโนโลยีการสื่อสารใหม่ทั้งโทรศัพท์มือถือ และคอมพิวเตอร์พกพา เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เพิ่มแรงกดดันในการแข่งขันการนำเสนอข้อมูลข่าวด่วน

ในส่วนผู้เฝ้าประตูข่าวสารในที่นี้คือผู้สื่อข่าวที่เป็นทั้งผู้รายงานข่าว และเป็นผู้ที่ติดตามทวิตเตอร์จากผู้ใช้คนอื่น ๆ รวมถึงบทบาทการทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper) ของตัวผู้สื่อข่าวก็เปลี่ยน อำนาจในการเป็นนายประตูข่าวสารของสื่อมวลชนเปลี่ยนไป และส่งผลต่อ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนที่เปลี่ยนไปด้วย เพราะทวิตเตอร์ทำให้ประชาชนมีพื้นที่ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้ด้วยตนเอง และเลือกที่จะรับข้อมูลข่าวสารจากผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ แม้ว่าการสื่อสารข้อมูลผ่านทางทวิตเตอร์จะมีผู้เฝ้าประตูหลายคน แต่ ฉะอ้าน วุฑฒิกรรมรักษา (2536) กล่าวว่า ถึงจะมีผู้เฝ้าประตูหลายคน ผู้สื่อข่าวถือว่ามีอิทธิพลในการเลือกนำเสนอข้อมูลข่าวสารมากที่สุด เพราะในการรายงานข่าวแต่ละครั้ง ต้องหาแหล่งข้อมูล พร้อมกับสัมภาษณ์ว่าจะถามแหล่งข่าวหรือสอบถามข้อมูลอะไร เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารนั้นมาเขียนรายงานข่าวต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ พิศิษฐ์ ชวาลาธวัช (2549) และ วัฒณี ภูวทิศ (2553) ที่กล่าวว่าผู้สื่อข่าวถือว่ามีบทบาทสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นทั้งผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ผู้แจ้งข่าวสาร ผู้คอยทำหน้าที่ดูแลปกป้องพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม และประเทศชาติ รวมทั้งตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เป็นผู้รับเรื่องร้องทุกข์ เป็นผู้จัดวาระข่าวสาร และเป็นกระจกของสังคม ดังนั้นข้อมูลที่ผู้สื่อข่าวโพสต์หรือรายงานอาจส่งผลให้ผู้รับสารเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความรู้ ความคิด ทัศนคติ จนกระทั่งถึงพฤติกรรมของผู้รับสารได้ นอกจากนี้ข้อมูลดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Barzilai (2009) ที่กล่าวว่าปัจจัยมีความสำคัญอย่างยิ่งในการคัดเลือกข้อมูลข่าวสารนั้นขึ้นอยู่กับ 1) อำนาจทางการเมืองในความสัมพันธ์กับผู้เฝ้าประตูข่าวสาร 2) ความสามารถในการผลิตข้อมูลสารสนเทศของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร 3) ความสัมพันธ์ของข่าว หรือเหตุการณ์ กับผู้เฝ้าประตูข่าวสาร 4) ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของแต่ละบุคคลของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ซึ่งผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสารทางทวิตเตอร์การคัดเลือกข่าวจึงขึ้นอยู่กับผู้สื่อข่าวเป็นสำคัญด้วย

ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวถือว่ามีบทบาทและมีส่วนสำคัญในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับทราบ และด้วยผู้ใช้ทวิตเตอร์ติดตามทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวเป็นจำนวนมาก ทำให้ข้อมูลข่าวสารบทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวได้รับการส่งต่อหรือนำไปโพสต์ซ้ำอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะความที่ผู้ใช้เชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเพราะความเป็นผู้สื่อข่าวด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lotan *et al.* (2011) พบว่า ผู้สื่อข่าว บล็อกเกอร์ ฯลฯ มีการใช้ทวิตเตอร์ร่วมกับสื่อสังคมอื่น ๆ เพื่อรายงานข้อมูลข่าวสาร โดยข้อความจากทวิตเตอร์มีข้อความจำนวนมาก รายงานแบบทันเหตุการณ์จนกลายเป็นแหล่งข่าวที่สำคัญ และข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่จะได้รับการส่งต่อ (Retweet) หรือนำข้อมูลข่าวสารไปโพสต์ซ้ำบนทวิตเตอร์มากกว่าแหล่งข่าวอื่น ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kim and Lee (2006) พบว่า ความคิดเห็นของบุคคลที่อาจจะแพร่กระจายผ่านทางช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ช่วยกระตุ้นความคิดเห็นของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อกับพื้นที่ข่าว ส่วนให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความถูกต้องเป็นสำคัญ เพราะหากผู้สื่อข่าวโพสต์ข้อมูลผิดพลาดอาจทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในผู้สื่อข่าวและองค์กร ยิ่งในฐานะที่ทำงานด้านสื่อมวลชนการรายงานข่าว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ไม่ว่าจะเป็นผ่านทวิตเตอร์ หรือสื่อหลักต้องยึดหลักการของการสื่อสาร ยึดหลักจริยธรรมสื่อขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรษาสิริ กุหลาบ และ นิดา หมอยาดี (2552) พบว่า การรายงานข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตต้องมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอเนื้อหา เช่น การอ้างอิงแหล่งข้อมูล การนำเสนอเนื้อหาที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม และบรรทัดฐานสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุมาลย์ คิดรอบ (2552) พบว่า ทักษะการใช้ทวิตเตอร์อยู่ในระดับสูงนั้นมีความตระหนักรู้ในประเด็นทางสังคมในด้านจริยธรรมทั่วไปในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับสูงด้วยเช่นกัน ซึ่งจากข้อมูลเห็นว่า ผู้สื่อข่าวเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถที่จะเรียนรู้การใช้ทวิตเตอร์ และมีความตระหนักด้านจริยธรรมสูงตามมาด้วย ส่วนการให้เครดิตแหล่งข่าว ผู้สื่อข่าวนำเสนอข่าวโดยไม่ได้สนใจว่ามาจากคู่แข่งหรือไม่ แต่หากพบว่าข้อมูลนั้นเป็นเรื่องที่ประชาชนควรรู้ก็จะโพสต์หรือนำเสนอข้อความนั้นบนทวิตเตอร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ดีสมโชค (2546) พบว่า สื่อมวลชนต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่ส่งสัญญาณเตือนให้โลกรู้ว่า กำลังเกิดความอ่อนแอในสังคม ณ แห่งหนใดของโลก เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร หรือเรื่องราวอย่างละเอียดให้ชัดเจน ถูกต้อง ตามความเป็นจริง ซึ่งลักษณะการกำกับดูแลกันเอง การตรวจสอบข้อมูลด้วยกันเองของผู้ใช้ทวิตเตอร์ด้วย ขณะที่ผลการวิจัยของ Hend (2011) ก็เห็นคล้องโดยพบว่า ระดับความน่าเชื่อถือของข่าวจากการแสดงในทวิตเตอร์มีความแม่นยำและจดจำได้สูงกว่า และข้อมูลข่าวสารที่อยู่บนทวิตเตอร์มีความแม่นยำเป็นที่ยอมรับได้

องค์กรไม่ได้มีข้อบังคับหรือห้ามผู้สื่อข่าวใช้ทวิตเตอร์ ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร หรือติดตามข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ มีการให้อิสระในการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าว มีเพียงเนชั่นแชนแนล ที่ให้ความสำคัญ เนื่องจากผู้บริหารใช้เป็นที่รู้จักและโด่งดังในลำดับต้น ๆ ของผู้ใช้ทวิตเตอร์ในประเทศไทย และองค์กรยังสนับสนุนการใช้ทวิตเตอร์ ทำให้ผู้สื่อข่าวตื่นตัวและใช้ทวิตเตอร์ เหมือนกับเป็นการบังคับให้ใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและเพื่อนำข้อมูลข่าวสารไปประกอบในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ดีสมโชค (2546) พบว่า กลุ่มผู้สื่อข่าวและนักวิชาการทางนิเทศศาสตร์ตื่นตัวในการมาทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของข่าว และอาจมีผลต่อการปรับโครงสร้าง และการสื่อสารใหม่ ๆ ในการนำเสนอข่าวสารจากประเทศที่กำลังพัฒนา แต่ตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ สรชัย กมลลิ้มสกุล (2546) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้สารสนเทศสำนักข่าว นั้นมาจากปัจจัยด้านนโยบายสถานี นโยบายฝ่ายข่าว รวมถึงสถานีโทรทัศน์คู่แข่ง และยังขัดแย้งกับแนวคิดของ กาญจนา แก้วเทพ (2542) กล่าวว่า ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่พบมากที่สุด หลีกเลี่ยงได้ยากที่สุด และมักมีความขัดแย้งหรือปัญหากับอุดมการณ์ผู้สื่อข่าว แต่จากข้อมูลที่ได้ศึกษาพบว่า นโยบายสถานี นโยบายฝ่ายข่าว และสถานีโทรทัศน์คู่แข่ง ไม่ได้มีผลในการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ใช้ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว เพราะจากข้อมูลบนทวิตเตอร์จะมีการอ้างอิง หรือส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่มาจากองค์กรคู่แข่ง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าองค์กรจะไม่ได้มีข้อบังคับในการใช้ทวิตเตอร์ แต่ต้องอยู่ภายในกรอบระเบียบการเป็นบุคลากรขององค์กร คือ จะไม่สร้างความเสื่อมเสีย หรือรายงานข่าวไม่บิดเบือน เพราะหากมีการนำเสนอข่าวที่ไม่ถูกต้อง แม้ว่าจะเป็นการรายงานผ่านทางทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว แต่ก็ส่งผลเสียต่อชื่อเสียงองค์กรด้วย

การเมือง และการปกครอง มีผลต่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าว ประเด็นที่เสี่ยงต่อการสร้างความแตกแยก ผู้สื่อข่าวจึงเลี่ยงที่จะนำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิธินันท์ ยอแสงรัตน์ (2554) ที่กล่าวว่า คนที่ประกาศว่าจะทำหน้าที่สื่อ ไม่ว่าคนนั้นจะเป็นผู้ใช้สื่อออนไลน์ หรือ เป็นสื่อออนไลน์ หรือคนที่ทำหน้าสื่อหลักที่ใช้สื่อออนไลน์เสริมสื่อหลัก ต้องยึดหลักการของการสื่อสาร ยึดหลักจริยธรรมสื่อขั้นพื้นฐานซึ่งในส่วนนี้เห็นว่าผู้สื่อข่าวยึดมั่นในหลักจริยธรรมดังกล่าว และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรษาสิริ กุหลาบ และ นิดา หมอยาดี (2552) พบว่า การที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถมีพื้นที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารในนามตนเองนั้น ทำให้ผู้ผลิตแสดงความรับผิดชอบต่อเนื้อหาที่นำเสนอมากกว่าการแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บบอร์ดทั่วไป เพราะการแสดงเว็บบอร์ดทั่วไปไม่ได้แสดงความเป็นตัวตนของผู้เขียนชัดเจน และผู้เขียนไม่จำเป็นแสดงความรับผิดชอบว่าตนเป็นเจ้าของ ซึ่งการที่ผู้ผลิตเนื้อหามีความรับผิดชอบก็จะเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับคน ๆ นั้น ดังนั้น ยิ่งเป็นผู้สื่อข่าวที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักยิ่งต้องระวังในการโพสต์ข้อความ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารมีความน่าเชื่อถือ

นโยบายการกำกับดูแลเนื้อหา ทั้งกฎหมาย จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อ เป็นอีกปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว ทั้งเรื่องการให้เครดิตอ้างอิง การไม่โพสต์ข้อความที่สร้างความเสื่อมเสียให้บุคคลอื่น หรือไม่ละเมิดทางกฎหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรษาสิริ กุหลาบ และ วนิดา หมอยาดี (2552) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตสื่อพลเมืองในประเทศไทย หรือผู้ใช้อินเทอร์เน็ต คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศไทยมีการกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนที่มีทักษะและความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต และจากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้สื่อข่าวให้ความสำคัญในเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณ ไม่พบเห็นข้อมูลที่เสี่ยงต่อการละเมิด ภาพโป๊ อนาจาร รวมถึงการอ้างอิงแหล่งข่าวด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการศึกษาพบว่าวัตถุประสงค์ของการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าว เพื่อนำเสนอข่าว และติดตามข่าวจากผู้ใช้คนอื่น ๆ ดังนั้นเห็นว่า ผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่นหรือสื่อพลเมืองมีผลในการให้ผู้สื่อข่าวติดตามเพราะสามารถนำไปเป็นประเด็นข่าวประกอบในการทำงานในสื่อหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรษาสิรา กุหลาบ และ วนิดา หมอยาดี (2552) ที่ระบุว่า การนำเสนอข้อมูลข่าวสารไม่ได้ขึ้นกับผู้สื่อข่าวอย่างเดียว แต่ยังขึ้นกับผู้สื่อข่าวพลเมือง ที่มาร่วมผลิตเนื้อหา ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น การตรวจสอบ ซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวทำให้มีหลากหลายประเด็นเกิดการอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เป็นกลไกในการขับเคลื่อนทางสังคม และในงานวิจัยดังกล่าว ยังมีคำให้สัมภาษณ์ของ ชูวัส ฤกษ์ศิริสุข บรรณาธิการสำนักข่าวประชาไทย และผู้ดูแลเว็บประชาไทย iReport ที่ได้กล่าวเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ว่า ควรจะมีสื่อที่พลเมืองสามารถที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้ เพราะความหมายหรือเรื่องดี ๆ อาจจะมาจากประชาชนซึ่งไม่เคยนำเสนอผ่านสื่อหลัก ดังนั้นจึงจำเป็นที่ต้องมีพื้นที่ในการให้พวกเขาแสดงข้อมูลหรือรายงาน ซึ่งในงานวิจัยของพรรษาสิริ กุหลาบ และ วนิดา หมอยาดี ยังระบุว่า ผู้ใช้คนอื่น ๆ หรือสื่อพลเมือง ยังสามารถที่จะเป็นกลไกที่ช่วยสนการขับเคลื่อนทางสังคม เพราะมีข้อมูลที่หลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Fromm (2009) ได้ระบุว่า ผู้ใช้สร้างกลุ่มข้อมูลขึ้นมาแล้วส่งข้อมูลสู่สาธารณะทันที ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารในลักษณะรอบตัวเท่านั้น แต่ยังได้ทำให้ผู้รับชมหรือผู้อ่านได้กลายเป็นหนึ่งในกระบวนการสร้างข้อมูลข่าวสารด้วย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ดีสมโชค (2546) พบว่า กลุ่มผู้ชมและผู้อ่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับข่าว กลุ่มคนเหล่านี้ได้ปรับขั้วแห่งการเรียนรู้ใหม่ว่าตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องกับข่าวนั้น ๆ ด้วย มีความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจและการเมืองที่โยงใยกันทั่วโลก และความคิดที่ว่าไม่มีใครทำอะไรได้ก็จะเปลี่ยนไป รวมทั้งกลุ่มผู้ชมและผู้อ่านเริ่มมองโลกต่างไปจากเดิมมาก ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้ทวิตเตอร์ก็มีส่วนสำคัญไม่แพ้ผู้สื่อข่าวในการนำเสนอข้อมูลทางทวิตเตอร์ คือการวิจัยของ Lotan *et al.* (2011) พบว่า ทวิตเตอร์ทำให้เกิดผู้สื่อข่าวพลเรือนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ ขณะที่ McQuail and Windahl (1993) กล่าวว่า การกำหนดวาระข่าวบางครั้งไม่เฉพาะสื่อมวลชนเท่านั้น แต่อาจจะเป็นสถาบัน กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มพลเมือง องค์กรทางการเมือง เช่น พรรคการเมือง หรือ ปัจเจกบุคคล ซึ่งแต่ละกลุ่มมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดวาระของตนที่แตกต่างกันออกไป ในฐานะสื่อมวลชนต้องมีการทำงานในสองบทบาทของการกำหนดวาระทางสังคม คือประเด็นข่าวบางครั้งถูกกำหนดโดยชนชั้นนำ เพื่อสื่อมายังชนชั้นล่าง หรือจากชนชั้นล่างสู่คนชั้นนำ สื่อต้องมีการแยกให้ออกมาประเด็นข่าวเป็นการกำหนดวาระของใคร เพื่อสื่อสารไปยังคนกลุ่มใด รวมถึงขึ้นอยู่กับผู้รับสารด้วย เช่น ขึ้นอยู่กับภูมิหลังของผู้รับสาร ทั้งความรู้ความสนใจ หากข่าวนั้นเป็นที่สนใจของประชาชนการกำหนดประเด็นข่าวสารก็จะได้ผล จากข้อมูล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดังกล่าวทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ทวิตเตอร์เป็นสื่อที่ผู้สื่อข่าวและผู้ใช้คนอื่น ๆ ใช้ในการติดตามข้อมูลข่าวสาร และนำเสนอข่าวสารได้เป็นอย่างดี จึงเหมาะสมที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและติดตามข้อมูลข่าวสาร

4. ปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มการนำทวิตเตอร์มาใช้ในการนำเสนอข้อมูล

4.1 ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าว

จากการศึกษาข้อมูลบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวพบว่า ความน่าเชื่อถือข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวไม่ต่างจากสื่อหลัก เพราะการตรวจสอบ การใช้ประสบการณ์ การรายงานข่าวจากในพื้นที่ แต่ปัญหาที่พบคือ ประชาชนยังมีความเชื่อว่า การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ไม่น่าเชื่อถือเท่าสื่อหลัก เพราะในสื่อหลักมีความอ้างอิงหรือองค์กรรับรอง อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับตัวผู้สื่อข่าวเอง โดยผู้สื่อข่าวต้องสร้างความเชื่อมั่นและโพสต์ข้อความให้ถูกต้อง ใส่ข้อมูลในประวัติให้ครบถ้วน ระบุตัวตนให้ผู้ที่ติดตามได้ทราบ รวมถึงต้องมีความรับผิดชอบในข้อมูลที่โพสต์เป็นสำคัญ เพื่อสร้างเป็นบรรทัดฐาน เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นตัวอย่างให้กับผู้สื่อข่าวด้วยกัน และผู้ใช้คนอื่น ๆ ด้วย รวมถึงควรคอยสอดส่องและตรวจสอบข้อมูลทวิตเตอร์ผู้ใช้คนอื่น ๆ ด้วย เช่น หากพบข้อมูลที่ผู้ใช้คนอื่นโพสต์แล้วผิดพลาด ก็ควรจะแจ้งให้ผู้ใช้ทวิตเตอร์คนนั้นได้รับทราบและให้ปรับแก้ไขข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์เกิดความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น และทำให้ประชาชนไว้ในได้ในข้อมูลข่าวสารที่รายงานผ่านทางทวิตเตอร์

ข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์มีจำนวนมาก แหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีความหลากหลายเป็นคลังข้อมูล ซึ่งบางครั้งอาจทำให้ผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ เกิดความสับสนในข้อมูลข่าวสาร ในฐานะผู้สื่อข่าวที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสารเป็นผู้นำทางด้านความคิดและการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร จึงควรทำหน้าที่ในการเลือกข้อมูลข่าวสาร และนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รวมถึงต้องมีการตีความ วิเคราะห์รายงานข่าวด้วย เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นในข้อมูลและเป็นช่องทางสำคัญให้ประชาชนได้ติดตาม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.2 แนวโน้มและความสำคัญของทวิตเตอร์ในการส่งเสริมงานด้านสื่อมวลชน

จากข้อมูลที่ได้ศึกษามาทั้งหมด ผู้วิจัยสามารถสรุปและเปรียบเทียบการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์กับสื่อหลักอย่างโทรทัศน์ได้ดังนี้

ตารางที่ 33 สรุปตารางเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวบนทวิตเตอร์กับสื่อโทรทัศน์

การนำเสนอข่าวผ่านทางทวิตเตอร์	**การนำเสนอข่าวผ่านสื่อโทรทัศน์**
นำเสนอข้อมูลข่าวสารได้ทันที ติดตามข่าวได้ทุกที่ทุกเวลา สะดวก รวดเร็ว	ต้องผ่านการพิจารณาก่อนที่ข่าวจะถูกนำเสนอ มีข้อจำกัดเรื่องเวลา, สถานที่, พื้นที่
ใช้ต้นทุน เครื่องมือการรายงานข่าวสารถูก ขั้นตอนการผลิตหรือนำเสนอไม่ยุ่งยาก สะดวก	เครื่องมือรายงานข่าวราคาแพง กระบวนการนำเสนอข่าวมีหลายขั้นตอนและยุ่งยาก
องค์กรให้อิสระในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์สูง ถูกควบคุมต่ำ	ข้อมูลข่าวสารถูกควบคุมจากองค์กรสูง มีความเป็นอิสระต่ำ
ผู้สื่อข่าวและผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น, วิเคราะห์ข่าวร่วมกันได้ทันที	ผู้สื่อข่าวกับผู้รับสารแทบไม่มีการติดต่อสื่อสารร่วมกัน น้อยมากที่ผู้รับสารจะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวนั้น ๆ
ข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้สื่อข่าวเป็นหลัก ว่าจะเลือกนำเสนอข่าวประเด็นไหน	ข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอต้องเป็นในสายงานที่ผู้สื่อข่าวทำ และนโยบายองค์กร รวมถึงต้องผ่านการคัดเลือกจากกองบรรณาธิการก่อน
นำเสนอข้อมูลที่หลากหลาย ไม่จำเป็นเฉพาะในสายงานที่ตนเองทำ	ต้องคัดเลือกประเด็นข่าวตามตำแหน่ง หน้าที่องค์กรมอบหมาย
ข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอ ขึ้นอยู่กับคุณธรรมและจริยธรรมผู้สื่อข่าวเป็นเครื่องกำกับทิศทางและความถูกต้องเหมาะสม	คุณค่าข่าวยึดตามแบบแผนองค์กร และจริยธรรมจรรยาบรรณในวิชาชีพ รวมถึงกฎหมาย
นำเสนอโดยใช้ภาษาไม่เป็นทางการ เพื่อสื่อสารให้ผู้รับมีความรู้สึกใกล้ชิดกับผู้สื่อข่าว	ใช้ภาษาที่เป็นทางการ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในข่าว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 33 (ต่อ)

การนำเสนอข่าวผ่านทางทวิตเตอร์	**การนำเสนอข่าวผ่านสื่อโทรทัศน์**
การนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์สามารถเข้าถึงเฉพาะคนบางกลุ่มที่มีความรู้และทักษะการใช้ทวิตเตอร์ รวมถึงต้องมีสัญญาณอินเทอร์เน็ต เพื่อเข้าถึงทวิตเตอร์	ข้อมูลข่าวสารถูกเผยแพร่และเข้าถึงกับประชาชนทุกพื้นที่ และทุกกลุ่ม ผู้รับข่าวไม่จำเป็นต้องมีความรู้หรือทักษะเฉพาะด้านในการติดตามข่าว
เข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้ง่าย, สะดวก รวดเร็วในการทำงาน บางครั้งไม่จำเป็นต้องลงพื้นที่หาข่าว แต่ผู้สื่อข่าวสามารถติดตามผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ ที่อยู่ในเหตุการณ์หรือติดตามแหล่งข่าวได้โดยตรง และสามารถหยิบประเด็นจากทวิตเตอร์มานำเสนอได้	การเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารต้องลงพื้นที่เพื่อติดตามหล่งข่าว หรือหาข่าว กว่าจะได้ข่าวมานำเสนอก็ต้องใช้เวลาในการลงพื้นที่
สามารถสร้างความสัมพันธ์กับแหล่งข่าวผ่านทางทวิตเตอร์ และในประเด็นข่าว สามารถค้นหาข้อมูล หรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเนื้อหาข่าวสาร หรือสื่อสารเพิ่มเติมให้กับผู้สื่อข่าว	เข้าถึงแหล่งข่าวได้ค่อนข้างยากกว่าทวิตเตอร์ และเป็นเรื่องยากกว่าที่จะได้สร้างความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว
ผู้สื่อข่าวสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นผ่านทางทวิตเตอร์กับประเด็นข่าวได้โดยตรง และสามารถแสดงข้อมูลตามความต้องการผู้สื่อข่าวได้เลย	การแสดงความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวผ่านทางสื่อหลักอย่างโทรทัศน์นั้นมีน้อย ส่วนใหญ่ข้อมูลที่แสดงความคิดเห็นในประเด็นข่าวเรื่องนั้น ๆ จะเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเกี่ยวข้องกับข่าว
ผู้สื่อข่าวต้องรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองนำเสนอผ่านทางทวิตเตอร์	องค์กรรับผิดชอบในข่าวที่ผู้สื่อข่าวเป็นคนเขียนและเป็นเกราะคุ้มครองผู้สื่อข่าว
ประชาชนเชื่อว่าข้อมูลข่าวสารที่อยู่บนทวิตเตอร์มีความน่าเชื่อถือน้อยกว่าสื่อหลัก อาจจะด้วยกระบวนการตรวจสอบน้อยกว่าสื่อหลัก แต่ความจริงข้อมูลทางทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวมีความน่าเชื่อถือพอกับสื่อหลัก	ประชาชนเชื่อว่าข้อมูลข่าวสารมีความน่าเชื่อถือมากกว่า เนื่องจากมีกระบวนการตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร การเซ็นเซอร์ข่าวขององค์กร ทำให้ข้อมูลข่าวสารมี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 33 (ต่อ)

การนำเสนอข่าวผ่านทางทวิตเตอร์	การนำเสนอข่าวผ่านสื่อโทรทัศน์
การนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางทวิตเตอร์สามารถที่จะนำเสนอได้ทั้งการแนบคลิปรูปภาพ และการเข้าไปอ่านรายละเอียดเพิ่มเติม	การนำเสนอข่าวสามารถทำได้น่าสนใจกว่า เพราะมีทั้งภาพและเสียงประกอบเนื้อหาข่าวนั้น ๆ
ผู้สื่อข่าวลดบทบาทการเป็นผู้เฝ้าประตูหรือผู้กลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร การข่าวกลายเป็นแบบมีส่วนร่วม ประชาชนเป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสารด้วย	ผู้สื่อข่าวยังคงมีบทบาทในการเป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร และยังคงมีความสำคัญ
ผู้สื่อข่าวและผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ นอกจากจะสามารถสื่อสารกันได้สองทางทำให้ข้อมูลไหลในสองทิศทาง ผู้สื่อข่าวสามารถที่จะติดตามทวิตเตอร์ผู้ใช้คนอื่น ๆ ขณะเดียวกันผู้ใช้คนอื่น ๆ ก็ติดตามข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวเช่นกัน	โดยส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารทางเดียวจากสื่อโทรทัศน์ไปยังผู้รับสาร ซึ่งปัจจุบันแม้ว่าจะมีให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นในข่าว ผ่านเอสเอ็มเอส แต่ก็ต้องผ่านการพิจารณาจากทีมงานก่อนที่จะนำเสนอข่าวขึ้นหน้าจอโทรทัศน์

ด้วยความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีการพัฒนา และช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ ประกอบกับรูปแบบการใช้ชีวิตของคนที่เปลี่ยนไป วิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการทำงาน การแข่งขันที่มีมากขึ้น การใช้ชีวิตที่เร่งรีบ จึงทำให้ความต้องการเข้าถึงข้อมูลที่รวดเร็ว และติดตามข้อมูลข่าวสารได้ทุกสถานที่ ทุกเวลาไม่มีข้อจำกัด จึงทำให้ทวิตเตอร์สื่อสังคมออนไลน์นี้ ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น และมีความสำคัญในงานด้านสื่อสารมวลชนเป็นอย่างมาก ทั้งการเป็นพื้นที่สาธารณะให้ประชาชนได้รายงานข่าวสารจนเกิดผู้สื่อข่าวพลเมือง การเป็นช่องทางให้ประชาชนได้ติดตามข้อมูลข่าวสาร เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนและกระจายข้อมูลที่รวดเร็ว เป็นพื้นที่ในการแสดงออก เรียกร้อง หรือสร้างประเด็นทางสังคมได้เช่นกัน ด้วยความสำคัญและมีประโยชน์ของทวิตเตอร์ จึงเป็นเรื่องที่ผู้สื่อข่าวไม่ควรมองข้ามสื่อใหม่อย่างทวิตเตอร์มาช่วยในการทำงาน หรือเป็นสื่อเสริมในการรายงานข่าวและติดตามข่าว เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทั้งนี้ ผู้สื่อข่าวนอกจากจะต้องมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีแล้ว จำเป็นต้องมีความรู้รอบด้าน เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้หลากหลายทางทวิตเตอร์ รวมถึงการนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวจะต้องรู้ลึก รู้จริงก่อนที่จะนำเสนอข้อความ เพราะหากข้อมูลที่นำเสนอผิดพลาด ไม่เพียงแต่ส่งผลเสียต่อชื่อเสียงของผู้สื่อข่าวเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อชื่อเสียงองค์กรที่ทำงานด้วย พร้อมกันนี้ ผู้สื่อข่าวควรมีส่วนร่วมในการช่วยกันรายงานข่าวผ่านทางทวิตเตอร์ในขณะลงพื้นที่ จะทำให้ข้อมูลมีความสดใหม่ และหลากหลายมากขึ้น และเป็นอีกช่องทางที่ประชาชนไว้ใช้ติดตามข่าวสาร แต่ปัจจุบันก็มียังผู้สื่อข่าวยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญตรงส่วนนี้ เช่น ผู้สื่อข่าวช่อง 7 ที่ไม่ได้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนบนทวิเตอร์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การที่ทวิตเตอร์มีประโยชน์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างมาก และจะเข้ามาแทนที่สื่อหลักอย่างโทรทัศน์หรือไม่ ผู้วิจัยขอตอบว่า สื่อทวิตเตอร์ยังไม่สามารถแทนที่สื่อหลักอย่างโทรทัศน์ได้ แต่เป็นสื่อเสริมที่มีประโยชน์ในการติดตามข้อมูลข่าวสาร หรือนำเสนอข่าวสารเพิ่มมากขึ้น รวมถึงสื่อทวิตเตอร์ยังมีข้อจำกัดทั้งเรื่องการเข้าถึงประชาชนในพื้นที่กันดารหรือห่างไกลความเจริญ ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ประกอบกับผู้ที่ติดตามข่าวสารบนทวิตเตอร์ต้องมีความรู้และทักษะในการเข้าใช้ทวิตเตอร์ด้วย อย่างไรก็ตาม แม้ทวิตเตอร์จะมีข้อจำกัดดังกล่าว แต่จากข้อมูลที่ได้ศึกษา ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า ทวิตเตอร์มีประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้สื่อข่าว และจำเป็นที่ผู้สื่อข่าว รวมถึงองค์กรสื่อต้องเห็นความสำคัญในการนำทวิตเตอร์ไปใช้ ทั้งการรายงานข้อมูลข่าวสาร และการติดตามข้อมูลข่าวสาร เพราะนอกจากจะเป็นการได้ข้อมูล เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สะดวก รวดเร็วแล้ว ยังเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กร และตัวผู้สื่อข่าวด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในฐานะทำงานด้านสื่อมวลชน ประกอบกับทวิตเตอร์มีจำนวนคนติดตามมาก ดังนั้นผู้สื่อข่าวจึงต้องให้ความสำคัญกับข้อมูลบนทวิตเตอร์ เพื่อความถูกต้อง สร้างความน่าเชื่อถือ และเป็นตัวอย่างในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ ซึ่งจากงานวิจัยที่ได้ศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ผู้สื่อข่าวควรแยกบัญชีทวิตเตอร์ส่วนตัว และบัญชีการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร เพื่อไม่ให้ผู้ติดตามสับสนในข้อมูลข่าวสาร

2. หากผู้สื่อข่าวไม่มีการแยกบัญชีส่วนตัว หรือบัญชีทวิตเตอร์สิ่งที่ควรระวังคือการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะบางครั้งข้อมูลที่นำเสนออาจทำให้ผู้ที่ติดตามเกิดความเข้าใจผิด และนำมาซึ่งความน่าเชื่อถือของข้อมูล

3. ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ผู้สื่อข่าวควรแนบลิงก์ข่าว หรือให้เครดิตแหล่งข้อมูลทุกครั้ง เพื่อช่วยให้ผู้ติดตามสามารถศึกษาและให้ติดตามรายละเอียดข่าวได้เพิ่มเติม และป้องการการละเมิดลิขสิทธิ์ข้อความของผู้ใช้คนอื่น ๆ

4. ผู้สื่อข่าว รวมทั้งสื่อมวลชนควรเข้ามามีบทบาททั้งการเป็นผู้รับและส่งข้อความข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางทวิตเตอร์ให้มากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาทั้งต่อตัวผู้สื่อข่าว และต่อผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ในขณะเดียวกันยังอาจใช้ประโยชน์จากทวิตเตอร์ ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่นได้มีโอกาสสื่อสารกับผู้สื่อข่าวโดยตรง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็นต่าง ๆ ข้อแนะนำ คำร้องเรียน ที่อาจจะเป็นประโยชน์ร่วมกัน

5. องค์กรสื่อมวลชนควรนำทวิตเตอร์มาใช้เป็นช่องทางให้ในการประชาสัมพันธ์ ทำให้ผู้ชมมาติดตามข่าวจากโทรทัศน์ขององค์กรมากขึ้น เป็นช่องทางให้ผู้ชมเข้ามาชมเว็บไซต์เพิ่มมากขึ้นจากช่องทางทวิตเตอร์

6. ผู้สื่อข่าวที่ลงพื้นที่หรือประสบเหตุการณ์ด้วยตนเองควรรายงานสิ่งที่เห็น และสรุปประเด็นออกมา ให้ได้เร็วที่สุด พร้อมทั้งแนบ คลิป รูปภาพ ข้อความ รายงานผ่านทางทวิตเตอร์ เพื่อที่จะให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารแบบรวดเร็วและทันที

7. ผู้สื่อข่าวควรจะแสดงความรับผิดชอบต่อข้อความที่นำเสนอผ่านทางทวิตเตอร์ทุกข้อความ เพราะสื่อทางทวิตเตอร์ เหมือนกับที่ผู้สื่อข่าวมีรายการ หรือสถานีของตัวเอง สิ่งที่เขียนก็เหมือนกับที่โชว์ หรือแสดง โดยที่มีคนที่ติดตามเป็นผู้รับสาร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

8. ผู้สื่อข่าวควรจะตรวจสอบข้อมูลให้แน่นอนก่อน และต้องระวังการถูกหลอกใช้ด้วยวิธีการปล่อยข่าวจากคนที่ต้องการได้ประโยชน์จากการทวีตของผู้สื่อข่าว โดยทั้งผู้สื่อข่าวและผู้ที่ติดตามข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ทุกคนควรที่จะตั้งสติก่อนทวีต รวมถึงให้มั่นใจ หรือตรวจสอบว่าข้อมูลนั้นถูกต้องแล้วจึงควรทวีต

9. ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในฐานะที่ทำงานในวิชาชีพสื่อควรจะปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์มากขึ้น และมีความรอบคอบในการทำหน้าที่สื่อมวลชนมากกว่าเดิมเพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้อ่านสามารถเชื่อถือได้

10. ผู้สื่อข่าวและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถที่ใช้ข้อมูลจากการวิจัยนี้ไปปรับตัวในการทำงาน รวมถึงกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์ในการทำงาน เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีกับงานด้านสื่อมวลชนได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกต เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจทำวิจัยเกี่ยวกับการใช้ทวิตเตอร์ หรือการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ ดังนี้

1. ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวประเภทอื่น ๆ เพื่อให้ครอบคลุมผู้สื่อข่าวทุกสื่อ เช่น ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์

2. ควรเพิ่มการศึกษาสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ที่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ใช้ เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม เพื่อจะได้ข้อมูลนำมาเปรียบเทียบกับการใช้ทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

3. ควรศึกษาพฤติกรรมผู้ที่ติดตามทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวด้วย เพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับการติดตามข้อมูลทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าว รวมถึงเหตุผลที่ทำให้มีการติดตามข้อมูลข่าวสารจากทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. เนื่องจากผู้สื่อข่าวมีเวลาที่ทำงานไม่แน่นอน ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเวลาติดต่อขอสัมภาษณ์ ดังนั้น หากจะสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวควรติดต่อไว้ตั้งแต่เริ่มแรก หากไม่สะดวกจะได้มีเวลาในการติดต่อผู้สื่อข่าวคนอื่น ๆ

5. ควรศึกษาภาพลักษณ์ผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่หรือบทบาทในขณะรายงานข่าว หรือนำเสนอข้อมูลข่าวสาร กับภาพลักษณ์หรือตัวตนบนทวิตเตอร์ เพราะจากข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยพบว่าภาพลักษณ์ผู้สื่อข่าวที่อยู่ในโลกออนไลน์และภาพที่ปรากฏบนโทรทัศน์มีความแตกต่างกัน โดยการสื่อสารจากโทรทัศน์ภาพลักษณ์จะดูนิ่ง สุขุม การใช้ภาษาที่เป็นทางการเมืองสร้างความน่าเชื่อถือให้กับตัวผู้สื่อข่าว ขณะที่การสื่อสารผ่านทางทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวจะสร้างความสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น ๆ และการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กาญจนา กาญจนทวี. 2542. **แรงจูงใจ พฤติกรรม และความพึงพอใจของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย.** วิทยานิพนธ์วารสารสนเทศมหาบัณฑิต สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา แก้วเทพ. 2542. **การวิเคราะห์สื่อ แนวคิดและเทคนิค.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: เอดิสัน เพรส โพรดักส์ จำกัด.

_____. 2545. **สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ศาลาแดง.

กิดานันท์ มลิทอง. 2548. **ไอซีทีเพื่อการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.

คมชัดลึก. 2555. **โซเชียลเน็ตเวิร์ค-โซเชียลมีเดีย** (Online). www.komchadluek.net/detail/20120103/119268/โซเชียลเน็ตเวิร์คโซเชียลมีเดีย.html, 15 มกราคม 2555.

จันทนา ทองประยูร. 2548. "คุณลักษณะเด่นของสื่อออนไลน์." **วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา** 2 (1): 48-62.

_____. 2551. **ความคิดเห็นเชิงวิพากษณ์ต่ออนาคตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทย.** กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิดำรงชัยธรรม.

จุรีรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์. 2552. **เครือข่ายสังคมออนไลน์** (Online). www.ngnforum.ntc.or.th/index.php?option=com_content&task=view&id=76&Itemid=48, 16 มีนาคม 2555.

ฉะอ้าน วุฑฒิกรรมรักษา. 2536. **หลักการรายงานข่าว.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณัฏฐชา หน่อทอง. 2552. **พฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ Facebook** (Online). www.nubkk.nu.ac.th/library/MC/54/MC54-IS011.pdf, 20 มกราคม 2555.

ทวีศักดิ์ กออนันตกูล. 2545. “อินเทอร์เน็ตกับความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศ.” **วารสาร NECTEC** 9 (45): 29-34.

ธีรารักษ์ โพธิสุวรรณ. 2542. **เทคนิคการสื่อข่าวและการเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงเบื้องต้น.** มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช: นนทบุรี.

นพดล อินนา. 2548. **ไอทีกับงานสื่อสารมวลชน.** กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์.

นภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์. 2555. ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์เนชั่นชาแนล. **สัมภาษณ์,** 16 พฤศจิกายน 2555.

นาฏยา ตนานนท์. 2547. **การรายงานข่าว.** กรุงเทพมหานคร: นัท รีพับลิค.

นิธินันท์ ยอแสงรัตน์. 2554. "จะชอบหรือไม่ชอบ อนาคตสื่อกระแสหลักก็ต้องมุ่งสื่อนิวมีเดีย" **สื่อออนไลน์.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ Prachatai bookclub, 63-74.

นิรันดร์ เยาวภาว์ . 2555. "สื่อออนไลน์เตือนใช้โซเชียลมีเดีย ต้องระวังลิขสิทธิ์-กลั่นกรองข้อมูล-อ้างอิงที่มา." **ศูนย์ข่าวเพื่อชุมชน.** www.isranews.org/community-news/กระแสชุมชน/2-community-network/7084-2012-06-07-10-37-56.html, 5 กรกฎาคม 2555.

บุญยศิษย์ บุญโพธิ์. 2553. “สื่อมวลชนกับการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล” **วารสารนักบริหาร** 30 (1) : 86 -88.

ประกอบเกียรติ อิ่มศิริ. 2549. **การสื่อข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์.** กรุงเทพมหานคร: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์. 2553. **จริยธรรมสื่อกับการใช้ Social Media** (Online). www.lekasina.com/social-media/“จริยธรรมสื่อกับการใช้-s/, 5 กรกฎาคม 2555.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2537. **สื่อมวลชนกับการสร้างสรรค์สังคม.** กรุงเทพมหานคร: สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย.

พัชร เกิดศิริ. 2552. **Social Media คืออะไร** (Online). www.ipattt.com/2009/social-media, 16 มกราคม 2555.

พัชรินทร์ ทวิสุวรรณ. 2552. **Twitter สุโค่ย!.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซัคเซส มีเดีย จำกัด.

พิชิต วิจิตรบุญยรักษณ์. 2554. "สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต." **วารสารนักบริหาร** 31 (4): 99-103.

พิรงรอง รามสูตร. 2550. **สถานภาพของสิทธิการสื่อสารในประเทศไทย การสื่อสารในมณฑลสาธารณะ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พิรงรอง รามสูตร รณะนันท์ และนิธิมา คณานันท์. 2547. **การกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พิศิษฐ์ ชวาลาธวัช. 2549. **การรายงานข่าวชั้นสูง.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

พีรพล อนุตรโสตถิ์. 2555. ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์. **สัมภาษณ์,** 11 กันยายน 2555.

โพซิชันนิ่ง. 2553. **การเมืองเดือด...ทวิตเตอร์ร้อนฉ่า (Online).** www.positioningmag.com/Magazine/details.aspx?id=87899, 15 มกราคม 2555.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พรทิพย์ ดีสมโชค. 2546. "ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารไร้พรมแดนช่วยเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ทลายกำแพงแห่งกาลเวลา พรมแดน และวัฒนธรรมการเรียนรู้ของโลกจริงหรือ." **วันสื่อสารแห่งชาติ 4 สิงหาคม 2546.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิสคอมเซ็นเตอร์ จำกัด.

พรรษาสิริ กุหลาบ และ วนิดา หมอยาดี. 2552. **การผลิตสื่อพลเมืองบนอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภวรัญชน์รัตน์ ภู่วิจิตร์ และ วศิน เพิ่มทรัพย์. 2554. **Google+.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท โปรวิชั่น จำกัด.

ภาวุธ พงษ์วิทยภานุ. 2553. **Twitter อาวุธของนักข่าวสายพันธุ์ใหม่** (Online). www.pawoot.com/article/twitter-marketing/549, 16 มกราคม 2555.

ภัทระ คำพิทักษ์. 2553. "วารสารศาสตร์แห่งอนาคต" จุดเปลี่ยน - ความท้าทายในสื่อยุคใหม่ ที่ นศ. ไทยควรรู้." **ผู้จัดการออนไลน์** (Online). http://www.manager.co.th/Campus/ViewNews.aspx?NewsID=9530000017381, 23 เมษายน 2555.

ภัทราพร ตั๊นงาม. 2555. ผู้สื่อข่าวโต๊ะข่าวเศรษฐกิจ กลุ่มข่าวสถานการณ์ประจำวันไทยพีบีเอส. **สัมภาษณ์,** 20 พฤศจิกายน 2555.

มนัสชล หิรัญรัตน์. 2549. **สารานุกรมวิกิพีเดียภาษาไทยและการสื่อสารความรู้สู่สาธารณะ.** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวารสารสนเทศ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มลินี สมภพเจริญ. 2551. **ทฤษฎีสื่อสารระหว่างบุคคล.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท Graphic Printing Prepress Systems (Thailand) Co., Ltd.

มนตรี อุดมพงษ์. 2556. ผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3. **สัมภาษณ์,** 5 มกราคม 2556.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มนทกานติ์ ตปนียางกูร. 2545. **พัฒนาการของสื่อประชาสังคมไทยบนอินเทอร์เน็ต.** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวารสารสนเทศ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มานะ ตรีรยาภิวัฒน์. 2553. "ถกทางออกสื่อในวิกฤตการเมือง 'ปฏิรูปสื่อ ไม่ใช่แค่ปฏิรูปกม.." **การนำเสนอข่าวทางสื่อสังคมออนไลน์ในการประชุมเครือข่ายนักวิชาการและนักวิชาชีพสื่อมวลชน ครั้งที่ 1/2553** (Online)**.** www.thaireform.in.th/reform-the-news-communication/item/3468-2010-06-03-11-59-21.html?pop=1&tmpl=component &print=1, 5 กรกฎาคม 2555.

_____. 2554. "โลกอนาคตที่ไม่มีการผูกขาดความจริง" **สื่อออนไลน์.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ Prachatai bookclub, 123-130.

_____. 2555. "สื่อออนไลน์เตือนใช้โซเชียลมีเดีย ต้องระวังลิขสิทธิ์-กลั่นกรองข้อมูล-อ้างอิงที่มา (Online)**.**" www.isranews.org/community-news/กระแสชุมชน/2-community-network/7084-2012-06-07-10-37-56.html, 5 กรกฎาคม 2555.

มาลี บุญศิริพันธ์. 2531. **หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล.

_____. 2534. **หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานประกายพรึก.

_____. 2550. **วารสารศาสตร์เบื้องต้น ปรัชญาและแนวคิด.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มูลนิธิสื่อเพื่อการศึกษาของชุมชน. 2554. **สื่อออนไลน์.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ Prachatai bookclub.

ระวีวรรณ แก้ววิทย์. 2553. “จาก Web 2.0 และ World 2.0 สู่ Business 2.0.” **วารสารนักบริหาร** 30 (2) : 186 -190.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รณพงศ์ คำนวนทิพย์. 2552. "คนติดทวิตเตอร์ (Twitter Addicts)." **ประชาชาติออนไลน์** (Online). www.prachachat.net/view_news.php?newsid=02edi04100952&sectionid=0212&day=2009-09-10, 1 กรกฎาคม 2555.

รัตนวดี นาควานิช. 2551. **การรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ปรากฏทางสื่อมวลชน.** นิเทศศาสตร์ สาขาวารสารศาสตร์, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

รัตนาวลี เกียรตินิยมศักดิ์. 2542. **มณฑลสาธารณะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์: กรณีศึกษา www.pantip.com และ www.sanook.com.** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการประชาสัมพันธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลักษณา คล้ายแก้ว. 2554. “บทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ในภาวะวิกฤตทางการเมืองและความคิดเห็นของผู้อ่าน.” **นิเทศศาสตร์ปริทัศน์** 15 (2): 119-140.

ฤดี หลิมไพโรจน์. 2554. "การตลาดเครือข่ายทางสังคม…2011." **วารสารนักบริหาร** 31 (2): 77-82.

ฤดีพร ผ่องสุภาพ. 2551. **การแสวงหาข่าวสารการประชาสัมพันธ์และความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนิสิตนักศึกษา.** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการประชาสัมพันธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วนิดา แสงสารพันธ์. 2551. **หลักกฎหมายสื่อสารมวลชน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. 2538. **สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญ.

วิธย์ รักเอี่ยมสะอาด. 2554. **หลักและทฤษฎีการสื่อสารมวล.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทริ์น.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิโรจน์ ศรีหิรัญ. 2554. “การรายงานข่าวออนไลน์ กับจริยธรรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ?.” **วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์** 15(1): 9-25.

วีระพงษ์ พลนิกรกิจ. 2545. **การเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เบื้องต้น.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอดิสันเพรสโปรดักส์ จำกัด.

วัฒณี ภูวทิศ. 2553. **การสื่อข่าวและการเขียนข่าว.** พิมพ์ครั้งที่ 6. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

วันดี ทองงอก. 2541. **การรายงานข่าวสำหรับสื่อมวลชน.** เชียงใหม่: ภาควิชาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศศินา วิมุตตานนท์. 2555. ผู้ประกาศข่าว ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7. **สัมภาษณ์,** 20 พฤศจิกายน 2555.

ศิริพร กนกชัยสกุล. 2553. “เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking Website).” **วารสารนักบริหาร** 30 (1) : 29 -32.

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย . 2554. **รายงานประจำปี 2554 สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย พัฒนาการวิทยุและโทรทัศน์ไทย.** กรุงเทพมหานคร: สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย.

สรชัย กมลลิ้มสกุล. 2546. **การใช้สารสนเทศจากสำนักข่าวและอินเทอร์เน็ตเพื่อการผลิตรายการข่าวโทรทัศน์**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารมวลชน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ. 2555. **แนวปฏิบัติ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย เรื่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. ๒๕๕๓** (Online). www.presscouncil.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=350&Itemid=100088, 23 มิถุนายน 2555.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย. 2554. **ข้อบังคับจริยธรรม สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย** (Online). www.newsbroadcastingcouncil.or.th/wp-content/uploads/2011/07/NBCT.pdf, 23 มิถุนายน 2555.

สรมน ธรรมรัตน์. 2549. **บทบาทเว็บมาสเตอร์ในการกลั่นกรองเนื้อหาภายในเว็บไซต์ของไทย.** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารมวลชน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิริชัย วงษ์สาธิตศาสตร์. 2549. "สื่อออนไลน์.....ช่องทางใหม่ในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนไทย." **วารสารรามคำแหง** 23 (1): 43-69.

สิริทิพย์ ขันสุวรรณ และ ภัทธิรา ช่างพินิจ. 2543. **หลักการสื่อข่าว.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สุทธิชัย หยุ่น. 2554. **อนาคตของข่าว** (Online). http://newsjunkies-suthichaiyoon.blogspot.com/2011/12/social-media.html, 26 มิถุนายน 2555.

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. 2554**. ความเหลื่อมล้ำ (ช่องว่าง) ในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้** (Online). www.astec.nectec.or.th/index.php?option=com_glossary&id=63&Itemid=20, 4 เมษายน 2555.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศ. 2554. **สรุปผลที่สำคัญ สำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในเครือเรือน พ.ศ. 2553**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น จำกัด.

สุกัญญา บูรณเดชาชัย. 2547. **การสื่อสารมวลชน**. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุขุมาลย์ คิดรอบ. 2552. **การใช้ประโยชน์และประเด็นทางสังคมเกี่ยวกับทวิตเตอร์ในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวารสารสนเทศ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. 2545. **การสื่อข่าว : หลักการและเทคนิค.** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

เสริมศิริ นิลดำ. 2552. **คุณค่าข่าวในภาวะวิกฤติทางสังคม.** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อดิศักดิ์ ลิมปรุ่งพัฒนกิจ. 2553. **จริยธรรมสื่อกับการใช้ Social** Media Wang (Online). www.lekasina.com/social-media/“จริยธรรมสื่อกับการใช้-s/, 5 กรกฎาคม 2555.

อภิชาต ศักดิเศรษฐ์. 2544. **วิทยานิพนธ์ยอดเยี่ยมรางวัลกำพล วัชรพล.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.

อภิศิลป์ ตรุงกานนท์. 2552. **รวมฮิต twitter.** กรุงเทพมหานคร: คณะบุคคลสมาร์ทอินสตูเมนท์.

อาทิตย์ สุริยะวงศ์กุล. 2554. "สื่อใหม่อนุญาตให้คนธรรมดา สะสมต้นทุนทางสังคม" **สื่อออนไลน์.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ Prachatai bookclub, 97-105.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. 2550. **สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2554. "พูดถึงนิวมีเดีย พูดถึงสิทธิในการสื่อสาร" **สื่อออนไลน์.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ Prachatai bookclub, 25-34.

เอมี่ กุลโรจน์ปัญญา. 2555. "สื่อออนไลน์เตือนใช้โซเชียลมีเดีย ต้องระวังลิขสิทธิ์-กลั่นกรองข้อมูล-อ้างอิงที่มา." **ศูนย์ข่าวเพื่อชุมชน** (Online)**.** www.isranews.org/community-news/กระแสชุมชน/2-community-network/7084-2012-06-07-10-37-56.html, 5 กรกฎาคม 2555.

AORsasina. 2555. **ทวิตเตอร์ศศินา วิมุตตานนท์** (Online). http://twitter.com/AORsasina, 1 สิงหาคม - 31 สิงหาคม 2555.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Arip. 2554. **ประโยชน์ของ Twitter** (Online). http://www.arip.co.th/articles.php?id=407314, 1 กรกฎาคม 2555.

Barzilai, N. K. 2009. "Gatekeeping: A critical review." **Annual Review of Information Science and Technology.** 43: 433-478.

Blog Twitter. 2013. **Taking flight: #Twitterbird** (Online). http://blog.twitter.com/2012/06/taking-flight-twitterbird.html, January 22, 2013.

Burson-Marsteller. 2011. **The Global Social Media Check-up 2011** (Online). http://burson-marsteller.eu/wp-content/uploads/2011/02/Burson-Marsteller-2011-Global-Social-Media-Check-up-Final.pdf, March 4, 2012.

Communication Rights in the Information Society. 2005. **Assessing Communication Rights: A Handbook** (Online). www.crisinfo.org, April 4, 2012.

Dick C. 2012. **Twitter CEO talks 400 million tweets, mobile growth & ad platforms at Economist conference** (Online). www.itproportal.com/2012/06/07/twitter-ceo-talks-400-million-tweets-mobile-growth-and-ad-platforms-economist-conference, June 26, 2012.

Digitalsurgeons. 2010. **Facebook VS. Twitter a Breakdown of 2010 Social Demographics** (Online). www.digitalsurgeons.com/facebook-vs-twitter-infographic, January 15, 2012.

Department of the Interior. 2010. **U.S. Geological Survey: Twitter Earthquake Detector** (Online). www.recovery.doi.gov/press/us-geological-survey-twitter-earthquakedetector-ted., April 4, 2012.

Facebook. 2012. **Facebook Ads** (Online). www.facebook.com/advertising, June 8, 2012.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Fromm, K. 2009. **The Real-Time Web: A Primer** (Online). www.readwriteweb.com/archives/the_real-time_web_a_primer_part_1.php, April 4, 2012.

Gina, M. C. 2011. "Tweet this: A uses and Gratifications Perspective on How Active Twitter use Gratifiesa Nneed to Connect With Others." **Computers in Human Behavior** 27: 755–762.

Hargreaves, I., and J. Thomas. 2010. **New News, Old News** (Online). www.legacy.caerdydd.ac.uk/jomec/resources/news.pdf, April 4, 2012.

Harrison, J. 2006. **News.** USA: Routledge.

Harbison, N. 2010. **10 Ways Journalists and the Media Use Twitter** (Online). http://thenextweb.com/socialmedia/2010/12/06/10-ways-journalists-and-the-media-use-twitter, April 4, 2012.

Heidi, S. 2009. "Reference Utility of Social Networking Sites: Options and Functionality." **Library Hi Tech News.** 26: 4-6.

Hend, S. 2011. "An Experimental System for Measuring the Credibility of News Content in Twitter." **International Journal of Web Information Systems** 7 (2): 130-151.

Hermida, A. 2010a. **From TV to Twitter: How Ambient News Became Ambient Journalism** (Online). www.journal.media-culture.org.au/index.php/mcjournal/article/view/220, April 4, 2012.

_____. 2010b. **Twittering the News: The Emergence of Ambient Journalism** (Online). www.informaworld.com/smpp/content~content=a919807525, April 4, 2012.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Hindman, B. D. 2004. Media System Dependency and Public Support for the Press and President. **Mass Communication & Society** 7: 29-42.

Hoffman, L. D., and P. N. Thomas. 1996. "Marketing in Hypermedia Computer Mediated Environments: Conceptual Foundations." **Journal of Marketing** 60: 50-68.

Hughes, D. J., M. Rowe, M. Batey, and L. Andrew. 2012. "A tale of Two Sites: Twitter vs. Facebook and The Personality Predictorsof Social Media Usage." **Computers in Human Behavior** 28: 561–569.

Internetworldstats. 2011. **Internet world stats Usage and Population Statistics** (Online). www.internetworldstats.com/stats.htm, March 4, 2012.

Itha. 2556. ทวิตเตอร์กนิษฐา ไชยแสง (Online). https://twitter.com/itha, 8 มีนาคม 2556.

Jenkins, H. 2006. **Convergence Culture: Where Old and New Media Collide.** New York: New York University Press.

Kim, S. T. and Lee. 2006. "New functions of Internet mediated agenda-setting: Agenda-rippling and reversed agenda-setting." **Korean Journal of Journalism & Communication Studies** 50 (3): 175–205.

Kitti3Miti. 2555. **ทวิตเตอร์กิตติ สิงหาปัด** (Online). http://twitter.com/Kitti3Miti, 1 สิงหาคม – 31 สิงหาคม 2555.

Kwak, H., C. Lee, P. Hosung, and M. Sue. 2510. **What is Twitter, a Social Network or a News Media?.** North Carolina: Raleigh.

Lau, R. 2004. “Critical Realism and News Production.” **Media, Culture, and Society** 26 (5): 693-711.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Lotan G., E. Graeff, M. Ananny, D. Gaffney, I. Pearce, D. boyd. 2011. "The Revolutions Were Tweeted:Information Flows During the 2011 Tunisian and Egyptian Revolutions. The Revolutions Were Tweeted:Information Flows During the 2011 Tunisian and Egyptian Revolutions." **International Journal of Communications** n.p.: 1375–1405.

Lowrey, W. and W. Anderson. 2005. "The journalist behind the curtain: Participatory functions on the Internet and their impact on perceptions of the work of journalism." **Journal of Computer-Mediated Communication** 10 (3).

McCombs, M E., 2005. "A look at agenda-setting: Past, present and future." **Journalism Studies** 6 (4).

McQuail, D. 1994. **Mass communication theory: an introduction.** London: Sage Publications Ltd.

McQuail, D. and S.Windahl. 1993. **Communication Models for The Study of Mass Communication.** 2nd ed. New York: Longman Publishing.

Mencher, M. 1997. **News Reporting and Writing**. 7nd ed. USA: McGraw-Hill.

Nattha_ThaiPBS. 2555. **ทวิตเตอร์ณัฏฐา โกมลวาทิน** (Online). http://twitter.com/Nattha_ ThaiPBS, 1 สิงหาคม - 31 สิงหาคม 2555.

Noppatjak. 2555. **ทวิตเตอร์นภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์** (Online). http://twitter.com/noppatjak, 1 สิงหาคม - 31 สิงหาคม 2555.

Ofcom. 2008. **Social Networking: A Quantitative and Qualitative report into Attitudes, Behaviors and Use** (Online). www.ofcom.org.uk, March 4, 2012.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Pat_ThaiPBS. 2555. **ทวิตเตอร์ภัทราพร ตั๊นงาม** (Online). https://twitter.com/Pat_ThaiPBS, 1 สิงหาคม - 31 สิงหาคม 2555.

Purcell, Kristen, L. Rainie, A. Mitchell, T. Rosenstiel, and K. Olmstead. 2010. "Understanding The Participatory News Consumer." **Pew Internet and American Life Project** 30: 416-426.

Reuters. 2010. U.S. **Students Suffering from Internet Addiction: Study** (Online). www.reuters.com/article/2010/04/23/us-internet-addicts-life-idUSTRE63M4QN 20100423, January 15, 2012.

Rudin, R. and T. Ibbotson. 2002. **An Introduction to Journalism**. Woburn, MA: Focal Press.

Sankaranarayanan, J., and S. Hanan, E. Benjamin. 2009. **TwitterStand: News in Tweets.** New York: ACM.

Schonfeld, E. 2009. **Twitter Surges Past Digg, LinkedIn, and NYTimes.com with 32 million Global Visitors** (Online). www.techcrunch.com/2009/05/20/twitter-surges-past-digg-linkedinand-nytimescom-with-32-million-globalvisitors, January 15, 2012.

Shoemaker, P., M. Eichholz, E. Kim, and B.Wrigley. 2008. "Individual and routine forces in gatekeeping". **Journalism & Mass Communication Quarterly** 78: 233-246.

Shoemaker, P. and T. Vos. 2009. **Gatekeeping Theory**. New York: Routledge.

Sresuda. 2555. **ทวิตเตอร์ศรีสุดา วินิจสุวรรณ์** (Online). http://twitter.com/sresuda, 1 สิงหาคม – 31 สิงหาคม 2555.

Suthichai. 2555. **ทวิตเตอร์สุทธิชัย หยุ่น** (Online). http://twitter.com/suthichai, 1 สิงหาคม - 31 สิงหาคม 2555.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Tanarakorn. 2555. **ทวิตเตอร์นารากร ติยายน** (Online). http://twitter.com/tanarakorn, 1 สิงหาคม - 31 สิงหาคม 2555.

Thaitrend. 2554. **Thailand Trending** (Online). www.lab.in.th/thaitrend, January 15, 2012.

Thapanee3miti. 2555. **ทวิตเตอร์ฐปณีย์ เอียดศรีไชย** (Online). http://twitter.com/thapanee3miti, 1สิงหาคม - 31 สิงหาคม 2555.

Tom. 2013. **Twitter Now The Fastest Growing Social Platform In The World** (Online). http://globalwebindex.net/thinking/twitter-now-the-fastest-growing-social-platform-in-the-world, January 28, 2013.

Twopcharts. 2555. **Twitter Account Just** (Online). http://twopcharts.com/twitter500million.php?source=nl, January 15, 2012.

Yoware. 2555. **ทวิตเตอร์พีรพล อนุตรโสตถิ์** (Online). http://twitter.com/yoware, 1 สิงหาคม - 31 สิงหาคม 2555.

Walther, J.B. 1992. "Interpersonal Effects in Computer-Mediated Interaction: A Relational Perspective." **Communication Research** 19: 19-52.

Weaver, D. H. 2007. Thoughts on Agenda Setting, Framing, and Priming. **Journal of Communication** 57 (1), 142-147.

Weinberger, D. 2002. **Small Pieces, Loosely Joined**. Cambridge: Perseus Publishing.

Zocialrank. 2012. **Twitter Rank by Followers in Thailand** (Online). http://zocialrank.com/twitter, July 1, 2012.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ก

ประวัติผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เอกสาร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เอกสาร

1. ประวัติคุณสุทธิชัย แซ่หยุ่น

คุณสุทธิชัย แซ่หยุ่น หรือ ที่รู้จักทั่วไปว่า คุณสุทธิชัย หยุ่น เกิดเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2489 เป็นคนอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ปัจจุบันเป็นประธานกรรมการ บริษัท เนชั่น บรอดแคสติ้ง คอร์เปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) บรรณาธิการอำนวยการเครือเนชั่นกรุ๊ป และเป็นประธานที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเนชั่น นอกจากนี้ ยังมีผลงาน คอลัมน์ กาแฟดำ ในหน้า 2 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์, รายการโทรทัศน์ ชีพจรโลก และ ชีพจรโลกวันนี้ ทางเนชั่นแชนแนล

ประวัติการศึกษา คุณสุทธิชัย จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนแสงทองวิทยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จบระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ ขณะ คุณสุทธิชัย หยุ่น มีอายุ 16 ปี ก็เริ่มอาชีพนักหนังสือพิมพ์ โดยในช่วงที่ศึกษาที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ คุณสุทธิชัย เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการนิตยสาร Luminary ของโรงเรียน และในเวลาเดียวกันนั้นได้เขียนเรื่องประจำให้กับหนังสือพิมพ์ Bangkok Post และสยามรัฐ ต่อมาปี พ.ศ. 2511 ได้เป็นพนักงานของหนังสือพิมพ์ Bangkok Post และ 5 เดือนหลังจากนั้นก็ได้เลื่อนขึ้นเป็นบรรณาธิการข่าวในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2514 Bangkok Post ซื้อกิจการหนังสือพิมพ์บางกอกเวิลด์ ซึ่งคุณสุทธิชัยเห็นว่าเป็นการผูกขาดวงการหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ จึงร่วมกับหม่อมราชวงศ์หญิงสุนิดา กิติยากร, ธรรมนูญ มหาเปารยะ (ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) และเพื่อนนักหนังสือพิมพ์ โดยประกาศขายหุ้นแก่ประชาชนเพื่อระดมทุน จนได้เป็นเงินราว 2 ล้านบาท ในการก่อตั้งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษฉบับแรก ที่มีคนไทยเป็นเจ้าของ ให้ชื่อว่า เดอะ วอยซ์ ออฟ เดอะ เนชั่น (The Voice of The Nation) ในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2514 ต่อมาเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เกิดคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ก่อรัฐประหาร ตามมาด้วยคำสั่งปิดหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยทุกฉบับ คุณสุทธิชัยจึงนำใบอนุญาตที่ตนเคยทำสำรองไว้ก่อนหน้านั้น ออกหนังสือพิมพ์ชื่อใหม่ว่า เดอะ เนชั่น รีวิว (อังกฤษ: The Nation Review) เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519 จากนั้นเมื่อปี พ.ศ. 2528 จึงเปลี่ยนเป็นชื่อ The Nation ที่ใช้มาจนถึงปัจจุบัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คุณสุทธิชัยยังเป็นผู้ก่อตั้ง หนังสือพิมพ์ธุรกิจรายวันฉบับแรกของประเทศไทย คือกรุงเทพธุรกิจ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2530 นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ริเริ่มวิทยุเนชั่น และเป็นหนึ่งในคณะผู้ร่วมดำเนินงานสถานีโทรทัศน์ไอทีวี เมื่อปี พ.ศ. 2538, ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2543 จึงมาก่อตั้งสถานีโทรทัศน์เนชั่นแชนแนล ยุคต่อมา คุณสุทธิชัย มีชื่อเสียงจากการเป็นคอลัมนิสต์ และผู้ดำเนินรายการสนทนาเชิงข่าว ที่มักต้อนผู้ร่วมรายการให้จนมุมได้บ่อยครั้ง โดยรายการที่สร้างชื่อคือ การรายงานข่าวสงครามอ่าวเปอร์เซีย ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2534 ทางไทยทีวีสีช่อง 3 และช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ต่อมาเครือเนชั่นจึงเริ่มผลิตรายการโทรทัศน์ครั้งแรก เนชั่น นิวส์ ทอล์ก ทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ด้วย ความที่ คุณคุณสุทธิชัย เป็นนักสัมภาษณ์ที่กล้าตั้งคำถาม ตรงไปตรงมา เป็นเอกลักษณ์ของคุณสุทธิชัย กลายเป็นที่รู้จักและจดจำของคนทั่วไป

สำหรับรางวัลที่ คุณสุทธิชัย เคยได้รับคือทุนจากมูลนิธินีแมน (Nieman Foundation) ของมหาวิทยาลัยฮาวาร์ด เมื่อ พ.ศ. 2522 และเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2524 มูลนิธิแห่งเอเชีย ที่ตั้งอยู่ที่ประเทศฟิลิปปินส์ ได้มอบรางวัล Koh Jai Wook Memorial Award ให้คุณคุณสุทธิชัย สำหรับการรายงานเหตุการณ์ของประเทศ ซึ่งกระตุ้นให้ใช้ความคิด ความรวดเร็วฉับไว และองอาจกล้าหาญ นอกจากนี้ คุณสุทธิชัย หยุ่น ยังเป็นนักหนังสือพิมพ์ไทยคนแรก ที่ชนะคว้ารางวัล ASEAN Award for Communications พ.ศ. 2532 รวมถึง รางวัลผู้วิจารณ์ข่าวยอดเยี่ยม และรางวัลโทรทัศน์ทองคำสำหรับรายการวิเคราะห์ข่าวยอดเยี่ยม พ.ศ. 2534 และยังได้นักเขียนรางวัลศรีบูรพา คนที่ 20 ประจำปี พ.ศ. 2551 ในโอกาสวันนักเขียน 5 พฤษภาคม

ตั้งแต่ก้าวแรกในการทำงาน รวมถึงก่อตั้งบริษัท จึงปฏิเสธไม่ได้ว่า คุณสุทธิชัย หยุ่น ถือได้ว่าเป็นมืออาชีพในงานด้านสื่อมวลชน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีอุดมการณ์ในวิชาชีพ รวมถึงเป็นตัวอย่างและแบบอย่างที่ดีให้กับคนรุ่นใหม่ สร้างความมั่นคนในวิชาชีพให้แก่คนรุ่นใหม่ที่ทำงานด้านสื่อ รวมถึงเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้สื่อข่าวในเครือเนชั่น ใช้ทวิตเตอร์ในการติดตามและนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และปัจจุบัน (สิงหาคม พ.ศ. 2555) ทวิตเตอร์คุณคุณสุทธิชัย มีผู้ติดตามมากที่สุดอันดับ 1 ของสำนักข่าวเนชั่นแชนแนล

เว็บไซต์ หรือสังคมออนไลน์ที่คุณสุทธิชัยใช้ เช่น ทวิตเตอร์ (@Suthichai) เฟซบุ๊ก (http://www.facebook.com/suthichai.yoon) ยูทูบ (http://www.youtube.com/user/suthichai60) กูเกิล พลัส (https://plus.google.com/101337715214215057431) เว็บไซต์ (http://www.suthichaiyoon.com/home) The suthichai Daily (http://paper.li/suthichai)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ประวัติ คุณนภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์

คุณนภพัฒน์จักษ์ อัตตนนท์ หรือ เอม เกิดเมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2527 เป็นคนจังหวัดนครสวรรค์ ปัจจุบันเป็นผู้สื่อข่าวภาคสนามของเครือเนชั่น นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ดำเนินรายการ 5เช้าข่าวดี ที่ออกอากาศทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.35-10.10 น. ทางช่อง5 , รายการเปิดหน้าคุยออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา 23.00 น. ทางเนชั่นแชนแนล และยังเขียนบทความลงในคอลัมน์ที่เห็นและเป็นอยู่ให้กับเนชั่นสุดสัปดาห์ (ลงเดือนละเล่มสองเล่ม) เขียนบทความลงในคอลัมน์ Follow Mee ให้กับนิตยสาร a day (ทุกเดือน) ส่วนผลงานหนังสือนั้น คือเขียนเรื่อง กันยายน 2553: @noppatjak: คนข้างม็อบ รายงานภาคสนามแบบที่เห็นและเป็นอยู่

สำหรับ คุณนภพัฒน์จักษ์ แม้จะทำงานเป็นผู้สื่อข่าวแต่เขาก็ไม่ได้จบเกี่ยวกับด้านวารสารแต่จบจากคณะบริหารอินเตอร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความสนใจในข่าวด้านการเมืองตั้งแต่เด็กช่วงที่กำลังศึกษาได้เข้าฝึกงานกับพรรคประชาธิปัตย์ และมีความชื่นชอบในงานด้านข่าว จึงเข้าฝึกอบรมการเป็นผู้ประกาศข่าวจากสำนักข่าวเนชั่น และเข้าทำงานที่สำนักข่าวเนชั่น ช่วงแรกที่เข้าทำงานได้เป็นผู้สื่อข่าวด้านเศรษฐกิจ ต่อมาก็มาทำด้านสายการเมือง โดยเฉพาะในช่วงที่มีการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) หลังจากนั้นก็เห็นลงพื้นที่ที่มีการชุมนุมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ จนทำให้เขาได้ฉายาว่า “นักข่าวประจำม็อบ” และเมื่อทางเนชั่น ให้ผู้สื่อข่าวใช้ทวิตเตอร์ คุณนภพัฒน์จักษ์ ก็นำมาให้ในการติดตามและรายงานข่าว ซึ่งเมื่อลงพื้นที่ภาคสนาม คุณนภพัฒน์จักษ์ รายงานสถานการณ์ที่ลงพื้นที่ทางทวิตเตอร์ได้อย่างรวดเร็ว จนทำให้ทวิตเตอร์ของเขาได้รับการติดตามมากเป็นอันดับ 2 รองจาก รองจากคุณสุทธิชัย หยุ่น (จัดอันดับของ Thailand Trending : http://www.lab.in.th/lab/thaitrend/)

นอกจาก คุณนภพัฒน์จักษ์ จะเป็นผู้สื่อข่าวมีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารแล้ว ยังเป็นผู้สื่อข่าวที่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษอย่างดี เนื่องจากว่าในช่วงที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนนครสวรรค์ คุณนภพัฒน์จักษ์มีโอกาสได้เป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนของ AFS ที่ Northwestern High school ประเทศสหรัฐอมริกา

สื่อสังคมออนไลน์ ที่ใช้ คือ ทวิตเตอร์ (@noppatjak) บล็อก (http://blog.noppatjak.com) เฟซบุ๊ก (http://www.facebook.com/noppatjakpage)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ประวัติคุณกิตติ สิงหาปัด

คุณกิตติ สิงหาปัด (ชื่อเล่น: ลี่) เกิดวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2507 ที่ อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ปัจจุบัน เป็นเจ้าของบริษัท ฮอตนิวส์ จำกัด ผลิตรายการ ข่าว 3 มิติ พร้อมกับเป็นผู้ประกาศข่าวรายการ ออกอากาศทุกวันพุธ-วันจันทร์ (ทุกวัน เว้นวันอังคาร) เวลา 22.30-23.00 น. ทางไทยทีวีสีช่อง 3

สำหรับประวัติด้านการศึกษานั้น คุณกิตติ สิงหาปัด จบการศึกษามัธยมที่โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน และจบการศึกษาปริญญาตรี เกษตรศาสตรบัณฑิต (สัตวบาล) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ นิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จบการศึกษาปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หลังจากจบปริญญาตรี คุณกิตติ ทำงานเป็นผู้แทนจำหน่ายเวชภัณฑ์สัตว์ ของ บริษัท ไฟเซอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ประมาณ 1 ปี หลังจากนั้น คุณกิตติเข้าสมัครเป็นทีมงานรายการใหม่ชื่อ “เกษตรสนทนา” ของ บริษัท แปซิฟิก อินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด จากนั้นก็มีโอกาสเป็นผู้ควบคุมการผลิตรายการโทรทัศน์ ผู้เขียนบท ผู้บรรยาย และ ผู้ดำเนินรายการสารคดีโทรทัศน์ ผู้สื่อข่าว ผู้ประกาศข่าว เป็นต้น ต่อมา คุณกิตติก็เข้าเป็นผู้ประกาศข่าวหลักในรายการไอทีวี ฮอตนิวส์ (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น ฮอตนิวส์) จนกระทั่งวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 คุณกิตติก็ตัดสินใจลาออกจากทีไอทีวี

ช่วง พ.ศ. 2550 คุณกิตติ ได้ร่วมงานเป็นผู้ประกาศข่าวค่ำ ทางโมเดิร์นไนน์ทีวี ระหว่างนั้น (ตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2551) ก็เป็นพิธีกรรายการวันนี้ที่รอคอย ทางโมเดิร์นไนน์ทีวี จนกระทั่งวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 คุณกิตติ ก็ขอลาออกจากโมเดิร์นไนน์ทีวี พร้อมกับก่อตั้งบริษัท ฮอตนิวส์ จำกัด เพื่อผลิตรายการ ข่าว 3 มิติ ทางช่อง 3

สำหรับรางวัลที่เคยได้รับ ผู้ประกาศข่าวชายดีเด่น รางวัลเมขลา พ.ศ. 2541 , ผู้ประกาศข่าวชายดีเด่น รางวัลโทรทัศน์ทองคำ พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2544, ผู้ประกาศข่าวชายดีเด่น รางวัล สตาร์เอ็นเทอร์เทนเมนท์ อวอร์ด พ.ศ. 2547, ผู้ประกาศข่าวชายดีเด่น รางวัล ท็อป อวอร์ด พ.ศ. 2548, ผู้ประกาศข่าวยอดเยี่ยม รางวัลtop awards2008 และรางวัลนาฏราช ครั้งที่ 1 ประจำปี 2552 ประเภท ผู้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประกาศข่าวยอดเยี่ยม ส่วนผลงานหนังสือนั้น คุณกิตติ ออกหนังสือพ็อกเก็ตบุ๊ค “ประเด็นข่าวร้อน เบื้องหลังข่าวลึก” นอกจากนี้ ยังเป็นที่ปรึกษากองบรรณาธิการให้กับนิตยสารฮอตกอล์ฟ

สำหรับสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ที่คุณกิตติใช้ คือ ทวิตเตอร์ (@Kitti3Miti) อินสตาแกรม (@kitti3miti) เฟซบุ๊ก (http://www.facebook.com/KittiSingHaPadkitti3miti)

4. ประวัติคุณฐปณีย์ เอียดศรีไชย

คุณฐปณีย์ เอียดศรีไชย หรือ แยม เกิดเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2520 เป็นคนอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ปัจจุบันเป็น ผู้สื่อข่าวภาคสนามรายการข่าว 3 มิติ นำเสนอสกู๊ปข่าวแนวสืบสวนทุกรูปแบบทุกเหตุการณ์ทั้งข่าวอาชญากรรม ฆาตกรรม หรือการเมือง เป็นคนจังหวัดสงขลา

คุณฐปณีย์ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย และจบปริญญาตรีด้านรัฐประศาสนศาสตร์ เอกบริหารงานบุคคล จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ก็เข้ากรุงเทพฯ มาเรียนต่อปริญญาโท คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และทำให้มีโอกาสเข้าทำงานด้านสื่อมวลชน โดยเริ่มงานด้านข่าวให้กับสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นเป็นนักข่าววิทยุ สายเศรษฐกิจ จนได้มาทำสายการเมือง จากนั้นก็ย้ายมาทำที่ไอทีวี ต่อมาเมื่อไอทีวีปิดตัวลง (ทำงานที่ไอทีวี พ.ศ. 2545 – 2551) ก็มาสมัครทำข่าวแนวสืบสวนสอบสวนในรายการถอดรหัส และห้องสืบสวนหมายเลข 9 จนได้มาทำข่าวภาคสนามในรายการข่าว 3 มิติ

รางวัลที่เคยได้รับในฐานะที่ทำงานสื่อมวลชนนั้น เคยได้รับรางวัลโทรทัศน์ทองคำ สาขาผู้สื่อข่าวภาคสนามดีเด่น ประจำปี 2553 เคยรับรางวัลเทพทอง ประจำปี 2553 ของสมาคมนักวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูถัมภ์ รางวัลสื่อมวลชนสตรีดีเด่น ประจำปี 2553 ของสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์ในวันสตรีสากล และรางวัลเพชรสยาม รางวัลเชิดชูเกียรติบุคคลผู้สร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมประจำปี 2554 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม สาขาสื่อมวลชนแห่งปี

สำหรับสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้คือ ทวิตเตอร์ (@thapanee3miti)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. ประวัติคุณศศินา วิมุตตานนท์

คุณศศินา วิมุตตานนท์ (สุทธิถวิล) หรือ อ้อ เกิดเมื่อ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2519 ผู้ประกาศข่าวทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดยรับผิดชอบทำหน้าที่ประกาศข่าวใน ข่าวภาคค่ำช่วงที่ 2 เวลา 19.45 น.-20.25 น. ทุกวันจันทร์, พุธ, ศุกร์ และอาทิตย์ รวมถึงเป็นผู้ประกาศข่าวภาคเที่ยง เวลา 11.25 น.-12.30 น. ทุกวันอังคารและวันพุธ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ดำเนินรายการสะเก็ดข่าว เวลา 20.15 น. ทุกวันอาทิตย์

คุณศศินา จบการศึกษาระดับปริญญาตรีคณะนิเทศศาสตร์ เอกภาควิชาโฆษณา โทภาควิชาประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดย คุณศศินา ประสบความสำเร็จ จาก การก้าวขึ้นสู่เวทีการประกวดนางสาวไทย และคว้าตำแหน่งนางงามผู้ใช้ภาษาไทย ดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2538 และได้มาทำงานเป็นผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจของช่อง 7 สี เป็นผู้ประกาศข่าว ในรายการ ข่าวเด็ด 7 สี สะเก็ดข่าว และข่าวภาคค่ำของช่อง 7

นอกจากนี้ คุณศศินา ยังเคยเป็นพิธีกรรายการรักฟัน รายการคนเด็ด รายการครบเครื่องเรื่องผู้หญิง เป็นผู้บรรยายโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย รวมถึงเป็นผู้ดำเนินรายการวิทยุมุมมองเศรษฐกิจ ผู้หญิงทำงาน

สำหรับสื่อสังคมออนไลน์ ทวิตเตอร์ (@AORsasina) อินสตาแกรม (aorsasina) เฟซบุ๊ก (http://www.facebook.com/sasina2000)

6. ประวัติคุณนารากร ติยายน

คุณนารากร ติยายน หรือ ต๊ะ เกิดวันที่ 1 พฤศจิกายน ผู้ประกาศข่าวรายการประเด็นเด็ด 7 สี ทาง ช่อง 7 สี ข่าวภาคค่ำ (ช่วงที่ 1) ทาง ช่อง 7 สี

คุณนารากร จบการศึกษาระดับปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระดับปริญญาโท นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต (นิเทศาสตร์พัฒนาการ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการทำงาน ก่อนนี้เมื่อ พ.ศ. 2535 - 2538 พิธีกรนอกสนาม รายการมาตามนัด ทาง ททบ.5, พ.ศ. 2539 - 2543 ผู้ประกาศข่าวภาคค่ำ / ภาคเที่ยง / เกาะติดข่าว สถานีโทรทัศน์ไอทีวี, พ.ศ. 2544 - 2546 ผู้ประกาศข่าวเรื่องเด่นเย็นนี้/พิธีกรรายการเหตุบ้านการเมืองช่อง 3, พ.ศ. 2543 - 2548 พิธีกรรายการเจาะใจ ททบ.5 , พ.ศ. 2547 - 2550 ก็มาเป็นผู้ประกาศข่าวภาคค่ำ / พิธีกรรายการข่าวเช้าไอทีวี สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2550 - ม.ค. 2551 ผู้ดำเนินรายการฮอต นิวส์ (HOT NEWS) ทาง TITV, 2550 พิธีกรรายการขบวนการแก้โกง ทางโมเดิร์นไนน์ทีวี , ปัจจุบัน ผู้ประกาศข่าวภาคค่ำช่วงที่ 1 ช่อง 7 , พิธีกรรายการ "เจาะเกาะติด" ช่อง 7 , ผู้ดำเนินรายการวิทยุจับประเด็นข่าวเช้านี้ ทาง FM 101 MHz

สื่อสังคมที่ใช้ เช่น ทวิตเตอร์(@tanarakorn)

7. ประวัติคุณณัฏฐา โกมลวาทิน

คุณณัฏฐา โกมลวาทิน หรือ ลูกเต๋า เกิดเมื่อ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2515 เป็นผู้ประกาศข่าวและบรรณาธิการข่าวอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ช่องไทยพีบีเอส องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย และพิธีกรผู้ดำเนินรายการที่นี่ไทยพีบีเอส

คุณณัฏฐา จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) จบปริญญาตรี ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และระดับปริญญาโทและเอกที่ London School of Economics มหาวิทยาลัยลอนดอน สาขาสังคมวิทยาและสตรีศึกษา

ประวัติการทำงานก่อนนี้ เมื่อ พ.ศ. 2537-2538 เคยทำงานที่เดอะ เนชั่น ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2538-2539 ได้มีโอกาสร่วมงานกับ Television กระทั่ง พ.ศ. 2539-2541 ทำงาน ผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจสถานีโทรทัศน์ไอทีวี พ.ศ. 2541-2547 ทำงาน BBCไทยลอนดอน (Thai, London) กระทั่ง พ.ศ. 2548-2551 ได้มีโอกาสไปทำงานกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตำแหน่งนักวิจัย / อาจารย์ และพ.ศ. 2551-ปัจจุบัน สถานที่ทำงาน ไทยพีบีเอส องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รางวัลทีเคยได้รับ พ.ศ. 2554 ได้รับรางวัลเมขลาครั้งที่ 24 และได้รับรางวัลผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น ปี 2555 เนื่องในวันภาษาไทย ส่วนเว็บหรือสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ เช่น ทวิตเตอร์ (@Nattha_ThaiPBS) บล็อก (http://www.natthanewsbeat.blogspot.com)

8. ประวัติคุณภัทราพร ตั๊นงาม

คุณภัทราพร ตั๊นงาม หรือ ปัทม์ เกิดเมื่อ พ.ศ. 2522 เป็นคนจังหวัดชลบุรี ปัจจุบันเป็นผู้สื่อข่าวโต๊ะข่าวเศรษฐกิจ กลุ่มข่าวสถานการณ์ประจำวัน ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ก่อนหน้านี้มีประสบการณ์ทำงานทางด้านนักข่าวโทรทัศน์ 4 ปีครึ่ง วิทยุ 3 ปีครึ่ง หนังสือพิมพ์4 ปี โดยเคยฝึกงานหนังสือพิมพ์มติชน เคยทำงานที่หนังสือพิมพ์แนวหน้า พ.ศ. 2545-2548 เป็นผู้สื่อข่าวพิเศษ MCOT พ.ศ.2549 และสำนักข่าว24ชม. ทาง thaitimenews 94.0 MHz โดยจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี จบระดับปริญญาตรีจากคณะวารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

สำหรับเว็บไซต์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ เช่น ทวิตเตอร์ (Pat_ThaiPBS) เฟซบุ๊ก (http://www.facebook.com/phattraporn.tpbs) ยูทูบ (http://www.youtube.com/user/Phattraporn Tanngam) บล็อก (http://www.oknation.net/blog/PhattrapornTanngamTV)

9. ประวัติคุณพีรพล อนุตรโสตถิ์

คุณพีรพล อนุตรโสตถิ์ หรือ โย เกิดเมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522 ผู้สื่อข่าวสำนักข่าวไทย ข่าวสังคม และผู้ประกาศข่าวโมเดิร์นไนน์ทีวีคอลัมน์ ทิป ไอทีเด็ด เช้าข่าวข้น รวมถึงยังเป็นผู้จัดรายการ MCOT DOT NET ทาง FM100.5MHz จบการศึกษาระดับการศึกษา ปริญญาตรี สื่อสารมวลชน วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำหรับประสบการณ์ทำงานทางด้านนักข่าวโทรทัศน์ คุณพีรพล เคยเป็นบรรณาธิการหนังสือคอมพิวเตอร์และไอที เคยเขียนและแปลบทความไอที และเมื่อ พ.ศ. 2548 เป็นผู้สื่อข่าวกระทรวงเกษตร และกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสำนักข่าวไทย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ เช่น ทวิตเตอร์ (@yoware) บล็อก (http://blog.mcot.net/peerapon) อินสตาแกรม (@yoware) เฟซบุ๊ก (http://www.facebook.com/yoware)

10. ประวัติคุณศรีสุดา วินิจสุวรรณ์

คุณศรีสุดา วินิจสุวรรณ์ หรือ ต่าย ผู้สื่อข่าวอาวุโส และ เป็นผู้จัดรายการ MCOT DOT NET ทาง FM100.5MHz และหัวหน้าทีมข่าวไอทีสำนักข่าวไทย จบการศึกษาระดับปริญญาตรีคณะ Computer Education ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จบปริญญาโท คณะวารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก่อนไปศึกษาต่อที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษกว่า 1 ปี ก่อนกลับมาทำงานกับสำนักข่าวไทย

สื่อสังคมออนไลน์ เช่น ทวิตเตอร์ (@sresuda) เฟซบุ๊ก (http://facebook.com/sresuda) อินสตาแกรม (sresuda)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข

ประเด็นคำถามที่ใช้ในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเด็นคำถามที่ใช้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 : คำถามเกี่ยวกับการใช้ทวิตเตอร์

1. สื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ นอกจากทวิตเตอร์ที่ท่านใช้ (รบกวนขอชื่อสื่อออนไลน์ด้วยค่ะ)

2. เริ่มแรกท่านสมัครใช้ทวิตเตอร์เพราะเหตุใด

3. บัญชีทวิตเตอร์ของท่านจึงมีคนติดตามเป็นจำนวนมาก ท่านคิดว่าเป็นเพราะเหตุใด

4. ท่านใช้ทวิตเตอร์ผ่านช่องทางใดบ้าง (เช่น คอมพิวเตอร์โดยใช้ผ่านเว็บไซต์โดยตรง หรือใช้ผ่านโปรแกรมอื่น ๆ หรือเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ)

5. ท่านนำทวิตเตอร์มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างไร

6. วัตถุประสงค์ในการใช้ทวิตเตอร์ของท่าน

7. เมื่อกล่าวถึงการใช้ทวิตเตอร์ในงานด้านสื่อมวลชนสิ่งแรกที่ท่านจะให้คำนิยามคืออะไร

8. ข่าวบนทวิตเตอร์ประเภทไหนที่ท่านให้ความสนใจ

9. เกณฑ์ในการตัดสินใจโพสต์ข้อความ หรือรายงานข่าวลงบนทวิตเตอร์ของท่าน

10. ท่านได้ติดตามข้อมูลบนทวิตเตอร์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างไร หรือมีเกณฑ์ในการเลือกข่าวจากทวิตเตอร์มาใช้ในการรายงานผ่านสื่อหลักที่ทำงานอยู่อย่างไร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

11. ท่านมีการตรวจสอบข้อมูล ข่าวสาร ที่ได้จากทวิตเตอร์ ก่อนที่จะนำเสนอก่อนหรือไม่ หรือมีการตรวจสอบอย่างไร

12. ท่านมองสื่อสังคมออนไลน์อย่างทวิตเตอ์ กับสื่อหลักอย่างโทรทัศน์ มีจุดเด่น หรือจุดด้อยในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างไร

13. องค์กรมีนโยบายหรือกฎเกณฑ์กำหนดที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้ทวิตเตอร์หรือไม่อย่างไร

14. ท่านหรือองค์กรมีการปรับตัว หรือเตรียมพร้อมอย่างไร กับการที่สื่อสังคมออนไลน์กำลังเป็นที่นิยม และอาจจะกลายมาแทนที่สื่อหลักในการติดตามข้อมูลข่าวสาร

15. กรณีที่มีการนำเสนอข่าวผิดพลาด หรือแสดงข้อความผ่านทางทวิตเตอร์ผิดพลาด ท่านหรือองค์กรแสดงความรับผิดชอบอย่างไร

16. ปัญหาและอุปสรรค์ในการใช้ทวิตเตอร์ในงานสื่อมวลชน

ตอนที่ 3 : ข้อเสนอแนะในการใช้ทวิตเตอร์ในงานด้านสื่อมวลชนของนักข่าวโทรทัศน์

1. แนวทางการใช้ประโยชน์จากทวิตเตอร์ในงานด้านสื่อมวลชน เช่น คนในวิชาชีพสื่อมวลชน ต้องปรับตัวอย่างไร เพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงจากสื่อสังคมออนไลน์เช่นทวิตเตอร์

2. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ค

แบบการเก็บรวบรวมข้อมูลบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 1 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	วันสมัคร	ข้อความ	คนติดตาม	ไปติดตาม	สังกัดองค์กร	ชื่อทวิตเตอร์	ชื่อระบุในทวิตเตอร์	ชื่อองค์กร	ตำแหน่ง/หน้าที่	อื่น ๆ
สุทธิชัย										
นภพัฒน์จักษ์										
กิตติ										
ฐปณีย์										
ศศินา										
นารากร										
ณัฏฐา										
ภัทราพร										
พีรพล										
ศรีสุดา										

หมายเหตุ: เก็บข้อมูล 1-31 สิงหาคม 2555

ตารางผนวกที่ 2 แบบเก็บ**ความถี่ของจำนวนข้อความบนทวิตเตอร์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์**

วันที่	สุทธิชัย		นภพัฒน์ฯ		กิตติ		ฐปณีย์		นารากร		ศศินา		ณัฏฐา		ภัทราพร		พีรพล		ศรีสุดา	
	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว
1																				
2																				
3																				
4																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				
10																				
11																				
12																				

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

วันที่	สุทธิชัย		นภพัฒน์ฯ		กิตติ		ฐปณีย์		นารากร		ศศินา		ณัฏฐา		ภัทราพร		พีรพล		ศรีสุดา	
	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว
13																				
14																				
15																				
16																				
17																				
18																				
19																				
20																				
21																				
22																				
23																				
24																				

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

วันที่	สุทธิชัย		นภพัฒน์ฯ		กิตติ		ฐปณีย์		นารากร		ศศินา		ณัฏฐา		ภัทราพร		พีรพล		ศรีสุดา	
	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว	รวม	ข่าว
25																				
26																				
27																				
28																				
29																				
30																				
31																				

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ 3 แบบเก็บวัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	รายงานข่าว	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว	ประชาสัมพันธ์องค์กร	ประชาสัมพันธ์ผู้สื่อข่าว
สุทธิชัย				
นภพัฒน์จักษ์				
กิตติ				
ฐปณีย์				
ศศินา				
นารากร				
ณัฏฐา				
ภัทราพร				
พีรพล				
ศรีสุดา				

หมายเหตุ: เก็บข้อมูล 1-31 สิงหาคม 2555

ตารางผนวกที่ 4 รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว	ข้อความข่าว	ข้อความพร้อมลิงก์ข่าว	ข้อความพร้อมลิงก์รูปภาพ	ข้อความพร้อมลิงก์คลิป
สุทธิชัย				
นภพัฒน์จักษ์				
กิตติ				
ฐปณีย์				
ศศินา				
นารากร				
ณัฏฐา				
ภัทราพร				
พีรพล				
ศรีสุดา				

หมายเหตุ: เก็บข้อมูล 1-31 สิงหาคม 2555

ตารางผนวกที่ 5 รูปแบบการอ้างอิงจากผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่นหรือนำเสนอข่าวสารโดยผู้สื่อข่าว

ผู้สื่อข่าว	อ้างอิงจากผู้ใช้ทวิตเตอร์คนอื่น	นำเสนอข่าวสารโดยผู้สื่อข่าว
สุทธิชัย		
นภพัฒน์จักษ์		
กิตติ		
ฐปณีย์		
ศศินา		
นารากร		
ณัฏฐา		
ภัทราพร		
พีรพล		
ศรีสุดา		

หมายเหตุ: เก็บข้อมูล 1-31 สิงหาคม 2555

ตารางผนวกที่ 6 รูปแบบการเก็บประเภทข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว/ประเภท	พระราชสำนัก	บันเทิง	การเมือง	เศรษฐกิจ	อาชญากรรม	อุบัติเหตุ	กีฬา	สังคม	ต่างประเทศ	วิทย์/เทคโนโลยี	การศึกษา
สุทธิชัย											
นภพัฒน์จักษ์											
กิตติ											
ฐปณีย์											
ศศินา											
นารากร											
ณัฏฐา											
ภัทราพร											
พีรพล											
ศรีสุดา											

หมายเหตุ: เก็บข้อมูล 1-31 สิงหาคม 2555

ตารางผนวกที่ 7 รูปแบบการเก็บข้อมูลคุณค่าข่าวที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารบนทวิตเตอร์ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

ผู้สื่อข่าว/คุณค่าข่าว	ความสด	ผลกระทบ	ความเด่น	ความใกล้ชิด	ความขัดแย้ง	ความผิดปกติ	ข่าวในกระแส
สุทธิชัย							
นภพัฒน์จักษ์							
กิตติ							
ฐปณีย์							
ศศินา							
นารากร							
ณัฏฐา							
ภัทราพร							
พีรพล							
ศรีสุดา							

หมายเหตุ: เก็บข้อมูล 1-31 สิงหาคม 2555

ภาคผนวก ง

วิธีสมัครใช้บริการทวิตเตอร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิธีสมัครใช้บริการ Twitter

1. เข้าไปยังเว็บ www.twitter.com

2. เมื่อเข้ามาหน้าเว็บให้กรอกข้อมูลเพื่อสมัครใช้บริการในส่วนของ New to Twitter? Sign up เสร็จแล้วคลิกปุ่ม Sign up for Twitter ดังภาพผนวกที่ 1

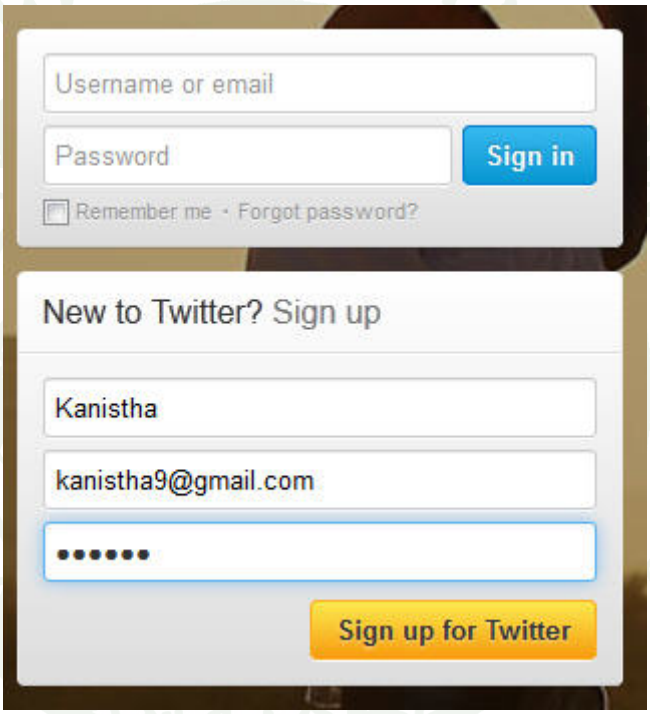

ภาพผนวกที่ 1 วิธีสมัครใช้ทวิตเตอร์
ที่มา: Twitter (1013)

ทั้งนี้ให้ผู้ที่จะสมัครใช้ทวิตเตอร์กรอกข้อมูลดังนี้

- ช่อง Full name: กรอกชื่อผู้สมัครงานเป็นภาษาอังกฤษ

- ช่อง Email: กรอกอีเมลของผู้สมัคร (ควรเป็นอีเมลที่ใช้งานได้จริง)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ช่อง Password: กรอกรหัสผ่านที่ต้องการ (ควรตั้งรหัสผ่านให้มีตัวเลขและตัวอักษรอยู่ปะปนกับรหัสผ่าน)

3. จากนั้นระบบจะแสดงข้อมูลที่ได้กรอกตั้งแต่ตอนต้น ในขั้นตอนนี้สามารถแก้ไขข้อมูลได้ และกำหนด Username สำหรับใช้งาน Twitter หรือจะเลือกที่ระบบกำหนดมาให้ก็ได้ เสร็จแล้วคลิกปุ่ม Create my account เพื่อสร้างบัญชี Twitter ดังภาพผนวกที่ 2

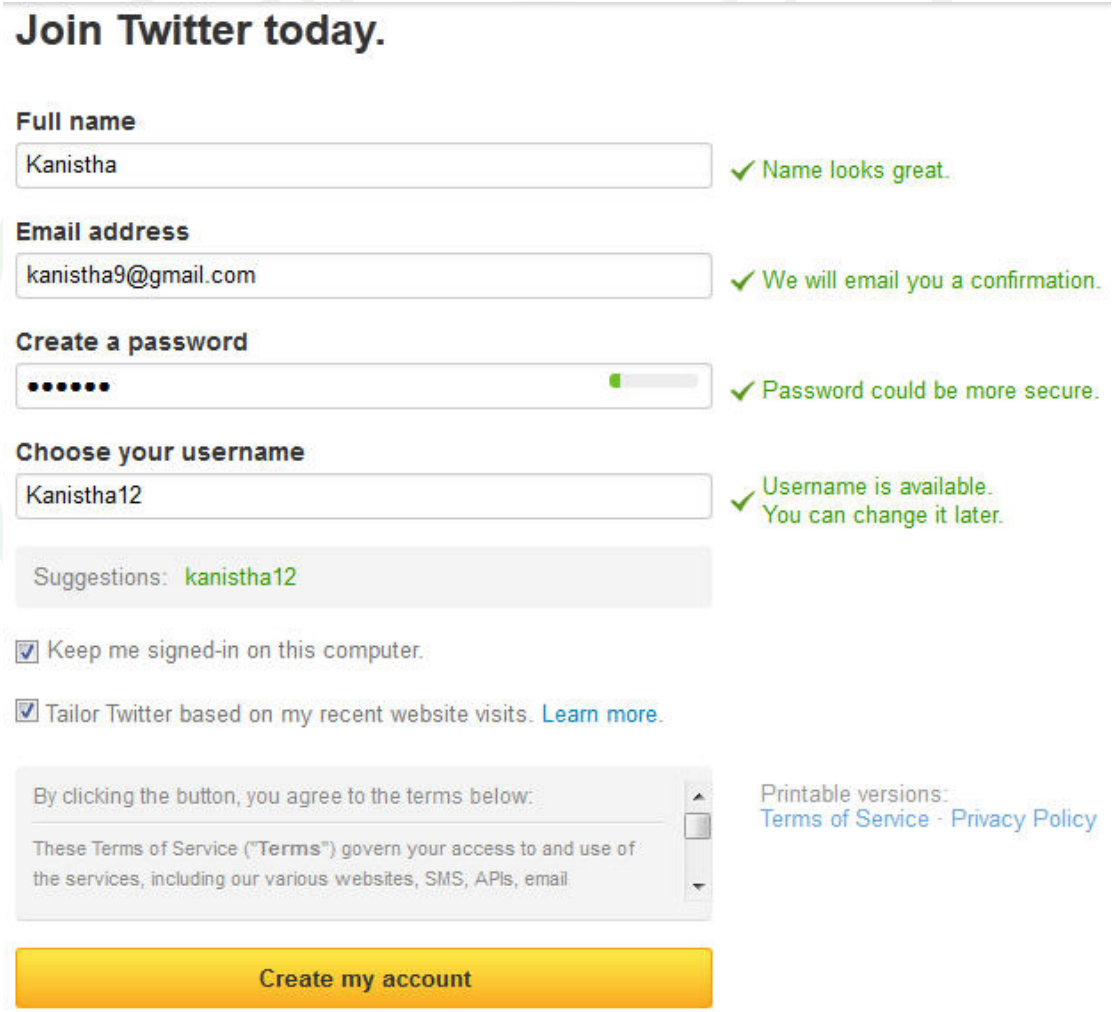

ภาพผนวกที่ 2 ขั้นตอนการสมัครใช้ทวิตเตอร์

ที่มา: Twitter (1013)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ระบบจะแนะนำวิธีการใช้งาน ให้คลิกปุ่ม Next

ภาพผนวกที่ 3 ระบบจะแนะนำการใช้ทวิตเตอร์

ที่มา: Twitter (1013)

5. หลังจากกดปุ่ม Next ระบบแนะนำการ Follow ให้เลือก Follow (ติดตาม) บุคคลที่ต้องการจำนวน 5 คน ทำตามขั้นตอนไปเรื่อย ๆ

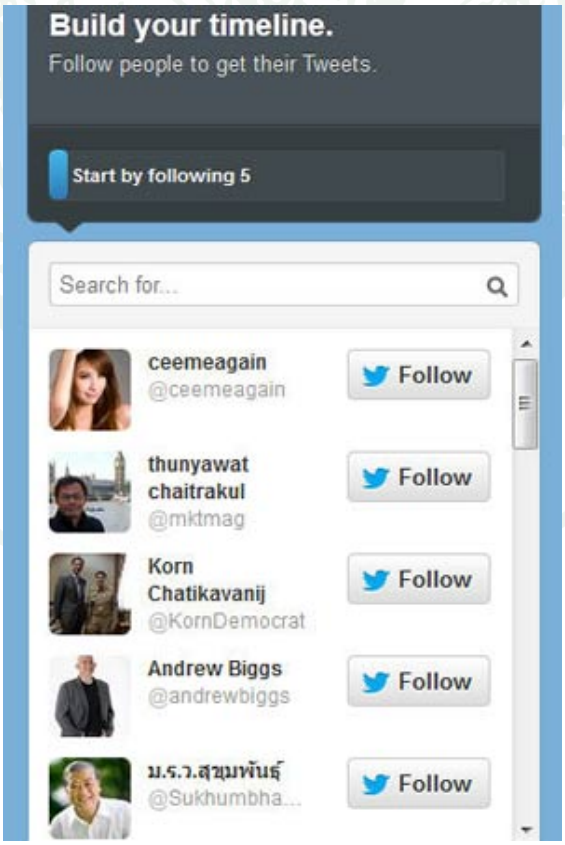

ภาพผนวกที่ 4 ระบบจะแนะนำการเลือก Follow (ติดตาม) บุคคล

ที่มา: Twitter (1013)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. ค้นหาเพื่อน หากมีเพื่อนที่เล่น Twitter อยู่แล้ว สามารถค้นหาเพื่อนได้จากอีเมลโดยคลิกที่ Search contacts และหากต้องการที่จะติดตาม ก็กดปุ่ม Follow ได้

ภาพผนวกที่ 5 สามารถค้นหาเพื่อนที่ต้องการจะ Follow (ติดตาม)
ที่มา: Twitter (1013)

7. จากนั้นระบบจะให้อัพโหลดรูปภาพประจำตัว (Avatar) และเขียนแนะนำตัวสั้น ๆ (Bio) หรือให้ท่านคลิกที่หน้า Home และหน้าบัญชีทวิตเตอร์เพื่อใส่รูปและแนะนำตัว หากไม่ต้องการสามารถคลิก Skip เพื่อข้ามขั้นตอนนี้ไปได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาพผนวกที่ 6 คลิกอัพโหลดรูปภาพและแนะนำตัวบนทวิตเตอร์

ที่มา: Twitter (1013)

8. หากต้องการที่แก้ไขและอัพโหลดรูปให้กด Edit และเข้าไปแก้ไขดังภาพผนวกที่ 7

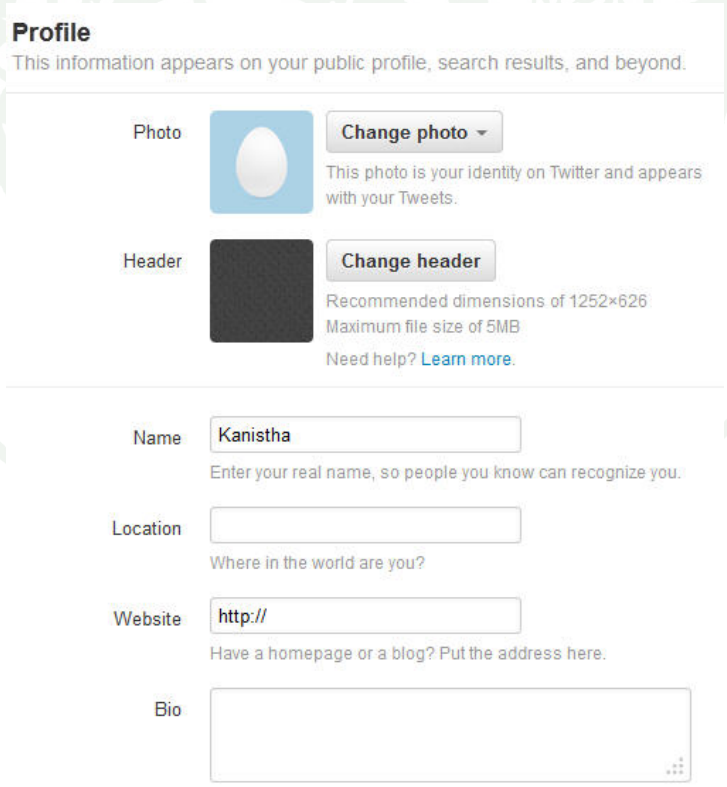

ภาพผนวกที่ 7 แก้ไขรูปภาพและแนะนำตัวบนทวิตเตอร์

ที่มา: Twitter (1013)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

9. การสมัคร Twitter จะเสร็จสมบรูณ์ก็ต่อเมื่อมีการยืนยันจากอีเมล โดยระบบจะส่งอีเมลยืนยันให้กับผู้สมัคร ในขั้นตอนนี้ให้ผู้สมัครเข้าไปยังอีเมลจากนั้นคลิก Confirm your account now จากอีเมลยืนยันเพื่อยืนยันการสมัคร Twitter

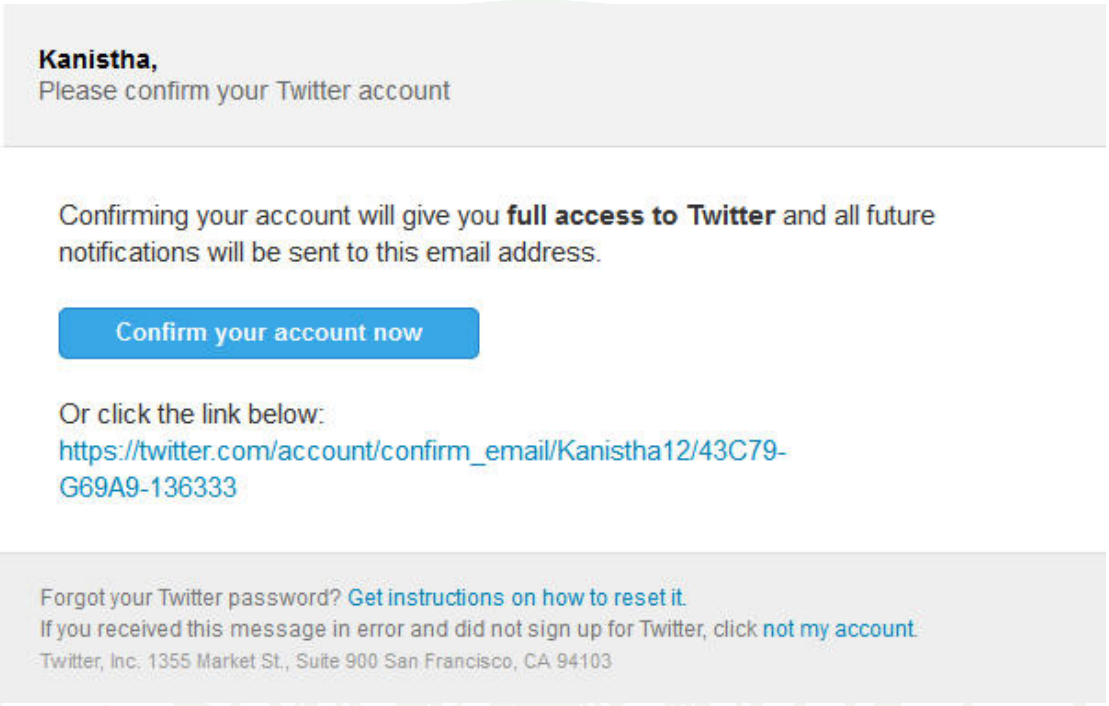

ภาพผนวกที่ 8 คลิกอัพโหลดรูปภาพและแนะนำตัวบนทวิตเตอร์

ที่มา: Twitter (1013)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ นามสกุล	นางสาวกนิษฐา ไชยแสง
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 21 เดือน มกราคม พ.ศ.2523
สถานที่เกิด	จังหวัดร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	วิทยาการสารสนเทศบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2542

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์